

SALI BERIŠA

Reakcija na predlog prijema SRJ u SE

Raspustiti srpsku tajnu policiju

Strana 3

ŽARKO KORAĆ

O jeziku predizborne kampanje

Ksenofobija koristi ekstremistima

Strana 4

SAVA JANJIĆ

Priština - sramota za UN i NATO

Strana 6

EDMUND ŠTOJBER

Ličnost dana

Moralni pobednik

Strana 7

NEBOJŠA SAVIC

Konjunkturi barometar

Nema potrebe da se dinar depresira

Strana 9

ništa ne košta, a puno vredi!

TOLERANCIJA

Savezno ministarstvo nacionalnih i etničkih zajednica

Legalizujte software.

Microsoft CERTIFIED

Partner

DESK doo

29. novembra 110, Beograd

Tel/fax: (011) 32 92 140

UGS Nezavisnost napustio Socijalno-ekonomski savet Odluka o predsedniku prepuštena članstvu

Beograd - Ujedinjeni granski sindikati Nezavisnost neće ubuduće učestvovati u radu Socijalno-ekonomskog saveta, a o tome je pismeno obavestio ministar za rad Dragan Milovanović, kazao je juče na konferenciji za novinare Branislav Čanak, predsednik ovog sindikata. „U Savet se nećemo vratiti dok se ne dese duboke personalne promene“, istakao je Čanak. Odluka je prema rečima predsednika Nezavisnosti uzrokovana neefikasnošću ovog tela i lažima iznetim na račun predstavnika UGS.

Predsedništvo UGS Nezavisnost odlučilo je da ne podrži nijednog kandidata za predsednika Srbije, već da članstvu uputi sve o dosadašnjim pregovorima sa Miroljubom Labusom i Vojislavom Koštunicom, te da im prepusti da odluče za koga će glasati.

M. J.

Danas com medi@

DODATAK NA OSAM STRANA

Vojislav Koštunica, predsednički kandidat DSS održao završni miting u Beogradu

Ima pobeđe i u produžecima

Beograd - U nedelju, 29. septembra Srbija još jednom treba da pokaže kojim putem treba da ide, a Srbija zna koji je to put. Ako sve i ne završimo u nedelju, ne smemo biti malodušni. I pobeđe u produžecima su itekako drage, poručio je Vojislav Koštunica, predsednički kandidat Demokratske stranke Srbije na sinoćnom mitingu na beogradskom Trgu Republike, simbolično održanom na godišnjicu izbora na kojima je 2000. godine poražen Slobodan Milošević. Mitig ko me je, po proceni B92 prisustvovalo desetak hiljada, a po agenciji Beta više od 15 hiljada ljudi, protekao je bez incidenata.

Podsetivši šta je građanima DOS obećao pre dve godine, Koštunica je konstatovao da vlast nije ispunila obećanja, apostrofirajući Vladu Srbije i premijera Zorana Đinđića kao glavne krivce. Njihovo pominjanje okupljeni su dočekali burnim negodovanjem, zvižducima i skandiranjem „Lopovi, lopovi“. Predstavljajući ukratko svoj predizborni program, lider DSS je istakao da, za razliku od nekih predsedničkih kandidata, ne nudi med i mleko i demagoška obećanja, već demokratsku, dekriminalizovanu, pravnu i socijalno pravednu državu, zasnovanu na novom Ustavu i dogovoru sa sindikatima. „Ima li ičega potrebnijeg Srbiji u ovom trenutku“, pitao je Koštunica, koji je ponovio da su izbori raspisani u nevreme i da je najpre trebalo urediti državu, donošenjem Ustavne povelje i novog Ustava Srbije, raspisivanjem i parlamentarnih izbora i izborom nove vlade.

S. B.

Strana 3

ND ne podržava nijednog

Beograd - Nova demokratija neće podržati nijednog kandidata na predstojećim izborima za predsednika Srbije, zaključio je juče Izvršni odbor te stranke. Nova demokratija ne podržava kandidata grupe građana Miroljuba Labusa i ne vidi potrebu da se uključi u bilo čiju predizbornoj kampanji pošto se predsednik Demokratskog centra Dragoljub Mićunović nije prihvatio kandidature - stav je IO ND.

Kako je naglašeno, sličnosti u stavovima ND i kandidata DSS za predsednika Srbije Vojislava Koštunice o zajedničkoj državi ne znače politički savez. Međutim, ND neće dovesti u pitanje svoje obaveze u DOS. Skupštini i Vladi Srbije.

R. D.

Dafina Milanović stigla u Beograd

Beograd - Vlasnica nekadašnje Dafiment banke, Dafina Milanović, biće saslušana pred istražnim sudijom Okružnog suda u Beogradu, izjavio je njen branilac Branimir Gugl. On je rekao da je Dafina

Srbija je sve pročitala: Vojislav Koštunica na Trgu republike u Beogradu

Više od 10.000 građana na mitingu Miroljuba Labusa u Nišu

Dva minuta zvižduka Koštunici

Strana 3

DANAS SAZNAJE

Zoran Andelković sutra u Hagu

Beograd - Zoran Andelković sutra putuje u Hag na razgovore sa Slobodanom Miloševićem, potvrdili su juče funkcioneri te partije. Pored njega u Ševeningen će otputovati i Bogoljub Bjelica, od nedavno i v.d. predsednika kojeg je imenovao Milošević. Tema razgovora, kako su precizirali čelnici partije koji insistiraju na anonimnosti, biće trenutna situacija u SPS i pokušaj da se aktuelno rukovodstvo dogovori sa predsednikom u Hagu i usaglasi zajedničko rukovođenje tom partijom.

Andelković je, prema rečima naših sagovornika, preko posrednika poslao poruku Miloševiću u kojoj traži sastanak sa njim. Odgovor je ubrzo usledio, ali pored njega Milošević je zatra-

žio da se u Hagu pojavi i njegov zamenik Bjelica, i još nekoliko članova Odbora predsednika koji je Milošević formirao pre mesec dana zbog bolje komunikacije između njega i članstva.

Rukovodstvo partije je Miloševićev predlog da SPS podrži Šešelja, iskoristilo za obračun sa onima lojalnim predsedniku te partije i najavilo nova isključenja svih članova koji ne budu podržavali Velimira Živojinovića. Isključenja bi prema tvrdnjama čelnika te partije mogla da počnu odmah posle prvog izbornog kruga, kako bi se do početka novembra, kad će se održati redovan, šesti kongres SPS, omogućilo biranje samo „reformskih kandidata“.

T. Kovačević

Parlamentarna skupština SE podržala članstvo SRJ u Savetu Evrope

Samo šest glasova protiv

Strana 3

Republička izborna komisija razmotrila birački spisak Ministarstva za državnu upravu i samoupravu

Razlika od dve hiljade birača

Beograd - Izlazeći u susret članovima Republičke izborne komisije ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu u Vladi Srbije Rodoljub Šabić dostavio im je juče elektronski obrađen birački spisak. To je, kako je objasnio, „agregat zaključenih biračkih spiskova, u kome je odstupanje za oko 2.000 birača u odnosu na broj birača koji je objavila RIK“.

Ministar je ostavio članovima RIK da reše dilemu o stepenu javnosti tog spiska. Ponudio je nekoliko rešenja: da se spisak objavi na veb sajtu, ili da se dostavi predstavnicima predsedničkih kandidata i uz korišćenje hardvera omogućiti im se uvid u birački spisak bez ograničenja.

M. Torov

Strana 3

U DVE REČI

KUMANOVO: FRAKTURA

Trojica pripadnika jedinice makedonskog MUP „Lavovi“ upali su juče u privatnu radio stanicu „Tumba“ u Kumanovu i pretukli novinara i urednika Zorana Božinovskog. Božinovski ima frakturu lobanje od udarca pištoljem, a polomljeni su mu i prsti na rukama. Jedan od napadača, pripadnik „Lavova“ Goran Trajkovski, poznat je u Kumanovu kao reketaš i nasilnik koji se nedavno pridružio policiji, potvrdili su agenciji Beta policijski izvori. (Beta)

POENTA

MITROVICA: KADETI

General-major srpske policije Svetislav Đurđević pozdravio je juče odluku policije UNMIK-a da se na ulicama severne Kosovske Mitrovice u ponedjeljak ne pojave kadeti Kosovske policijske službe iz redova srpske zajednice kao „profesionalnu i mudru procenu“. Međutim, juče posle 15 sati, kadeti KPS su vozilima UNMIK-a patrolirali severnim delom Kosovske Mitrovice i to u naselju Bošnjačka Mahala i selu Sivi Do, gde je mešovito stanovništvo. Do 15 časova kadeti su svo vreme proveli u policijskoj stanici. Prema rečima komandira severne policijske stanice Dankana Patelia problema nije bilo, a sa praktičnom obukom kadeta nastaviće se, kako je i planirano, do kraja ove nedelje. (Beta)

PRIŠTINA: DNK

Direktor patologije pri Međunarodnoj komisiji za nestala lica Edvin Hjufin pozvao je članove porodica nestalih lica da kontaktiraju sa tom komisijom i dogovore se da daju uzorak krvi radi lakše identifikacije pronađenih tela. On je najavio početak brojnih identifikacija na Kosovu uz pomoć uzoraka DNK i podsetio da je zahvaljujući tom sistemu ove godine identifikovano skoro 1.000 ljudi. (Beta)

PRIŠTINA: FOTOGRAFIJE

Kancelarija za nestale osobe i sudsku medicinu i odeljak za nestale osobe policije UNMIK-a organizovali su izložbu fotografija odoce i ličnih stvari žrtava iz masovne grobnice u Petrovom Selu. Neki od predmeta bi mogli da pripadaju osobama, ubijenim u selu Izbica, u martu 1999. godine. Izložba će pomoći identifikaciji žrtava. Izložba se održava danas i sutra u kulturnom centru sela Srbica, a podržava je i Međunarodni komitet Crvenog krsta, tako što informiše porodice žrtava i prevozi ih od njihovih kuća do Srbije. (Beta)

POSLEDNJA VEST

BEOGRAD: Predsedništvo Partije za demokratsko delovanje, jedne od najbrojnijih stranaka koje okupljaju Albance sa juga Srbije, ponovilo je juče spremnost da podrži jednog od kandidata na predstojećim predsedničkim izborima u Srbiji. Druge dve partije Albanaca sa juga Srbije - Pokret za demokratski progres (PDP) i Partija za demokratsko ujedinjenje (PDU) - juče su saopštile da će bojkotovati izbore za predsednika Srbije.

Mitropolit Jovan imenovan za patrijarhovog izaslanika u eparhijama u Makedoniji

Rok Makedonskoj pravoslavnoj crkvi

Beograd - Sveti arhijerejski sabor Srpske pravoslavne crkve potvrdio je kanonski status najšire autonomije za Pravoslavnu crkvu u Republici Makedoniji, odnosno za obnovljenu Ohridsku arhiepiskopiju i imenovao mitropolita Veleško-povardarskog Jovana (Vraniskoskog) za egzarchu arhiepiskopa pečkog i patrijarha srpskog. Ova odluka biće na snazi sve do uspostavljanja potpunog kanonskog poretka u kanonski nepriznatoj Makedonskoj pravoslavnoj crkvi, kojoj je ostavljen rok do prvog redovnog zasedanja Sabora SPC, u maju iduće godine, da „pokaže dobru volju i spremnost za saradnju“. U protivnom SPC će „preduzeti dalje korake za vaspostavljanje ka-

nonskog poretka u Pravoslavnoj crkvi, u Republici Makedoniji“, saopšteno je juče posle završetka vanrednog zasedanja Sabora koje je 23. i 24. septembra, pod predsedništvom patrijarha srpskog Pavla, održan u Patrijaršijskom dvoru u Beogradu.

U saopštenju koje je prenela informativna služba SPC, ističe se da Sabor očekuje „što skorije donošenje Ustavne povelje državne zajednice Srbije i Crne Gore kao jedinstvene države, kao i da izbori koji su u pripremi u Srbiji i Crnoj Gori budu istinski častni i demokratski, da doprinesu miru, napretku i stabilnosti, kako kod nas, tako i šire u Evropi“. Sabor je izrazio zabrinutost zbog „obespravljivosti koja i dalje traje i ugrože-

nosti elementarnih prava na život i povratak srpskog naroda i drugih nealbanskih etničkih zajednica na Kosovu i Metohiji, očekujući od međunarodne zajednice, pod čijim je protektoratom južna srpska pokrajina, da učini sve što je neophodno kako bi i u ovom delu naše države konačno zavladao pravo i pravda“.

Srpski arhijereji su na vanrednom saborskom zasedanju pozdravili vraćanje verske nastave u osnovne i srednje škole u Srbiji, tražeći od „prosvetnih organa i uprava škola da pomognu u prevazilaženju predrasuda nasleđenih iz totalitarnog režima u odnosu prema veri i prema nauci o veri u školskim programima“.

J. T.

Rada Trajković, šef poslaničke grupe Koalicije Povratak

Izlazak iz skupštinskih odbora

Jagodina, Priština, Beograd - Šef poslaničke grupe koalicije „Povratak“ u Skupštini Kosova Rada Trajković najavila je da će njeni poslanici napustiti skupštinske odbore u znak upozorenja međunarodnoj zajednici i šefu UNMIK-a Mihaelu Štajneru da „nisu izvršili nijedan od postavljanih zadataka“.

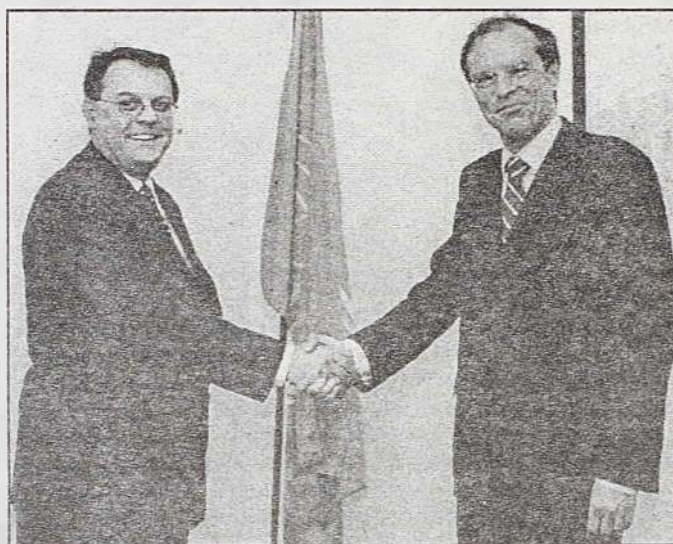
„To će biti znak solidarnosti nad sopstvenim narodom nad kojim Štajner bukvalno vrši represiju nepokazujući nikakvu želju da uspostavi odnose sa srpskom zajednicom i da tu zajednicu, kao manjinsku, zaštiti na Kosovu i Metohiji“, rekla je Rada Trajković jagodinskoj televiziji „Palma plus“.

Ona je ocenila da je Štajner od dolaska na čelo UNMIK-a „u funkciji vođenja antisrpske politike, odnosno politike aktivnog pritiska na srpsku zajednicu“.

„Bojim se da će Savet bezbednosti UN morati da donese odluku da im više nije potreban ovakav čovek koji ne kontaktira ni sa jednim relevantnim subjektom u srpskoj zajednici i da će zbog toga misija propasti“, kazala je Rada Trajković.

Sastanak šefa UNMIK-a Mihaela Štajnera i predsednika Koordinacionog centra za Kosovo Nebojše Čovića potvrdio je produbljivanje protivnoći između Misije UN na Kosovu i vlasti u Beogradu, piše juče prištinski dnevnik „Zen“ pozivajući se na međunarodne izvore u pokrajini.

Najavljeno masovno okupljanje raseljenih Srba na administra-

Velike razlike u procentu situacije: Čović i Štajner

tivnoj granici Kosova odloženo je zbog upozorenja Beogradu da bi, u slučaju da se takav skup održi, NATO mogao ponovo preuzeti kontrolu nad Kopnenom zonom bezbednosti oko Kosova, piše list. Poverljivi izveštaji koje je Štajner uputio zapadnim centrima, u kojima se najavljuje mogućnost ozbiljnih nereda na granici i eskalacija problema u tom delu Kosova, uticali su da zapadni diplomatski krugovi reaguju kako bi zaustavili politiku provokacija Štajnera, navodi „Zen“.

Potpredsednik Vlade Srbije i predsednik Koordinacionog tela za Kosovo i Metohiju Nebojša Čović

rekao je juče da je sa šefom UNMIK-a Mihaelom Štajnerom razgovarao u Prištini o povratku raseljenih, formiranju kosovske policijske službe, problemima u Gračanici, kao i o decentralizaciji vlasti na Kosmetu.

„Što se tiče povratka, evidentno je da smo prilikom razgovora sa ljudima iz Odbora za povratak u poslednjem trenutku uspeali da ubedimo prognana i intreno raseljena lica da odustanu od masovnog povratka. Mislim da je to pozitivna odluka koju su raseljeni doneli i siguran sam da sledećeg puta neće postojati neko ko ima argumente i ko predstavlja autoritet za te ljude - izjavio je Čović ocenjujući da su dosta cinične izjave da „lokalna albanska zajednica treba da odobri kada će se Srbi i druge nealbanske etničke zajednice vratiti na Kosovo“.

Čović je istakao da je nije dobro što još nema odgovora na projekat decentralizacije vlasti na Kosovu.

Politički predstavnici kosovskih Srba i potpredsednik Vlade Nebojša Čović saglasili su se juče da „nema razgovora o konačnom statusu Kosova i Metohije bez potpunog rešenja statusa srpske nacionalne zajednice“ u pokrajini. I. V. I. i Beta

Nakon saopštenja vlasti u Zagrebu da neće udovoljiti zahtevu Haškog tribunala

Hrvatska će teško izmaći saradnji

Brisel, London - Hrvatska će, kao i druge zemlje, teško izmaći obavezama saradnje s Haškim sudom, uključujući najnoviji zahtev za izručenje generala Janka Bobetke, optuženog za ratne zločine, ocenili su juče izvori Evropske unije u Briselu povodom saopštenja vlasti u Zagrebu da neće udovoljiti zahtevu Haga.

„Na to su privoljene i sve ostale zemlje zapadnog Balkana, Haški sud ne može imati dvostruka merila, a saradnja s Hagom je ključni element mira i stabilnosti u regionu. Mogu se razumeti, ali ne i prihvatiti kao razlog za odbijanje saradnje, trenutni pritisci kojima je podvrgnuta hrvatska vlada“, naveli su ovi izvori, koji su želeli da ostanu anonimni.

Predstavnica Haškog tribunala Florans Artman izjavila je da je obaveza hrvatske vlade da sprovede

de nalog za hapšenje bivšeg generala hrvatske vojske Janka Bobetke koji je optužen za ratne zločine.

Saopštenje Florans Artman objavljeno je posle saopštenja premijere Hrvatske, Ivice Račana, da će učiniti sve što je u njegovoj moći da se suprotstavi zahtevu za izručenjem Bobetke, javlja BBC.

Premijer Hrvatske, Ivice Račan, odbio je da preda Haškom sudu bivšeg generala Vojske Republike Hrvatske Janka Bobetke. On je rekao da neće odstupiti od takvog stava i da će iskoristiti sva raspoloživa sredstva da se suprotstavi zahtevu da Bobetko bude predat organima Tribunala. Premijer Račan je rekao da su posebno neprihvatljivi oni delovi optužnice koji na neprihvatljiv način govore o „nekim oslobodilačkim akcijama tokom domovinskog rata“. (FoNet, Beta)

Ubijen načelnik CJB Srpsko Sarajevo

Novo ubistvo uoči izbora

Pale - Načelnik Centra javne bezbednosti Srpsko Sarajevo Željko Marković ubijen je rano jutros na Sokocu u dvorištu porodične kuće, potvrđeno je agenciji Beta u CJB Srpsko Sarajevo.

Portparol CJB Miro Popara precizirao je da se ubistvo desilo u 2:30 ispred kuće u Ulici Borka i Ratka Radovića, gde je nepoznati počinioc ili više njih sačekao Markovića da izađe iz kuće, a potom ga iz neposredne blizine usmratio hicima iz automatskog naoružanja. Popara je naveo da su se u kući u tom trenutku nalazile Markovićeva supruga Snježana i dvogodišnja kćerka Ana. Istrazni organi i policija provode obimnu istragu uz pojačane kontrole na svim putnim pravcima u zoni odgovornosti CJB.

Kancelarija visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini danas je osudila ubistvo Markovića. „Ovo

ubistvo brutalno nas podsjeća koliko je još u ovoj zemlji potrebno uraditi na uspostavljanju vladavine zakona“, rekao je portparol OHR Oleg Milišić i dodao da je ubijen Marković poznat kao osoba koja je velike napore ulagala u uspostavljanju reda i borbi protiv kriminala. Policija ne želi da spekulise o motivima ovog ubistva, ali će ono, budući da se desilo svega dve sedmice uoči opštih izbora u BiH, poprimiti političke konotacije.

Marković, koji je rođen 1966. godine, važao je za uzornog policajca i najmlađi je načelnik CJB u RS. Na dužnost načelnika CJB Srpsko Sarajevo postavljen je u martu 2001. godine. Na sličan način, uoči opštih izbora, u avgustu 1998. godine na Palama je ubijen zamenik načelnika CJB Srpsko Sarajevo Srdan Knežević. Počinioci tog ubistva nisu pronađeni. (Beta, FoNet)

Policija Unmik i Kancelarija za nestale UN tvrde

Nema masovne grobnice u Suvoj Reci

Priština - Kancelarija za nestale osobe i policija UNMIK-a saopštili su juče da u blizini fabrike „Balkan“ u Suvoj Reci nema masovne grobnice. Tim predvođen forenzičarima i arheolozima iz Kancelarije UN za nestale osobe

na Kosovu na osnovu devet iskopina, na dubini većoj od tri metra, na obodu fabrike, u području koje je indikovano, nije pronašlo dokaze o zakopanim ljudskim telima niti o njihovom eventualnom premeštanju. (FoNet)

Saslušanje svedoka u slučaju „gospićke petorke“

Pomoć u rasvetljavanju zločina

Beograd - U Prvom opštinskom sudu u Beogradu juče su nastavljena saslušanja svedoka na zahtev Zupanijskog suda u Rijeci u kome se sudi petonici hrvatskih oficira optuženih za ratne zločine u Gospiću oktobra 1991. godine.

Marica Barać je svedočila da je 16. oktobra 1991. godine grupa uniformisanih i maskiranih osoba, koje je predvodio optuženi hrvatski general Mirko Norac, koji nije bio ma-

skiran odvela njenog supruga Radovana, sverku Danicu i zeta Željka Mrkica iz podruma u njihovoj porodičnoj kući u Gospiću. Tela radovana i Danice su kasnije identifikovana, a Mrkić se i danas vodi kao nestala osoba. Navela je još da je po glasu među maskiranima prepoznala Irfana Matajića. Sudu u Rijeci biće dostavljen i izveštaj policije u Gospiću iz 1992. godine u kome se navodi da se u kuću nestalog Željka Mi-

trovića uselio prvooptuženi iz „gospićke petorke“ Tihomir Orešković. Kako smo saznali Vrhovni sud Hrvatske je juče ponovo odredio prvor Oreškoviću na zahtev tužioca. Osim njega, i Norca optuženi su još Ivica Rožić, Stjepan Grandić i Milan Čanić. Hrvatski tužilac u Doris Hrašć juče je izjavio da su prekrjuće-rašnja izjave svedoka, koji su bili neposredni očevici značajno pomogle u rasvetljavanju zločina. V. Z. Čijić

Samo jedno mjesto na svijetu se zove DOM

RODNO MJESTO
PRAVO NA POVRATAK

NORVEŠKI SAVET ZA IZBEGLICE
011 323 8242

Više od 10.000 građana na mitingu Miroljuba Labusa u Nišu

Dva minuta zvižduka Koštunici

Niš - Predsednik Srbije mora da zna šta je nacionalni interes države. Naš nacionalni interes je da što pre uđemo u Evropsku uniju. Gotovo je sa promenom granica, vreme je za rad i bolji život, izjavio je predsednički kandidat grupe građana Miroljub Labus sinoć u Nišu.

Njegovom predizbornoj mitingu na kojem se okupilo više od 10.000 građana, prisustvovalo je i stotinak političkih protivnika okupljenih ispred robne kuće „Beograd“. Učesnike mitinga i kontramitinga među kojima su viđeni aktivisti SPO i DSS, sve vreme je delio kordon od nekoliko desetina policajaca. Uprkos stalnim zvižducima i skandiranjima „lopo-vi“, do incidenta nije došlo.

Nema trgovine sa partijama ni sada, a pogotovo je neće biti kad postanem predsednik. Ja jesam član, DS, DOS i G17 Plus, ali cu sigurno biti predsednik svih građana. Vreme je da Srbija ima predsednika koji neće protežirati nijednu stranku. I vreme je da radimo a ne da stalno imamo neke izbore. Kad ćemo da radimo ako stalno raspisujemo izbore - upitao je Labus propraćen prilično bučnim skandiranjima „Labus“ i „predsednik“.

Savezni ministar policije Zoran Živković ponužio je aktuelnom predsedniku Jugoslavije i predsedničkom kandidatu Vojislavu Koštunici da „Srbija nije mapet šou“ u kojem neki samo sede sa strane i gundaju. Problemi Srbije ne mogu da se reše gundanjem i ćutanjem, rekao je Živković. On je pozvao okupljene da zvižde dva minuta, kako bi ih čuo Koštunica, koji je u isto vreme imao „kontramiting u Beogradu“, što

su oni i učinili. Kontramitingaši u Nišu zviždali su, međutim, i Živkoviću.

Guverner NBJ Mladan Dinkić rekao je da je jedino obećanje koje je Koštunica održao ono da neće biti revanšizma. On je kazao da „zna Srbija“ da su se kriminalci i julovci sklonili od zakona u DSS. Budući predsednik Srbije će to isterati, rekao je Dinkić, i dodao da se Labus ne plaši „ni jaja, ni nacionalista bez zuba, kakav je Velja Ilić“.

Republički ministar finansija Božidar Đelić je obećao da će 12.000 vojnika koji nemaju rešeno stambeno pitanje u do-gledno vreme dobiti stanove, a penzioneri i roditelji sve isplate koje im duguje država. Rekao je da će Labus spojiti Srbe u zemlji i inostranstvu, umesto da ih razdvaja, kao Koštunica. Srbija ima veliko srce i ono će sve nas da primi. Zar zajedno nismo jači, upitao je Đelić.

Na mitingu su govorili i republički ministar kulture Branislav Lečić, reditelj Goran Paskaljević i predsednik studentske niške asocijacije Aleksandar Višnjić. Glumac Lazar Ristovski je rekao da Labus svakodnevno raste rejting. Na kraju čete i vi morati da glasate za njega, poručio je kontramitingašima.

Atmosfera pred početak mitinga zagrjavao je trubački orkestar „Pobeda 2002“ na čelu sa bubnjarem Dragoljubom Đurđevićem. Bregovićevu „Mesečinu“ otpevao je Ristovski, ali i dobar deo okupljenih na Trgu. Miting je okončan pobeđničkim podizanjem ruku svih učesnika, među kojima su bili i članovi Labusove porodice. **Z. Miladinović**

Vojislav Koštunica, predsednički kandidat DSS

Drage su i pobeđe u produžecima

Nastavak sa 1. strane

Koštunica je optužio Vladu Srbije da, po ugledu na Miloševićev režim, glasače pokušava da potkupi povećanjem penzija i smanjenjem cena ulja i mesa, ali i poručio da im to neće uspeti. „Zna Srbija. Pročitala je one. Pročitala je i ove sada“, dodao je predsednički kandidat DSS.

Kažu da su reforme iznad pravne države. Oni od pre 50 godina govorili su da je revolucija iznad svega. Tu je razlika između nas i njih. Nećemo nove vlastodršce, istakao je Koštunica, zaključujući da se on i njegova stranka zalažu za reforme i promene „ali u skladu sa zakonom i koje će narodu doneti blagostanje“. On je poručio da snage

Miđunović i Miodrag Isakov, čiju su informaciju da je naša zemlja primljena u Savet Evrope okupljeni dočekali aplauzom. Ekspertski forum Milana Panića uputio je telegram podrške Koštunici.

Srbiji je potreban predsednik koji se brine o poštovanju zakona, ravnoteži i podeli vlasti, a takav je kandidat Vojislav Koštunica, poručio je Dragoljub Miđunović. Isakov je predsedničkom kandidatu DSS poručio da bude kao pravda, spor, ali dostižan. „Požuri, polako, ali ne brini, Vojo, zna i Vojvodina“, poručio je lider vojvođanskih reformista Miodrag Isakov. Velimir Simonović je konstatovao da su „tri stranke koalicije DAN“ podržale Koštunicu zato što samo on može da garantuje ustavno i pravno preuređenje Srbije. Petar Petrović je kazao da se njegova stranka sa predsedničkim kandidatom DSS dogovorila da novim Ustavom Srbija treba da bude uređena kao građanska, asimetrično decentralizovana država sa širokom autonomijom Vojvodine.

Poručujući da se građani Srbije nisu 10 godina borili da bi državom vladali lo-povi i šverceri, a premijer Đinđić kao poslaničke mandate, Slobodan Vuksanović je ocenio da je Koštunica moralni uzor mladim generacijama. Velimir Ilić je zaključio da građani Srbije sada moraju da završe posao do kraja i da države neće biti ako pobedi Miroljub Labus. „Ako njima damo Srbiju, neće nas više biti. Srbiju će sačuvati samo Koštunica“, smatra Ilić, koji je poručio da su preksinoć u Čačku građani pokazali „predsedničkom kandidatu Zorana Đinđića“ da ga narod neće. „Imaju sreće da se kampanja završava jer tek je Srbija počela da se bavi njima“, zaključio je lider NS. Morali i čestitost, smatra Ksenija Jovanović, osnovni su kvaliteti lidera DSS, dok se Nikola Milošević, uz širu elaboraciju lika i dela Miroljuba Labusa kraće osvrnuo i na predsedničkog kandidata SRS Vojislava Šešelja. „Nemojte glasati za Zorana Labusa. Nemojte glasati za Slobodana Šešelja, glasajte za Vojislava Koštunicu“, apelovao je Milošević. **S. Biševac**

koje predvodi mogu od Srbije da stvore pravnu, decentralizovanu, demokrat-sku i socijalno odgovornu državu. To će, po njemu, pokazati najpre predsednički, a zatim i skori parlamentarni izbori, na kojima će građani dokazati „šta Srbija jeste i šta mora da bude“.

Okupljenima su se obratili predstavnici stranaka koje su podržale Koštunicu: Velimir Simonović (Demokratski centar), Petar Petrović (Reformisti Vojvodine), Slobodan Vuksanović (Narodna demokratska stranka), Velimir Ilić (Nova Srbija), akademik Nikola Milošević, pisac Matija Bećković i glumica Ksenija Jovanović. Telefonski su se iz Strazbura uključili predsednici DC i RV Dragoljub

Reče Matija

„Čuo sam da su raspisani izbori. Ti znaš koji. Raspisao ih je, ti znaš ko, pa me interesuje, ti znaš zašto. Hteo bih da glasam, ti znaš kako. Ne mogu ti reći za koga, a seličeš se lako, pesnički je zborio Matija Bećković. On je poručio da i čoravi vide za koga treba glasati i da je to Koštunica, „koji nikada nije bio član partije“. U umetničkom delu mitinga nastupila je „Riblja čorba“.

Parlamentarna skupština Saveta Evrope podržala članstvo Jugoslavije u Savetu Evrope

Samo šest glasova protiv

Specijalno za Danas

Strazbur - Bez mnogo polemike, a uz dosta pohvala, čak i od onih koji su imali zamerke, Parlamentarna skupština je poručila Jugoslaviju u članstvo Saveta Evrope, ali odluku o tome doneće Komitet ministara tek kada bude usvojena Ustavna povelja. Odluka je doneta uz samo šest glasova protiv. Ovakav ishod glasanja, po reči ma dr Dragoljuba Miđunovića, pokazuje da je Jugoslavija uspešla da stekne mnogo više simpatija i da zaustavi one koji su najavlivali da bi čitav proces prijema u SE trebalo da bude odložen ili zaustavljen. „Ovakav rezultat došao je zahvaljujući izuzetnom zalaganju nekoliko ljudi u SE, među kojima bi od parlamentaraca trebalo izdvojiti investitora Kloda Freja i vode socijalno-demokratske grupacije Terija Dejvise. Nama su posebno bile naklonjene još i delegacije Norveške, Italije, Rusije, Grčke i Francu-

Čekajući šampanjac: Deo delegacije SRJ u Strazburu

no i to da je postavljeno pitanje zastupljenosti Kosova u SE, te da ono izaziva „ner-vozu u Beogradu“, ali uz konsultovanje sa svim zainteresovanim stranama, on predlaže posmatrački status u Kongresu lokalnih zajednica SE. Istovremeno, Klod Frej je u raspravi o amandmanima odbacio predlog o tome da „vlada u Beogradu garantuje da neće usvojiti strategiju podele Mitrovice“.

Na pripremljen zakon u Srbiji eksperti EU i Saveta Evrope imaju čitav niz zamerki i primedbi, rekao je Frej, a to se odnosi i na medijske zakone u Crnoj Gori koji su promenjeni na intervenciju SE, ali paket još nije prihvaćen u Vladi pre nego što bude upućen u parlament.

Sudski procesi protiv novinara takođe su bili predmet Frejove zabrinutosti.

Zakon o nevladinim organizacijama još nije usvojen, ali to pitanje zahteva dalje nadgledanje da bi se sprečili pokušaji nekih vladinih krugova protiv ovog sektora koji energično radi na svrgavanju ostataka starog režima - kaže Frej.

SALI BERIŠA: Raspustiti srpsku tajnu policiju

Većina predstavnika susjednih država i onih država koje su nastale iz zajedničke države, izjasnila se u korist prijema Jugoslavije, čak i kada su imale neke primedbe ili nezadovoljstvo onim što je do sada učinjeno u Jugoslaviji na pojedinim poljima. Učinio je to i nekadašnji predsednik albanske vlade Sahi Beriša koji je veoma teškim rečima optužio Srbiju i njene lidere. Beriša je rekao da je „iznenađen time da se demokratska Đinđićeva vlada nije javno izvinila za varvarstva i zločine učinjene na Balkanu“, tražeći da se smanji jugoslovenska armija i raspusti „srpska tajna policija“, da bi na kraju podržao predlog za ulazak Jugoslavije u SE.

Heimut Lipelt je u ime Komiteta za ljud-ska prava predložio da se pozovu predstavnici kosovske skupštine da u Parlamentar-nju skupštini SE diskutuju o stanju ljudskih prava, naglašavajući da „paralelne struk-ture u Mitrovici podržavane iz Beograda ne mogu da se tolerišu niti da se prihvate, a ne-kriminalni elementi „branilaca mostova“ trebalo bi da budu uključeni u policiju Ko-sova“. Lipelt je konstatovao da ne postoji sloboda kretanja na Kosovu, te da svaki ne-albanac koji se oseća ugroženim zbog toga treba da bude zaštićen. On je, kao i Klod Frej, pohvalio jugoslovenski zakon o naci-onalnim manjinama.

Ovo ne treba da bude shvaćeno kao ka-zna, nego kao doprinos da se ispuni ono što je već dogovoreno i ono što je obećano - rekao je predsednik Političkog komiteta SE Roman Jakić. On je rekao da on to po-

nje obaveza koje je Jugoslavija preuzela ga-rancijama svojih najviših državnih funkcionera. U tom periodu sva područja biće ve-oma ozbiljno posmatrana i u slučaju da se obaveze ne budu ispunjavale kako treba, moguće su i sankcije, kakve su već bile pri-menjene protiv velikih zemalja, kao što je Rusija, ali i niza malih država, rekao je Ši-der. Ispunjavanje tih obaveza je i investici-ja za budućnost, jer će s njima Jugoslavija moći da kuca na vrata EU i drugih evrop-skih institucija, rekao je Šider.

Generalni sekretar SE Valter Švimer po-zdravio je takođe odluku Skupštine.

Nakon odluke Parlamentarne skupšti-ne, jugoslovenska delegacija, kojoj se pridružio i predsednik Veća republika Srđa Božović, na povratku iz Ženeve, zajedno sa izvišćima, ovu odluku proslavila je otva-ranjem flaše šampanjca. **Dragan Bisenić**

Republičkoj izbornoj komisiji dostavljen elektronski obrađen spisak birača u Srbiji

Razlika od dve hiljade birača

Nastavak sa 1. strane

Komisija juče nije mogla da se opredeli ni za jednu od ovih varijanti. Glasanju, na kome nije doneta odluka, prethodila je žuč-na rasprava u kojoj su predstavnici DOS tvrdili da je birački spisak tajni dokument, a opozicioni blok - da je javna isprava.

Pozivajući se na Savezni zakon o zaštiti podataka o ličnosti, Biserka Živković je rekla da nema osnova da RIK odlučuje o ko-rišćenju podataka iz biračkog spiska, niti bi RIK smela da omogućiti raspolaganje tuđim ličnim podacima. Međutim, Zoran Lončar (DSS) smatra da nema drugog načina da se otklone nepravilnosti kao što je ona da su na biračkom spisku i ljudi koji su umrli, a Zoran Stojković (DSS) je naveo primer reprezentivca Radanovića koji je, prema

njegovim navodima, prodao stan i otputo-vao u inostranstvo gde već godinama živi, a ipak je dobio poziv za glasanje.

Zoran Krasić (SRS) je verovao da je bi-rački spisak javni dokument dostupan svako-m, da ne sadrži podatke koji zahtevaju posebnu zaštitu, te da se on ažurira svakog 31. marta. Pri tom je dodao: „Hocete 60.000 da sakrijete?“ Optužio je ministra da je bekstvom (Šabić je izašao iz sale) stavio do znanja da ne želi ovo pitanje da reši i po-zvao se na praksu u Crnoj Gori u kojoj sve stranke dobijaju CD o biračkom telu. I ova-ga puta, kao i bezbroj puta ranije, spor je presekao Dragor Hiber tumačenjem da po-menuti zakon treba da deluje preventivno, odnosno da spreči povredu prava na privat-nost, kako ne bi došlo do zloupotreba.

Nisu javne isprave one koje su svima

dostupne, već one koje izdaje nadležni or-gan - rekao je Hiber i objasnio da bi bilo opasno da RIK dostavi nekome ovaj spi-sak i time stvori preduslov da ga se domog-nu neovlašćena lica, jer se spisak može zlo-upotrebiti.

Javni interes ne može biti iznad privat-nog interesa, rekao je Hiber.

Zoran Stojković (DSS), kao jedan od dvojice potpisnika koji su primili birački materijal, ukazao je na to da birački mate-rijal nekontrolisano šeta po Srbiji. On je na-veo kao primer da izvođa iz biračkih spi-skova iz Crne Trave i Lebana nema, iako je bez odobrenja dvojice potpisnika materijal iznet iz RIK. Materijal je, kako je naveo, u Nišu, a drugi u Novom Sadu. Stojković je postavio pitanje ko je izdao odobrenje da se spiskovi iznose iz RIK. **M. Torov**

VUK DRAŠKOVIĆ: Primoraću premijera na ostavku

Šabac - Predsednički kandidat Srpskog pokreta obnove na predsedničkim izborima u Srbiji Vuk Drašković obećao je sinoć na mitingu u Šapcu da će u slučaju pobe- de „primorati republičkog premijera na ostavku“. „Priče da ne bih imao ovlašćenja da raspustim vladu i republičku skupštinu su bacanje prašine u oči naroda i siguran sam da bi vlada sama dala ostavku

već na prvu vest o mojoj eventualnoj pobeđi“, rekao je Drašković u Šapcu koji je posetio u okviru svoje predsedničke kampanje.

Pred oko dve hiljade građana na centralnom trgu u Šapcu, kandidat SPO je rekao da bi od predsednika Vlade Srbije Zorana Đinđića zatražio da podnese ostavku na osnovu različitosti programa jer je Đinđićev program „antinacionalan, anti-

ljudski, antidržavni program pljačke naroda i rasprodaje ljudi“. Drašković je kazao da će u slučaju izborne pobe- de „omogućiti izbore na svim nivoima za dva meseca“, uključujući i izbore za Ustavotvornu skupštinu. Svoj predizborni program tokom dana Drašković je predstavio i u Prijavu, Ribarima, Bogatiću, Bogosavcu, Jevremovcu i Majunu. (Beta)

Dragan Maršićanin, potpredsednik DSS o optužbama DS

DS utonula u živo blato

Beograd - Demokratska stranka Srbije nema nikakve veze sa incidentima u Čačku i Novom Beogradu i osuđuje svaku vrstu fizičkog i verbalnog nasilja, izjavio je Danasu Dragan Maršićanin, potpredsednik te partije i šef Koštuničinog izbornog štaba. Dodajući da nije iznenađen optužbama koje je na njihov račun izrekla Aleksandra Joksinić, visoki funkcioner DS, Maršićanin je ocenio da se

„izjavama u kojima nema ni trunke istine partija Zorana Đinđića uključila u krug onih koji nedostatak političke podrške traže u nasilju, bilo da je ono izraženo u jajima ili rečima“.

- Na političkoj sceni Srbije danas imamo previše nasilja, fizičkog i verbalnog. Osuđujemo svaku primenu fizičkog nasilja, ali i sve koji klevetama i lažima provociraju one koji nemaju dovoljno razu-

ma i mogu da skrenu i primene nasilje fizičke vrste - kaže Maršićanin. On smatra da na tako ozbiljne pojave treba ozbiljno i reagovati, „što, nažalost, ne čini DS“, koja svojim saopštenjima i konferencijama za novinare podiže napetost. Na pitanje ko stoji iza incidenta u Čačku i Novom Beogradu, on odgovara da ne želi da spekulise i da se nada da će na to policija odgovoriti. „Nadam se da će oni koji su primenili nasilje biti identifikovani i kažnjeni, ali da će i oni koji druge kleveću biti sankcionisani“, ističe potpredsednik DSS.

Komentarišući jučešnje saopštenje DS kojim se tvrdi da iza letka „Tim koji dobija“ na kojem se, pored predsedničkog kandidata DSS Vojislava Koštunice i pojedinih savetnika predsednika SRJ i funkcionera DSS i VJ, nalazi deo DSS „koji ne voli Koštuničin julo- vski kabinet“, Maršićanin poručuje da je partija premijera Đinđića „utonula u živo blato negativne kampanje i iz njega se neće izvuci“. DSS se odmah po pojavljivanju navedenog letka ogradila, tvrdeći da su ga štampali njihovi politički protivnici. S. Biševac

Maršićanin: Plakat napravlili politički protivnici DSS

Reformisti Vojvodine posle davanja podrške Koštunici

Pljušte obrazloženja i ostavke

Novi Sad - Član Predsedništva RV Petar Petrović izjavio je na jučešnjoj konferenciji za novinare da su reformisti dali prednost predsedničkom kandidatu Vojislavu Koštunici jer se on zalaže za hitno donošenje novog ustava, građansku državu, decentralizaciju sa različitim stepenom regionalizma i punu autonomiju Vojvodine sa zakonodavnom i izvršnom vlasti, a da sa njim nisu postigli sagla-

snost oko sudske vlasti. On je ocenio da Labusove parole tipa „Vojvodina - Vojvodanina“ jako podsećaju na Đinđićeva obećanja iz 2000. godine „od kojih smo jedino dobili smešni Omnibus zakon“ i dodao da „u Labusovom timu ima različitih likova sa kriminalnom prošlošću“.

Juče su ostavke na svoje funkcije podneli članovi Glavnog odbora Mladih reformista (MRV) Anica Jaš, Dragana

Mihajlović, Nataša Gačić, Bojan Dodevski i Tomislav Rivac, predsednik IO MRV Ramazi Inašvili, kao i član IO MRV Ilija Hodoba. U saopštenju se navodi da su podneli ostavke „usled neslaganja sa politikom vrha stranke koja je suprotno idejnim i programskim osnovama RV, kroz podršku Vojislavu Koštunici, propagira ideje nacionalizma i konzervativizma“.

M. Males

Borislav Pelević U drugi krug sa Koštunicom

Beograd - Borisav Pelević, predsednički kandidat SSJ ocenio je kao vandalski incident u kome su pretučeni mladići koji su lepili plakate predsedničkog kandidata Miroslava Labusa.

- Naša deca stradaju u ovim neprimerenim incidentima jer lepe plakate za male pare koje im daju izborni štabovi - rekao je Pelević. On je na jučešnjoj konferenciji za novinare rekao da uprkos njegovoj marginalizaciji u medijima i objavljivanju istraživanja javnog mnjenja „dva dana pred izbore, što se ne radi nigde u demokratskom svetu“, očekuje da će ući u drugi krug. U SSJ navode da su neke lokalne televizije u Srbiji radile ankete u kojima je njihov predsednički kandidat „na drugom mestu iza Koštunice“. A. N.

KORAĆ: Ksenofobija koristi ekstremistima

Niš - Potpredsednik republičke vlade Žarko Korać izjavio je juče u Nišu da je velika mana sadašnje predizborne kampanje u Srbiji što je deo političara uveo jezik ksenofobije od kojeg će u krajnjoj liniji profitirati ekstremni predsednički kandidati.

- Ne čudi me da se napad na Miroslava Labusa dogodio u

sredini u kojoj je postavljano pitanje prezimena tog predsedničkog kandidata. Događaji u Čačku i Beogradu pokazuju da govor mržnje u krajnjoj liniji proizvede fizičko nasilje - rekao je Korać.

Prema njegovim rečima, mediji u Srbiji prate predizbornu kampanju bolje nego na ranijim izborima. Z. M.

Vuk Obradović u Leskovcu

Poziv poštenim socijalistima

Beograd - Predsednički kandidat Socijaldemokratije Vuk Obradović pozvao je juče sve članove Socijalističke partije Srbije, koji su „časno i pošteno radili i živeli“, da se pridruže njegovoj stranci. Na predizbornom skupu u Leskov-

cu Obradović je ocenio je to „jedinim način da ljudi kojima je istinski stalo do socijalne pravde i solidarnosti ne klonu pred ofanzivom i udarom onih kojima te vrednosti služe samo kao paravan“, saopštio je Obradovićev izborni štab. R. D.

Živojinović održao predizbornu promociju u Domu sindikata

Između obnove i smeha

Beograd - Predsednički kandidat SPS Velimir Bata Živojinović obećao je sinoć u šezdesetminutnom programu pred oko hiljadu socijalista, koji su se okupili u dvorani Doma sindikata da čuju njegov predizborni program, „samo povratak osme- ha“, uz konstataciju da se tokom predizborne kampanje njegovo obećanje već obistinjuje.

Otvorajući Živojinovićevu promociju Ivica Dačić, potpredsednik i šef beograds-kih socijalista rekao je da oni koju su potcenili SPS, treba da znaju da će ova partija biti najopasnija kad se to najmanje bude očekivalo. On je istakao da je SPS izdržala sve udare „i one spolja i one iznutra“ i da je pred tom partijom sada samo jedan cilj, rušenje DOS režima.

Zoran Anđelković, generalni sekretar partije kazao je da SPS nije partija koje druge protivkandidate gada jajima, već glasačkim listićima. Anđelković je objasnio da u SPS postoji veliki broj kandidata koji su mogli da budu predsednički kandidati i da su u dvomeci se između obnove i smeha, socijalisti izabrali smeh, jer je to

Dimitrije Blagojević

CRNO NA BELO

„Šta mi tu kenjaš!“

Kikinda - Kad pogledam s kim se takmičim, pitam se, šta će to meni? Labus i Koštunica su neradnici, napisali su grdne knjige o samoupravljanju - izjavio je u ponedeljak uveče na RTV VK predsednički kandidat SPS Velimir Bata Živojinović. On je na većinu pitanja voditeljke izbegao dogovore, ili je uzvraćao u svađačkom ili neozbiljnom tonu.

- Naši građani koji žive u inostranstvu i ne treba da se vrata, tako im je lepo. Nema teorije da po standardu stignemo one sa Zapada - izjavio je kandidat SPS. Komentarišući posredničku ulogu Havijera Solane u redefinisiranju odnosa Srbije i Crne Gore, Živojinović je rekao: „Šta se to tebe tiče, idi Solana živi u Španiju“.

Odgovarajući na pitanje voditeljke da li bi igrao lik Slobodana Miloševića na filmu, Živojinović je kazao: „Kako ja mator da igram mladog čoveka“. Na pitanje novinara Danasa koja bi glumica odgovarala ulozi Mirjane Marković na filmu, on je rekao: „Ti bi mogao, stavi penku i cvet. Šta mi tu kenjaš“. S. Jakonić

sada najpotrebnije građanima.

Živojinovićev izborni štab pripremio je sinoć kratki film o kandidatu koristeći najzanimljivije inserte iz legendarnih Živojinovićevih uloga koji je istovremeno poslužio kao najava za obraćanje socijalističkog kandidata. Dočekan ovacijama, kandidat socijalista je ocenio da su poneki iz redova SPS napustili tu partiju, ali da ih se mnogo više vratilo.

- Ko god je pokušao da se obraćuna sa Socijalističkom partijom Srbije i da nas uništi, on je nestao i njega nema. Kakvi god da budu izbori, ja sam predsednik i nije mi jasno zašto se svi zamajavaju i zašto čekaju 29. septembar. Nama

ne trebaju koalicije ni pre ni posle izbore, jer nas ima dovoljno - rekao je Živojinović.

On je naglasio da su mu potrebni samo glasovi socijalista, ali i da bi „bio red da mu poverenje ukazu i svi oni koji ga poznaju“. Živojinović je pozvao nacionalne manjine i većinu, kao i „braću Rome“ da 29. septembra zaokruže broj ispred njegovog imena. On je na kraju rekao da bi još ponešto kazao „prepunoj hali socijalista“, ali da ne može jer je sala zakupljena na samo sat vremena i poručio svim ženama da nauče svoje muškarce kako se treba baviti politikom. Tanja Kovačević

Aleksandra Joksinić, funkcioner Demokratske stranke

Slogani, mržnje i nasilja

Beograd - Aleksandra Joksinić, visoki funkcioner Demokratske stranke, optužila je juče predsedničkog kandidata Demokratske stranke Srbije Vojislava Koštunice da je odgovoran za prebijanje dva mladića u Beogradu i napade na pripadnike te partije tokom predizbornog mitinga Miroslava Labusa u Čačku.

- Konačno je promovisan pravi slogan Koštuničine kampanje, a to je „Sukob, mržnja i nasilje“. Njegov govor mržnje i

povampireni nacionalizam mogao se videti na ulicama Beograda i Čačka - kazala je Joksinić na konferenciji za novinare.

Ona je kazala da je „portparol te (Koštuničine) kampanje Velimir Ilić do sada pretio i pozivao na versku i nacionalnu mržnju“, navodeći da su sledbenici takve kampanje prebili članove GSS.

Na pitanje da li DS poseduje dokaze koji bi potkrepili tako ozbiljne optužbe, Joksinić je odgovorila da Koštunica kao kandidat „ima specifičnu teži-

nu“, jer je i predsednik SRJ, da je odgovoran za kampanju i da iz „takvog njegovog govora proističe nasilje“. Na insistiranje da navede govor na osnovu koga je DS izvela zaključak da su Koštunica i njegov izborni štab odgovorni za poslednje napade, Joksinić je odgovorila da je takav govor „o mladim stručnjacima na koje se obrušio“. „Govor mržnje sam po sebi ohrabruje nasilje. U takvom kontekstu su podstaknuti svi oni koji su za to“, ocenila je ona. M. Vujić

Nebojša Čović, predsednik Demokratske alternative

Iskrena podrška

Beograd - Mi podržavamo Vojislava Koštunice za predsednika Srbije i to radimo vrlo iskreno, bez ikakvih kalkulacija za razliku od nekih drugih koji to pokušavaju da stave u nekakav naš pristup - potvrdio je Čović i izrazio očekivanje da će Koštunica pobediti već u prvom krugu. Na pitanje novinara da li će, u slučaju da pobeđi kandidat koga podržava DA, biti medijator između premijera Zorana

Đinđića i Koštunice, Čović je izjavio da ta dva političara moraju da sarađuju.

- Slušam priče i kalkulacije o raspodeli mesta, kao i koja će biti moja pozicija. To je nešto što spada u domen pokušaja diskreditacije, kao i priča ko je veliki, a ko mali. Potpuno je izlišno pričati o tome, jer još nisu ni na vidiku parlamentarni izbori u Srbiji. Ne očekujemo veće probleme, ali ako ih bude, i na to ima-

mo spremljene odgovore - kazao je lider DA.

- DA najoštrije osuđuje nasilje u predsedničkoj kampanji, bez obzira na to sa koje strane ono dolazi. Mislimo da nasilje u kampanjama predstavlja odraz nemoći onih koji se tako ponašaju. Od svih učesnika u predsedničkoj kampanji tražimo da smire strasti i da se služe jezikom tolerancije - istakao je lider DA Nebojša Čović. I. Vušković

U Nišu održan Okrugli sto „Romi u međuetničkim zajednicama u Srbiji“

Državna strategija do kraja godine

Niš - Savezni ministar za nacionalne i etničke zajednice Rasim Ljajić saopštio je juče da je u Beogradu formiran ekspertski tim koji će do 31. decembra ove godine utvrditi plan državne strategije za rešavanje problema romske zajednice u Jugoslaviji.

- U tom planu će biti predviđeno rešavanje romskih pitanja, kakva su zapošljavanje, stanovanje, obrazovanje i zdravstvena i socijalna zaštita. On će posebno predvi-

deti i rešavanje problema Roma koji su raseljeni sa Kosova. To neće biti spisak lepih želja, već realističan plan, koji će voditi računa o potrebama Roma, ali i o mogućnostima države - rekao je Ljajić na okruglom stolu „Romi u međuetničkim zajednicama“ održanom u Nišu.

Potpredsednik republičke vlade Žarko Korać je ocenio da je u Srbiji u ovom trenutku romska zajednica najugroženija, ali da se

njen položaj uglavnom ne rešava, već se o njemu glasno čuti.

- Romska zajednica nema dobro organizovane političke stranke koje bi artikulirale njene interese, a pri tom je i razjedinjena. Sa druge strane, postojeće političke stranke ne pokazuju dovoljno razumevanja za romsku zajednicu, koje se „sete“ uglavnom pred izbore. Rezultat svega toga je velika apstinencija Roma na izborima - zaključio je Korać.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici brojnih romskih organizacija u Srbiji, Oebsa i Saveta Evrope, kao i zvaničnici Mađarske, Bugarske i Makedonije. Organizatori Okruglog stola su Nezavisni američki institut „Projekat za etničke odnose“, Savezno ministarstvo za manjine, Skupština grada Niša i nevladina organizacija Jurom centar. **Z. Miladinović**

LJAJIĆ: Sandžak nije Kosovo, ali su incidenti mogući

Niš - Savezni ministar za nacionalne i etničke zajednice Rasim Ljajić izjavio je juče u Nišu da „Sandžak nije novo Kosovo, ali da su mogući povremeni međunacionalni incidenti na tom prostoru“. On je još kazao da ne veruje da će na prostoru sadašnje Jugoslavije biti novih sukoba na etničkim osnovama, jer će ona postati deo evropske porodice država i naroda, te će svi morati da prihvate pravila igre koja važe u svetu.

Sindikata Nezavisnost napustio republički Socijalno-ekonomski savet

Na izborima odlučuje članstvo

Beograd - Ujedinjeni granski sindikati Nezavisnost neće ubuduće učestvovati u radu Socijalno-ekonomskog saveta, o čemu je pismeno obavešten ministar za rad Dragan Milovanović, kazao je juče na konferenciji za novinare Branislav Čanak, predsednik tog sindikata. „U Savet se nećemo vratiti dok se ne dese duboke personalne promene“, istakao je Čanak.

Odluka je prema rečima predsednika Nezavisnosti uzrokovana neefikasnošću ovog tela i lažima iznetim na račun predstavnika UGS. „Na sastancima Saveta nije se ništa radilo, sem što se ispijalo kafa. Radilo se bez materijala i priprema“, pojasnio je Čanak. Kap u prepunoj čaši, prema njegovim re-

čima bilo je „sramno saopštenje“ o tome kako je njemu važnija poseta Sloveniji, nego sastanak Saveta, kao i neosnovane optužbe protiv drugih predstavnika tog sindikata.

Predsedništvo UGS Nezavisnost odlučilo je da ne podrži nijednog kandidata za predsednika Srbije, već da članstvu uputi sve o dosadašnjim pregovorima sa Miroljubom Labusom i Vojislavom Koštunicom, te da im prepusti da odluče za koga će glasati. On nije isključio mogućnost da Nezavisnost podrži jednog od kandidata u drugom krugu.

Čanak je rekao da je Koštunica pismeno obećao uspostavljanje društvenog konsenzusa dogovorom države, poslodavaca i sindika-

ta, ali i da su sastanci sa Labusom u julu bili vrlo korisni i obećavajući. „Dokumentacija nije bila kompletna, jer nismo dobili nikakav papir od Labusa. Ne želimo da ga zbog toga kažnjavamo i podržimo Košunicu, tako da držimo vrata otvorenim“, naglasio je predsednik Nezavisnost.

U tom sindikatu na izbore gledaju kao na „zagrevanje“ za vremene parlamentarne izbore, koje očekuju najkasnije početkom leta naredne godine. Čanak očekuje da će se do tada još mnogo pregovarati i sa Košunicom i sa Labusom. On u međuvremenu očekuje i prodor Socijaldemokratske partije koja im je programski najbliža.

M. Jevović

Istraživanje Agencije Medium indeks galup Internešnal

Koštunica u blagoj prednosti

Beograd - Predsednički kandidat Demokratske stranke Srbije Vojislav Koštunica ima podršku 29,8 odsto biračkog tela, a kandidat grupe građana Miroljub Labus 27,9 odsto - pokazuju rezultati istraživanja javnog mnjenja agencije Medim indeks galup Internešnal, obavljenog od 14. do 19. septembra na slučajnom uzorku od 1.108 građana u Srbiji bez Kosova. Prema rezultatima tog istraživanja neminovno je drugi izborni krug.

Istraživanje pokazuje da je na trećem mestu po rejtingu kandidat Srpske radikalne stranke Vojislav Sešelj, za koga se opredelilo 13,2 odsto ispitanika. Neodlučnih je 11,9 odsto građana, pokazuju rezultati istraživanja. Kandidat Stranke srpskog jedinstva Bori-

slav Pelević dobio bi pet odsto glasova, kandidat Socijalističke partije Srbije Velimir Bata Živojinović 4,1, kandidat Srpskog pokreta obnove Vuk Drašković 3,9 odsto, a kandidat grupe građana „Socijalisti za povratak bazi“ Branislav Ivković 1,8 odsto. Za ostale kandidate - Nebojšu Pavkovića, Vuka Obradovića, Tomislava Laloševića i Dragana Radenovića ukupno bi se izjasnilo oko 2,4 odsto birača, pokazuju rezultati istraživanja.

O. D.

Strateški marketing odbacuje optužbe

Direktor agencije Strateški marketing Srdan Bogosavljević odbacio je juče optužbe da njegova agencija u istraživanjima javnog mnjenja ide u susret željama pojedinih stranaka i predsedničkih kandidata. Bogosavljević je reagovao na tekstove objavljene u Nacionalu i na istupe akademika Nikše Stipčevića u emisiji Utaš nedelje, ocenjujući da je reč ili o vidnom nepoznavanju tehnologije snimanja javnog mnjenja na reprezentativnom uzorku, ili o „zloj nameri, iz bilo kog razloga“. Bogosavljević navodi da Strateški marketing primenjuje istu metodologiju kao i ranije i da podaci pokazuju da su Koštunica i Labus izjednačeni i da „čas jedan čas drugi“ imaju minimalnu prednost, a da je u drugom krugu Koštunica u velikoj prednosti. **(Beta)**

Džeims O'Brajen, bivši specijalni izaslanik za Balkan predsednika SAD Srbija će poremetiti reformski kurs

Beograd - Bivši specijalni izaslanik predsednika SAD za Balkan Džeims O'Brajen ocenio je juče da će se u Srbiji „ponoviti iskustvo drugih zemalja u tranziciji u kojima su reformisti gubili na izborima“. On je, pred predsedničke izbore u Srbiji, izjavio za Glas Amerike da je glavno pitanje koje se postavlja da li će novoizabrani

političari biti privrženi ideji da svoju zemlju približe Evropi.

Upitan kakvi su izgledi da reformisti pobeđu u Srbiji, O'Brajen je ocenio da će biti „poremećen reformski kurs“, dodajući da su stvari složenije od toga, jer „u Srbiji vladaju dva trenda“ - želja za održavanjem srpskog, odnosno pravoslavnog kulturnog pro-

stora za šta se zalaže predsednik Koštunica, a sa druge strane - nastojanje da Srbija postane deo Evrope, što zastupaju premijer Đinđić i ljudi oko njega. „Lično mislim da su Srbiji potrebna oba trenda i mislim da je šteta što u ovim izborima te dve strane nastoje jedna drugu da isključe“, ocenio je on. **(Beta)**

U Novom Beogradu napadnuta braća Nemanja i Nenad Ranković dok su lepili plakate Miroljuba Labusa

Nasilje posledica govora mržnje

Beograd - Verovali smo da je iz petooktobarskih promena vreme mržnje i netolerancije iza nas. SO Novi Beograd iskazuje svoj protest i zahteva od MUP i pravosudnih organa da pronađu i najstroje kazne napadače. Želimo da podsetimo da oni koji seku struju, gađaju kamenjem predsedničke kandidate, prebijaju omladinu i studente gube izbore - rekao je juče predsednik SO Novi Beograd Željko Ožegović na konferenciji za novinare održane povodom brutalnog napada na Nemanju i Nenada Rankovića, aktiviste Građanskog saveza Srbije.

Nepoznata osoba napala je Nemanju Rankovića, odbornika i člana Izvršnog odbora SO Novi Beograd, i njegovog brata Nenada, u ponedeljak oko 19.30 časova u Ulici Milentija Popovića dok su lepili plakate predsedničkog kandi-

data Miroljuba Labusa. Oni su tom prilikom zadobili lakše telesne povrede i nakon ukazane po-

Osude

Demokratska stranka je napad na braću Ranković ocenila kao posledicu „govora mržnje koji je počeo da dominira ovom predizbornoj kampanjom“. Pokret Otpor je najstroje osudio nasilno ponašanje u predizbornoj kampanji i izrazio uverenje da će građani na izborima za predsednika Srbije znati da kazne propagiranje politike nasilja i mržnje. Osudi nasilja pridružio se i izborni štab predsedničkog kandidata Dragana Radenovića, reagujući na jučerašnje incidente na mitingu Miroljuba Labusa u Čačku i batinanje aktivista koji su lepili njegove plakate u Beogradu.

moći u Kliničkom centru, pušteni su kući.

- Napadač nam je prišao iza leđa i udario me u glavu i rame, a nakon toga je napao i mog brata. Uspeli smo nekako da se odbranimo i on je pobeo. Nadali smo se da se, posle pobeде demokratskih snaga u Srbiji, više neće dešavati ovakve stvari - izjavio je Nemanja Ranković i dodao da ne zna da li je u pitanju bila neka organizovana grupa ili je to delo pojedinca.

U Urgentnom centru braću Ranković iste večeri posetili su Miroljub Labus i Goran Svilanović. Labus je mladima obećao da će biti učinjeno sve da se otkrije napadač. „Posle govora mržnje idu jaja, posle jaja idu šipke... i šta? Zar treba ponovo da se bijemo? Ne, sa tim smo završili“, rekao je Labus. GSS je najavio podnošenje krivične prijave protiv NN lica. **M.P. - A. R.**

ORGANIZOVANI KRIMINAL I BEZBEDNOST U SRBIJI

24. septembar 2002.
Beograd

MIHAJLOVIĆ: Suženo polje organizovanog kriminala

Beograd - Organizovane kriminalne grupe eliminisane su iz krivljenja naftnim derivatima, gde su ostvarivale ogroman profit. Iz tog razloga brojne takve kriminalne grupe bile su prinuđene da preusmere svoje kriminalno delovanje na klasične kriminalne operacije, poput iznuda i ucena. Međutim, jedan broj njih je trajno razbijen - rekao je juče republički ministar unutrašnjih poslova Dušan Mihajlović, na otvaranju konferencije „Organizovani kriminal i bezbednost u Srbiji“.

Mihajlović smatra da sve napore domaćih institucija u borbi protiv organizovanog kriminala mora da prati koordinacija aktivnosti na međunarodnom planu, da danas u Srbiji nijedna ozbiljnija kriminalna grupa ne deluje samo unutar granica Srbije, kao i da je borbom protiv organizovanog kriminala u prethodne dve godine znatno suženo polje delovanja organizovanog kriminala „posebno u oblasti šverca cigareta, oružja, municije, belog roblja“.

- Ne gajimo iluziju da se organizovani kriminal može iskoreniti, ali mislimo da ga je moguće svesti u tolerantne okvire. Ozbiljan je problem, posebno za zemlje u razvoju poput Srbije, što je borba protiv organizovanog krimi-

nalna izuzetno skupa, s obzirom na to da podrazumeva skupu tehnologiju i vrhunsku obuku, a to traži značajna sredstva - izjavio je Mihajlović.

- Svaka iole značajnija politička partija imala je svoje paravoje, dobrovoljačke jedinice. Kriminalci su pozvani od prošlih vlasti sa

Nerešena ubistva

- Neki moji važni prijatelji iz podzemlja kažu da se za veliki broj ubistava zna ko su počinio, ali država mora da ima dokaze. Saradnja organizovanog kriminala i policije mora biti profesionalna i plaćena. Čak se znaju tarife, ali naša policija nema sredstva. Potrebno je tri do pet godina da osetimo da je napravljen napredak u borbi protiv organizovanog kriminala - ukazao je Radovanović.

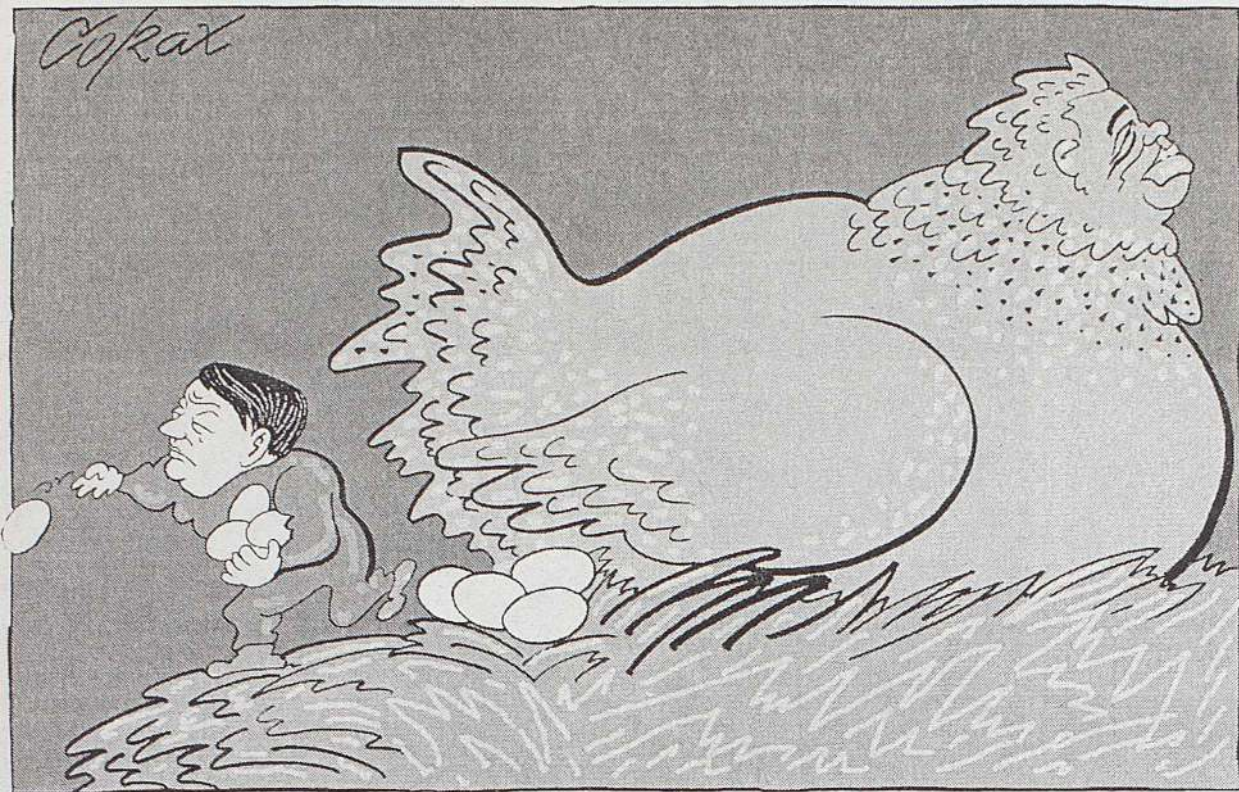
zadatkom da pomognu pravdu borbu srpskog režima protiv opozicije i za srpski narod. Kao nagradu, dobili su legitimacije Državne bezbednosti, amnestiju, pristup svim profitabilnim poslovima i pravo na osnivanje političkih partija. Svaki iole značajniji kriminalac imao je legitimaciju DB - kazao je Dobrovoje Radovanović, di-

rektor Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja.

On tvrdi da je do promene nosilaca organizovanog kriminala došlo u periodu između 1995. godine i 1996. godine, „kada je vladajuća garnitura u Srbiji zaključila da i sama to može da radi, a ne samo da prima deo provizije od organizovanog kriminala“.

- Vladajuća garnitura je napravila dogovor o švercu duvana, monopolu nad uvozom i izvozom nafte, malina, pšenice, kukuruza. Dobili smo državni organizovani kriminal. Rezultat su novi sukobi i ubistva - rekao je Radovanović podsetivši na zvaničnu političku podelu na patriote i unutrašnje neprijatelje, demokrate i nedemokrate, i na stvaranje kriminalne kulture u Srbiji u kojoj „svo su postali kriminalci (1993. godine)“.

Govoreći o novoj vlasti, Radovanović kaže da je prekinuta sporna organizovanog kriminala sa visokim predstavnicima vlasti, „ali i nije, jer je spisak nezadovoljnih dugačak“. Ukazao je da nema bitne kadrovske promene u policiji i pravosuđu, jer „nam je jako važna partijska pripadnost u policiji i pravosuđu, a ne profesionalnost“, a nema ni žestokog krivičnog progona nosilaca organizovanog kriminala. **A. Roknić**

■ PREDIZBORNI DIJALOG

Ko je najbolji

Naša država i građani imaju mogućnost da opstanu i postepeno napreduju samo uz pomoć i saradnju sa zapadnim svetom - Evropskom unijom i Amerikom (SAD i Kanada), jer je zemlja toliko upropašćena u svakom pogledu, a naročito ekonomskom, od komunističkog režima i S. Miloševićeve vladavine da nema ni opstanka, a kamoli razvoja, bez te pomoći i saradnje. A ovakvu politiku posle poraza Miloševićevog režima vodi koalicija DOS ali su je izneverili i razbili neki nesposobni političari i njihove partije, pa je taj mudro započeti trend razvoja doveden u pitanje stalnim izazivanjem raznih kriza i zahtevima za novim izborima. Ko od desetak kandidata za predsednika

Srbije ima šansu da nastavi politiku koalicije DOS?

Tu podobnost ima jedino Miroljub Labus, koji je delima pokazao da još od početka i nepokolebljivo učvršćuje veze sa razvijenim državama, koje su i njega prihvatile kao odgovarajućeg partnera za njihovo održavanje i razvoj. Zato je on jedini kandidat koji može da nastavi uspešan razvoj zelje u pozitivnom smislu i za narod i za državu.

Ima mišljenja da i kandidat Kostunica ima takvu šansu, ali to je za bludu i privid, jer on veze sa zapadnim svetom ima zbog svog položaja kao predsednik SRJ, tj. formalno, a ne kao željen i prihvaćen od tog sveta. Svi znaju da je on od početka isticao kritike napadom na Haški tribunal kao nele-

gitimno telo koje je deseta rupa na svirali njegove politike, i učinio niz gafova od kojih je poslednji onaj o ponovnom uspostavljanju veza sa RS u federaciji BiH (a zna se kakve su to bile veze). On stalno ponavlja frazu o vladavini prava kao cilj njegove politike, ali to ne znači ništa, jer svaka država uređuje pravo, ali je pitanje kakvo pravo i kakvim sredstvima ono može da ostvari (ekonomski, finansijski i dr.). Ostali kandidati za predsednika nemaju niti mogu steći veze sa Zapadom s obzirom na svoju promiloševićevsku politiku, pa izbacuju neke neozbiljne parole kako će da urade ovo ili ono, samo reći u koje ne mogu poverovati ni deca.

Dr Ratko Milisavljević, Beograd

Izbori

Čudesna reč. Reč koja izaziva strah, budi nadu, diže pritisak. Ljudi se nekako uskomešaju i uzbude. Sve drugo odlazi u drugi plan.

Ko će pobediti? U narodnim izrekama i poslovice ova reč se gotovo i ne sponinje. Da li je nekada davno sve bilo uređeno na neki drugi, prirodan način pa izbori nisu bili potrebni? U dečjoj igri „jelečkinje-barjačkinje“ se vrši izbor, ali se bira „prouvnik“ i to najslabiji. Na pravim izborima nije tako. Kod nas se već godinama ne održavaju normalni izbori. Ovi su kao i oni pre-presudni. I biračima se upućuje poruka: sudbina zemlje je u vašim rukama. I ljudi shvataju poruku. Opređeljuju se za pravog kandidata. Vrlo se iznenade i nalutje ako vi imate nekog drugog pravog kandidata. Pa samo jedan je pravi. „Pa ti nemaš pojma!“ „Ko ja? Ti nemaš pojma!“ Pa se tu pojmovi pomešaju i dobro je ako se samo na tome završi. A kakav nam predsednik treba?

PREDSEDNIK

- ne sme biti mlakonja, mora imati čvrstu ruku

PREDSEDNIK

- mora imati viziju i lepo odelo

PREDSEDNIK

- treba da govori jasno i glasno da ga svi čuju

PREDSEDNIK

- mora da ima bar desetak pristalica iza sebe (što više to bolje), lepo je da se vidi kad ide ulicom

PREDSEDNIK

- treba da nas hvali, a svet da grdi

PREDSEDNIK MORA:

- da kulturno psuje, da diže prašinu, da bude izbrijan a sa brkovima, da ne bude sitan, da ga ima predsednik treba da... Predsedniku nije lako. On mora mnogo naših zahteva da ispuni. Na biračkom mestu birač se malo zbuni. „Sudbina zemlje je u mojim rukama“, a o njoj treba da odlučim najjeftinijom hemijskom olovkom!

Voja Lukić, potpredsednik Ujedinjene seljačke stranke, Obrenovac

Poruka starim kandidatima

Sa neba se čuju glasi:

Dragi Bože Srbe spasi

Od sijaset kandidata

Za vlast goli što se hvata.

Među njima neki mili

Uz vrh bivši već su bili,

Al ne behu vredni, čili

Pa su šansu upišili.

Sad ponovo kume, mole:

Glas nam podaj srpski vole.

Narod nije ko magare -

Slabo sluša reči stare

I kad se na miting sjati

Ne da više da se klati:

Priču znamo, pa je skрати,

Nemoj srati, života ti!

Milorad Petrović, „danasovac“, Beograd

Puna kola obećanja

Punoletnom građaninu Srbije neće biti nimalo lako 29. septembra. Morao da se odluči za kog predsedničkog kandidata da glasa, što je gotovo nemoguće. Ponuda je velika. Kandidata ima za čitav fudbalski tim, a ne zna se koji od koga lepše govori o sebi i ružnije o suparnicima. Većina od njih već je dugo na političkoj sceni Srbije i pokazala je šta zna, a ima i nekoliko novajlija. Za koga se opredeliti? Za onoga ko je već pokazao da nas vodi

u propast ili nekome*ko je u politici sasvim nepoznat? Nedoumica je velika. Nije ni čudo: jedan kandidat najavljuje obračun sa mafijom i korupcijom i oslobodjenje Kosmeta, drugi rešava pitanje nezaposlenosti u zemlji, treći nas vodi u Evropu i svet, četvrti kaže da više nećemo ratovati, peti će da preporodi selo, šesti da ojača policiju, sedmi...

Razume se, nijedan od njih ne zamara narod objašnjenjem kako će da

ostvari svoju zamisao: odakle mu sredstva, ko će mu pomoći... Razlog je jednostavan: svi ti kandidati, kao i obično, pamtiće svoja obećanja samo do 29. septembra u 20 časova - dok se ne zatvore birališta. Ozbiljnija od toga je, ipak, činjenica što se ni mnogi birači ne mogu pohvaliti nekim izuzetnim pamćenjem, pa se uvek ponovo spotiču o isti kamen.

Vojislav M. Stanojević, Beograd

KOMENTAR Danas

Višestranački urednici

Tri crnogorska državna medija baš nemaju sreće. Umesto da se oslobode patronata politike, na njih je ovih dana nabačena još jača partijska omča. U Pobjedi, Radiju i Televiziji postavljeni su - višestranački urednici.

Prvi čovek crnogorskog državnog lista je kandidat Socijalističke narodne partije, glavnog urednika Radija predložila je Srpska narodna stranka, a kandidat(kinja) Liberalnog saveza dospela je u fotelju glodura Televizije.

Njihovo postavljenje je izazvalo nemalo iznenađenje među crnogorskim novinarima. Bez uvrede, nijedan od troje urednika ne pripada afirmisanim novinarima. Naprotiv. Prvi je poznatiji kao voditelj programa fantomskih plemenskih skupština i mitinga SNP. Za drugog je malo ko znao izvan državnog radija, dok je urednica TV Crne Gore bila poznata slušaocima podgoričkog Radija Free Montenegro. No, možda i to nije njihov glavni hendikep, zbog kojeg im treba čestitati na hrabrosti što su se uopšte prihvatili da se nade na tako važnim mestima.

Najporaznije je ipak to što će oni kao partijski namještenici za protivslugu morati da uređivačku politiku tri medija navigavaju prema interesima partija koje iza njih stoje. Pogotovo što su kornila državnih medija preuzeli uoči predizborne kampanje. Zato je teško očekivati profesionalizam u pomenutim informativnim kućama i pored uvjeravanja novih urednika da će im on biti prioritet.

Srećna okolnost u ovakvom udesu državnih medija, koji se ni do sada nisu mogli pohvaliti objektivnim informisanjem, jeste u tome što će novopostavljeni urednici imati rok trajanja do izbora novih putem javnog konkursa i što su dva elektronska medija na putu da prerastu u servis javnosti, a Pobjedi ne gine privatizacija. No, sasvim je izvesno da se partije neće baš tako lako odreći svog monopola nad njima. A to, izgleda, odgovara i većini novinara u tim medijima. Ni glasa protesta, bar javno, nisu pustili povodom najnovijeg partijskog pospremanja njihovih matičnih kuća.

LIČNOST

Danas

EDMUND ŠTOJBER

Moralni pobednik

Nakon objavljivanja konačnog ishoda parlamentarnih izbora u Nemačkoj, može se nedvosmisleno reći da su oni stvorili novi sjaj države koja je u stranim medijima često predstavljana kao zemlja koju nagrizava virus ponovo oživljenog nacionalsocijalizma. Očekivanje da će Nemačka podleći ekstremno desničarskim idejama, koje je bilo rašireno u nekim zemljama, nije se ostvarilo. Ovi izbori za Bundestag bili su, međutim, ako ništa drugo, najdramatičniji u nemačkoj istoriji nakon Drugog svetskog rata. Izborna trka dva najveća politička rivala Socijaldemokratsko-zelene koalicije Gerharda Šredera i konzervativne Unije CDU/CSU na čelu sa bavarškim premijerom Edmundom Štojberom, bila je i više nego izjednačena i neizvesna do poslednjeg momenta.

Konačan ishod - tesna pobjeda crvenozelene koalicije i novi mandat za Šredera koji ostaje kancelar i u naredne četiri godine. SPD i Unija osvojili su neverovatno izjednačenih 38,5 odsto glasova, a pobjedu socijaldemokratama doneo je njihov manji koalicioni partner stranka Zelenih, sa osvojenih 8,6 odsto glasova, čime je levicima obezbeđeno samo 11 poslaničkih mesta u Bundestagu više od konzervativaca. Upravo zbog ovako tesne većine Štojber je izrazio sumnju u dugovečnost vlade i proglasio Uniju za pravog moralnog pobednika. Postignuti rezultat protumačio je kao „jačanje građanskog centra“ i rekao da sa napestošću iščekuje kako će se Šredereva vlada sa tako malom većinom uhvatiti u koštac sa gorućim problemima. Štojber je najavio i da namerava da, kao šef CSU, putuje u SAD i „političkom vrhu“ u Vašingtonu objasni da mišljenje Šredereve vlade izražava samo mišljenje dela Nemačke.

Iako ne tako omiljen izvan granica rodne Bavarke, Štojber je, prema recima mnogih analitičara, imao ozbiljne šanse da ugrozi borbenog kancelara. Konzervativni Štojber je, međutim, sam sebi naškodio pre svega argumentima da visoka stopa nezaposlenosti u Nemačkoj stoji u korelaciji sa porastom broja doseljenika. Nije bilo ni politički pametno što je u predizbornoj kampanji uključio i teme zakona o državljanstvu i o imigraciji. Time je očigledno previdio činjenicu da je biračko pravo u među-

vremenu steklo oko 900.000 građana stranog porekla, koji su upravo zbog neodmerenih komentara bavarškog premijera otvoreno podržali vladajuću levicarsku koaliciju. Možda su upravo ti glasovi imali odlučujuću ulogu u ishodu po kojem je stari kancelar i novi, a Štojber nije uspeo da dođe na njegovo mesto.

Edmund Štojber je rođen 28. septembra 1941. u Oberaudorfu. Po završetku studija prava i politike na Univerzitetu u Minhenu, počinje da se bavi politikom. U državni parlament ulazi 1974. kao predstavnik Volfratshausena, oblasti koja se nalazi u okolini Minhena, i od tada njegova politička karijera ide uzlaznom lestvicom. Premijer Bavarke postaje 1993. a za šefa CSU izabran je 1998. Iako su vodeći političari njegove partije pokušavali da ga nagovore da se kandiduje za kancelara još početkom 2001. Štojber je uporno odbijao, ponavljajući da želi da ostane premijer Bavarke. Samo godinu dana kasnije postao je kandidat Unije CDU/CSU, posto je Angela Merkel, predsednica CDU, objavila da neće učestvovati u izbornoj trci. I na kraju, najbolji opis Štojberove ličnosti mogao bi dati komentar njegovog stranačkog kolege Paula Braunera koji je jednom prilikom rekao da je on „tipičan bavarški političar u srcu i duši“.

Aleksandra Nikolić

AFOKRIZAM

Danas

Zna Srbija, samo je on i dalje neobavešten.

Svetlana Rašić

Poreske olakšice do kraja meseca pred Vladom

Ulje i šećer se oslobađaju poreza

Beograd - Nacrt izmena poreskih zakona, kojima bi trebalo da se smanje nameti privredi i stanovništvu, i reformišu poresku administraciju, kako je ranije najavljeno, naći će se do kraja meseca pred srpskom vladom. Moguće je da će poreskim olakšicama, koje su pripremili u Ministarstvu finansija, da se ukinu porez na promet za ulje i šećer, kako bi se ostvarila namera Ministarstva da se potrošačka korpa ovih davanja kao što je već učinjeno za meso, jaja i voće.

Kad je reč o preduzećima, ministar Đelić je najavio smanjenje poreza na dobit preduzeća sa sadašnjih 20 na 14 odsto, a takođe je moguće smanjenje poreza na dohodak građana u samostalnim delatnostima, takođe na 14 odsto.

Posebna olakšica predviđena je za investitore, jer se investicioni kredit za velika i srednja preduzeća sa deset podiže na 20 odsto, a za mala sa 30 na 40 odsto. To praktično znači da će porez na dobit biti umanjen za 20, odnosno 40 odsto na sumu koja

se uloži u opremu ili mašine, a omogućuje se i prenosivost neiskorišćenih kredita, ne u toku pet već deset godina - kaže Stojkov. Takođe, poslodavac bi trebalo da bude oslobođen poreza za ukupan iznos bruto zarade u toku dve godine za svakog novoprimitog radnika.

Kako najavljuju iz Ministarstva, porez na promet bi, takođe,

utvrdiće se nakon fiskalne analize, kaže Duško Stojkov, specijalni savetnik za poresku politiku u Ministarstvu finansija. Ministarstvo planira i smanjenje poreza na dohodak građana sa sadašnjih 20 odsto na deset odsto. Takođe je planirano i ukidanje poreza na držanje nekih vrsta trofejnog oružja. U Ministarstvu kažu da je ukidanje ovog poreza

Bez poreza deset godina

Poreskim izmenama predviđeno je da velike firme koje posluju u regionima od posebnog interesa za Srbiju i u proizvodnju ulaze najmanje deset miliona evra i uposle 100 ljudi budu oslobođene poreza u narednih deset godina. U zavisnosti od regiona potrebne investicije bi mogle da budu i manje, pa je tako moguće da poreza u desetogodišnjem periodu budu oslobođene sve firme koje u opštinama poput Bora i Majdanpeka ulaze oko 100 hiljada evra i zaposle izvestan broj radnika.

mogao da bude ukinut na davanje u zakup nekretnina za pojedince i preduzeća. Najveći broj stanodavaca ni dosad nije plaćao ovaj porez, pa bi ukidanje, praktično značilo legalizaciju neplaćanja ove dažbine. Da li će ovaj porez biti ukinut i za firme,

logično, jer je teško vratiti poklon, a osim toga ne bi bilo prihvatljivo da neko ko je taj dar dobio u nasleđe i ne može da ga vrati, bude oporezovan. Pored trofejnog oružja ova dažbina bi trebalo da bude ukinuta i na neke vrste čamaca. V. S.

Opportunity International u 30 zemalja: Ambasador SAD Vilijem Montgomeri

U Novom Sadu otvorena „Opportunity International štedionica“

Šansa za preduzetnike

Novi Sada - Ambasador SAD u SRJ Vilijem Montgomeri juče je u Novom Sadu zvanično otvorio „Opportunity International štedionica“ ad. Za 33 dana nezvaničnog rada do sada već je odobrila 250 kredita za mikro i mala preduzeća.

Otvaranjem „Opportunity International štedionice“ stvorena je mogućnost da pomognemo privredni razvoj Jugoslavije jer je činjenica da je za političku stabilnost neophodna ekonomski stabilna porodica. Već deset godina sarađujem sa „Opportunity International“, još od kada sam bio ambasador u Bugarskoj. Ova štedionica pruža šansu privrednicima koji još uz mnogo rada i truda mogu stići do uspeha. Kreditima koji su

odobreni u Novom Sadu do sada je otvoreno 250 novih radnih mesta, na koje je oslonjeno još oko 500 pratećih radnih mesta dobilo. Međutim, ovo je samo početak - rekao je Montgomeri.

„Opportunity International“ je međunarodna organizacija koja posluje u skoro 30 zemalja na četiri kontinenta, a već tri godine posluje i u Crnoj Gori gde je odobrila više od 10.000 kredita ukupne vrednosti od 16 miliona dolara.

Za dobijanje kredita od 250 do 10.000 evra nije potreban biznis plan. Rok otplate je do 24 meseca uz mesečnu kamatu na ostatak duga od dva do 2,5 odsto i administrativnu proviziju od dva odsto prilikom isplate kredita. Kao garancija prihvataju se ži-

ranti, akceptni nalozi ili hipoteka na pokretnu ili nepokretnu imovinu, dok nakon redovne otplate, klijenti mogu da uzmu novi kredit za 50 odsto veći od prvog. Na primer, kredit od 1.000 evra otplaćuje se osam meseci uz kamatnu stopu od 2,5 odsto, što znači da ukupna kamata iznosi 112,5 evra, odnosno da je potrebno vratiti ukupno 1.112,5 evra.

„Opportunity International štedionica“ kredite daje uglavnom fizičkim licima za početak i razvoj malih biznis projekata u svim oblastima privrede. Proces odobravanja kredita je vrlo kratak i jednostavan, odnosno baziran je samo na kratkoj finansijskoj analizi i proceni sposobnosti klijenta da vrati pozajmljeni novac. S. V. Popović

Na Novosadskom sajmu

Otvoren drugi Auto show

„Vetar u kosi“. Radoslav Veselinović, predsednik PKS

Novi Sad - Na Novosadskom sajmu juče je otvoren drugi Auto show, priredba koja je okupila više od 100 zastupnika i dilera najpoznatijih proizvođača automobila, lakih dostavnih vozila, kamiona, autobusa i prateće opreme za automobilsku industriju i rezervnih delova.

Premijerno su prikazani najnoviji modeli mercedesa E klase, reno versatis, „pežo 307 SW“ i nova „opel vectra“. Pored najnovijih modela automobila priredena je i izložba oldtajmera, a pored svako-

dnevnih promocija za subotu je predviđeno održavanje „Vojvodanske potkove“, manifestacije na manježu u okviru koje je planirano konjičko takmičenje, muzička priredba i modna revija.

Otvarajući Auto show predsednik Privredne komore Srbije Radoslav Veselinović je istakao da je primetan napredak u okviru reformi. Tako su, po njegovim rečima, firme koje su privatizovane ušle u proces velikog spremanja i kod njih je vidan napredak, ali ima još preduzeća ko-

ja čekaju na privatizaciju ili ne čine ništa da se transformišu i prilagode tržištu.

Prvi automobil prodat na ovoj sajamskoj izložbi je „daevu takuma 1,8 EX“ po ceni od 12.630 evra na štandu auto kuće ASTA.

Većina auto kuća i dilera nudi automobile na kredit u okviru bankarskih aranžmana, a možda je najpovoljniji „daevu lanos 1,4“ koji ASTA nudi na trogodišnji kredit uz 20 posto učešća i mesečnu ratu oko 7.000 dinara. R. B.

Sidikat EPS raspravlja o štrajku

Beograd - Sednica Glavnog odbora Sindikata radnika EPS vode na juče u vreme zaključenja našeg prvog izdanja i na njoj se raspravljalo o tome da li će ostati pri odluci o generalnom štrajku koji je zakazan za 3. oktobar ili će biti prihvaćeni predlozi koje je kao odgovore na štrajkačke zahteve uputila Kori Udovički, republički ministar rudarstva i energetike.

Da podsetimo da su pregovori između Ministarstva i Sindikata

EPS počeli još u junu, ali da dosad nisu postignuti rezultati. Kao najveći kamen spoticanja pokazalo se potpisivanje Posebnog kolektivnog ugovora i povećanje mase zarada zaposlenih u EPS. Njihove zarade su se dosad povećavale u skladu sa Vladinom Uredbom o platama u javnim preduzećima za jedan odsto mesečno. Međutim, Sindikat zahteva da se ukine uvećanje mase zarada od jedan odsto i da se za svaku vrstu posla odredi kolika je njegova

cena kako bi se plate formirale prema učinku svakog radnika. S druge strane, Ministarstvo energetike odgovorilo je predlogom da se zarade zaposlenih u EPS u poslednjem kvartalu ove godine u odnosu na septembar povećaju za 4,5 odsto, odnosno za 12 odsto do jula naredne godine. Dodajmo i to da je Sindikat EPS uputio pismo premijeru Srbije Zoranu Đinđiću u kojem zahteva hitan sastanak sa njim povodom najavljenog štrajka. V. D.

Tender kratak „zbog hitnosti“

Beograd - Novcem od izvoza 135.000 tona merkantilne pšenice Vlada će finansirati pokretanje proizvodnje u Azotari Pančevo i zbog toga je u tenderu objavljenom u ponedeljak u listu Politika potencijalnim izvoznicima za podnošenje prijave dat rok od samo dva dana, rekao je pomoćnik ministra trgovine i turizma u Vladi Srbije Branimir Rakić.

Firma „Univerzal“ je već podnela prigovor na kratkoću tog roka uz tvrdnju da tako

„neke firme stiču prioritet u dobijanju tog posla“. Taj prigovor nije na mestu. Ja sam učestvovao u pripremi tog tendera i ne znam nijednu firmu koja je o njegovom objavljivanju bila unapred obavestena. Rok je kratak zbog hitnosti posla, ali je kratak za sve učesnike“, rekao je Rakić. On je rekao da je tender u Politici objavljen dan-dva kasnije nego što je planirano jer Politika oglašava obavljuje tek pošto su joj plaćeni, a Republička direkcija za

robne rezerve baš nije pri novcu. Prema rečima Rakića, zakonom nije propisano koliko dana tender mora trajati, ali je propisano javno otvaranje ponuda i ponude će biti javno otvarane. (Beta)

TRGOVANJE OBVEZNICAMA REPUBLIKE ZA STARU DEVIZNU ŠTEDNJU GRAĐANA

24. 9. 2002.

serija	poslednja cena trgovanja	promena cene	dnevni raspon cena	dnevni obim trgovanja
A 2003	93,00	+0,10	92,90-93,00	103.379
A 2004	83,00	11,69%	82,00-83,00	134.628
A 2005	60,50	20,58%	60,50	10.441
A 2006	51,13	19,97%	51,10-51,13	13.586
A 2007	45,00	18,58%	45,00	58.760
A 2008	38,90	18,06%	36,60-38,90	47.813
A 2009	33,00	18,03%	33,00	12.981
A 2010	29,01	17,47%	29,01-30,00	8.893
A 2011	26,01	16,77%	26,01-26,41	6.357
A 2012	23,51	16,11%	23,51-25,85	4.748
A 2013	20,25	16,11%	20,25-22,50	22.189
A 2014	22,00	13,83%	20,68-22,00	28.742
A 2015	19,79	13,62%	18,00-19,79	32.918
A 2016	17,71	13,48%	17,71	1.896
SUM:				487.331

JUBANKA A.D. BEOGRAD

www.jubanka.com

The Banker

Bank of the Year 2002 Yugoslavia

Septembarski Konjunktorni barometar

Nema potrebe da dinar depresira

Skuplja struja nije poremetila cene. Stručnjaci zabrinuti zbog rasta plata pri niskoj proizvodnji

Beograd - Stručnjak Ekonomskog instituta u Beogradu Nebojša Savić ocenio je da trenutno nema potrebe za bržim prilagođavanjem kursa dinara.

O tome se odluke donose u zavisnosti od procene trenutne situacije. Na depresijaciju može da utiče nivo deviznih rezervi, koje su u prošlom mesecu porasle za 240 miliona dolara. Takođe, u julu je korigovana cena struje, ali naša preduzeća koja su bila prilagođena na to da manje plaćaju jedan input nego njihovi konkurenti u drugim državama još uvek ga plaćaju manje od njih. Kada naša preduzeća dodu na nivo produktivnosti koji je prisutan u zemljama njihovim konkurentima, onda može ozbiljno da se razgovara o tome kako treba da izgleda realni kurs dinara - rekao je Savić na promociji septembarskog broja Konjunktornog barometra i dodao da izvoznici lobi zanemaruju činjenicu da bi korekcijom kursa porasli i njihovi troškovi proizvodnje, koja dobrim delom zavisi od uvoza materijala.

Prema Saviću, osnovno makroekonomsko obeležje u prethodnom mesecu je da nije došlo do indirektnog efekta zbog porasta cena struje. Podaci objavljeni u Konjunktornom barometru kažu da su cene na malo u proteklom mesecu porasle za 0,4 odsto, torškovi života za 0,1 odsto, tako da dvanaestomesečni rast cena (avgust na avgust) iznosi 16,4 odsto.

Time se definitivno može reći da će ovogodišnja inflacija biti oko 15 odsto u zavisnosti od korekcije cena komunalija i onog što je vezano za infrastrukturu - rekao je Savić.

Industrijska proizvodnja je u avgustu zabeležila pad za 3,7 odsto. U odnosu na prvih osam meseci prošle godine, industrijska proizvodnja je u istom periodu ove godine porasla za 0,1 odsto. Prema Savićevim rečima, u narednim mesecima se očekuje značajan rast industrijske proizvodnje - u septembru povratak na nivo industrijske proizvodnje koji je postojao u proseku lane,

Dinar dobro: Dr Nebojša Savić

dok će u oktobru industrijska proizvodnja biti na nivou višem od prosečnog nivoa pre rata, dok se u novembru se očekuje blagi pad u odnosu na oktobar. Savić je rekao da postoje uslovi da se ostvari ovogodišnji planirani rast industrijske proizvodnje.

Posmatrano regionalno, Crna Gora beleži pad od 5,1 odsto, a Srbija rast od 0,4 odsto, pri čemu je industrijska proizvodnja u centralnoj Srbiji porasla za 0,6 odsto, dok je u Vojvodini opala za 0,1 odsto.

Kad je reč o spoljnoj trgovini, izvoz u avgustu je iznosio 210 miliona dolara, a uvoz 530 miliona dolara. Prema Savićevim rečima, jugoslovenski spoljnotrgovinski deficit se stabilizovao na oko 320 miliona dolara mesečno. U prvih osam meseci ove godine, u odnosu na isti period lane izvoz je porastao za 16 odsto, a uvoz za 17 odsto. Savić je istakao da značajan deo spoljnotrgovinskog deficita čine donacije koje se registruju kao uvoz, čime je pokriven jedan deo deficita. Takođe, prema njegovim rečima značajnu ulogu u pokrivanju deficita ima razmena usluga gde Jugoslavija ima pozitivan bilans. On je dodao da će se Jugoslavija, što je karakteristično za zemlje u tranziciji, i ubuduće suočavati sa spoljnotrgovinskim deficitom, ali je istakao da u

strukturi uvoza veliki deo čini uvoz opreme.

Realni devizni kurs je u avgustu porastao za 0,8 odsto, tako da je u ovoj godini realni devizni kurs veći za 6,35 odsto. Ukupan rast u poslednjih 12 meseci iznosi 12,75 odsto i rezultat je bržeg porasta domaćih cena u odnosu na rast cena na inostranim tržištima i relativno blage depresijacije nominalnog deviznog kursa. Nominalni kurs dinara je u proteklom mesecu prema evru depresirao za 0,22 odsto i apesirao prema dolaru za 0,83 odsto. U poslednjih 12 meseci nominalni kurs dinara je prema evru depresirao za 2,07 odsto i apesirao prema dolaru za 8,6 odsto.

Devizne rezerve NBJ u avgustu su povećane za 246 milijardi dolara, dok su rezerve komercijalnih banaka povećane za 10 miliona dolara. Novčana masa je dostigla gotovo 105 milijardi dinara, ali njen rast nije inflatoran, kako je rekao Savić, jer je u celini praćen rastom deviznih rezervi, vraćanjem poslova iz sive zone u legalne tokove, kao i zbog toga što je u međuvremenu došlo do pada brzine optičaja novca. Prema Saviću, ono što zabrinjava je rast plata za oko šest odsto na nivo od oko 160 evra u proseku, što je znatno iznad rasta industrijske proizvodnje. Savić je dodao da institucionalizovano čvrsto budžetsko ograničenje sprečava preduzeća da isplaćuju plate radnicima koje nisu zaradene, ali da fond plata raste zbog toga što se izdaci za plate povećavaju na račun smanjenja drugih troškova. Savić je rekao da je dobro da se ljudski faktor u proizvodnji dobro nagrađuje, ali da je to potencijalna opasnost, ako se taj trend nastavi u srednjoročnom periodu, a da nije praćen rastom industrijske proizvodnje. Prema podacima objavljenim u Barometru, javni prihodi su u proteklom mesecu iznosili 44,4 milijarde dinara, uz rast od 0,2 odsto.

V. S.

U „Kijevu“ razmatraju prigovore otpuštenih radnika

Sindikata najavljuje tužbe

Beograd - Upravni odbor kamienoloma „Kijev“ iz Rakovića odlučivao je danas o prigovoru radnika na odluku generalnog direktora, kojom je njih 34 kao tehnološki višak otpušteno sa posla. Zasad postoji šest prigovora od kojih se četiri zasnivaju na pojedinačnom kolektivnom ugovoru, koje je zaključilo Društveno preduzeće „Kijev“ neposredno pred prodaju, a dvoje radnika se žalilo na pogrešno obračunat radni staž. Aleksandar Samuilović, pravni zastupnik većinskog vlasnika firme očekuje još nekoliko prigovora koji su poslani poštom.

Andrija Đuričić, donedavno radnik „Kijeva“ uložio je žalbu

UO firme na rešenje o otkazu i kako kaže od današnje sednice zavisice da li će podneti tužbu sudu.

Ukoliko UO prihvati moj prigovor vratiću se na posao. U suprotnom, uz pomoć Sindikata, borićemo se za svoja prava na sudu. Smatram da je reč o nezakonitim radnjama jer mi je u razgovoru sa poslovođstvom ponudena dopuna ili promena radnog mesta i nije bilo govora o otkazu. Po kolektivnom ugovoru koji smo potpisali mi imamo pravo da po dobijanju rešenja o prestanku radnog odnosa radimo još 15 dana - objašnjava Đuričić i podseća da je dobio rešenje 18. septembra u kome

je stajalo da mu radni odnos prestaje sledećeg dana.

Milorad Milanović, predsednik Sindikata u „Kijevu“ najavljuje žalbu jer kako kaže predsednik sindikata ne može po zakonu biti otpušten dok mu traje mandat.

Izabrali su me na demokratski način na tu funkciju da zatupam interese radnika pred poslodavcima i sada posle ovog predsedana ne mogu da se vratim na posao ukoliko to ne bude praćeno tužbom protiv novog vlasnika jer sam prvi predsednik sindikalne organizacije koji je dobio otkaz - ističe Milanović.

R. Šinik

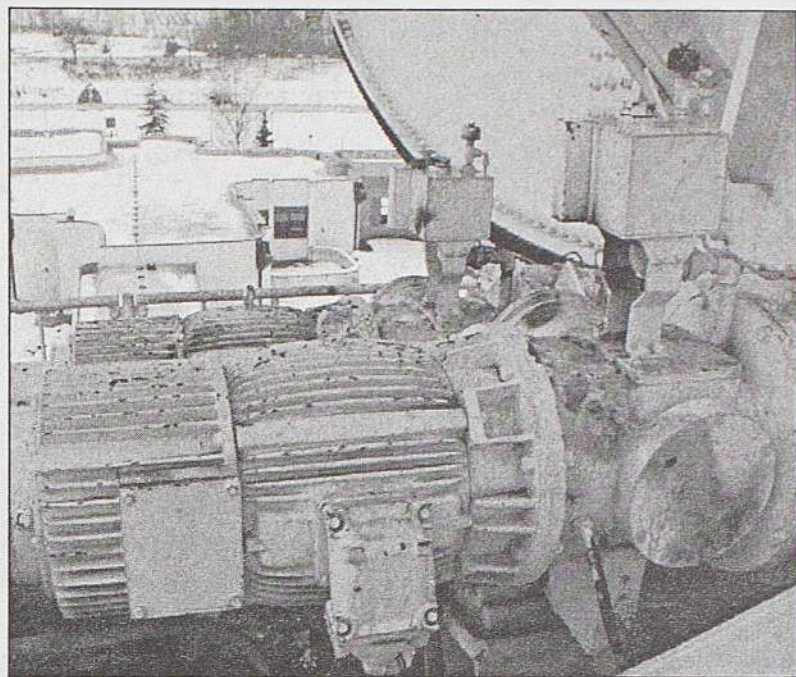
Interni dokument Telekomu potkrepljuje tvrdnje provajdera

VOIP ipak legalan

Beograd - Ma koliko u Telekomu tvrdili da su pojedini internet provajderi prenosom glasa kroz svetsku mrežu (VOIP) povredili njihov monopol na telefoniju, legalnost odnosno ne nelegalnost ovog vida prenošenja podataka potvrđuje i njihov interni dokument, pokazano je na jučerašnjoj konferenciji za štampu Udruženja internet provajdera Jugoslavije.

U jednom dokumentu Telekomu, koji je potpisao čovek zadužen za internet Dragan Đ. Kovačević, stoji da „VOIP“ nije telefonija jer ne zadovoljava uslove

prenošenja glasa u realnom vremenu. Ovaj „nezvanični stav“ Telekom je potvrdio i uvrštava-

Zardalo za šest meseci: Motor satelitske antene u Ivanjici

je potpisnik ovog dokumenta isti onaj čovek koji je u javnosti najviše napadao provajdere da

Vlada mora, Telekom ne

Povodom zabrane SMIN mreže Telekomu u Udruženju provajdera kažu da je njena gradnja započeta bez ikakvih dozvola, što je po novom zakonu krivično delo, i što je još neverovatnije, za nju Telekom nije raspisao nikakav tender. Zbog toga se provajderi pitaju otkud Vlada i javna preduzeća moraju tenderom da naručuju opremu a Telekom ne.

Za razliku od Telekomu provajderi imaju urednu dokumentaciju za svoje aktivnosti. Stanimir Jovanović, vlasnik firme MSC, demantovao je navode Telekomu da provajderi nemaju dozvolu za satelitske antene (VSat). Dozvole Saveznog ministarstva za telekomunikacije, mada se veoma teško dobijaju, ipak postoje.

njem VOIP u usluge svoje SMN mreže koju je pre neki dan zbog neregularnih dozvola zabranio republički inspektor za telekomunikacije. Kuriozitet je to što

su kriminalci i da sa VOIP „švercuju glas kroz žicu“.

Povodom „slučaja Ivanjica“, na konferenciji su prezentovane fotografije zardale opreme koju

su u „obnovljenu“ satelitsku stanicu ugradili „stručnjaci“ iz italijanskog Telespazia. Na slikama antene rekonstruisane početkom godine vide se korodirani novi šrafovi pored onih valjanih koje je japanski Mitsui ugradio pre trideset godina.

Kako je moguće da kada neka kasirka ukrade 2.000 dinara, kao uhapšena sutra „osvane“ u novinama, a nekome ko sabotira strateški važan objekat kao što je satelitska stanica i ništa mu se već mesecima ne dešava, pita se Bogoljub Pješčić, portparol Udruženja internet provajdera Jugoslavije. Pješčić je podsetio da je podneta krivična prijava protiv Draška Petrovića, v.d. generalnog direktora Telekomu, i da je sada red na tužilaštvo da reši stvar.

G. Miten-Santek

Od privatizacije 251 milion evra

Beograd - Privatizacijom 54 preduzeća u ovoj godini, budžet Srbije povećan je za 251 milion evra, saopštio je juče Ministarstvo za privredu i privatizaciju. U saopštenju se navodi da će sredstva biti korišćena za isplatu penzija, pomoć socijalno ugroženim građanima, pokretanje privrede i dr.

Dosad je na tenderu prodato pet firmi za 170,2 miliona evra,

javnim aukcijama 28 preduzeća za 13,1 milion evra, a iz akcijskog fonda prodat je 21 manjinjski paket akcija i naplaćeno 67,8 miliona evra. Iz tranzicionog fonda Srbije isplaćeno je 6,4 milijarde dinara za rešavanje ekonomsko-socijalnog položaja zaposlenih iz 28 preduzeća.

Ministarstvo u svom saopštenju navodi i da je formiran konzorcijum od sedam banaka sa

fondom od 60 milioan evra koji će kreditirati preduzetnike, menadžment i zaposlene u kupovini preduzeća u kojima rade. I Fonda za razvoj odobreno je sedam milijardi dinara kredita za mala i srednja preduzeća. Do kraja godine planira se objavljivanje oko 800 aukcija za prodaju 70 odsto kapitala društvenih preduzeća, zaključuje se u saopštenju.

E. D.

Samsung Future Show 02. u Interkontinentalu

U korak sa svetskom tehnologijom

Beograd - Korejska korporacija Samsung juče je u hotelu Interkontinental u Beogradu predstavila svoje proizvode iz oblasti informacionih tehnologija, na dvodnevnoj manifestaciji Samsung Future Show 2002.

Naglasak je stavljen na TFT tehnologiji monitora najvišeg

kvaliteta, oblasti u kojoj se ogleđa sve veći broj informacionih firmi, a gde je Samsung već zauzeo stabilnu poziciju. Novinarima je premijerno predstavljen najnoviji monitor ovog proizvođača, SyncMaster 171B, veličine 17 inča.

ERC Commerce, ekskluzivni

distributer za Jugoslaviju, najavio je i agresivniju medijsku i marketinšku kampanju, dok je Samsung menadžer za našu zemlju Vladislav Godevac za Danas istakao da će se ova kompanija truditi da najnovija tehnološka dostignuća predstavi u našoj zemlji u isto vreme kad i u svetu.

D. M. J.

Sava centar dobio četiri kongresa

Beograd - To što je Sava centar, u saradnji sa nekoliko strukovnih udruženja, dobio kandidaturu za organizaciju četiri međunarodna skupa od 2004. do 2008. godine, znak je da se Srbija posle jedanaest godina vraća na međunarodno kongresno tržište. S tim u vezi potrebno je da se i nastavi sa radom na afirmaciji ovog vida turizma koji može da bude pokretač razvoja celokupne

privrede, kazao je na jučerašnjoj konferenciji za novinare Slobodan Milosavljević, ministar trgovine, turizma i usluga.

On je precizirao da će Beograd 2004. godine da bude domaćin 9. centralnoevropskog kongresa koloproktologa, potom 2005. organizovaće se 10. kongres Evropskog koledža za sportsku nauku, dok će se 4. evropski kongres o kolposkopiji održati

2007. godine, a za narednu godinu predviđen je Balkanski kongres geofizičara.

Branislava Liješević, generalni direktor Sava centra, podsetila je da je ranije kongresni turizam imao izuzetno važnu ulogu. Zahvaljujući kongresnom turizmu, 1980. godine Beograd je napravio promet od osam miliona dolara, te da je samo u Sava centru održano sedam hiljada skupova.

V. D.

...SLOBODNO RAZGOVARAJTE

mobipro

Pregovarajte, ugovarajte, ogovarajte, zagovarajte, pevajte, nagovarajte
...slobodno razgovarajte! Upoznajte se sa novim MOBIPRO 90 tarifnim paketom!
Nova Mobtelova postpaid usluga po mnogo povoljnijim
cenama uz 90 minuta besplatnog razgovora!
Odaberite novi MOBIPRO 90 paket za samo 765 dinara mesečno!

Mesečna pretplata uključuje:

- 90 MINUTA besplatnog razgovora
 - *60 minuta ka 063 i 061 mreži
 - *30 minuta ka ostalim destinacijama
 - *Minut razgovora od 7 dinara
 - Slanje 90 besplatnih SMS poruka
 - Besplatnu aktivaciju SMS-a
 - Besplatnu identifikaciju dolaznog poziva
 - Besplatan Poziv na čekanju
 - Besplatnu Konferencijsku vezu
 - Mogućnost izbora tri korisnička
- 063 broja u okviru Mobtelove GSM mreže,
čije se pozivanje pretplatniku tarifira
sa popustom od 50%!

063 MOBTEL
SRBIJA
www.mobtel.co.yu
Call Center 063 9863

Završeno suđenje bivšim češkim komunistima

Jakeš i Lenart oslobođeni

Specijalno za Danas

Prag - Bivši visoki čehoslovački komunistički funkcioneri Miloš Jakeš (80) i Jozef Lenart (79) otišli su vedri i nasmejani iz praškog Gradskog suda. Sud ih je oslobodio optužbe za poma- ganje veleizdaje prilikom intervencije trupa Varšavskog akta u Čehoslovač- koj, avgusta 1968. Sud je, kako je obra- zloženo, došao da zaključka da Tužila- štvo nije prezentiralo nikakve dokaze da su dvojica optuženih učinili neko krivično delo.

Gotovo čitav sat sudija Hana Hrnč- zova je objašnjavala zašto je sud doneo oslobađajuću presudu, koja sigurno ne- će naići na odobravanje u široj javno- sti, uverenju da su ova dva omražena predstavnika prosovjetske, dogmatske struje u rukovodstvu KP ČSSR izdali svoj narod i zemlju 1968. i da su podr- žavali i nastojali da legalizuju vojnu in- tervenciju. Celu prošlu nedelju tužilac je na suđenju Jakešu i Lenartu, koji su 1968. bili članovi užeg partijskog ruko- vodstva (Jakeš je kasnije, 1986-1989. bio i generalni partijski sekretar, a Le- nart u periodu 1963-1968. predsednik vlade) pokušavao da dokaže, istini za volju s malo uspeha, da su ova dvojica, zajedno s drugim visokim funkcioneri- ma (Alois Indra, Vasil Bilak...) nastojali da legalizuju invaziju armija Varšav-

skog pakta formiranjem takozvane rad- ničko-seljačke vlade.

Predlog za stvaranje ove vlade dao je nekadašnji ambasador SSSR u Pragu Stjepan Červonjenko, a Jakeš i Lenart su, prema tvrdnji tužioca Jiržija Bed- narža, predlog usvojili i prihvatili uče- šće u toj vladi. Posle toga delegacija, koja je pregovarala s Červonjenkom, otišla je kod predsednika maršala Lu- dvika Svobode, koji je, međutim, odbac- io taj predlog.

Tužbi su nedostajali svedoci (uglav- nom su svi preminuli) koji bi dokaza- li njene navode. Ima mišljenja i da je optužnica bila „šuplja“ i zbog nekvali- tetnog rada Ureda za istraživanje i do- kumentaciju zločina komunizma. Mnoge čudi to da je tužilac Bednarž, koji je juče najavio žalbu Vrhovnom su- du, ovaj pravno i politički veoma kom- plikovani predmet dobio samo nedelju dana pre početka suđenja, tako da nije imao vremena da se pripremi za suđe- nje kako treba.

Predsednik Češke Vaclav Havel, koji se nalazi u poseti Sjedinjenim Država- ma, izrazio je razočaranje presudom Ja- kešu i Lenartu. „Dobro znam šta su sebi dopustili da urade ti ljudi. Kako će pre- ma njima postupiti današnje društvo i pravosuđe, to je, ipak, druga stvar i ja to, razume se, moram poštovati“, izjavio je češki predsednik. *Milan Lazarević*

Slovački predsednik obavio konsultacije oko sastava nove vlade

Šuster ostavio rok do petka

Bratislava - Slovački predsednik Ru- dolf Šuster odlučio je da strankama ko- je su na izborima, održanih proteklog vikenda, ušle u parlament ostavi rok do petka, da pronađu koalicione partnere s kojima bi sastavili većinsku vladu, iz- javio je pobednik izbora lider Pokreta za demokratsku Slovačku (HZDS) Vladimir Mečijar. Mečijar se kao prvi od lidera sedam slovačkih partija koje su na parlamentarnim izborima osvoji- le poslaničke mandate sastao juče sa šefom slovačke države.

Šuster treba da odluči ko će sastaviti novu slovačku vladu. Očekivalo se da bi slovački predsednik mogao da poveri mandat za sastav vlade lideru druge naj- jače stranke, Slovačke hrišćanske i de- mokratske unije (SDKU) dosadašnjem premijeru Mikulušu Dzurindi, jer on već ima obezbeđenu koaliciju sa većinom u

parlamentu, a od saradnje sa pobedni- kom izbora HZDS su se distancirale sve relevantne stranke. Mečijar je odlazeći iz predsedničke palate kazao da mu je Šuster ostavio vreme do petka da nađe partnere za vladu, a „ako obezbedi veći- nu, predsednik će to poštovati“.

Zapad je vrlo jasno uoči izbora stav- ljao do znanja da bi Slovačkoj ostala zatvorena vrata i za NATO i za EU u slučaju da je naredne četiri godine vo- de HZDS i Vladimir Mečijar, što je go- tovo nemoguće, jer su većinu u Parla- mentu osvojili SDKU i njeni koalicioni partneri. SDKU i njeni dosadašnji part- neri u vladi, Stranka mađarske koalici- je (SMK) i Hrišćansko-demokratski pokret (KDH) postigli su još noćas sporazum o koaliciji sa liberalima iz nove parlamentarne stranke Alijanse novog građanina (ANO). *(Beta)*

Dokument britanske vlade o iračkom naoružanju za masovno uništenje

Sadam nastavlja sa proizvodnjom oružja

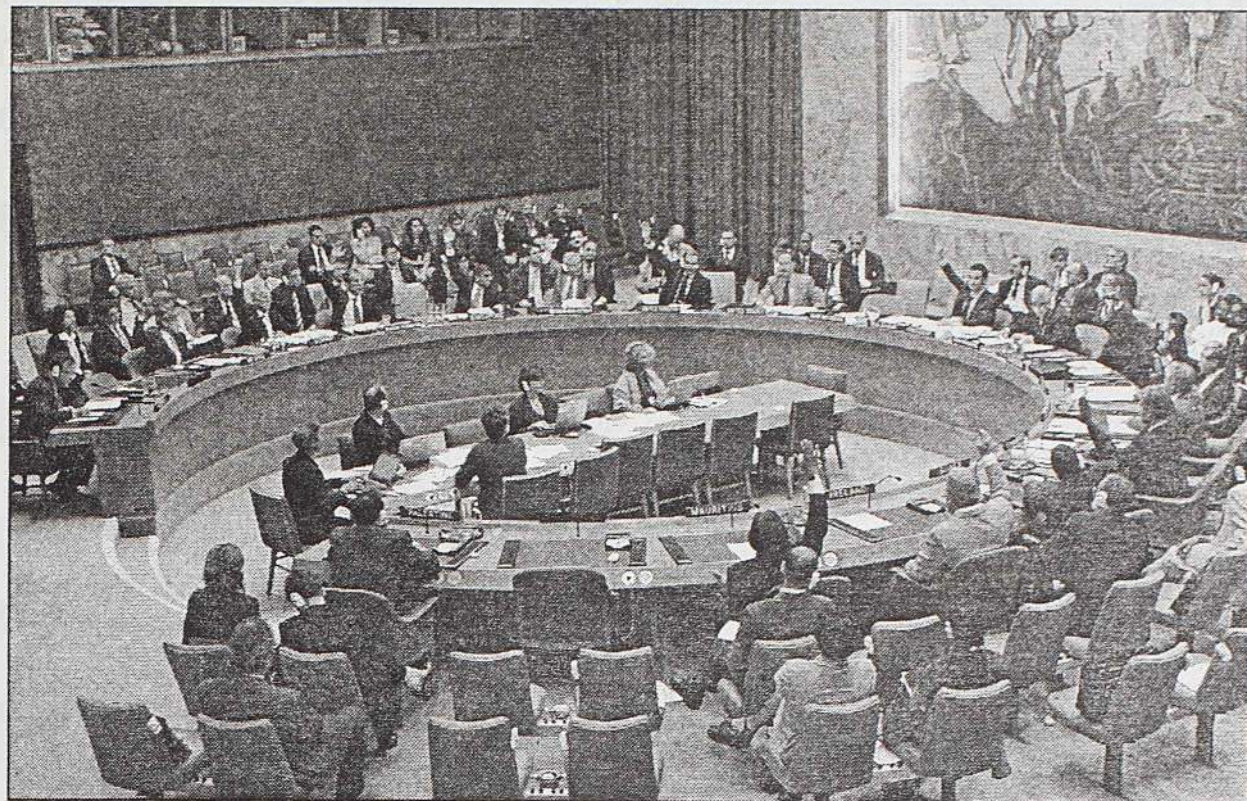
London - Irak ima „vojne planove“ za upotrebu hemijskog i biološkog oružja i dalje nastoji da nabavi atom- sko oružje, navodi se u dosijeu koji je juče objavila britanska vlada. U iz- veštaju se navodi da predsednik Sa- dam Husein direktno kontroliše he- mijsko i biološko oružje i da je poku- šao da nabavi „značajne količine“ uranijuma iz Afrike. Irački režim, tvrdi se u izveštaju, „preko izbeglica nabavlja tehnologiju i materijale ko- je može da iskoristi za upotrebu nu- klearnog naoružanja“.

U dosijeu se navodi da „nema sum- nje da Irak nastavlja da razvija hemijs- ko i biološko oružje, kao i da je pro- širio raspon svojih balističkih raketa“ kako bi neka od oružja mogla da su upotrebe u roku od 45 minuta nakon naređenja iračkih komandanata. Izve- štaj je objavljen nekoliko sati pre po- četka specijalnog zasedanja britan- skog parlamenta posvećenog mogu- ćoj vojnoj akciji protiv Iraka.

„Sadam Husein će sada učiniti sve da bi sakrio svoje oružje od inspek- tora UN“, rekao je premijer Toni

Bler u uvodniku izveštaja. U izvešta- ju se nalazi i mapa koja pokazuje da sada proizvedeno iračko oružje mo- že da pokrije Izrael, ceo Bliski istok, Grčku i Tursku. Ukoliko sankcije UN protiv Iraka budu podignute, Sa- dam bi mogao da razvije nuklearno oružje za godinu-dve dana, navodi se u izveštaju koji je zasnovan na pro- cenama obavestajnih službi.

Premijer Velike Britanije Toni Bler izjavio je da irački predsednik Sadam Husein nastavlja da proizvodi oružje za masovno uništenje i rekao da ga u tome treba zaustaviti. Na sastanku iza zatvorenih vrata, Bler je članovima svoje vlade predstavio, u grubim crta- ma, opširni dosije, zasnovan na poda- cima koje su pribavile tajne službe, o pretnji koju predstavlja Irak, izjavio je portparol Dauning strita. Ministar inostranih poslova Velike Britanije Džek Strou izjavio je, posle sastanka, da je pretnja Iraka pitanje za Savet bezbednosti UN, ali da je London spreman na vojnu akciju protiv Iraka, ukoliko diplomatska misija ne bude uspešna. *(Beta, AFP, AP)*

Na zahtev Sirije održana vanredna sednica Saveta bezbednosti

UN osudile opsadu Arafatovog štaba

Ujedinjene nacije - Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija usvojio je juče rezolu- ciju u kojoj se osuđuje izraelska opsada štaba palestinskog predsednika Jasera Arafata u Ramali i apeluje na hitno okončanje nasi- lja. Ambasador SAD pri UN Džon Negro- ponte ostao je uzdržan na ovu rezoluciju ocenjujući je kao „jednostranu“. Ova van- redna sednica održana je na zahtev sirjske delegacije u UN koja je još u nedelju po- nela zahtev za njenim održavanjem.

Četnaest članova Saveta bezbednosti glasalo je za verziju teksta takozvanog evropskog kompromisa koji se kreće iz- među skica arapskog i američkog predlo-

ga. Na kraju, Sjedinjene Države su bile uz- držane kada su ocenile da se rezolucijom neće okriviti palestinski ekstremisti niti uključiti izraelske bezbednosne mere u taj dokument. „Rezolucija koja je usvojena ima dosta nedostataka. Prema našem mi- šljenju propušteno je da se eksplicitno osude terorističke grupe i oni koji im omo- gućavaju političku zaštitu i koji ih štite“, rekao je Negroponte i dodao da se time opstruijaju naponi „kvarteta“ (SAD, Rusi- ja, EU i UN prim. a.). Negroponte je s tim u vezi podvukao da misli na grupacije po- put Hamasa, Palestinskog islamskog dži- hada i Brigade mučenika Al-Aksa.

U prošlosti SAD su često koristile pravo veta kako bi sprečile neke rezolucije koje su se kritički odnosile prema izraelskoj držav- noj politici, međutim, inostrani analitičari konstatuju da ovom prilikom to nije bio slučaj. U retkom javnom prekoru SAD su u ponedeljak predstavile nacrt rezolucije u kojem se osuđuje izraelska politika prema Arafatu. Prema tom dokumentu vlada Izra- ela se poziva da „okonča sa vojnim mera- ma u Ramali, uključujući napade na pale- stinske civile i infrastrukturu palestinskih snaga bezbednosti čime se naponi međuna- rodne zajednice za iznalaženjem mirovnog rešenja značajno umanjuju“. *S.D.*

Otvorena neformalna konferencija ministara odbrane NATO

Očekujući proširenje Alijanse

Varšava - U Varšavi je juče počela dvo- dnevna neformalna konferencija minista- ra odbrane 19 zemalja članica NATO, po- svećena uglavnom reformama ovog save- za i borbi protiv terorizma ali i učešću sna- ga NATO u mirovnim misijama, posebno na Balkanu. Otvarajući zasedanje, general- ni sekretar NATO Džordž Robertson je rekao da svet stoji pred novim opasnosti- ma. Došlo je vreme da se preispita strate- gija i odredi uloga NATO u budućnosti.

„Moramo braniti naše građane ne samo od terorista, nego i od banditskih zemalja koje prete terorizmom, naročito ako one poseduju oružje za masovno uništavanje“, rekao je Robertson. A da bi se to ostvarilo, dodao je on, NATO se mora promeniti, njegove armije moraju biti mobilnije i spremne da deluju na celom svetu.

Prijem novih članova ne bi smeo da vo- di novim podelama, rečeno je na konfe- renciji i ukazano na veliki značaj otvara-

nja NATO prema Rusiji, kao i uspostavl- janja efikasnije saradnje sa Ukrajinom i drugim zemljama, koje ostaju van Sever- noatlantske vojne koalicije. Današnji deo zasedanja biće najvećim delom posveće- no Rusiji. Amerikanci će nastojati da pri- dobiju Rusiju za usvajanje rezolucije UN, koja bi predviđala upotrebu vojne sile, ukoliko Irak ne odgovori zahtevima za uništavanje hemijskog i drugog oružja za masovno uništavanje. *(Beta)*

Bela kuća hladno reagovala na pobeđu Gerharda Šredera na izborima u Nemačkoj

Pogoršani odnosi Vašingtona i Berlina

Vašington - Administracija u Vašingto- nu američkog predsednika Džordža Buša hladno je reagovala na rezultate izbora u Nemačkoj na kojima je Gerhard Šreder ostao na mestu nemačkog kancelara. Ta- kva reakcija je usledila posle žustre Šrede- rove kampanje u kojoj je u nekoliko na- vrata oštro osuđen američki plan za oba- ranje režima Sadama Huseina.

„Glasači u Nemačkoj su svoje rekli. Mi ćemo saradivati sa nemačkom vladom na pitanjima u kojima imamo obostrani in- teres“, rekao je portparol Savet za bezbed- nost SAD Šin Mekormak. Ovako kratko sapštenje u kojem američka administraci- ja Šrederu nije čak ni čestitala pobeđu ili ga imenom oslovila samo je još jedan znak da su odnosi između Vašingtona i Berlina došli u tešku fazu.

„Kancelar Šreder i njegova partija ima- ju dosta toga da urade kako bi popravili odnose sa SAD“, rekao je portparol Stejt departmenta Ričard Baučer. Šreder je, me- dutim, rekao da se očekuje da će uskoro razgovarati telefonom sa američkim pre- sednikom Džordžom Bušom, ali je Bela

Gerhard Šreder

kuća demantovala da postoje naznake da bi do takvog razgovora moglo da dode. Američki zvaničnici su istakli da su pre- sedniku Bušu vrlo poznate dinamike poli- tičkih kampanja, ali veruje da je Šreder, ka- ko navodi jedan od glavnih Bušovih suver-

nika, ovog puta prešao granicu i izgleda da je u tome i uživao. Šreder je prošle nedelje poslao pismo američkom predsedniku u kome se izvinjava zbog izjave nemačkog ministra pravde, u kojoj Buša poredi sa Hi- tlerom. Predstavnici američke administraci- je ocenili su da „uopšte nije izgledalo kao izvinjenje“. Šreder, ipak, veruje, kako je ju- če rekao novinarima u Berlinu, da su ame- ričko-nemački odnosi ostali neporemeće- ni. „Budite uvereni, sve što je napisano o našim odnosima ubrzo će biti zaboravljeno, jer odnosi jesu u redu“, rekao je Šreder.

Preksinoć je, pak, američki ministar od- brane Donald Ramsfeld u Varšavi Šrederu prebacio da je u predizbornoj kampanji za- trovao nemačko-američke odnose. Veze dve države opterećene su nemačkom kri- tikom američkih planova za rat u Iraku i odlučnim odbijanjem nemačkog učešća u njemu. S druge strane, šef diplomatije Fi- šer je, ne upuštajući se u detalje najnovije krize, rekao su SAD najvažniji nemački sa- veznik, da su odnosi sa Vašingtonom od „prvorazrednog značaja“ bili u prošlosti i da će tako i ostati. *S.D.*

Protosinđel Mihailo, iguman manastira Sopoćani

Okrugli sto za raški problem

Sopoćani, Beograd - U nedelju po podne, 22. septembra, prilikom posete grupe učenika veronauke iz Kosjerića, na manastir Sopoćani je pucano. Niko nije povređen, ali su naši gosti jedva čekali da napuste Sopoćane. Policija je iznad manastira pronašla više od 60 čaura, a na osnovu svedočenja očevidaca uhapšen je Dalovac Eldin. Čijom su se zelenom „lančom“ odvezli oni koji su pucali na Sopoćane. U ponedjeljak po podne policija je privela i Samira Tupića, zbog nošenja pištolja. Sve to govori da postoje ljudi ili organizovane grupe koje unose nemir u, i inače, rovu situaciju u Raškoj oblasti. Molimo nadležne organe da pronađu odgovorne za ovaj i druge incidente - izjavio je za Danas protosinđel Mihailo (Tošić), iguman manastira Sopoćani, povodom poslednjih događaja.

Nezavisno od incidenta, u nedelju je održan i Sabor svih Srba u Raškoj oblasti iz Novog Pazara. Sjenice i Tutina na kome je, prema igumanovim rečima, izabrana Skupština i 13 srpskih predstavnika novopazarskog Odbora za zaštitu ljudskih prava Raške oblasti. - Zadatak Odbora je da radi na rešavanju svih problema koji se tiču zaštite ljudskih prava i opstanka svih ljudi na ovim prostorima. U okviru Odbora planira se osnivanje Građanske inicijative koja bi, između ostalog, radila na stvaranju Informativnog centra i kulturnih institucija koje bi pomogle da se smanje napetosti i

da se, pre svega, mladi ljudi uključe u društvene tokove - objasnio je iguman Mihailo.

On je za prvu polovinu oktobra ove godine najavio održavanje okruglog stola u manastiru Sopoćani, na kome bi razgovor između predstavnika Srpske pravoslavne crkve, Islamske zajednice Sandžaka, saveznog Sekretarijata i republičkog Ministarstva vera, političkih stranaka koje deluju u Raškoj oblasti i diplomatskog kora, trebalo da doprinese rešavanju nagomilanih problema u raškom kraju. Održavanje ovog skupa rezultat je dogovora Eparhije raško-prizrenske i Islamske zajednice, a u ime SPC na okruglom stolu trebalo bi da učestvuju episkopi Raško-prizrenske, Žičke, Mileševske i Budimljansko-niške eparhije.

- Dosta je bilo ratova i sukoba poslednjih desetak godina. Vreme je da u ovim krajevima zavлада razum, da se uključimo u savremene svetske tokove, a ne da se bavimo međuverskim i međunacionalnim sukobima. Narod treba da se prizove pameti. Moramo apelovati za mir i život u iskrenoj toleranciji, poštujući pravo svakog da veruje na svoj način, jer u ovoj zemlji ima dovoljno prostora za sve - ističe iguman Mihailo.

Istovremeno, iguman ocenjuje da se još nisu smirile strasti koje su izbile posle pobeđe jugoslovenske

Bez materijalnih sredstava: Sopoćani

reprezentacije na Svetskom prvenstvu u košarci kada je ozbiljniji sukob između Srba i Muslimana u Novom Pazaru sprečen samo zahvaljujući intervenciji policije, posle čega su pretučena dvojica srpskih mladića. Njima su prethodili i letošnji incidenti na utakmici naše odbojkaške kadetske ženske reprezentacije protiv Turske koja je igrana u Novom Pazaru.

Na pitanje da li u Raškoj svaka utakmica postaje „više od igre“, otac Mihailo odgovara da se „u Novom Pazaru svaka utakmica zloupotrebljava i da to što se dešava, počinje da liči na protekla zbivanja

pred raspad bivše Jugoslavije.“ - U Splitu, u Srbiju i drugim krajevima počelo je sa utakmicama, koje su bile mesta gde se pojavila netrpeljivost - smatra iguman sopoćanski.

On je bio u grupi koja je u ime Odbora za zaštitu prava Srba u Raškoj 11. septembra ove godine razgovarala u Vladi Srbije sa premijerom Zoranom Đinđićem. Predsednik srpske vlade im je tada obećao da će doći u Rašku oblast kroz narednih deset dana i da će se postarati da se preispita rad svih pravosudnih organa i lokalne samouprave, kako bi se utvrdilo šta se desilo i čija je krivica za

incidente u noći kada se proslavljala titula svetskih šampiona u košarci.

Otac Mihailo skrece pažnju na to da u Raškoj oblasti, kao i na Kosovu i Metohiji pre 15 i 20 godina, postoji stalna migracija lokalnog srpskog stanovništva ka Sumadiji i drugim delovima centralne Srbije. - Prema podacima iz 1991. godine zna se da ih je bilo 17,8 odsto u samom gradu Novom Pazaru, a u celoj Raškoj oblasti približno 50 odsto. Ono što je sigurno, od 1991. dosad broj Srba se smanjio. Taj proces je pojačan u poslednje dve, tri godine. Kada su se na Kosovu i Metohiji završili ratni sukobi, tada se u Raškoj oblasti odjednom osetio veći talas verske i nacionalne netrpeljivosti - objašnjava iguman Mihailo, što potvrđuje i nedavno objavljen Izveštaj o iseljavanju Srba iz Raške oblasti tokom poslednje dve godine britanskog Instituta za izveštavanje o ratu i miru.

U rešavanju problema nije mnogo doprinela ni promena vlasti u Beogradu pre dve godine jer se, kako otac Mihailo kaže, u Raškoj oblasti ne oseća prisustvo države.

- Cesto nam dolaze pojedini Srbi i nude nam zemlju, ali manastir nema materijalnih sredstava da je otkupljuje. Srbi su, zaista, pod ve-

likim pritiskom muslimanskog stanovništva, koje je, za njih, bogato, širi se, grubi kupuje parcele, čak i u ovoj oblasti. Sama činjenica zemlje u našem kraju, pet hiljada maraka, min. Sa druge strane, svima je otkud u Novom Pazaru novca, koliko ima šlepa vanih u ovom gradu, drugi u Srbiji registrovanovopazarske registracšava otac Mihailo.

Pored ekonomskog prške i nacionalne netrpeljivosti u porastu, iguman Mihailo šnja da zabrinjava i „nos Islamske zajednice, dentima i ispadima“.

- Odnos sa Islamskom je tolerantan, ali onog kakav bi trebalo da brinjava nas što se Islanica ne oglašava povodnata, kao što je bilo kađačkog autobusa ili nam manifestacijama, kao i ve muftije Zukorlića prkoba posle pobeđe košslim da bi i muftija tres razgovara sa svojim vpronade način, kao šauradili sa svojom zajese strasti smire. Moramiru i imati strpljenja. Apelujem na sve, dobre volje da su namij mir i hladne glave“, k sopoćanski Mihailo.

Albanija, zemlja u kojoj su homoseksualci ljudi van zakona

Prezreni i napušteni i u smrti

Tirana - Baškim Arapi popio je 17. avgusta 2002. otrov i samo nekoliko sati docnije umro u jednoj bolnici u Tirani, glavnom gradu Albanije. Kraj njegove postelje bio je jedino njegov partner sa kojim je Arapi živeo 12 godina. Na sahrani se okupilo svega nekoliko ljudi. Nijedan član najbliže porodice niti rođak nije došao da oda poštu preminulom. Umro je napušten i prezren od većine albanskog društva. Sumo zato što je bio predsednik Udruženja homoseksualaca Albanije.

- Stanovništvo u Albaniji je izrazito antihomoseksualno nastrojeno. Poslednje ankete javnog mnijenja pokazuju da nas ogromna većina građana vidi kao bolesne ljude. Ako se javno deklariramo kao homoseksualci, ne možemo da dobijemo pristojan posao, odrekne nas se porodica. Samo Albanci znaju kako je teško kada te se odrekne cela porodica - kaže Naser Almalek, sekretar Udruženja homoseksualaca u Tirani. Plaši se da će ugroziti njihovu bezbednost, jer se dešavalo da budu premlaćeni ukoliko se otkrije na kojim lokacijama se oku-

pljaju. Obično su to parkovi u koje homoseksualni parovi dolaze isključivo noću.

„Izveštavanje o različitostima“

Članak je deo zajedničkog projekta agencije Beta i Media Diversity Instituta iz Londona „Izveštavanje o različitostima“. Projekat je pomogla Evropska unija, u okviru Pakta za stabilnost jugoistočne Evrope.

plaši se da odmeri svakog muškarca u baru. Trg ispred bara je prepun mladića u koje zamišljeno gleda.

Almalek ne želi da navede mesta gde se okupljaju homoseksualci u Tirani. Plaši se da će ugroziti njihovu bezbednost, jer se dešavalo da budu premlaćeni ukoliko se otkrije na kojim lokacijama se oku-

pljaju. Obično su to parkovi u koje homoseksualni parovi dolaze isključivo noću.

Almalek kaže da se homoseksualci u Tirani služe određenim šiframa kako bi se prepoznavali i dogovarali sastanke. Međutim, zbog bezbednosti ne želi da pokaže nijedan. - Porodice naših članova obično ne žele da znaju šta njihovi sinovi rade. Ako homoseksualci svoju seksualnost drže u tajnosti, iza zidova, uglavnom je sve u redu. Porodice ih

se ne odriču. Međutim, čim neko javno kaže da je gej, porodica ga odbacuje. To je ogroman pritisak. Arapi nije mogao da ga izdrži. Zbog toga se i ubio - pojašnjava Almalek situaciju u kojoj se nalazi albanska gej populacija.

Ali, u nevladinim organizacijama koje se bave ljudskim pravima u

Albaniji kažu da su albanski mladići često spremni da zloupotrebe Udruženje homoseksualaca kako bi iz zemlje pobjegli u inostranstvo. Almalek potvrđuje da je bilo takvih problema. - Pre izvesnog vremena, trebalo je da prisustvujemo jednoj značajnoj manifestaciji gej udruženja u SAD. Troškovi putovanja i smeštaja su bili plaćeni, ali bilo je zaista teško dobiti američke vize. Razlog je bio jasan. Naši članovi su mladi ljudi i postojala je velika verovatnoća da će neki od njih odlučiti da ostanu u Americi. Ovaj slučaj pokazuje da je kredibilitet naše organizacije umanjen među diplomatskim predstavnicima u Tirani - zaključuje on.

Sumnje koje stižu iz nevladinih organizacija najčešće potvrđuje Arap Selimi, nekadašnji fudbaler kluba Partizani iz Tirane. Nije mogao da pronađe angažman u inostranstvu, a nije želeo da ostane u Albaniji. Želja da ode u inostranstvo bila je glavni razlog da se učlanio u Udruženje homoseksualaca. - Nisam imao izbora - kaže uz osmeh Selimi, dok opušteno sedi u jed-

nom baru u Tirani. U Albaniji je na odmoru, a poseduje albanski i pas još jedne zemlje.

- Ako hoćete da napustite ovu zemlju, morate biti spremni na sve. I ja nisam bio jedini koji je uradio ovako nešto - kaže on. Selimi je preko Udruženja homoseksualaca dobio poziv jednog stranog gej udruženja. Tako je i dobio vizu. Ne želi da priča o svom članstvu u Udruženju homoseksualaca. Samo se smeši i menja temu naručujući novu turu pića. - Šta čete, teška su vremena ovde u Albaniji. Treba se odlučiti - ponos ili viza. To nije lak izbor - komentariše Selimijevu odluku Almalek.

Udruženje homoseksualaca ima 30 aktivnih članova i oko 200 aktivista, a na razgovor sa novinarima pristao je jedino Almalek. O položaju homoseksualaca u Albaniji govori i činjenica da je do 1995. godine homoseksualnost bila tretirana kao zločin. Član 137. Krivičnog zakona je predviđao kaznu i do 10 godina zatvora za one za koje se utvrdi da su homoseksualci.

Član Krivičnog zakona koji je

predviđao zatvorske kazne za homoseksualce izmenjen je 1995. godine, neposredno posle što je zvanično registrovano udruženje homoseksualaca. Veća pobeđa desila se 1995. godine kada je paralizovao homoseksualci kon sada predviđa slučajni prinudnih homodnosa i onih koji ukljetnike - kaže Almalek.

Pojedini članovi Udruženja homoseksualaca međunarodna priznanje. - Naša zajednica dobila 1995. godine kao od naših članova, dobila „Suco“, nagradu za ljudVašingtonu - priseca. Međutim, njegovo lice grimasu dok priznaje njihovog udruženja nalučio da ostane u inostje bio veliki korak nuzanje i to je motivisalo bra da slede njegov primerse ne dešava - kaže Almalek.

Ben...

MUZIČKA PRODUKCIJA
RADIO TELEVIzIJE SRBIJE
PREDSTAVLJA

I „BALKAN FOLK FESTIVAL“

Nastupaju „biseri Balkana“, najveće vokalno - instrumentalne zvezde Mađarske, Bugarske, Rumunije, Turske, Grčke, Albanije, Makedonije, BiH i Ju. Soliste prati: Narodni orkestar RTS pod upravom Ljubiše Pavkovića, Narodni ansambl RTS pod upravom Branimira Đukića i Orkestar Bore Dugića.

Beograd, Dom sindikata 26.09.2002. u 20 h

TRAŽIVANJA

Televizija i izbori u Srbiji 1990-2000. (2)

Nacionalni heroj protiv stranog plaćenika

„Televizija i izbori u 1990-2000.“ uradile su Matić i Stjepana... DANAS će u tri nastaviti rezultate njihovih...

je i u izborima 1992. bitnog značaja jer se režim nastojao na mobilisanje m... nego na otvorenu re... i diskreditovanje, et... malovažavanje bili su do... represije u uzavreloj at... još sveža sećanja na me... režima“ u kojem je... izdajnikom imalo sna... Mediji, a pre svega televi... isili su „vlasi“ i predse... edivali im javnu podršku i... opoznavali i imenova... i izdajnike.

iznajač nagoveštavalo je i... smanjenje broja kandida... za predsedničku funk... ih se sedam i među... blizu nije bilo šarenila i... koji diskredituju izborni... izborni izazivač pojavio... misu kampanje. Iako je i... značajnoj javnoj funkciji... je istog trenutka kada je... kandidaturu došao u... milost državnih medija... je ugrozio sam opstanak... žavnj mediji su već imali... tretiranju „neprijatelja“ iz... put u ovim izborima... izbornog oponenta na me... Nikada kasnije kao te... onuda nije bila tako dr... arizovana kao u ovo vre... uticaja NTV Studio B... je govorile su jezikom... pulacije koji su bili nepo... nenti u viđenju situacije u... izborne odluke i pre... data.

u medijskim strategijama... bile su najvidljivije u... predsedničkih kandidata... utakmicu predstavile kao... dmetanje dva kandidata... lo prijavljeno sedam. Ali... minila favorizovanjem Slo... oševića dajući mu gotovo... publicitet u svojstvu ak... sednika i otvorenim ne... blicitetom Milanu Paniću... 3 je mnogo umerenije fa... Milana Panića ne dajući... Slobodanu Miloševiću... ne posete predstavljao je... rnu delatnost potenciraju... poruke tom prilikom uči... vaj način pokazao je da... sete bile u funkciji izbor... vljanja što RTS upadljivo

ničke izbore obeležili su... obroti u legalizovanju kan... Milana Panića. Ova kontro... ranje RIK da prihvati kan... Milana Panića, po... njanje, poništavanje ove... rane Vrhovnog suda i ko... ranje kandidature) okon... m dana pred kraj kampa... eriod najintenzivnije me... nosti Milana Panića. Za... e bila prilika da redovno... reakcijama u svetu na... je Panić ima sa kandida...

turor, kritiku RIK, ukazivanje na ne... regularnost izbora dok je RTS upa... dljivo protokolarno izveštavala o od... lukama nadležnih organa istovreme... no podvrgavajući konstantnoj kritici... delatnost Milana Panića.

Studio B je od 56 priloga do legali... zovanja Panićeve kandidature ovoj te... mi posvetio 24 priloga u kojima uglav... nom dominiraju negativne ocene odl... ke RIK (devet priloga) i pozitivan... odnos prema Panićevoj kandidaturi... (osam priloga). Kritika odluke RIK... kombinovana je autoritativnim izjav... ma stručnjaka o pravnim aspektima... problema (prebivalište - boravište),... prilozima o neregularnostima oko bi... račkih spiskova, izjavama stranačkih... lidera o demokratsnosti izbora i ino... stranim i domaćim procenama o iz... hodu predsedničkog nadmetanja Mi... lošević-Panić. Ova „izborna drama“... propracena je visokim publicitetom... datini izjavi Dobrice Ćosića kojom... podržava Panićevu kandidaturu.

RTS je čitavu ovu stonju predsta... vila kao jednu epizodu u izbornoj... kampanji dajući publicitet samo akte... rima neposredno pogođenim odluk... om RIK (Vuk Drašković i kapetan... Dragan kao predsednički kandidati). Epizoda je, međutim, bila kontekstu... irana u poplavi negativnih ocena o... Paniću kao predsedničkom kandida... tu, njegovim ličnim sposobnostima... njegovom dosadašnjem radu u Saveznoj vladi i njegovoj sveukupnoj poli... tici. Već prvog dana osporavanja kandidature u Dnevniku je emitovano negativno mišljenje Radmile Milentijević o Paniću kao predsedniku Vla... de, komentar Stefana Grubača u ko... me se agresivno kritikuje Panić i, ta... kode, negativno mišljenje o njemu... vladike Amfilohija. Dana kada je... kandidatura Milana Panića ipak pri... hvaćena u istoj emisiji o njemu su ne... gativne ocene iznosili Radoman Božović (kritika za nekompetentnost) i Vojislav Šešelj (Milošević je jedini pravi patriota... Panić je izdajnik srpskih interesa). Medijska kombinacija priče o Panićevoj kandidaturi je bila znatno drugačija nego na Studiju B. U izuzetno dugom prilogu (6:32 mi... nuta) gledalište je obavesteno da je sa biračkim spiskovima sve u redu, za to su navedene i izjave zvaničnika o regularnosti spiskova, izveštaj SIK da nema nikakvih primedbi o biračkim spiskovima i demonstrativno odustajanje NKPJ da izade na izbore u jednoj jedinici zbog prihvatanja žalbe Milana Panića.

Svuda u svetu, glavni državni funkcioneri samim svojim položajem, pogotovo predsednik države i predsednik vlade, najlegitimniji su izvor vesti - ono što čine ili kažu zaslužuje da bude objavljeno. Tako je celokupna izborna promocija Miloševića obavljena u formi državnog marketinga, što je već oporban recept iz prethodne izborne kampanje koji se pokazao kao vrlo uspešan. Ali, Panić je zbog ograničenog pristupa emisijama RTS, morao da redovne aktivnosti kombinuje sa klasičnom izbornom kampanjom. Zbog ovoga je izgledalo da Milošević ne učestvuje u kampanji i da mu nikakvo nadmetanje i nije potrebno.

RTS je ovakav vid promocije jednog izbornog kandidata prihvatila bez ostatka, naglašeno definišući je-

gove predizborne nastupe kao radne posete bez ograničenja trajanja. Panićeve nastupe, pak, pratila je kao predizborne događaje, svrstavajući ih u predizbornu hroniku sa ograničenim trajanjem. Pravo je predsednika da ide u radne posete i u vreme kampanje. Kažu da je u kancelariji Reganovog šefa za politički marketing stajala parola: „Nemojte mi govoriti kako da režiram događaj a mi vam nećemo govoriti kako da o njemu izveštavate“. Ipak, RTS je radnim posetama predsednika Republike posvećivala i priloge u trajanju od 33 minuta. Toliko je, u malo normalnija vremena, trajao čitav Dnevnik. Isto vreme posvećeno je na državnoj televiziji redovnoj aktivnosti predsednika Republike u samo jednom danu (poseta Miloševića Kosovu, dan pred početak izborne tišine) kao i za predizborne nastupe dve najveće opozicione partije za čitave dve poslednje nedelje kampanje.

Ako se ova nesrazmera na RTS u korist Miloševića čak i objasni medijskom mudrošću njegovih savetnika za politički marketing, navijanje državne televizije na drugim planovima je više nego očigledno. Tako je dve poslednje nedelje emitovano devet priloga u kojima drugi govore o Miloševiću (22,06 minuta) a čak 43 takva priloga u trajanju (91,06 minuta). U sedam priloga Milošević je tretiran u pozitivnom vrednosnom kontekstu, a dva puta u negativnom. Pozitivni prilozima su trajali tri puta duže od negativnih (pet minuta).

Panić je, pak, prikazan u negativnom vrednosnom kontekstu u 29 priloga (73 minuta) a u svega osam minuta tretiran je kao pozitivna ličnost. U 23 od 29 priloga u kojima su drugi govorili negativno o Paniću činili su to izrazito agresivnom, isključivom i arogantnom retorikom. Predsednik savezne države nazivan je „izdajnikom“, „neprijateljem srpskog naroda“, „stranim špijunom“, „agentom stranih sila čiji je zadatak da sprovede sankcije sveta protiv Srbije i da svetskim neprijateljima Srba pomogne u razbijanju srpskog naroda“. U 15 priloga povod za izveštavanje nisu bili aktuelni događaji, koji su osnovni posao televizije, nego pseudodogađaji, koji su specijalno pripremljeni da bi zadobili medijsku pažnju, a koji se na televiziji objavljuju samo po uredničkoj proceni.

Napadi na Panića su bili i vremenski orkestrirani: 8. decembra, kada se još nije znalo da li će se Panić kandidovati, RTS je o njemu emitovao šest priloga - jedan pozitivan, jedan negativan i četiri neutralna. Od dana kada je Panić zvanično proglašen kandidatom u predsedničkoj kampanji pa do njenog karaja emitovana su još samo dva priloga u kojima je on smešten u pozitivan kontekst i jedan neutralan. Ostalih 26 bilo je negativno.

NTV je, pak, bila znatno umerenija. Od ukupno devet priloga o Miloševiću, u šest je prikazan u negativnom kontekstu, jednom u pozitivno i dva puta u neutralnom. Pri tome su nosioci negativnih poruka o Miloševiću koje su urednici NTV uvrstili u program samo u jednom slučaju koristili agresivnu, a u tri kritičku retoriku.

Sutra: Izbori 1997.

Povodom današnjeg protesta ratnih vojnih invalida Srbije

Proglasite nas nacionalnom manjinom

Beograd - Zbog neizvršavanja finansijskih obaveza Savezne vlade prema ratnim vojnim invalidima, mirnodopskim invalidima i porodicama palih boraca, njihova udruženja protestovaće danas ispred zgrade Savezne Vlade na Novom Beogradu.

Iako su nadležni u Vladi tokom našeg poslednjeg protesta obećali da će izmiriti svoje zakonske obaveze prema nama, to se nije dogodilo. Nastavljeno je s kršenjem naših zakonskih prava, tako da je dug Savezne vlade prema ratnim vojnim i mirnodopskim invalidima do kraja juna iznosio 1,5 milijardi dinara. Zato će prioritetni zahtev biti da nam se taj dug isplati. Tražimo da se primanja isplaćuju u skladu sa zakonom od 1. oktobra, a da se nastali dug zbog neusklađivanja isplate sukcesivno isplaćuje u više mesečnih rata - objašnjava Željko Vasiljević, sekretar RVI Srbije. On najavljuje da će ako se ne postigne dogovor sa Dragišom Pešićem, predsednikom Savezne vlade, blokirati Srbiju i organizovati proteste.

Impresionirani smo kako je savezni ministar za nacionalne i etničke zajednice Rasim Ljajić sprečio iseljenje 205 romskih porodica sa placa IMT obećanjem da će problem Roma biti rešen do prvog oktobra. Zbog toga žalimo što i mi nismo nacionalna manji-

na. Zato apelujemo da ratni vojni invalidi Srbije budu proglašeni nacionalnom manjinom kako bi i naši problemi bili rešeni - kaže Vasiljević.

Prema rečima Vasiljevića, članovi Udruženja ratnih vojnih invalida su početkom septembra uputili pismo predsedniku Savezne vlade Dragiši Pešiću u kome ga obavestavaju o teškom materijalnom položaju proisteklim iz dugovanja države prema invalidima.

Socijalna kategorija ratnih vojnih invalida, porodica palih boraca i boraca broji oko 600.000 članova, a nema odgovarajuću socijalnu, zdravstvenu niti bilo kakvu zaštitu. Samim tim država se diskriminatorski odnosi prema nama. Postalo je neizdrživo živeti u ovakvom društvu - ističe Vasiljević.

Naši problemi su toliko veliki da smo dovedeni u položaj da se bukvalno borimo za biološki opstanak. Savezna država nas i dalje pljačka. Državi smo 1997. godine oprostili dug od 100 miliona dinara. Međutim, nećemo oprostiti republikovoj vladi nekoliko stotina miliona dinara koje nam duguje i za to ćemo se boriti svim sredstvima. Ne mogu političari da zatvaraju oči pred činjenicom da postojimo. Ratovi su bili i prošli, a mi smo njihove žrtve. I još smo živi - kategoričan je Vasiljević.

Ukoliko se dogodi da i na sudu ratni vojni invalidi ne dobiju adekvatno rešenje njihovih problema, obratiće se nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom boraca i invalida u zemlji i inostranstvu.

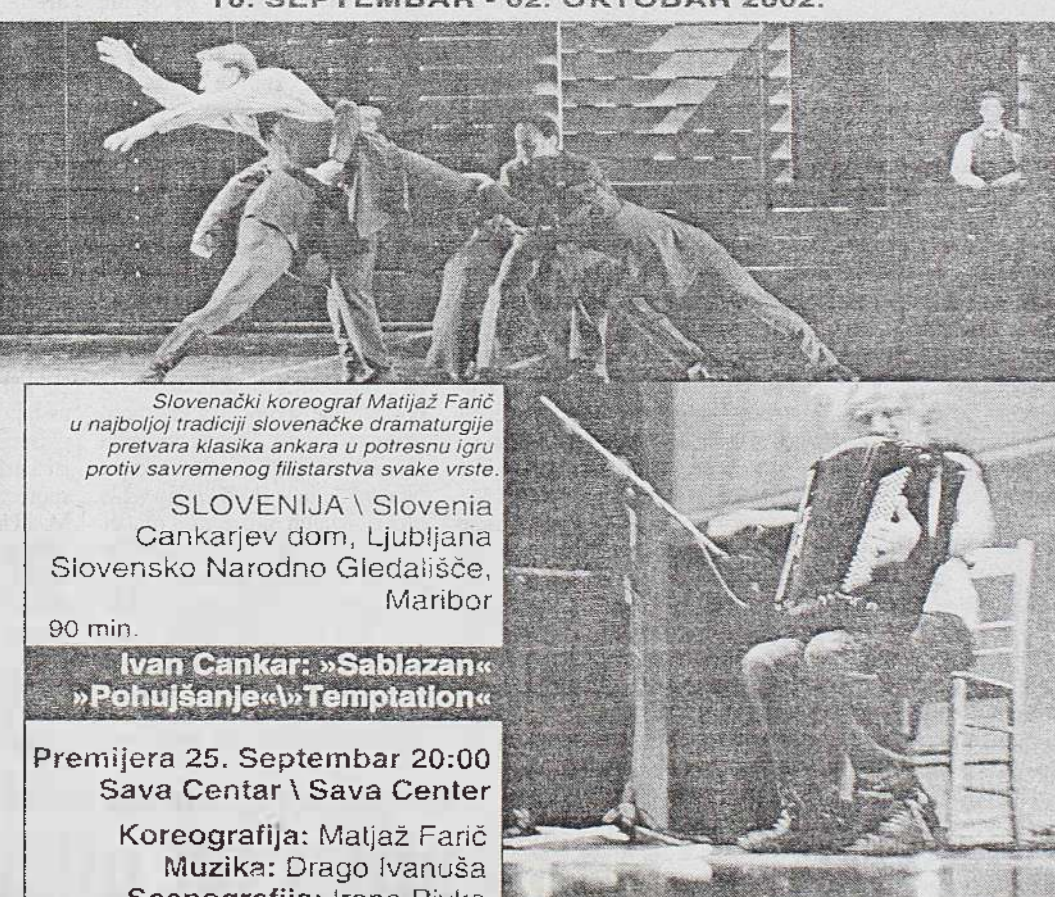
Ne mogu da verujem da niko u zemlji ne može da nam obezbedi ono najosnovnije - redovnu isplatu invalidnina, besplatnu zdravstvenu zaštitu i ortopedski pomagala. Paradoksalno je da su nam vrata Vojnomedicinske akademije zatvorena i da ne možemo da se lečimo kao učesnici u ratovima, već kao obični civili - ističe Vasiljević.

Jedan od gorućih problema invalida su ortopedski pomagala bez kojih ljudi sa telesnim invaliditetom ne mogu da žive.

Zamislite mladog čoveka koji je u ratu ostao bez ruku i nogu. On je u punoj snazi i trebalo bi da mu se omogući ione normalan život. A bez ortopedskih pomagala to je nemoguće. Oni žele da rade i budu dobri roditelji svojoj deci. Država mora da im to omogući, a ne da ih ostavi da vegetiraju. Neshvatljivo je da je čak i jedna nevladina organizacija u Francuskoj uočila koliko nam je teško i odlučila da nam pomogne sa 90.000 evra za nabavku ortopedskih pomagala, a naša vlada i dalje čuti i gleda - kaže Vasiljević.

Jusmina Colak

36. BITEF02
NOVI SVETSKI [POZORIŠNI] POREDAK / New World [Theatre] Order
16. SEPTEMBAR - 02. OKTOBAR 2002.

Slovenački koreograf Matjaž Farič u najboljoj tradiciji slovenačke dramaturgije pretvara klasiku ankara u potresnu igru protiv savremenog filistarstva svake vrste.

SLOVENIJA \ Slovenia
Cankarjev dom, Ljubljana
Slovensko Narodno Gledališče, Maribor

90 min.

**Ivan Cankar: »Sablazan«
»Pohujšanje« \ Temptation«**

Premijera 25. Septembar 20:00
Sava Centar \ Sava Center

Koreografija: Matjaž Farič
Muzika: Drago Ivanuš
Scenografija: Irena Pivka
Kostimi: Alan Hranitelj
Dramaturgija: Bojana Kunst
Oblikovanje svetla: Andrej Hajdinjak
Igra: Ivan Peternej

Prateći program
koncert sezone 2001/02 u Bitef teatru
Miško Plavi
MUSIC AROUND THE WORLD
featuring Fedja Franklin /drums & percussions
26. Septembar u 22.00 Bitef teatar

Ulaznice su u prodaji na biletima FESTIVALNOG CENTRA BITEF-a, Terazija 28, svakog dana od 9 - 20h.
Rezervacije telefonom 32 32 972 ili putem Interneta: www.bitef.co.yu

„Novosadska toplana“ se priprema za grejnu sezonu Punjenje kućnih instalacija

„Novosadska toplana“, u okviru priprema za predstojeću grejnu sezonu, danas počinje punjenje i stavljanje pod pritisak kućnih instalacija u svim objektima priključenim na daljinsko grejanje. Potrošači bi trebalo da obrate pažnju na eventualne kvarove instalacija (radijatori, ventili, cevi) i obaveste preduzeće koje održava centralno grejanje. Kvarovi se mogu prijaviti JKP „Stan“ radnim danom od 7 do 20 časova na telefone 420-314 i 420-315 za Podbaru, Centar, Limane i Grbavicu, 420-316 i 420-317 za Bistricu, Detelinaru i deo oko Železničke stanice do Futoske i Temerinske ulice. Hitne intervencije noću od 20 časova do 7 sati ujutro mogu se prijaviti na telefone 20-866 i 20-234. S. V. P.

Ugovor Novosadske i Komercbanke

Kredit za uvoznike

Predstavnici Novosadske banke i Komercbanke iz Frankfurta potpisali su juče ugovor o kreditnoj liniji vredan 10 miliona evra, namenjen uvozu opreme, sirovina i druge robe iz zemalja Evropske unije, a posebno iz Nemačke. Otplata kredita je kroz najviše 10 jednakih polugodišnjih rata, od kojih prva dospeva 6 meseci od dana korišćenja kredita. N. L. J.

Udžbenici za Rome

U cilju akcije poboljšanja života i položaja Roma, Savezno ministarstvo za nacionalne i etničke zajednice, u saradnji sa pokrajinskim Sekretarijatom za propise, upravu i nacionalne manjine i Zavodom za izdavanje udžbenika obezbedilo je udžbenike za decu romske nacionalnosti na teritoriji Vojvodine. Obezbedeno je više od 1.800 bukvara, čitanki, nastavnih listova, zbirki zadataka i udžbenika iz matematike i prirode i društva, za učenike nižih razreda osnovnih škola, koje će resorni Sekretarijat, u saradnji sa školama i romskim udruženjima, podeliti najugroženijoj deci. N. L. J.

92

■ **Zrenjanin** - OJT u Zrenjaninu podiglo je optužnicu protiv Slavka Anđelovskog (24) iz Jabuke zbog sumnje da je 8. aprila, u Kikindi, u kiosku „Ric“, pokušao da kupi cigarete falsifikovanim novčanikom od 1.000 dinara.
■ **Zrenjanin** - OJT je podiglo optužnicu protiv Dragana Sabovljeva (31) iz Zrenjanina zbog sumnje da je omogućio Goranu Dožicu uživanje droge. Kako navodi OJT, Sabovljevi je od izvesnog Miška iz Beograda kupio pet grama heroina, a potom poklonio 0,20 grama Dožicu. Z. Hr

Polomljen krst na Almaškom groblju

Odbor pretil spaljivanjem

Novi Sad - Nepoznati počinioči juče su polomili drveni krst visok pet metara koji je prošle subote na Almaškom groblju, kao obeležje zajedničke grobnice stradalih Srba i Jevreja od 1941. do 1945. godine, postavilo Udruženje za zaštitu Almaškog groblja. Predsednik Udruženja Aleksandar Pavkov rekao je da je JKP „Lisje“ pitao ko su vinovnici „vandalizma“, ali tamo nisu hteli da kažu. Udruženje je, kako je rekao Pavkov, policiji podnelo krivičnu prijavu protiv NN počinioaca, a ukoliko na vreme prijava skup, već danas ili sutra će organizovati protest na Trgu slobode ispred Gradske kuće.

Ovo nam rade namerno. Zbog toga ćemo apelovati na građane da ne izadu na

On je naglasio da, iako je republičko Ministarstvo za saobraćaj naložilo ZIG-u da obustavi radove na izgradnji obilaznice koja bi delom išla preko Almaškog groblja, JKP „Put“ sprovodi pripreme radova. Zbog toga će od „Put“ zatražiti da obustavi radove, u suprotnom „ne možemo im garantovati šta će biti sa njihovim mašinama“, rekao je za Danas Pavkov spominjući „fale sa benzinom“ i „spaljivanje“.

Pavkov je rekao da je ZIG, odnosno Dušan Mrkić, koordinator za javna preduzeća u Zavodu, pojedinačno ubedio vao porodice sahranjenih u grobovima predviđenim za ekshumaciju, da potpišu saglasnost. To se može, kako je istakao, dokazati i za to postoje i svedoci. S. V. Popović

predstojeće predsedničke izbore u Srbiji - rekao je Pavkov.

Agencija Scan ispitivala stavove Novosadana

Borislav Novaković poželjan gradonačelnik

Novi Sad - Skoro petina Novosadana, prema istraživanju agencije Scan sprovedenom na 1.170 ispitanika, volela bi da Borislav Novaković ponovo bude gradonačelnik, dok se za Maju Gojković (SRS) opredelilo 2,6 odsto ispitanika. Da Nenad Čanak bude gradonačelnik volelo bi 2,1 odsto ispitanika, a Đorđe Balašević 1,2 odsto, dok se za Branislava Pomoriškog i Dušana Bajatovića opredelilo 0,9 odsto ispitanika. Zanimljivo je da

sebe ili članove svojih porodica na mestu gradonačelnika vidi 1,8 ispitanika Novosadana. Za Miroslava Labusa na predsedničkim izborima u Srbiji glasalo bi 33,3 odsto ispitanika, za Vojislava Kostunica 19, a za Vojislava Šešelja 16,6 odsto. Slede Borislav Pelević sa 4,6, Velimir Bata Živojinović 3,8 i Vuk Drašković sa 2,1 odsto. Međutim, najviše ispitanika - 14,9 odsto, najviše veruje Kostunici, 11,9 Šešelju, a tek 10,3 Labusu. U drugom

krugu za Labusa bi glasalo 37 odsto ispitanika, a za Kostunicu 36, odnosno 48 za Kostunicu i 22 za Šešelja, ili, ako bi prošli Labus i Šešelj, 47 odsto za sadašnjeg potpredsednika savezne Vlade, a 29 za lidera radikala.

Ukoliko bi se danas održavali izbori, a stranke izašle pojedinačno, najviše glasova bi dobila SRS - 15 odsto, DSS 13,7, DS 13,2, LSV 6,1, SPS 5,9, SSJ i G17 po 3,8 i SPO 2,6 odsto. S. V. P.

Savet za kulturu Skupštine grada Novog Sada

Janika dobija spomenik?

Novi Sad - Na osnovu mišljenja Zavoda za zaštitu spomenika i Zavoda za urbanizam, Savet za kulturu Skupštine grada usvojio je na jučerašnjoj sednici inicijativu jevrejske opštine u Novom Sadu da se, u znak sećanja na spašavanje dvadesetak jevrejskih logoraša iz Madarske, koji su 1944. godine gonjeni iz Borskog rudnika na put smrti, na zgradi Očene i ORL klinike Pokrajinske bolnice u Novom Sadu, gde su uspeali da se sklope, postavi spomen ploča, na Dan oslobođenja grada od fašističkih okupatora, 23. oktobra.

Pored te inicijative, Savet, na

čelu sa prof. dr Miroslavom Egerićem, razmatrao je i inicijativu RTV Novi Sad i Udruženja građana „Tamburica Janike Balaža“ za postavljanje spomenika čuvenom mastru Balažu. Prema mišljenju Zavoda za zaštitu spomenika, u Novom Sadu je živeo i radio veliki broj istaknutih muzičara, a mnogi, kao što je na primer Isidor Bajić, nije podignut spomenik, te je ova inicijativa neprimerena. Balažovo ime nosi jedna ulica u Novom Sadu, a mesto gde je sahranjen proglašeno je za spomen grobno mesto, i Zavod smatra da je to dovoljno da mu se oda po-

čast. Rukovodstvo TV Novi Sad već 7 godina pokušava da realizuje ovu ideju, te je spomenik Balažu, njihovom dugogodišnjem i istaknutom radniku, u vrednosti od oko milion dinara, već izradio vajar Laslo Siladi. Planirano je da se spomenik postavi ispred Studija M, a Udruženje je predložilo da to bude učinjeno uoči otvaranja tamburaškog festivala, 13. oktobra. Savet za kulturu formirao je posebnu komisiju, koja će dati stručno mišljenje o spomeniku, izrađenom bez saglasnosti nadležnih organa, te će se nakon toga odlučiti o njegovom postavljanju. N. L. J.

Drugi internacionalni festival uličnih svirača

Romantika na ulicama

Novi Sad - U organizaciji Centra za kulturnu animaciju, a pod pokroviteljstvom IO Skupštine grada, danas će u 18 časova na Trgu slobode početi Drugi internacionalni festival uličnih svirača. Čast da otvori ovaj specifični Festival imaće Novosadski duvački orkestar koji će pokušati da aktivira sugrađane da zaplešu na trgu uz tonove rok, pop, filmske i muzike iz crtanih filmova. Nakon otvaranja, koncert će održati i „Sixteen Guitar

Strings“ iz Subotice u Zmaj Jovinoj ulici u 19 sati. Za razliku od prethodne, ove godine, će na Festivalu uličnih svirača ulicama grada šetati kostimirani glumci, biće tu i fjakera, slikari će slikati ulice i prolaznike, Novosadani će moći da se slave sladoledom poslaticarnice „Pingvin“ koji će biti prodavan iz kolicima, decu će zabavljati lutkari... Tokom nedelju dana, ulicama Novog Sada, uglavnom u centru gde je pešačka zona, mada će neki svi-

rači „zalutati“ i do Novog naselja i Limana, nastupaće ulični svirači iz Francuske, Madarske, Italije, Rusije i Rumunije, kao i domaći ansambli „Apsolutno romantično“, Gudački kvartet TAJJ, Džez kvartet Bore Višnjickog, „Trio rapsodij“, „Dear Sheldon“... Iako je najavljeno kišno i hladnije vreme, organizatori kažu da odlaganja i premeštanja svirača u zatvorene prostorije neće biti već da je „muziciranje na ulici čak i ako pada kiša romantično“. A. L.

Prva aukcija u Novom Sadu

Privatizacija preduzeća iz Vojvodine

Novi Sad - U Amfiteatru SPC „Vojvodina“ sutra u 11 časova održaće se prva aukcija u Novom Sadu na kojoj će se prodavati 70 odsto društvenog kapitala u vojvodanskim firmama. Na aukciji će biti prodane akcije pet vojvodanskih firmi - DP „Dimničar“ Kula, GZP „Progres“ Bela Crkva, štamparija „Udarnik“ Senta, „Radnik“ Kikinda i „Instalacija“

Novi Sad. Ovo je prva aukcija koju organizuje Organizaciona jedinica Agencije za privatizaciju u Novom Sadu, a buduće sve aukcije društvenog kapitala vojvodanskih preduzeća održavaće se u Novom Sadu. Već 10. oktobra, takode na Spensu, održaće se i druga aukcija na kojoj će biti prodane akcije deset trgovinskih firmi iz Vojvodine. S. V. P.

Novosadski studenti predlažu

Dragutina Stanivukovića za rektora Univerziteta

Novi Sad - Izražavajući nezadovoljstvo radom dosadašnjeg rektora Univerziteta, Fuade Stanković, Savez studenata Univerziteta izjasnio se juče protiv njene ponovne kandidature za tu funkciju i odlučio da podrži drugog kandidata, Dragutina Stanivukovića. Obrazlažući ovaj stav, Jovo Petrović, predsednik Saveza studenata Univerziteta, istakao je da većina studenata smatra da bi taj posao bolje obavljao Stanivuković, koji nije član ni jedne partije, za svoju kandidaturu dobio je podršku FTN i obećao transparentnost i

javnost u radu, dok je Stanković ostala bez podrške matičnog. Pravnog fakulteta.

SSU Fuadi Stanković zamera da u „dosadašnjem radu nije pokazivala dovoljnu meru javnosti niti se zalagala za studentske probleme, te da je više od polovine svog radnog vremena provela na putovanjima po inostranstvu, koja su koštala oko 36.000 evra“. Osim toga, rektorka nije imala isti tretman prema studentskim organizacijama, jer je podržavala i forsirala rad samo jedne, tvrdi Petrović. N. L. J.

Republička uprava javnih prihoda

Registracione prijave do kraja septembra

Novi Sad - Republička uprava javnih prihoda upozorava građane i preduzetnike da do 30. septembra moraju predati registracione prijave, kako bi dobili poreski identifikacioni broj, koji se uvodi zbog prela-

aska platnog prometa iz ZOP na poslovne banke. Obrasci za registracione prijave mogu se besplatno dobiti na šalterima ZOP i RJUP, koji će biti otvoreni u subotu, od 8 do 20 sati. N. L. J.

Danas

REDAKCIJA U NOVOM SADU

Vojvodanskih brigada 17/IV
telefon: 021/52-073, 29-987 tel/fax: 612-002
Prijem malih, posmrtnih i ostalih oglasa

BROJČANIK

Klinički centar	612-022	Mlekara	442-044
Noćno dežurstvo		GSP	401-488
za decu	51-310	Železnička stanica	443-200
Klinika za ginekologiju		Međumenska autobuska	
i akušerstvo	420-811	stanica	444-023
Dečija bolnica	615-200	Prigradska autobuska	
institut u Sremskoj		stanica	27-399
Kamenici	615-711	Lisje, dežurni centar	624-102
Elektrovojvodina	621-222	Gradsko groblje	311-658
prijava kvara	421-066	Novosadska toplana	612-900
Vodovod	621-000	Teen telefon od 19 - 22h	52-378
Hleb	423-611	SOS (protiv nasilja) od 18 - 22h	468-277

POZORIŠTA/BIOSKOPI

Pozorište mladih	„Jedan na jedan“ (18.30, 20.30, 22.30)
Velika scena: „Momci iz benda“ (20.00)	Kulturni centar
	„Jalal Jalla“ (17.30, 21.00), „Soba moga sina“ (19.00, 23.00)
Arena	Gradska biblioteka
Velika sala: „Porodični miš“, (14.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00), „Kejt i Leopold“ (21.00, 23.00)	Promocija knjige „Produžavanje istorije“, Arnold Tojnbij (19.00)
Mala sala: „Bal monstruma“ (18.30, 20.30, 22.30)	Trg slobode
Jadran	Otvaranje Drugog internacionalnog festivala uličnih svirača (18.00)

ISKLUČENJA STRUJE

Novi Sad Vardarska, Dalmatinska, Ilke Marković, Bolmanska, Miloša Bojića, Pavla Mikšina (08.30-13.00); Futog deo Vojvode Bojovića (08.30-12.30); Sremska Kamenica naselje Čardak (08.30-13.00)

SAHRANE

Na Gradskom groblju u Novom Sadu danas će biti sahranjen u 14.00 Slavko (Radovan) Nenin (1946).

BROJČANIK

SERVIS			
Važni telefoni	9824	Iskra ogrev	3285-914
Razna obaveštenja	9812	Srbija šume	572-413
Prijava smeštajnih telefona	977	Informacije o državljanstvu	311-80-56
Međumjesni razgovori	900	Dečiji Info-servis DX	
Međunarodni razgovori	901	(radnim danom 17-20h)	3242-013
Brojevi pretplatnika	988		
Telegrami	96	TAKSI	
Tačno vreme	95	Beotaksi	970
Budjenje	9811	Žuti taksi	9802
Loto i sportska prognoza	9844	Taksi Bell	9808
TV program	9825	Zeleni taksi	3246-088
Predlog jelovnika	9826	Taksi Čukarica	555-999
Pozorišta i bioskopi	9822	Nakisi taksi	157-668
Vodič kroz kulturni život grada	9842	Herc taksi	444-62-46
Informacije o penzijama	644-044	Alo taksi	5322-888
Informacije o lekovima	435-008	Pink taksi	488-99-77
Dimničar	632-454	Taksi Maksis	581-111
Vatrogasna služba	93	Taksi Alfa	4441-113
Dežurna služba SUP	92	NBA taksi N. Beograd	3185-777
Hitna pomoć	94	Lux taksi	328-4444
Urgentni centar (centrala)	3618-944	Start taksi	182-555
JKP Pogrebne usluge	762-762		
AMSS	987	ZDRAVSTVO	
Dispečer GSB	629-019	Klinički centar Srbije	3618-444
Informativni centar AMSS	344-15-15	3617-777	
Dežurne apoteke i zdravstvene ustanove	9821	Institut za kardio-vaskularne bolesti	3610-717
Informativna služba EPS	444-3783	Institut za ginekologiju i akušerstvo	3617-777
Kvarovi vodovoda	3613-126	Institut za infektivne i tropske bolesti	683-366
Kvarovi kanalizacije ulice	3612-956	Institut za neuro-psihijatrijske bolesti	3610-888
Kvarovi kanalizacije zgrada	4442-415	Dr. Laza Lazarević	3610-888
Zavod za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju	557-255, 554132, 554499	Klinika za neurologiju i psihijatriju za decu i omladinu	658-355
Beogradske elektrane, otklanjanje kvarova i reklamacije na grejanje	3180-211, 3180-209, 3180-256	Zavod za bolesti zavisnosti	663-944
Kvarovi na el. mreži: Stari grad, Palilula, Zvezdara, Vračar, S. venac i Voždovac	453-840	Ambulanta za odrasle (0-24h)	3614-690, 3615-001/119
Deo Sav. venca i Voždovca desno od auto-puta ka Nišu, Čukarica, Rakovica	455-983	Noćna ambulanta „Stari grad“ (19-07h)	3282-351
Javno preduzeće za stambene usluge, služba hitnih intervencija	463-838, 462-630	Noćna ambulanta „Novi Beograd“ (19-07h)	1769-794
Gradska inspekcija	3227-000	Noćna ambulanta „Zemun“ (19-07h)	106-146
Republička tržišna inspekcija	3227-376	Institut za transfuziju krvi Srbije, Svetog Save 39	4442-651, 4442-651
		Stomatološka služba DZ „Vračar“ (0-24h), Ivana Milutinovića 15	444-1413
		Stomatološka služba DZ „Stari grad“ (0-24h), Obilićev venac 30	635-236
		Specijalna bolnica „Sveti Vid“	621-162
		Dr. Žutić, uho, grlo i nos, pregledi, operacije	
		Bulevar M. Pupina 3	122-628

VODIČ

BIOSKOPI

Avala. Save Kovačevića 64, tel. 423-247 - 17.30, 20.00 Pad crnog jastrebca;

Balkan. Braće Jugović 16, tel. 3343-491 - 14.30, 17.00, 19.30, 22.00 Insomnia;

20. oktobar I. Balkanska 2, tel. 687-182 - 18.30, 21.00 Svi naši strahovi;

20. oktobar II. Balkanska 2, tel. 687-182 - 18.00, 20.30 Triple X;

Zvezda. Terazije 40, tel. 687-320 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 Ubistvo po stavkama;

Terasa Zvezda. 18.00, 20.00 Dvije duše;

Jadran. Trg Republike 5, tel. 624-057 - 13.00, 15.00, 18.00, 20.30, 23.00 Kejt i Leopold;

Jugoslavija. Goce Delčeva bb (kod „Merkatora“), tel. 676-484 - 16.00, 18.00, 20.00 Stuart Lili;

Kozara. Terazije 25, tel. 3235-648 - 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 Jedan na jedan;

Kosmaj. Terazije 11, tel. 3227-279 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 Put samuraja;

Odeon. Narodnog fronta 45, tel. 643-355 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 Himalaji;

Mali Odeon. Kneza Miloša 14-16, tel. 643-280 - 17.30, 20.00 Dnevnik Bridžit Džons; 22.30 Špijunska igra;

Partizan. Savski trg 9, tel. 642-570 - 10.00, 14.00, 18.00 Seksi cirkus; 12.00, 16.00, 20.00 Alisa u zemlji porno čuda;

Slavica. Marijane Gregoran 62, tel. 783-160 - 18.00, 20.00 Gas do daske;

Sloboda. Glavna 15, tel. 618-126 - 16.00, 18.00 Skubi Dp 20.00 Ljudi u crnom 2;

Fonlana. Pariske komune 13, tel. 602-397 - 18.00, 20.00 Preboli me;

Dom omladine. Makedonska 22, tel. 3248-202 - 13.30, 16.00, 18.30, 20.45, 23.00 Triple X;

Dom sindikata. Trg. N. Pašića 5, tel. 3234-849 - 15.45, 18.00, 20.15, 22.30 Monsunska svadba; 15.30, 17.00, 18.30 Stuart Lili 2, 20.00, 22.00 Ostin Pauers-Goldmember;

Dvorana KCB. Kolarčeva 6, tel. 621-174 - 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 Dosta je bilo;

Jugoslovenska kinoleka. 17.00 Kameo Kirbi; 19.00 Tri razbojnika; 21.00 Dželatova kuća;

Akademija 28. Nemanjina 28, tel. 3611-644 - Velika sala, 17.30, 20.00, 22.30 Svi naši strahovi; Plava sala, 18.00, 20.00, 22.00 Dosta je bilo, Sinema kafe, 19.00, 21.00 Kralj škorpiona, 22.30 Blistavi um;

Masleša. General Ždanova 78, tel. 3611-866 - 19.00, 21.00 Nešto najsladje;

Vuk. Bul. kralja Aleksandra 77a - 16.00, 17.30, 19.00,

20.30 Stuart Lili 2;

Roda. Požeška 83a, tel. 545-260 - ne radi;

Letnja bašta bioskopa Roda. 20.00 Insomnia;

Tuckwood sinplex. Kneza Miloša 7, tel. 3236-517 - 11.45, 13.30, 15.15, 17.00, 18.45 Stuart Lili 2; 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30, 22.30, 00.30 Jedan na jedan; 11.45, 14.00, 16.15, 18.30, 20.45, 23.00, 01.15 Dosta je bilo; 20.15, 22.15, 00.15 Ostin Pauers - Goldmember; 12.00, 14.15, 16.30, 18.45, 21.00, 23.15, 01.30 Triple X; 11.00, 12.30, 14.15, 16.00, 17.45 Skubi Du; 19.30, 21.45, 00.00 Svi naši strahovi;

Palas Sumadija. Turgenjevijeva 5, tel. 555-465 - 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Stuart Lili 2; 22.30 Nešto najsladje;

Millenium. Knez Mihailova 19, tel. 621-028 - Sala I, 19.00, 21.00, 23.00 Triple X; Sala II, 18.00, 20.00, 22.00 Vreme-plov;

Šiti akademik. Bul. Avnoja 152a, tel. 698-222 - 18.00, 20.00, 22.00 Nešto najsladje;

Mala Kozara. Ivana Ribara 91-93 - 17.00, 19.00 Triple X;

Kafe bioskop Ada. 20.30 Nosferatu.

ISKLUČENJA STRUJE

SO Stari grad 08.30 do 13.00 Dubrovačka br. 2, 4 i 3, Cara Dušana od br. 11 do 35, br. 40, 42 i 46, Višnjićeva 21, Braće Baruh od br. 2 do 6, br. 1, Tadeuša Koščuškovog br. 46, Jevrejska od br. 2 do 8, od br. 3 do 7, Skenderbegova od br. 4 do 8, od br. 9 do 17.

SO Vračar 09.00 do 14.00 Baba Višnjina od br. 34 do 44a, od br. 29 do 47, Koče Kapetana od 26 do 40, od br. 35 do 39, Molerova od br. 30 do 38, od br. 25 do 27, Njegoševa od br. 61 do 69.

SO Voždovac 09.00 do 12.00 Medakovića od br. 69 do 101, od br. 62 do 76, Milorada Umljenovića br. 16; od 09.00 do 14.00 naselje Pinosava. 1. Nova, naselje Beli potok: Avalska, Bulevar JNA od Jaroslava Černog do Radojke Lakić.

SO Zemun 08.00 do 14.00 Draže Mihajlovića od br. 2 do 56, od br. 1 do 53, Zemanova od br. 67 do 83, od br. 40 do 66, naselje Bečmen: 11. oktobra od br. 146 do 244; od 08.30 do 13.30 Dubrovačka od br. 15 do 32, Gundulićeva od br. 2 do 7, Nemanjina od br. 1 do 9, Rabina Alkalaja od br. 1 do 5, Svetosavska od br. 2 do 22, Vukova br. 6, Akademika od br. 2 do 14, Dr. Miloša Radojčića, Gradski park, Rajačeva i Štrosmajerova.

POZORIŠTA

Sava centar, 20.00 Sablazan;

Zvezdara teatar, 20.00 Requiem.

Oktobarske nagrade u GSP

Nove karte i poništavači

Od prvog oktobra GSP Beograd uvodi nekoliko novina, kad je reč o kartama za javni prevoz, njihovom poništavanju i, uopšte - sistemu naplate. Po rečima generalnog direktora GSP Milana Nožinića, do kraja ovog meseca u svim vozilima GSP biće ugrađeni novi automobili za poništavanje karata, dok će se od sledećeg meseca u prodaji pojaviti drugačije GSP karte.

Trenutno, novi poništavači su ugrađeni u više od 580 vozila, dok će, tvrdi Nožinić, do 27. septembra GSP dobiti oko hiljadu novih poništavača, što će biti dovoljno da svaki autobus, tramvaj i trolejbus dobije ovakav automat.

Novina su i nove karte za prevoz u GSP vozilima, koje će građani od 1. oktobra moći da kupe u preprodaji na kioscima preduzeća „Duvan“, kao i na svim prodajnim

mestima GSP. Ove karte namenjene su samo za jednu vožnju, a cena u preprodaji im je osam dinara za prvu i 12 dinara za drugu zonu - rekao je Nožinić na jučerašnjoj konferenciji za novinare.

On tvrdi da će se nove karte i po svom izgledu razlikovati od sadašnjih, budući da će svaka karta imati neku vrstu zaštitnog holograma, što će njihovo falsifikovanje, praktično, činiti nemogućim. Osim toga, objašnjava Nožinić, od 1. oktobra neće više biti konduktora u svim vozilima GSP, a karte će se kupovati kod vozača. Nove preplatne karte važiće i u noćnom saobraćaju, ali će za vožnju u jednom pravcu građani morati da ponaše dve karte od osam dinara, što je za jedan dinar skuplje od obične karte za noćni prevoz, koja se kupuje u vozilu po ceni od 15 dinara.

U cilju poboljšanja sistema naplate, najavljuje Nožinić, i kontrola putnika u vozilima GSP od oktobra biće mnogo redovnija.

U septembru na prodajnim mestima GSP prodato je približno 20 hiljada preplatnih markica za dake osnovnih i srednjih škola u Beogradu. Da bi se učenici ovih škola na isti način prevozili i u oktobru, neophodno je da osim kupovine adekvatne markice, do 30. septembra svoje stare preplatne karte zamene novim. Studentima je rok za zamenu preplatnih karata dat do kraja oktobra, što znači da će se akademci samo još jedan mesec GSP vozilima moći da prevoze uz staru preplatnu kartu - objasnio je Nožinić.

GSP „Beograd“ će 14. oktobra proslaviti 110 godina postojanja.

I. Arandjelović

Nenad Bogdanović obišao mesto radova na raskrsnici Trgovačke ulice i Savske magistrale

Nastavak gradnje posle sedam godina

Ova raskrsnica je važan saobraćajni čvor na prilazu iz pravca Šapca i Beograda. Njenom izgradnjom će se smanjiti promet koji ide ka centru grada, a rasteće se i raskrsnica kod Ade Ciganlije u pravcu iz grada ka Čukaričkoj padini i Petlovom brdu. Očekujemo da će radovi biti završeni u aprilu ili maju sledeće godine - rekao je Nenad Bogdanović, predsednik gradske vlade, koji je juče u društvu Siniše Nikolića, direktora Direkcije za građevinsko zemljište i izgradnju Beograda, obišao mesto početka radova na izgradnji raskrsnice Trgovačke ulice i Savske magistrale.

Glavni deo denivelisane raskrsnice predstavlja mostovska konstrukcija koja se sastoji od dva pa-

ralelna mosta koja premošćuju Savsku magistralu iz četiri „sko-ka“ raspona 17 metara.

Radovi na ovom važnom saobraćajnom objektu otpočeli su 1995. godine, a prestali su zbog nemogućnosti daljeg finansiranja 1997. godine. Nastavak radova koji je sada ugovoren, ima proračunsku vrednost od 138 miliona dinara, a izvođač radova je GP „Ratko Mitrović“.

Bogdanović i Nikolić su obišli i gradilište vodovodnog kolektora „Železnik - Sava“, koji će predstavljati važnu kaniku u izgradnji regionalnog vodovoda „Makiš 2“. Po rečima Siniše Nikolića prva faza izgradnje kolektora će biti završena do kraja godine, a vrednost investicije iznosi 200 miliona dinara.

G. Vlaović

Gradska vlada ulaže u dekorativno osvetljenje

Brankov most i Sava centar pod reflektorima

Gradska vlada je izradu glavnog projekta za dekorativno osvetljenje Brankovog mosta poverila Javnom preduzeću „Elektro-distribucija Beograd“. Od osam preduzeća ovo je dalo najpovoljniju ponudu u iznosu od 64.800 dinara. Rok za izradu projekta je 30 dana pa se očekuje da će do kraja godine Brankov most biti pod reflektorima.

Postavljanje dekorativnog osvetljenja fasada Centra „Sava“ i „Obeliska“ grad će poveriti

preduzećima „Monet-Schreder“ i „Qwerty“. Ova preduzeća su dostavila na konkurs Sekretarijata za kulturu najpovoljnije ponude a ukupna vrednost radova je 1.407.396 dinara.

Iz budžeta grada će biti izdvojeno i 497.566.80 dinara za dogradnju osvetljenja na prilaznim stazama sportskog centra „Banjica“. Posao je pre održavanja FI-NA kupa obavila beogradska firma „Iveks“, ali su sada neophodni i neki dodatni radovi.

R. D.

Tehnički pregled i registracija ubuduće u „Parking servisu“

Skraćena procedura u „Parking servisu“

Javno komunalno preduzeće „Parking servis“ odnedavno omogućuje vozačima da u servisu u ulici 17. marta 21, obave kompletan tehnički pregled, produžavanje registracije i osiguranja automobila. Otvaranjem saltera MUP Srbije u ovom servisu za tehnički pregled, „Parking servis“ je vozačima omogućio znatnu uštedu vremena i energije.

Obavljanjem ovih formalnosti na jednom mestu, građanima je znatno olakšan život. Ubuduće će svi tehnički pregledi morati da imaju ovakve standarde, što ćemo ostvariti u saradnji sa saobraćajnom policijom - rekao je potpredsednik gradske vlade Aleksandar Spasić na konferenciji za novinare „Parking servisa“.

B. R.

Odbornici SO Zvezdara danas o peticiji građana

Odbrana „Šljunkare“

Pred odbornicima SO Zvezdara danas će se naći Predstavka grupe građana na načet regulacionog plana između ulica Gersičeve, Spase Garde, Hektorovićeve i Bulevara kralja Aleksandra u delu koji se odnosi na izgradnju javne podzemne garaže, a sadašnjeg igrališta „Šljunkara“. Naima grupa roditelja i građana nezadovoljna odlukom o izgradnji garaže na dečjem igralištu „Šljunkara“, uputila je peticiju, kako bi sprečila gradnju garaže.

G. V. Kampanja Koalicije DAN na Čukarici

Stop primitivizmu

Članovi i aktivisti opštinskih odbora Nove demokratije, Demokratske alternative i Demokratskog centra na Čukarici, juče su počeli kampanju pod sloganom „Stop primitivizmu“, u želji da pokažu koliko lepljenje predizbornih plakata i ispisivanje političkih grafita po fasadama javnih i stambenih zgrada, ruže i prljaju grad.

Po rečima potpredsednika Izvršnog odbora ND Milana Jelovca, smisao ove kampanje je da se izbegne mnoštvo fasada u opštini Čukarica, sačuva od grafita, vulgarnih ponika, govora mržnje i stranačkih plakata, koji se u toku predizborne kampanje za predsednika Srbije, ispisuju i lepe na svakom mestu. Kako bi skrenuli pažnju građana na ovu negativnu pojavu, omladinci koalicije DAN juče su delili prolaznicima letke sa natpisom „Stop primitivizmu“ i, na za to predviđenim mestima, lepili plakate sa istom porukom. Ova kampanja trajeće sve do završetka predizborne trke u Srbiji, a, ukoliko za to bude bilo uslova, proširiće se i na celi grad.

I. A.

Nastavak rušenja na Voždovcu

Na teritoriji opštine Voždovac u septembru je porušeno osam bespravno podignutih objekata, a do kraja meseca porušice se još dva - rekao je predsednik SO Voždovac Stevan Radović na jučerašnjoj konferenciji za novinare. Prema njegovim rečima, na ovoj opštini evidentirano je više od 8.000 ovakvih objekata. Prednost je data rušenju onih koji se nalaze na zemljinim, javnim površinama, komunalnoj infrastrukturi koji su u izgradnji i koji ugrožavaju bezbednost građana.

J. Č.

EUnet

Obilićev venac 4, 11000 Beograd
tel: 011/3282-608; fax: 011/3282-760
info: 063/360-300
e-mail: office@EUnet.yu
http://www.eunet.yu

Radio Luna

Informativni i marketinški centar
"LUNA PRESS"
RADIO LUNA
MIHAILA PUPINA 1, 31000 UŽICE
tel/fax 031/512-346
e-mail: office@luna.co.yu Internet: www.luna.co.yu

Pogled iz televizora

Nataša Bogović

Dobra deca,
pokorni birači

1. Dečja televizija sve manje postaje dečja. Osim ukoliko neko ne želi odgajati decu dogmatički, bez imalo kritičkog stava ili bez mogućnosti da promisle ili sumnjaju u prezentovano. Malo je verovatno da ijedno dete u deset uveče, ako je već budno i ako mu je već dozvoljeno da gleda televizor, želi slušati pisma vladike Nikolaja Velimirovića. Bez mogućnosti da pita, komentariše ili čak i razume. Dobra deca – pokorni birači. Upravo oni koji predsedničkim kandidatima (vidi 3) neće postavljati pitanja.

2. Skraćeni umnogome olakšavaju život. Toga su, naročito svesni Rusi koji i na autoputevima imaju oznake nerazumljive nekome ko nije sklon brzom kovanju. A i voditeljima je lakše. Ko će (bre), svaki dan po

100 puta da izgovori ime predsedničkih kandidata i najagilnijih političara. BK je pronašao način pa nas je spiker upozorio da će intervju s premijerom „Z. Đinđićem, biti emitovan tada i tada“. U idućem koraku može to i jednostavnije: „V. K. je izjavio da je M. L... a I. B. je podržao V. K... Gledali ste vesti, a ja sam N. N.“. Tek da ne lome jezik. A znate li posto je televizorski minut?

3. Lepo je čuti da su i političari ljudi puni vrline i nadasve manja. Svakoga dana saznajemo nešto novo o njima – ko voli pse, ko gaji sove, ko ne voli jaja pa ih baca... Jedino što ne saznajemo to su odgovori na pitanja među kojima je i ono šta smo mi bogu skrivili da sve to moramo da trpimo.

nbogovic@hotmail.com

„Nedelja nemačke kulture“ u Kragujevcu

Dokumentarnom izložbom o velikom evropskom piscu, nobelovcu Gintaru Grasu, koja je postavljena u Galeriji Narodne biblioteke „Vuk Karadžić“ u Kragujevcu preključje je počela „Nedelja nemačke kulture“. U okviru manifestacije u Kragujevcu će od 24. do 26. septembra biti prikazana revija filmova mladih nemačkih autora turskog porekla. Među tim filmovima, rečeno je, su i dva remek dela nemačke kinematografije – „Diler“ i „Lola i Bil Kid“. U okviru „Nedelje nemačke kulture“ u petak 27. septembra gostovaće Dečije pozorište iz Hamburga, sa predstavom „Kraljica boja“. Ova kulturna manifestacija će u Kragujevcu biti nastavljena i u oktobru i novembru. Pokrovitelji „Nedelje nemačke kulture“ u Kragujevcu su Skupština grada i Gete institut iz Beograda, a suorganizatori su „Sumadija film“ i Agencija „Lavirint“.

Inače, Kragujevac je, nakon Beograda, drugi grad u Srbiji u kojem se organizuje „Nedelja nemačke kulture“. Slične manifestacije uskoro treba da bude organizovane i u Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu, Zrenjaninu i još nekim srbijanskim gradovima.

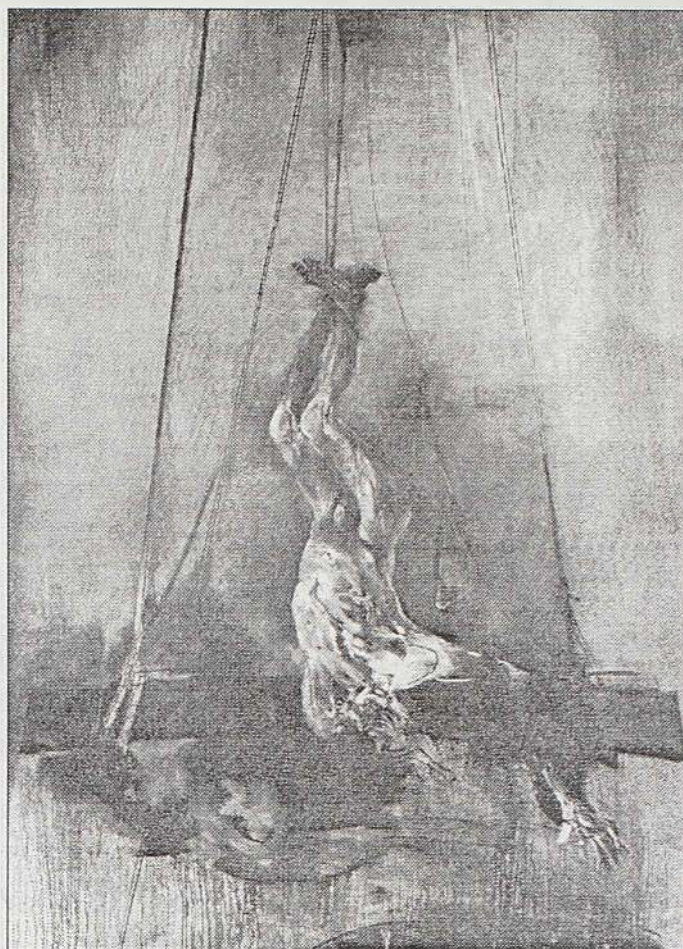
Z. R.

Izložba Vladimira Veličkovića u Galeriji SANU

Silaženja i padovi

Izložba radova Vladimira Veličkovića koji su nastali u periodu od 1988. do 2002. godine bice otvorena u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti večeras u 19 sati, a takođe i u Francuskom kulturnom centru, kao i u Galeriji Udruženja likovnih umetnika Srbije. Izložba njegovih crteža iz sedamdesetih godina, još, biće otvorena sutra u Galeriji Haos. Slike, crteži i kolaži koje će beogradska publika imati prilike da vidi nakon šesnaesti godina, kada je Vladimir Veličković imao poslednju izložbu u Galeriji SANU, pripadaju ciklusima „Rane“ i „Požari“ koji se međusobno dopunjuju. U prvom ciklusu ljudska figura, kao i svih pedeset godina stvaralaštva, je na prvom mestu, dok se u ciklusu „Požari“ pojavljuje predeo bez figure.

U odnosu na poslednju izložbu koju sam imao u Beogradu, instiktivno je došlo do promene, do preloma kada sam krenuo u drugom pravcu – ističe Veličković. Likovno-plastične promene se ogledaju u promeni kolorita, podloge, načina slikanja, gesta. Četku sve češće zamenjuju ruke i dlanovi. Neke od predstavljenih slika nisu nikada izlagane, dok je većina prikazana u Parizu pre dve godine pod nazivom „Mojoj zemlji koje više nema“. Izložba koja ovog puta ne nosi nikakav naziv uspostavlja dijalog sa gledaocem, dodiruje njegov senzibilitet i kao i do sada ne ostavlja ga ravnodušnim. Živeti sa slikama Vladimira Veličkovića, s obzirom na format ali i tematiku, prosto je nemoguće. Slikar objašnjava da je po profesiji sebična osoba, i da ima tu sreću da nikada nije morao ni hteo da se približi publici, da pravi kompromise i osluškuje komentare.

Vladimir Veličković: „Raspeće“

– To je moja privilegija za koju sam se izbio – kaže Veličković i dodaje da bi razmišljanje o publici bilo prepreka u njegovoj „borbi“ sa platnom. S obzirom na to da je ovoga puta izloženo dosta autorovih crteža i kolaža, Veličković objašnjava da je njemu rad na crtežu nekada važniji od rada na samoj slici i da vremenski više pažnje poklanja crtežima. U nekoliko pome-

nutih galerija biće predstavljene crteži iz sedamdesetih godina, kao i oni najnoviji, od malih zabeleški intimnog karaktera do onih velikih autonomnih crteža. Izložbu, koja je realizovana uz pomoć Ministarstva za kulturu Republike Srbije i Francuskog kulturnog centra, otvoriće Dejan Medaković i francuski ambasador u Jugoslaviji Gabriel Keler.

A. Dumićanović

Međunarodna
književna kolonija
Čortanovci
2002

Povodom Međunarodne književne kolonije „Čortanovci 2002.“ u organizaciji Srpskog književnog društva koja je trajala od 15. do 24. septembra, juče je u Skupštini grada održana konferencija za novinare. Sadržaj čortanovačke kolonije ukratko su predložili Milutin Petrović, predsednik Upravnog odbora SKD, i Gordana Čirjanić, predsednik Odbora za međunarodnu saradnju SKD, a o svojim utiscima govorili su književnici, gosti iz inostranstva. Aleksandar Genis, Arne Ruste, Anastasis Vistonitis i Mihail Berg. Osim druženja pisaca i razmene njihovih stvaralačkih iskustava, ova kolonija bila je i u vezi sa kulturnom politikom i na njoj su se čuli veoma korisni i dobri saveti od udruženja sličnih SKD iz raznih zemalja, pa i to kako da postanu član Evropskog kongresa pisaca. Program kolonije je, naročito u prvom delu, bio veoma bogat. Pisci su posetili Novi Sad, Sremske Karlovice i Kikindu i održali književne večeri, a poslednja tri dana boravili su u Čortanovcima gde su ih posetili mnogi domaći pisci među kojima i Radoslav Petković, Vladislava Gordić, Slobodan Tišma, Vladimir Kopicl, Vladislav Bajac. Kolonija je završena koncertom duhovne muzike u Grgetegu. Ostvareni su i neki konkretni rezultati – pojedini strani pisci našli su ovde prevodioce i izlagače za svoje knjige, a dogovoreno je i da se neke naše knjige prevedu i izdaju u inostranstvu. Gosti iz Norveške, Rusije i Grčke istakli su da je ova kolonija bila bitna za kulturnu razmenu, ali još pre i za stvaranje novih prijateljstava koja su nešto što će trajati.

I. M.

SEDAM VELIČANSTVENIH

MODERNIH C MARKET SUPERMARKETA

Poštovani potrošači,

Sa zadovoljstvom Vas pozivamo da uživate u lepšoj strani kupovine. Zbog Vas i za Vas ćemo, za samo mesec dana, adaptirati sedam veličanstvenih C market supermarketa, koji će biti obnovljeni i opremljeni po najvišim svetskim standardima. Dobro došli!

1. SUPERMARKET
NA NOVOM BEOGRADU

Narodnih heroja 42, Novi Beograd
tel: 011/147-576
otvoren 17.09.2002.

2. SUPERMARKET
U NAS. BRAĆE JERKOVIĆ

Zaplanjska 86, Beograd
tel: 011/472-204
otvoren 20.09.2002.

DANAS OTVARAMO

3. SUPERMARKET
NA NOVOM BEOGRADU
BLOK 30

Bul. AVNOJ-a 43, Novi Beograd
tel: 011/144-387

4. SUPERMARKET
ZVEZDARA

Bul. Kralja Aleksandra 297
Beograd
tel: 011/412-962

7. SUPERMARKET
CERAK

Petefijeva bb, Beograd
tel: 013/510-472

6. SUPERMARKET
SMEDEREVO

S. Nemanjića 6
Smederevo
tel: 026/221-120

5. SUPERMARKET
GALENKA

Nikole Ribarića 3, Zemun
tel: 011/612-766

Cmarket
* LEPSA * STRANA * KUPOVINE *

■ 36BITEF02

„Hamlet“ pozorišta iz Hanovera

Razigrano, nago i poučno

„Hamlet“ Nikolasa Stemana je radikalno i savremeno viđenje Šekspirovog dela, kako scenski, tako i dramaturški. Ogoljeni prostor, mikrofoni i inserti iz „Hamleta“ Lorens Oliviera, glumci, koji se skidaju kako bi isprovocirali i doveli u pitanje svoje uloge i okruženje porodice, oduševljena publika – sve je to „Hamlet“, koji podseća na predstavu „Disco Pigs“ Tomasa Ostermajera sa Bitefa od pre nekoliko godina.

Tridesetogodišnji Nikolas Steman je studirao režiju na Maks – Rajnhardovom seminaru u Beču, dok je njegova trupa „Steman“ gostovala sa nezavisnim produkcijama („Antigona“, „Galeb“, „Igra

zastrašivanja“, „Leons i Lena“) širom sveta. U Bazelu Steman prikazuje Sartrove „Priljave ruke“, kao prvu predstavu iz ciklusa, koji treba da predstavlja razračunavanje sa fundamentalizmom i realpolitikom. Deo te „misije“ je i „Hamlet“, dok će ovaj tematski krug biti završen u maju projektom „Ja i politika“, koji će biti pri-

Bitef polifonija

TIMSKI – A SLOBODNO – Predavanje Nele Antonović (Mimart) o primeni pedagoških procesa u drami na rad sa studentima. Beton ha-teatar, večeras u 18 sati.

kazan na pozorišnim danima u Frankfurtu, a sastavljen je od tri kratke predstave: Joška Fišer, Horst Maler i Fridrih Merc.

Teatrolog Ivan Medenica ističe da je Stemanovo viđenje danskog kraljevića izgrađeno na principu igre, uz brojna metaforička rešenja, misaone naboje. I po dramaturgiji ova predstava je „drugačija“, jer u sebe ugrađuje Sartrove citate, dok se u liku Horacija „nalaze“ i Hamlet. Rozenkranc i Gildestern. „Tokom proba smo dosta improvizovali, neka rešenja smo dodavali i tokom izvođenja predstave“, kaže reditelj Nikolas Steman i nastavlja, „pitanje, koje smo sebi stalno postavljali je šta

se dešava u slučaju da je ubistvo opravdano. Interesantno je da smo ovu predstavu izveli i ovde sa obzirom na Kosovo i sve što se tamo dešava. Mnogo toga smo rešavali u hodu, ali se ovde radi o tačnoj insecenaciji komada. Od likova Horacije jedino preživljava sa jednom porukom: ispričaj svoju priču. Ovo je i pokušaj da se pomoću pozorišta kaže šta je istina i to je jedan od razloga zbog kojih još uvek idemo u pozorištu. Publika ima već svoje viđenje „Hamleta“ i pre nego što dođe u pozorište, dok se Horacijeva uloga sastoji u tome da se uz pomoć teatra nešto menja i poboljšava“.

M. Ristić

■ REČ KRITIČARA

Reditelj koji – stvara!

„Hamlet“ Vilijema Šekspira, u režiji Nikolasa Stemana, Šauspilhanover, Hanover

Mnogo toga smo videli gledajući Stemanovog „Hamleta“. Ali, najpre – ono najvažnije. Nesumnjivo, Steman je izuzetno maštovit reditelj, osobene estetike, čovek ispunjen energijom koju otvoreno i hrabro, barem na sceni, sučeljava sa realnim okruženjem. Njegov rediteljski pogled na proslavljenu Šekspirovu dramu, umnogome se razlikuje od onih koje smo do sada imali priliku da vidimo. Najpre, Steman na najdirektniji način odbacuje uvreženo stanovište, koje je odlično definisao još Gete, da je Hamlet „ljupka, čista i najmoralnija priroda, bez snage živaca koja stvara heroja, i pada pod teretom koji ne može da nosi, a ne sme da odbaci“.

Stemanov Hamlet, pre svega, ima mogućnost izbora, a njegov izbor je izbor čoveka svesnog situacije u kojoj se nalazi društvo u kome živi. Dakle, u pitanju je prototip transformisanog, osvešćenog mladića, spremnog da se uhvati u koštac sa političkim okruženjem. Rekli bi smo, on Stemanov ideal savremenog mladog homopolitika, spremnog da menja svet koji se neizostavno mora menjati.

U početku komada Hamlet je beđni konformista (duhovita rediteljska transparentnost) njegov eskapizam nalik je onom u kome nestaju čitave generacije mladih ljudi u Evropi. No, susret sa duhom oca, od Hamleta stvara čoveka čija je energetska plima, očigledno, srazmerna onoj koju nam, pozorišnim sredstvima, demonstrira Steman. Takvog Hamleta je nemo-

guće pokolebati, a zahvaljujući njegovoj istrajnosti, nemoguće je i zaustaviti ga. A tu se negde zatvara krug u kome se, sa različitog polazišta, susreću mnogi od Stemana daleko konzervativniji teoretičari Šekspirovog dela i sam Steman, jer ovaj „Hamlet“ (mislimo na pozorišnu predstavu) baš kao i onaj o kome govori Gete, obiluju, da se izrazimo Pandurovičevom terminologijom, visokim idealizmom.

Govoreći o idejnom planu ove predstave, zanemarili smo njenu snagu na nivou forme, ne zbog toga što ona na tom planu nije atraktivna (naprotiv) već zbog toga što smo ograničeni prostorom. Ipak, nekoliko rečenica i o tome. Steman se, na govorništi smo to već, ne boji transparentnosti. On očigledno poznaje taj

ne rediteljskog zanata i ume da, i na izgled bespotrebne scenske znake, za koje su tu, rekli bi smo, samo zato da bi izazvali površni efekat (humor, npr.) dovede, u jednom smišljenom i kompleksnom procesu, do nivoa moćne simbolike. On jednostavno rečeno – stvara, a to stvaranje je scenski atraktivno!

Zao nam je, takođe, što nemamo dovoljno prostora da se, na analitičan način, pozabavimo i glumačkim kreacijama koje smo videli u ovom „Hamletu“. No, možda će biti još prilika da pišemo o ovim glumcima moćne ekspresivnosti, a tu pre svega mislimo na Matijasa Nojkiša, Fabijana Gerharda i pre svih Filipa Hočmaira. Na primer na nekom od sledećih Bitefa.

Željko Hubač

Drugo takmičenje vojvodanskih mađarskih pisaca

Tema „Sećanje na zaborav“ iz šešira

Tokom proteklog vikenda u Novosadskom pozorištu održano je, drugo po redu, takmičenje vojvodanskih dramskih pisaca na mađarskom jeziku. U ovom zabavnom nadmetanju i specifičnom teatarskom raspoloženju u subotu ujutru iz šešira je izvučena tema „Sećanje na zaborav“ na koju su zatim tri dramska pisca, Atila Balaž, Katalin Ladik i Đula Gabi Feher, napisali dramu u zadatom roku od 24 sata. Gotove drame oni su, u nedelju ujutru, predali rediteljima Đerd Hernjaku, Ljubosavu Majeri i Oliveri Đorđević, koji su, svako sa svojim glumačkim ansamblom od 19 sati uradili predstavu. Glumce Novosadskog i Subotičkog pozorišta kao i

studenti glume Akademije umetnosti, rediteljima je, takođe, delila sreća iz šešira. Nakon odgledane sve tri predstave, žiri u sastavu Ester Novak, Atila Sabo Patoc i Friderš Kováč, odlučio su da prvu nagradu za tekst dobije Atila Balaž, a da su drugu jednako zaslužili Katalin Ladik i Đula Gabor Ferenc. Najboljim glumcem proglašen je Gabor Nadpal, a glumicom Krista Sorók, najbolje je predstavu režirao Ljubosav Majera, a potom Đerd Hernjak i Olivera Đorđević. Nagrade za epizodne uloge dobili su Hermína G. Erdelj, Nandor Siladi i Livija Banka. Po mišljenju publike, najbolji glumac u predhodnoj sezoni bioje Gabor Nadpal, a glumica Andrea Janković. A. L.

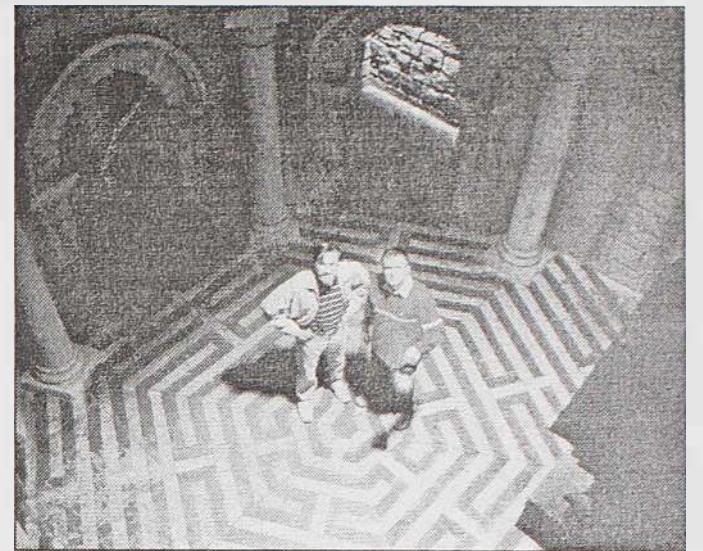
Galerija „Sopoćanska viđenja“ u Novom Pazaru

Slike tranzicije na izložbi

Kulturni centar REX iz Beograda, Otvoreni klub „URBANIN“ i Resurs centar Sandžaka, u novopazarskoj galeriji „Sopoćanska viđenja“, organizovali su izložbu pod nazivom „Slike tranzicije – Pokaži šta misliš – uradi šta znaš“. Posetioci su imali priliku da vide sedam radova ovdašnjih autora i nagradene radove sa izložbe u Nišu. Na izložbi su se našli radovi „Napred-nazad“ Samira Delića, „Morfing“ Muamera Halilovića i Mirsada Đerleka, „Ko je kriv?“ Nazima Ličina i Aladina Dazdarevića, „Bez naslova“ Aleksandra Popovca, „Mustra“ Namera Mihovića, „24/izlaz“ Enesa Halilovića i Nebojše Milikića i „Bolovi“ Vladimira Protičevića. Žiri, u kojem su pored predstavnika organizatora izložbe bili još akademski slikar Džengis Redžepagić i karikaturista Muhamed Đerlek Max, odlučio je da prvu nagradu od šest hiljada dinara dodeli radu „Mustra“ autora Namera Mihovića koji je na „duhovit način predstavio seriju događaja koji predstavljaju političku dekoraciju“. Za rad „Napred-nazad“ Samir Delić je dobio drugu nagradu i 4.500 dinara. Po mišljenju žirija ovaj autor jednostavnom kombinacijom dve fotografije, napravljenim u kratkom vremenu, i njihovim naizmeničnim pojavljivanjem ujedini svedoči o trenutku u kojem se nalazimo. Treća nagrada i 3.000 dinara pripala je režiseru i kameramanu na ovdašnjoj Regionalnoj RTV Nazimu Ličini i Aladinu Dazdareviću za rad „Ko je kriv?“.

Tema ovog rada bili su poslednji „navijački“ događaji u Novom Pazaru. Snimci koji su se pojavili u umetničkom kontekstu nisu se pojavili ni na jednoj televiziji, a „u kontrastu dokumentarnih snimaka i muzičke podloge javlja se jedan kvalitativni, ironičan odmak“.

S. Novosel

Premijera novog jugoslovenskog filma, 26. septembra u Sava centru

Osam godina „Lavirinta“

Posle osam godina pretpriprema, priprema, pregovora, ubeđivanja, pred nama je konačno „Lavirint“. Premijera ovog novog domaćeg filma u produkciji Vansa zakazana je za 26. septembar u Sava centru u 20:30 sati. Pored osam godina, neverovatne kreativne energije i mnogo živaca u „Lavirint“ je utrošeno više od 40 km (40.000m) filmske trake za više od 120 dana snimanja, snimljeno 1.500 kadrova, oko 160 scena, 63 minuta muzike, izgrađen objekat od preko 4.000 kvadratnih metara na tri nivoa u Studiju 4 Avala filma, „u hodu“ rešavani produkcijski problemi potpuno nepoznati u našoj kinematografiji (podvodno snimanje 35mm kamerom), prvi put u istoriji snimljen domaći film sa DTS zvukom...

Reditelj i jedan od scenarista ovog, kako sam kaže, religioznog triler je Miroslav Lekić („Bolje od bekstva“, „Dogodilo se na današnji dan“, „Povratak lopova“, „Nož“), drugi scenarista je Igor Bojović („Nož“ i „Rat uživo“), a u glavnim ulogama pojavljuju se Dragan Nikolić, Maja Sabljic, Branislav Lekić, Katarina Radivojević, Svetozar Cvetković i drugi.

Uzbudljiv savremeni triler smešten je u današnje Beogradu, na lokacijama Dorćola i laguma Kalemegdanske tvrđave. Tajne iz pro-

šlosti grada na ušću Save i Dunava i misteriozne hrišćanske sekte koje su nekada delovale na ovim prostorima ostavljaju neizbrisiv pečat u životima današnjih likova i određuju sudbine ljudi tokom mnogih vekova. U ovoj priči tesno su prepleteni prošlost, sadašnjost i budućnost koji utiču na živote glavnih likova... Glavni junak Pop, mučen tajnom smrću druga iz mladosti i suočen sa izdajom prijatelja, predmet sukoba majke i ćerke, postaje zrtva niza misterioznih događaja koji će ga dovesti do mesta za koje nije ni sanjao da postoji i do odgovora na pitanja koja nije ni umeo, ni želeo da postavi.

Miroslav Lekić o filmu između ostalog kaže: „Lavirint je priča ne samo o ovom vremenu, dilemama i naporima kako ga razumeti da bi se u njemu moglo makar korisno živeti, već i priča o našim korenima i dilemama koje smo kroz te korene povukli. To je priča o nasleđu koje smo živeli na ovim terenima dobili; priča u kojoj se ne pokušava naći odgovor u šta to čovek mora verovati, koliko se insistira na tome da čovek bez vere ne može opstati. Šta je cilj i svrha našeg verovanja – to je pitanje na koje je svako od nas mora dati zaseban odgovor. Kolektivni odgovori su nas već mnogo koštali“.

I. Matijević

Performansi Balinta Sombatija i Milana Mumina

„Waver“ kreće na put

Performansi „Waver“ Balinta Sombatija i Milana Mumina, lidera novosadske rok grupe Love Hunters, u oktobru kreću na mini turneju. Kako svi putevi vode u Rim, tako je prva destinacija dvojica, koji je performansima sa vorkama i razbijanjem stotina TV aparata obišla već dobar deo Evrope i Japana, glavni grad Italije, gde će od 20. do 28. oktobra učestvovati na festivalu performansa i multimedijalne umetnosti. „Waver“ će u decembru videti i žitelji Belfasta, Parizani će ga gledati u Pompiduu

sredinom januara nakon čega sledi putovanje na američki kontinent.

Grupa Love Hunters konačno je objavila dugo najavljivani i priželjkivani album obrada pod nazivom „One Hunt“ i on bi, sa etiketom City Recordsa, trebalo da se ovih dana pojavi na tržištu. U knjižarama je odnedavno moguće kupiti knjigu pesama ovog benda „The Not-So Songs“ koju je pripremio Robert Tilly, lektorisao prof. Zorin Patonović, a u izdanju IKA „Prometej“.

A. L.

KLINCI IZ MOJE ULICE

reprint

Dimitrije Miki Zivadinović

ARTIČOKE

SUNCOKRETI – izložba slika iz zbirke uljare „Sunce“, od sinoć u Galeriji Kulturnog centra „Laza Kostić“ u Somboru.

CHIT CHAT – jeseni ciklus Tribina Grupe 484. svake druge srede u klupskom prostoru Udruženja Art & Blues u Beogradu (Građanička 10), gost večeras u 19 sati biće Dušan Veličković, pisac i novinar, tema je „Globalno i lokalno – lična perspektiva“.

PROMOCIJA – biografskog romana Suzane Nikolske „Senke prošlosti“, večeras u 19 sati u Etnografskom muzeju u Beogradu.

NEDOUVICE RATKA BDOŽIĆA – knjiga Miloša Jevtića, biće promovisana večeras u 19 sati u Rimskoj dvorani Biblioteke grada Beograda.

PRIX ITALIA – nagradu u kategoriji radiofonijske kompozicije muzike, na istoimenom Festivalu održanom u Palermu od 12. do 20. septembra, dobio je Radio Beograd sa radiofonijskim delom Aleksandra Protića „Košmar jednog drveta“.

MODA

Armani u Beogradu

Beograd - Naš glavni grad je od ove nedelje postao za korak bliži svetskim modnim prestonicama zahvaljujući kompaniji Altamoda u čijoj se novootvorenoj prodavnici mogu pronaći kolekcije poznate modne kuće Armani. Ovde će moći da se kupi najekskluzivnija linija „Giorgio Armani Collezione“ i „Armani Jeans“. Svi ljubitelji dobre i statusne garderobe moći će da pronađu i kolekcije poput „Versace Jeans Couture“ i „Versus“. Ekskluzivno i moderno opremljena prodavnica se prostire na više od 600 kvadratnih metara, a urede-

na je u skladu sa visokim standardima ove ugledne italijanske kuće. Prema rečima Zorana Đurđevića, ovakva prodavnica je njegov skroman doprinos Beogradu u kojem bi voleo da vidi i druga velika modna imena. Posle nedavno otvorenih Armanijevih prodavnica u Moskvi i Ljubljani, ovo je treća u istočnoj Evropi, a prva u Jugoslaviji i na Balkanu. Predstavnici kompanije Altamoda veruju da su cene pojedinih kolekcija prilagođene našem standardu i dodaju da će Armanijevi modeli i u Beogradu zasigurno pronaći svoje kupce.

V. S.

KNJIGE

Fotografije Leonard Nimoja

Los Angeles - Zvezda filma „Zvezdane staze“ Leonard Nimoy istražuje novi univerzum, javlja agencija AP. Nimoy, koji se bavi fotografijom još od tinejdžerskih dana, objavio je svoju prvu knjigu fotografija naslovljenu „Šekina: fotografije Leonarda Nimoja“. U knjizi se nalaze crno-bele fotografije na

temu Šekine, koju jevrejski mistici smatraju ženskim oblikom Boga. „Ja sam je na svojim fotografijama predstavio kao svuda prisutnu, uvek budnu i često u pokretu. Ove slike predstavljaju moje ispitivanje unutrašnjosti, moje sopstvene duhovnosti“, kaže Nimoy u uvodu knjige. (Tanjug)

BESTSELERI

Hari Potter najdraža dečja knjiga

Hari Potter, dobro poznat dečak čarobnjak, pobedio je „Gospodara prstenova“ i priče o Viniju Puu, jer su njegove pustolovine odabrane za najomiljeniju dečju knjigu svih vremena prema rezultatima glasanja sprovedenog u Velikoj Britaniji. Izdavačka kuća „Kumon“ je imala hiljadu odraslih i hiljadu dečjih ispitanika koji su odabrali svoje omiljene knjige.

Roman Džozan Ketlin Roulingov „Hari Potter i kamen mudrosti“ dospao je na prvo mesto liste i dece i odraslih, dok su se nastavci „Hari Potter i vatreni pehar“ (četvrta knjiga) i „Hari Potter i dvorana tajni“ (treća knjiga) našli na drugom i trećem mestu.

Pokojni pisac Roald Dal je, čini se, uspeo da zadovolji sve

generacije čitalaca. Autor dela „Čarli i fabrika čokolade“ ima šest knjiga među prvih dvadeset u ovom glasanju. V. T.

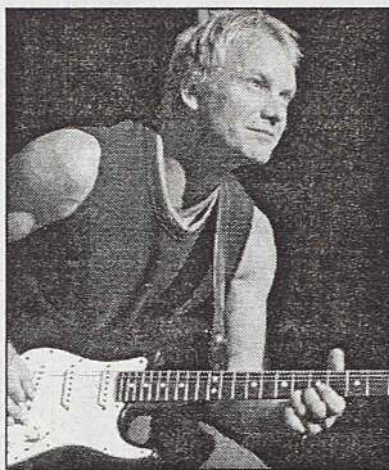
Doli Parton novi ambasador Tenesija

Kantri zvezda Doli Parton je proglašena ambasadorom savezne države Tenesi za film i muziku. Ovo je saopštio guverner ove američke države Don Sandkvist, a kantri pevačica će promovisati sve filmove i soundtrackove koji se snimaju u Tenesiju, i biće centralna ličnost njihovih oglasnih kampanja.

Doli Parton je glumila u filmovima „Od devet do pet“ i „Čelične magnolije“, a među njenim muzičkim hitovima su i pesme „I Will Always Love You“ i „Jolene“. V. T.

Sting snima novi album

Sting se nalazi u Italiji gde snima svoj prvi studijski album posle „Brand New Day“ iz 1999. godine. Prema planovima, album treba da bude objavljen na proleće sledeće godine. Upravo je rad na ovom projektu sprečio Stinga da se, u nedelju 22. septembra, pojavi na dodeli „Emi“ nagrada, gde je njegov televizijski snimak koncerta „A&E In Concert: Sting In Tuscany... All This Time“, pobedio u kategoriji izuzetnog individualnog nastupa u muzičkom programu. Sting je ovu nagradu posvetio svom prijatelju Timotiju Vajtu, uredniku magazina Billboard, koji je preminuo 27. juna, a saradivao je na Stingovim albumima. V. T.

zina Billboard, koji je preminuo 27. juna, a saradivao je na Stingovim albumima. V. T.

FOTOGRAFIJE

Sovjetske vizure

U Istorijskom muzeju grada Beča otvorena je izložba sovjetske fotografije dvadesetih i tridesetih godina prošlog veka. Reč je o najvažnijem razdoblju ruske fotografije, kaže upravnica moskovskog Doma fotografije Olga Sviblova, javljaju agencije.

U prvom planu izložbe, koja predstavlja deset umetnika i daje širi pregled onoga što se događalo u tom vremenu, po mišljenju mnogih je genijalni fotograf Aleksander Rodčenko. Postavka je sastavljena od 280 originalnih foto-

grafija koje pružaju uvid u sporan odnos između avangarde i propagande kojem su umetnici tog vremena bili izloženi, a pokrivaju pravce od piktorizma i modernizma do socijalističkog realizma. Tada su i fotografi u svom radu bili u sukobu sa sve restriktivnijim zahtevima partije. Ni lenjinističko, ni staljinističko razdoblje, posle dekreta o „socijalističkom realizmu“ (1924), nisu tu umetničku formu ostavili netaknutom. Izložba u Beču je otvorena do 20. oktobra. F.M.

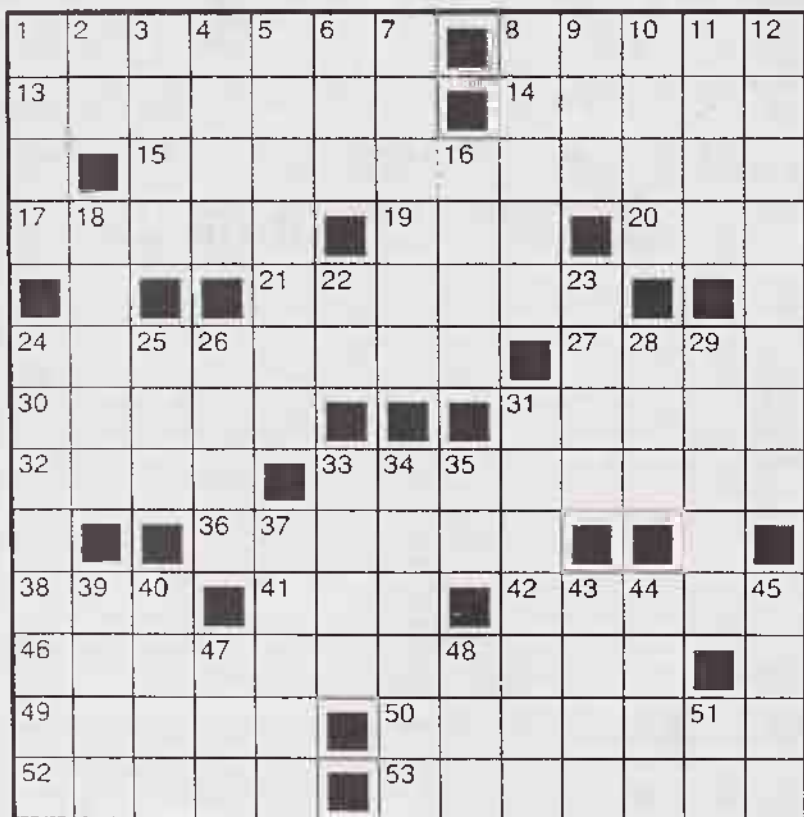
Sin Tonija Blera prodavac u butiku

London - Sin britanskog premijera, osamnaestogodišnji Juan Bler, radi kao prodavac u luksuznom butiku muške garderobe u bogataškom kvartu Londona Čelsiju i tvrdi da mu se rad u toj delatnosti mnogo dopada. „Što se moje karijere u industriji odeće tiče, videćemo. Ali stvarno mi se ovde mnogo sviđa“, izjavio je mladi Bler. On se odlučio na ovaj posao, čekajući početak na-

stave na univerzitetu. „Mladić je vrlo prijatan i svi smo oduševljeni što je sa nama“, izjavio je jedan od kolega-prodavaca, objavio je Dejli telegraf. List ocenjuje da je Juanovim kolegama i u interesu da se dobro slažu sa njim, jer prodavnica „Hekit“, u kojoj rade, pripada preduzeću „Riémont“ čiji je generalni direktor Francuz Alen Dominik Peren, bliski „taticin“ prijatelj. (Tanjug)

UKRŠTENE REČI

Danas

VODORAVNO:

1. Svirac u bas
8. Savremeni američki pisac, Reynolds
13. Poljoprivredna mašina
14. Rimski bogataš, čuven po gozbama
15. Muzička emisija TV PINK
17. Veliko vodeno prostranstvo
19. Jedno od Aleutskih ostrva
20. Deo nedelje
21. Izrađivati, praviti
24. Beogradski graditelj, Kosta
27. Planina zapadno od Jablanice
30. Fudbaler - golman „Rada“ iz Beograda
31. Dan u nedelji
32. Dejstvo, efekat

33. Održavač i popravljivač tehničkih aparata

36. Kopno opkoljeno vodom
38. „Vesnik arheološkog muzeja“ (skr.)
41. Engleski filmski režiser, Dejvid
42. Strana mera za dužinu (mn.)
46. Uredaj
49. Navod
50. Zanatlija koji pravi nanule
52. Iranski nomadski narod
53. Francuski dnevni list

USPRAVNO:

1. Skraćenica za „bruto“
2. Mera za površinu
3. Bajka, gatka (mn.)

4. Riblja jaja
5. Prostorija za stanovanje (dem.)
6. Zvuk
7. Planina u Francuskoj
8. Najveći rimski komediograf, Tit Makcije
9. Rudarska oblast u Nemačkoj
10. Antička država u Mesopotamiji
11. Učenik koji je izdao Isusa (po Bibliji)
12. Insekt čije larve žive u slanini
16. Mladunče ptice
18. Poslastica, slatkiš
22. Reka u Austriji, pritoka Dunava
23. Grad u Francuskoj
24. Mala grudva
25. Mađarski pesnik, Endre
26. Alkohorno piće od grožđa
28. Ukas
29. Sabirak (lat.)
31. Vlasništvo
33. Način pisanja, rada i sl.
34. Opera Đuzepe Verdija
35. Ratno vazduhoplovstvo (skr.)
37. Otpremati
39. Indigo boja
40. Reka u Rusiji
43. Grad u Saudijskoj Arabiji
44. Italijanska glumica, Đovana
45. Mađarsko muško ime
47. Škotska plemićka titula
48. Službena oznaka Kameruna
51. Konj (u narodnim pesmama)

REŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

P	R	O	B	A	I	S	P	R	A	V	A
R	E	C	I	T	A	T	O	R	I	A	B
A	N	A	N	A	S	M	O	T	A	N	J
T	T	A	L	I	J	U	M	B	A	N	J
E	R	M	O	N	E	T	E	A			
R	A	S	T	V	O	R	N	A	L	I	K
K	K	O	R	O	V	M	A	N	A	S	
K	A	L	A	J	Z	A	D	A	R	K	A
U	A	M	E	R	I	K	A				
R	A	N	V	O	D	A	P	E	R	A	
S	T	A	L	A	G	B	A	S	T	E	R
O	K	I	T	A	L	I	J	A	N	K	A
R	A	Z	L	I	T		P	R	O	S	T

HOROSKOP

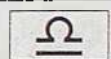
PROGNOZE AKTIVNOSTI ZA 25. 09. 2002.

Priprema: Tatjana Spilotti

OVAN 3

U centru pažnje se mogu naći finansije, kao i sve što je vezano za vrednosti uopšte. Sada je trenutak da ojačate svoje unutrašnje resur-

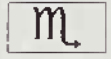
VAGA 2

Primenite svoj takt i diplomatiju u odnosima sa neposrednom okolinom koja vam sada nije sklona. Osećanja su vam promenljiva i nemirna.

BIK 5

Ponovo su vam otvorene perspektive za uspeh, jednako na poslovnim i emocionalnom planu. Vaš prirodni šarm će biti maksimalno izražen.

ŠKORPIJA 4

Uglavnom ćete biti u optimalnom raspoloženju, uspevajući da održite dobru komunikaciju na polju partnerstva. Oprez sa zakonskim pitanjima.

BLIZANCIMA 2

Poželjno je da izbegavate rizike i situacije koje vas psihički destabilizuju. Suočeni ste sa izvesnim nejasnoćama u sferi emotivnog života.

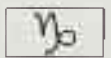
STRELAC 3

Nestabilne okolnosti na poslovnim polju uzrokuju zastoje zbog kojih ćete neke planove morati da odložite. Možete osetiti privremeni pad vitalnog tonusa.

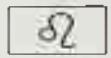
RAK 4

Izrazito ste društveno orijentisani, najsrećniji kad ste okruženi brojnim prijateljima i saradnicima. Prisutna je harmonija na privatnom planu.

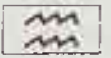
JARAC 5

Vreme je da pokrenete nove inicijative, jer imate zaštitu povoljnih okolnosti i dovoljno lične snage. Lako stičete naklonost drugih, posebno vođenih znakova.

LAV 3

Odgovornosti koje vam se nameću na profesionalnom polju zahtevaju dobru organizaciju. U iščekivanju ste novih vesti koje iz nekih razloga kasne.

VODOLIJA 3

Neočekivani događaji mogu u vama inicirati progresivan raskid sa vezama iz prošlosti. Pažnju preusmerite na svoj privatni život.

DEVICA 5

Izuzetno skladni astrouticaji će doprineti vašoj uspešnosti, naročito na polju studija, izdavaštva i komercijalnih poslova. Porast energije.

RIBE 4

U ovom trenutku je važno da ne podležete uticaju okoline i samostalno donesete odluke. Dan će vam ulepšati interesantne vesti.

OCENA dana: kritičan dan, oprez (1), neutralno, malo događaja, osrednje (2, 3), dobro, planete vas podržavaju (4), odlično, sreća je na vašoj strani (5). Ista ocena vam važi i za podznak.

● ODGOVOR KRITIČARIMA „RAVNOGORSKE ČITANKE“ (8)

SAD o generalu Mihailoviću

Uglješa Krstić

Kao advokat „faraonske istorije“, g. Latas brine brigu kako će države ratnog antisfašističkog saveza reagovali na sadašnju rehabilitaciju četništva i generala Mihailovića, koga su „označile kao kolaboracionistu ili kvislinga“. Nisu ga tako označile, suprotno su ga označile, osim u boljševičkom i proboljševičkom izdavaštvu. Za državne organe neka ne brine. Amerika je reagovala odavno, njen predsednik Hari Truman, na primer, ovako (29. marta 1948):

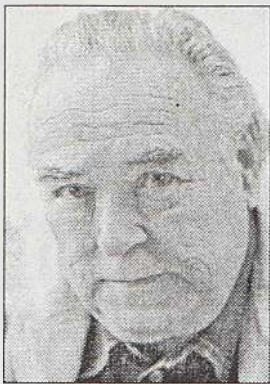
„General Dragoljub Mihailović izvanredno se istakao kao glavni komandant jugoslovenskih oružanih snaga i docnije kao ministar vojni, organizujući i vodeći jake snage otpora protiv neprijatelja koji je okupirao Jugoslaviju, od decembra 1941. do decembra 1944. godine. Zahvaljujući neustrašivim naporima njegovih trupa, mnogi američki avijatičari bili su spašeni i bezbedno vraćeni na savezničku stranu. General Mihailović i njegove snage, uprkos nedovoljnom snabdevanju i boreći se pod izuzetnim teškoćama, materijalno su doprineli savezničkoj stvari i bili sudeonici u izvojevanju konačne savezničke pobeđe.“

Takvim rečima, u kojima se diplomatskim jezikom („od decembra 1941“) osuđuje preuranjen ustanak s jeseni te godine, pratio je predsednik SAD posthumno dodeljivanje generalu Draži Mihailoviću najvišeg američkog ordena za strane komandujuće oficire - Legion of

Kad je pripremano suđenje generalu Mihailoviću, američki Stejt department je „bez oklevanja posredovao“ kod jugoslovenske vlade, a „po načinu na koji je nota (datirana 2.IV 1946) sastavljena, zapažala se duboko uznemirena savest“ (Dokumenti Huverovog instituta Stanford univerziteta)

Merit Chief Commander. Titu i njegovim naslednicima taj orden nedostaje, jer niko u Americi nikad nije ni pomislio da ga je jedan od njih ikad ičim zaslužio. Kad je pripremano suđenje generalu Mihailoviću, američki Stejt department je „bez oklevanja posredovao“ kod jugoslovenske vlade, a „po načinu na koji je nota (datirana 2.IV 1946) sastavljena, zapažala se duboko uznemirena savest“ (Dokumenti Huverovog instituta Stanford univerziteta). U noti se izražavalo uverenje „da će jugoslovenska vlada, u interesu pravde, i sama želiti da izvrši sve potrebne pripreme kako bi se dokazni materijal osoba koje su spremne da svedoče dostavio sudu“. Te osobe bili su članovi američkih vojnih misija u Vrhovnoj komandi JvuO i avijatičari oboreni nad Srbijom, koje je tokom rata od Nemaca spasio Ravnogorski pokret. Oni

Autor ovog feljtona je dobitnik nagrade „Miloš Crnjanski“ za memoaristiku. Objavio je tri knjige memoara („Najlepši poziv na svetu“, „Nepristanjanje“ i „Ukrštena sećanja“), urednik je izdavačke kuće Vajat i autor kontroverzne televizijske serije „Ravnogorska čitanka“, koja je i povod ovoj polemici.

Tekst je pre svega odgovor na napise Mihajla Mihajlova („Provincijalne rasprave o srpskim deobama“) i dr Branka Latasa („Pandorina kutija Ravnogorske čitanke“), objavljene u Danasu.

su iste godine osnovali „Nacionalni komitet za pomoć generalu Mihailoviću i srpskom narodu“ i organizovali „Komitet za pravdo sudeenje Draži Mihailoviću“. Sudeenje je i održano, u Njujorku od 13. do 24. maja 1946. po američkom pravnom sistemu. Sve je bilo uzalud, čak i pokušaj da generalu sudi međusaveznički sud. Jugoslovenska vlada je arogantno odbila sve i u interesu svoje partijske pravde osudila generala na smrt. Tito je dobio glavu čoveka koji je njemu, Titu, pozivajući se na datu oficirsku reč, sačuvao život kad se 27. oktobra 1941. vraćao sa pregovora u Brajčima, naredivši samovoljno postavljenoj zasedi da ga propusti. I eto nas ponovo kod suštine o kojoj sam govorio.

Sa Amerikom, dakle, nećemo imati problema oko rehabilitacije, tim pre što ona nije pronašla opravdanje za bombardovanje naše zemlje 1999. godine u četničkoj, nego u komunističkoj aroganciji, gluposti i teror. Pokušaj Titovog sledbenika Slobodana Miloševića da stvori nacional-komunizam (socijalizam?), spada u protivprirodni blud, i to svet zna.

Naravno da niko u Evropi nije pokrenuo akciju za rehabilitaciju „svojih ratnih zločinaca“ (Latas), ali ratni zločinac je čovek kome se zločin dokazuje pravnim sredstvima, a ne kačenjem partijske etikete. Izjednačavanje statusa i prava pripadnika svih pokreta otpora i obeštećenje žrtava crvenog terora nalaze se među uslovima za prijem Jugoslavije u Savet Evrope (rezolucija Parlamentarne skupštine SE iz 1996. koja se zasniva na jedinstvenim ljudskim pravima, pa ne prepoznaje ni četnike ni partizane, samo pojedince, pripadnike antisfašističkih pokreta otpora. Žalba zbog eventualnog uskraćivanja tih prava podnosi se Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu).

Nastavlja se

● UZALUDNI ZAPISI, DECENIJU POSLE (100)

Mozaik o Prijedoru

Gradimir Ivanić

Suvar je objasnio i svoju ulogu u vreme održavanja Osme sednice CK SKS tvrdeći da je tada napravio lošu procenu: „Ja i Vidoje Žarković bili smo zaduženi i za aktivnosti SK Srbije i u neku ruku smo na ovoj famoznoj sednici stali na stranu Miloševića. Poznata je moja rečenica da nacionalizam u Srbiji dolazi odozdo i da nema izrazitu formu u rukovodstvu partije... Moja loša procena i odbrana Miloševića došla je i zato što je on u to vreme osudio „Student“ koji je kritikovao Tita i što se zalagao za Jugoslaviju. Veoma brzo posle toga izašla je na videlo sva moja zabluda i Miloševićeva farsa.“

13. OKTOBAR '92.

Danas je u moju kancelariju ušla žena srednjih godina nudeći zamrznute proizvode od testa koje proizvodi „Frikom“. Po naglasku sam znao da je izbeglica iz Bosne, a kada je rekla da je iz Prijedora, naručio sam joj kafu, jer sam hteo da više saznam o situaciji u tom gradu, u kome živi,

A počelo je tako što je krajem aprila pozvan muslimanski narod da preda oružje, kako bi se našlo opravdanje za agresiju koja je usledila. Pod izgovorom napada na Prijedor, srpski ekstremisti zajedno sa četnicima sa Banije započeli su svoj krvavi pir nad muslimanskim življem

ako je živ, Tomin stric, dr Maksimilijan Petrov, rendgenolog. Još od polovine avgusta, kada sam saznao za koncentracione logore u okolini Prijedora trudim se da sakupim što više informacija i sastavim nekakav mozaik.

Odmah je pitam za Maksima. Čula je za doktora, ali ga ne poznaje. Misli da je živ. Kaže da Ukrajince nisu dirali? Kakve Ukrajince, pomislim, ali mudro prećutim.

Žena priča da nijedan kolektiv u Prijedoru ne radi, da su skoro svi Srbi u uniformi, a Muslimani su dobili otkaze, da je život u gradu nepodnošljiv, da se za mesečnu platu može kupiti jedan hleb i litar mleka, da je grad posle sumraka prazan i da se puca i noću i danju, da struja dode svakih četiri - pet dana, a onda je ima samo par sati, da nema zakona, odnosno da vlada zakon onoga koji nosi pušku.

Potom, kada se malo oslobodila, kaže da su ona i njen muž, koji je sada tamo, u uniformi, lepo živeli sa komšijama Muslimanima, da su imali i dosta prijatelja među Muslimanima i da

Na zahtev mnogih čitalaca, nastavljam podsećanje na dane od pre deset godina. Onako kako ih je doživeo i opisao poznati beogradski sindikalista, publicista, putnik, ronilac, u želji da se odupre nacionalnoj bolesti zvanjoj „kratko pamćenje“

joj sve ovo što se desilo teško pada i da ju je sramota zbog greha i zločina koje su njeni sugrađani počinili.

A počelo je tako što je krajem aprila pozvan muslimanski narod da preda oružje, kako bi se našlo opravdanje za agresiju koja je usledila. Pod izgovorom napada na Prijedor, srpski ekstremisti zajedno sa četnicima sa Banije započeli su svoj krvavi pir nad muslimanskim življem, krenuvši gradom, rušeci i ubijajući bez ikakvog povoda i razloga, uglavnom muškarce, bez obzira na starosnu dob. Nekoliko dana ranije zapaljena su prigradska naselja Kozarac i Hambarine, a stanovništvo poubijano ili oterano u logore Trnopolje, Keraterm i Omarsku, gde su takođe zlostavljani i ubijani.

Kada je prošao prvi talas nasilja i zverstava, počelo je etničko čišćenje. Muslimani i Hrvati dobili su otkaze na poslu, oduzimani su im automobili, a posebne grupe siledžija su ih isterivale iz stanova iz kojih su potom sve iznosili. Primera ima toliko da ih pojedinačno ne može nabrojati. Sva muslimanska sela oko Prijedora su spaljena i opljačkana, džamije srušene, sve osim jedne u prigradskom naselju Puharska. Iz Prijedora i okolnih naselja najureno je nekoliko desetina hiljada Muslimana i Hrvata, od kojih je najmanje 10.000 likvidirano. Posebno je bilo žalosno videti Srbe u uniformama kako posle ratnih dejstava iz tih sela odvoze nameštaj, traktore, odvoze stoku i sve što im padne pod ruku. Od sestre, koju je nedavno takođe došla u Beograd, čula je kako su po praznim muslimanskim selima obrane šljive. Prvo su stablo odsekli motornom testerom, pa onda braći.

Na kraju, odlazeći, kaže kako će Prijedor biti jednog dana proglašen za bosanski Jasenovac. Ispriču sve ove užase, olakša svojoj duši i ode, a ja sada zapisujem da i sam ne bih „pukao“. Nastavlja se

● OKSFORDSKA ISTORIJA ISLAMA (46)

Procep između dveju civilizacija

Džon L. Espozito

Iako neki muslimani još uvek ne odbacuju mogućnost da se jednog dana vrata u svoje domovine, opcija koja ima ulogu sigurnosnog ventila u slučaju da uslovi života postanu nepodnošljivi, njihova deca, rođena na Zapadu i vaspitavana u njegovim školama, nalaze se u procepu - Zapad je njihova domovina. Oni pripadaju dvema civilizacijama, neposredno doživljavaju i spoznaju Zapad, a imaju isto tako neposredan doživljaj civilizacije svojih roditelja onako kako ona živi u sećanjima i ispoljava se na Zapadu. Borba za održanje sopstvenog identiteta i sprečavanje da se on izgubi u zapadnoj civilizaciji za imigrante predstavlja stalan zadatak. Što se njihova deca više uklapaju u zapadnu civilizaciju, to se oni suočavaju sa sve više izazova i promena. Mali broj smelih ljudi počinje da razmišlja na nov način i da nastoji da se prilagodi novoj stvarnosti u kojoj se nalazi. Postavlja se pitanje da li su oni u stanju da uspostave racionalne zakonske okvire za život manjina na Zapadu. Ako u tome uspeju, sledeći problem je da li će muslimani u okviru većinskih zajednica prihvatiti te okvire kao autentične i važeće.

U međuvremenu, neki zapadni pisci nastavljaju da raspravljaju o tome

da li muslimani zasluuju da dobiju državljanstvo demokratskih zemalja i da li će njihovo prisustvo toliko uticati na Evropu i Ameriku da će Zapad, kakvog ga danas znamo, biti nepovratno promenjen. Ima evropskih učenjaka koji izražavaju bojazan da će prisustvo muslimana u multicivilizacijskom okruženju oslabiti jedinstven evropski identitet i učiniti ga sličnim onom koji postoji u Sjedinjenim Američkim Državama ili Kana-

Borba za održanje sopstvenog identiteta i sprečavanje da se on izgubi u zapadnoj civilizaciji za imigrante predstavlja stalan zadatak. Što se njihova deca više uklapaju u zapadnu civilizaciju, to se oni suočavaju sa sve više izazova i promena

di. Ima i takvih koji se ne slažu da muslimani mogu značajno da utiču na preoblikovanje Evrope. Smatraju da nema razlike između uticaja muslimana i uticaja koji je bio prisutan kod ranijih migracija siromašnih naroda, kao što su Poljaci i Italijani. Osećaj panike u izjavama nekih učenika u raspravi o tome da li je muslimanima mesto na Zapadu jasno pokazuje da su oni u potpunosti svesni činjenice da su muslimani već postali deo Zapada i njegove budućnosti.

Ostaje još uvek suočavanje s muslimanskim zahtevom za pokretanje pitanja odgovornosti zapadnog im-

perijalizma kao i sa traženjem da Zapad uspostavi mir sa islamom i, kao legitimnoj monoteističkoj religiji, prizna mu ravnopravnost s hrišćanstvom i judaizmom. Da li će pluralizam i demokratska načela koje su prihvatile i Evropa i Severna Amerika omogućiti jednoj drugačijoj civilizaciji da se ispoljava i njenim pripadnicima da žive s poštovanjem i dostojanstvom? Još jednom treba reći da prisustvo muslimana

suočava Evropljane ne samo sa razmišljanjem o svojim samouverenim stavovima o sopstvenom liberalizmu, pluralizmu, demokratiji i toleranciji već i sa iznalaženjem načina da se muslimanima garantuju sloboda religijskog opredeljenja i pravo veroispovesti kao i život po načelima civilizacije za koju su se opredelili. Dilema muslimana da li su zapadne demokratije dovoljno liberalne da prihvate učešće muslimana u svom funkcionisanju ili će insistirati na judejsko-hrišćanskoj civilizaciji još nije razrešena. Da li će zapadni pluralizam i multicivilizacijsko

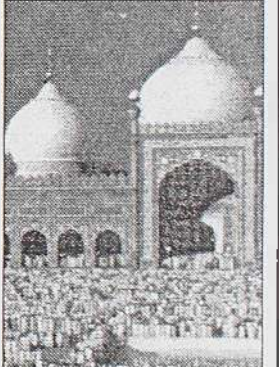
opredeljenje pokazati dovoljno elastičnosti da dozvole islamu da učestvuje o oblikovanju budućeg zapadnog društva? Ili će muslimani i dalje biti ostavljeni po strani, žigosani, proučavani i izloženi testiranju, uvek ocenjivani da im nešto nedostaje, uvek smatrani onim „drugim“?

Najzad, da li će neumoljiva sila asimilacije, koja je tokom dugog procesa sekularizacije, modernizacije i liberalizacije preoblikovala Evropu i Severnu Ameriku, biti dovoljno jaka da u toj meri preoblikuje i muslimane da se oni utope u tu zapadnu mešavinu i da izgube svoj poseban identitet, običaje i svojsva svoje civilizacije? Ili će se oni opredeliti za integraciju, a da pri tom zadrže sopstveni identitet i opredeljenja, i za učešće u političkom i društvenom životu zemalja u koje su došli i u kojima će tražiti da budu ravnopravni građani i srazinerno zastupljeni u upravnim organima kao posebna zajednica? Nije tu reč samo o tome šta će se desiti s muslimanima u njihovom opredeljivanju za asimilaciju, integraciju ili izdvojenost već još više o

Autor je profesor religije i međunarodnih odnosa i direktor Centra za muslimansko-hrišćansko razumevanje na Univerzitetu u Džordžtaunu. Bivši je predsednik Udruženja za proučavanje Srednjeg istoka, autor više knjiga o muslimanskom svetu, uključujući Islam: pravi put i Islamska opasnost: mit ili stvarnost.

Bogato ilustrovano.

Oksfordska istorija islama nudi najsveobuhvatniji i najautoritativniji prikaz druge po veličini i prve po brzini širenja religije na svetu. Urednik ove knjige, okupio je šesnaest vodećih stručnjaka, muslimana i nemuslimana, da daju prikaz poretka i istorijskog razvoja islama - njegove veroispovesti, društvene zajednice, institucija, nauke i umetnosti. Oksfordska istorija islama, koja nudi ono što je danas najbolje u ovoj oblasti i što je predstavljeno na pristupačan način u prevodu Đorđa Trajkovića, uskoro objavljuje izdavačka kuća Olio. Može se naručiti na telefon 011/622-754

tome kako će asimilacija, integracija ili izdvojenost muslimanima uticati na zapadno društvo. Do kakvog će društva u Evropi i Americi dovesti prihvatanje nove mešavine naroda i civilizacija koji pripadaju jednoj snažnoj religiji za koju tvrde da prevazilazi granice i polaže najveće pravo na istinitost? Nastavlja se

PREGLED • DIJAGNOSTIKA • LEČENJE

JESENJI POPUST
20% POPUSTA

PULMONAL

Gospodar Jovanova br. 5
011/182-232, 185-261

Rentgen
Pulmologija
Kardiologija
Alergologija
Neurologija
ORL
Kućne posete
Ultrazvuk

Такмичење: певача, хармоникаша и фрулаша за титулу "АМБАСАДОР ПЕСМЕ 2002"

Организатори:
- удружење музичара: цез, забавне и народне музике "ХАРМОНИЈА" Нинш
- ВЕСЕЛА ТЕЛЕВИЗИЈА Александар

Четвртфинале "АЛЕКСИНАЦ 2002"
1. - 4. октобра 2002. г.

ФИНАЛЕ - 16 новембра 2002. г. у Ниншу

ПРИЈАВЕ ДО 25. 9. 2002.
018/ 872 330
018/ 44 757

Такмичари могу пријавити композиције искључиво у духу изворног мелоса

БГЦ 202

fm mreža ritam vašeg grada

MALI OGLASI

Electrolux

malo korišćeni
kućni aparati
povoljne cene

tel. 4892916
063/255069
USTANIČKA 264

armal®
mature

S E R V I S I

Otona Župančića 32
Tel: 011/697-597
Bulevar Revolucije 250
Tel: 011/340-8334

USLUGE

IZRAĐUJEM plakare i kuhinje po želji i meri.
Tel: 011/8484-230, 064/112-57-91

IZOLUJTE POZORE I VRATA
pre grejne sezone.
Izolacija - "TERMOFIL"

Vrhunska, svetska, dugotrajna metoda.
Garancija 10 god.
Tel: 011/323-6884 i 064/17-67-053

ČAROBNO blato za vašu leđa, kičmu, zglobove, celulit, "Kruna"
Tel: 011/438-709

"SPUŠTENI" PLAFONI.
pregradni zidovi, adaptacija polkrovlja, lukovi, gipsani radovi.

Tel: 063/8620-573, 011/778-403 (18218)

KUHINJSKI elementi, plakari i drugi nameštaj po meri, brza isporuka, besplatna montaža.
Tel: 064/151-0460

GIPSANE LAJSNE
Kapiteli i rozetne. Lukovi, plafoni, zidovi.
Tel: 063/81-49-282

POSAD

POTREBAN marketing menadžer za poslove u oblasti automobilizma. Tel: 011/3285-030

MEDICINA

FOSMAX - protiv osteoporoze (original). prodajem. Tel: 011/135-384, 064/202-6032

STANOV IZDAVANJE

NOVINARU Danasa potrebna garsonjera u širem centru grada. Tel: 063/650-881

An Executive MBA

starting in Sofia, January 2003.

The American University in Bulgaria will offer an Executive MBA program starting in 2003 at its new building in Sofia, Bulgaria: the Elieff Center for Education and Culture. This Executive MBA program will meet the needs of people who wish to combine their current professional careers with the pursuit of an international-level MBA degree taught in English by an international faculty. We invite all those interested in this program to attend our presentation which will be held in Hyatt Regency Hotel in Belgrade, on September 25, from 6 p.m. till 8 p.m.

For your copy of the Executive MBA program brochure and application materials, please call/fax/e-mail us at: t (02) 9848791 | f (02) 9433405 | emba@aubg.bg

www.aubg.bg/emba

Transform your future.

NOVINARU Danasa potreban 1.0 stan, poželjno Voždovac. Tel: 064/194-1383

STUDENT, brucos, traži garsonjeru u širem centru Beograda. Tel: 063/695-237

MAŠINE I ALATI

MAŠINA za proizvodnju čačkalica. Trakasta šlajfnerica, RD 1000 mm. Stolarski frezer, manji. Novo!
Tel: 032/725-945, 064/13-19-882

RAZNO

PRODAJEM očuvan profesionalni japanski bicikl "Gunoda", oprema "Shimono 600" cena 275 EUR. Tel: 063/830-55-40

OPREMA za ribarnicu. Izložbeni sto i sudopera od prohroma. Malo korišćeno. Prodajem. Tel: 011/135-384

radio 107.3 MHz

KOJOT
zrenjanin

http://www.kojot.co.yu/
023 580 890

Produkcija, akcija

Akcija lista Danas za decu

Ovo je prostor koji je naš list u 2002 godini svakodnevno posvetio akcijama za bolji život dece u Srbiji

Kompanija McDONALD'S je finansirala izgradnju igrališta u vrtićima "Secerko", "Sunce", "Istok", "Vila Zvončica" i "Pačija Škola" u Beogradu

NAPRAVITE I VI IGRALIŠTE
pozovite: 011/ 33 44 600

Centar za brigu o deci pod pokroviteljstvom Ministarstva za socijalna pitanja Republike Srbije i Ministarstva prosvete Republike Srbije

ДИРЕКЦИЈА ЗА ГРАЂЕВИНСКО
ЗЕМЉИШТЕ И ИЗГРАДЊУ БЕОГРАДА ЈП

На основу члана 8а Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 3/96, 54/96 и 44/99), члана 14 Закона о промету непокретности („Службени гласник РС”, бр. 42/98 од 18.02.1998. године), члана 9 Статута Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда Ј.П., бр. 25663/91000-III-8 од 17.11.1998. године и Одлука Управног одбора Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда Ј.П. и Закључка Владе Републике Србије бр. 464-5565/2001-2 од 22.11.2001. године

РАСПИСУЈЕ ОГЛАС

за продају станова путем прикупљања писмених понуда

I Предмет продаје су следећи станови:

1. Стан бр. 13, који се налази на III спрату зграде у ул. 204. Нова бр. 7, општина Палилула (Борча-Греда), површине 86,36 m², по структури трособан, по почетној цени од 2.500.122,00 динара.
2. Стан бр. 27, који се налази на VI спрату зграде у ул. Индије Ганди 7, општина Вождовац, површине 71,09 m², по структури двоипособан, по почетној цени од 2.665.875,00 динара.
3. Стан бр. 24, који се налази на III спрату зграде у ул. Ратних војних инвалида 20, општина Палилула (Борча), површине 63,49 m², по структури двоипособан, по почетној цени од 1.777.720,00 динара.
4. Стан бр. 21, који се налази на III спрату зграде у ул. Ратних војних инвалида 26, општина Палилула (Борча), површине 63,49 m², по структури двоипособан, по почетној цени од 1.741.149,76 динара.
5. Стан бр. 55, који се налази у поткровљу зграде у ул. Трговачка 12, општина Чукарица (Жарково), површине 114,25 m², по структури четворипособан, по почетној цени од 4.284.375,00 динара.
6. Стан бр. 19, који се налази на V спрату зграде у ул. Суседградска 47, општина Раковица, површине 93,07 m², по структури троипособан, по почетној цени од 3.316.980,00 динара.

II Услови продаје:

1. Предметни станови се продају у виђеном стању.
2. Трошкови пореза на промет апсолутних права и овере уговора пред надлежним судом падају на терет купца.
3. Примопредаја предметних станова обавиће се у року од 3 (три) дана од дана исплате, купопродајне цене.
4. Предметни стан ће бити продат купцу који понуди највишу цену и најкраћи рок уплате купопродајне цене.

III Услови пријемљивања:

1. Право учешћа по огласу имају сва правна и физичка лица, која уплате на жиро рачун Дирекције бр. 40806-601-6-2515495, износ од 5.000,00 динара на име депозита и доказ о уплати приложе уз понуду.
2. Рок за подношење понуда је 8 (осам) дана од дана објављивања огласа.
3. За све додатне информације заинтересовани се могу јавити на телефон 444-94-94, локали 145 и 146.
4. Затворене понуде са назнаком – „Понуда по огласу за продају стана”, доставити лично или препорученом поштом на адресу Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда Ј.П., Београд, Његошева 84.

Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП, Његошева 84, Београд http://www.beoland.co.yu

На основу одлуке Школског одбора основне школе
„Вера Мишчевић“ Белегиш

О.Ш. „ВЕРА МИШЧЕВИЋ“ БЕЛЕГИШ

ОГЛАШАВА

ПРИКУПЉАЊЕ ПОНУДА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРВЕ ФАЗЕ РАДОВА
НА ИЗГРАДЊИ ФИСКУЛТУРНЕ САЛЕ У БЕЛЕГИШУ

- Тендерска документација се може преузети у просторијама О.Ш. „Вера Мишчевић“ Белегиш Краља Петра I Карађорђевића бр. 33, до понедељка 01.10.2002. године, у времену од 8 до 12 часова, када је могуће остварити и увид у постојећу пројектну документацију.
- При достављању понуде понуђач је обавезан да преда доказ о уплати износа од 3.000,00 динара на жиро рачун О.Ш. „Вера Мишчевић“ бр. 46500-603-3-5717, на име откупа тендерске документације.
- Затворене понуде са назнаком „ПОНУДА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА – НЕ ОТВАРАТИ” доставити на адресу:

О.Ш. „ВЕРА МИШЧЕВИЋ“ БЕЛЕГИШ,
улица Краља Петра I Карађорђевића бр. 33

тако да стигне најкасније до четвртка 03.10.2002. године када ће се обавити и јавно отварање понуда (представници понуђача треба да приложе овлашћење), у просторијама школе са почетком у 14.00 часова

Уз понуду приложити:

- лиценцу за извођење радова
- референц листу изведених објеката у последњих пет година

- За све додатне информације можете се обратити на телефон: 022/361-514

■ ODOBJKA

Uoči svetskog prvenstva u Argentini

Plave testirali Poljaci

Od dolaska u Argentinu, jugoslovenska odbojkaška reprezentacija odradila je četiri treninga u Buenos Ajresu, u hali koja pripada kompleksu čuvenog sportskog centra River Plata. Rano jutros plavi su odigrali trening meč sa Poljskom, a za sutra je na istom mestu i u istom terminu (jedan sat posle ponoći), planiran i test sa Bugarima. Nakon te utakmice Vukovićevi izabranici preselice se u Mar del Platu, gde će odigrati prva tri meča na Svetskom prvenstvu.

Prvi protivnik jugoslovenske reprezentacije je Španija. Ta utakmica na raspore-

du je u subotu od 20 časova po našem vremenu. Svi mečevi u grupi D, u kojoj će se takmičiti i plavi, igraće se u dvorani Malvinas Argentinas, kapaciteta 6.500 mesta. Interesantno je pomenuti da u Mar del Platu živi najveći broj iseljenika sa prostora bivše Jugoslavije, pa i Srbije i Crne Gore, što znači da treba očekivati da plavi tokom prve tri utakmice imaju i značajnu podršku sa tribina. Argentinci su, konačno, i sve prijateljske mečeve sa našom fudbalskom selekcijom zakazivali upravo u Mar del Platu. M. S.

■ KOŠARKA

Svetsko prvenstvo u Kini (14-25. septembar)

Jugoslavija dvanaesta

Jugoslovenske košarkašice zaokružile su loš nastup na Svetskom prvenstvu u Kini ubedljivim porazom od Litvanije - 62:83 (10:22, 16:26, 18:19, 18:16). Time su plave zauzele 12. poziciju na SP i slobodno se može reći, u potpunosti razočarale. Najefikasnije na ovom meču bile su Daliborka Vilić sa 16 i Lara Mandić sa 15 poena.

U prvom polufinalnom susretu, Rusija je bez problema savladala Koreju rezultatom 70:53 i stekla pravo da u današnjem finalu (15.30 časova) odmeri snage sa pobednikom sinočnjeg duela između SAD i Australije. U predigri borbi za medalje, o petom mestu odlučivaće selekcije Kine i Španije, dok se u susretu za sedmu poziciju sastaju Brazil i Francuska.

Partizan završio desetodnevnu turneju po Španiji

Poraz koji budi optimizam

U poslednjoj utakmici turneje po Španiji, Partizan je poražen od Taukera, prvaka ACB lige i osvajača Kupa kralja, rezultatom 90:81 (21:25, 21:23, 19:9, 29:24). Strelci za Partizan bili su Vujančić (32, od toga 20 u prvom poluvremenu, uz šut za tri poena 5-5), Čanak (11), Ostojić (10), Sekulić (6), Savović (6), Adalović (6), O'Konor (4) i Perović (1).

Crno-beli su u meč ušli izuzetno mo-

tivisano i u 12. minutu njihova prednost je iznosila maksimalnih 32:22. Ipak, u drugom poluvremenu platili su danak umoru, ali i problemima startnih centara Krstića i Ostojića sa ličnim greškama. Taukeramika je tada zaigrala agresivnije u odbrani i već krajem treće deonice sastav trenera Duška Ivanovića, u kome su razigrani bili Foarrest (25p), Skola (20) i Noćioni (15), stigao je do prednosti od osam poena razlike.

■ RUKOMET

Generalni sekretar EHF Mihael Viderer

Samo jedinstvena liga

Na adresu Rukometnog saveza Jugoslavije juče je stiglo pismo iz Evropske rukometne federacije u kojem je generalni sekretar EHF Mihael Viderer, odgovarajući na nedavni dopis člana RŠJ, ponovio ranije izrečen stav kontinentalne „kuće rukometa“ o neophodnosti održanja zajedničke jugoslovenske lige.

„S pozivom na uopštenu proceduru u sličnim slučajevima, želim da skrenem vašu pažnju na činjenicu da EHF smatra da su „jedinstvene nacionalne lige“ preduslov za kvalifikaciju za učešće u bilo kom takmičenju Evropskog Kupa. EHF je oduvek imala ovakav stav, napr. u slučaju Bosne i Hercegovine klubovima nije bilo dozvoljeno da učestvuju u Evropskom kupu ukoliko nisu odigrali „jedinstvenu nacional-

nu ligu“. Izuzetak iz ove procedure može se napraviti jedino u slučaju donošenja odgovarajuće odluke Izvršne komisije EHF, koja po svemu sudeći, uzimajući u obzir dosadašnji stav, neće biti doneta“ - stoji između ostalog u pismu generalnog sekretara EHF.

Prenoseći stav svoje organizacije, prvi operativac EHF je, ipak, ostavio prostora za, sasvim izvesno, preuređenje našeg rukometnog prostora:

„Bez obzira na oblik „jedinstvene nacionalne lige“, želimo da naglasimo da i način takmičenja i dinamika utakmica moraju da omoguće blagovremeni završetak svih nacionalnih prvenstava, koja su preduslov za kvalifikacije za Evropske kupove (najkasnije do juna 2003), kao i pravilnu registraciju za učešće u Evropskom kupu (do 30. juna 2003).

Plave danas igraju prvi prijateljski meč sa Norveškom

Prvi test za Dansku

Najbolje jugoslovenske rukometašice, koje se od ponedeljka nalaze na nedelnoj turneji po Norveškoj, danas će u tamošnjem gradu Gjøviku odigrati prvu od dve planirane prijateljske utakmice sa izabranim timom domaćina.

Pomenuti dueli, kao i učešće na „Kupu Skandinavije“ (28-30. septembar), predstavljaju prvu u nizu provera za decembarsko prvenstvo Evrope u Danskoj, na koje plave dolaze kao osvajačice bronz na poslednjem SP u Italiji. O. N.

Osmo kolo Srednjeevropske lige

Partizan u Zagrebu

U okviru meča sedmog kola Srednjeevropske lige, rukometaši Partizana, koji se od juče nalaze u Hrvatskoj, danas će odmeriti snage sa ekipom Zagreba u tamošnjoj popularnoj dvorani „Kutija šibica“, kapaciteta 2.000 mesta. Duel jugoslovenskog šampiona,

koji će na ovom susretu biti oslabljen za povrednog reprezentativca Kapišića, i aktuelnog prvaka „lijepe njihove“ zakazan je za 17.30 sati, a deljenje pravde na ovoj visokorizornoj utakmici povereno je sudijskom paru Kleč-Reklinski iz Mađarske. O. N.

■ FUDBAL

Desetkovani Partizan domaćin novobeogradskom Radničkom u Kupu Jugoslavije

Bez pola tima do pobe

Lišen usluga povredjenih Ilieva, Jermića, Ognjanovića, Bajića, Čirkovića i Ivica, Partizanov strateg Ljubiša Tumbaković izvešće danas, u meču osmine finala nacionalnog kupa, svoje izabranike na mečdan ekipi Radničkog JP sa Novog Beograda, klub za koji ga kako kaže vežu lepe uspomene.

- Kada god mi to obaveze dozvole,

svratim do kluba u kojem sam počeo da se bavim trenerskim poslom. Uživam u njihovim utakmicama, a još više u druženju sa njihovim trenerom, inače mojim dobrim prijateljem. Tim pre mi je žališe što će se Radnički, kojeg najviše volim posle Partizana, danas verovatno oprostiti od najmasovnijeg domaćeg takmičenja. Ekipa koju vodim

ima velike ambicije u svakom takmičenju u kojem nastupa, pa i u Kupu. Zbog toga bi meč sa „petroldžijama“ trebalo i morao da bude samo jedna etapa na putu do njegove završnice, bez obzira na velike kadrovske probleme koje trenutno imamo - najavljuje novi trijumf „parnog valjka“, njegov trofejni stručnjak. O. N.

Zbog „serijskih grešaka“ arbitara, Tumbaković traži

Smeniti Radulovića ili Babarogića!

Iako je poraz od Železnika već arhiviran, trener crno-belih nikako da preboli „štetu“ koju je Partizanu na tom meču naneo glavni sudija Željko Radulović.

- Bezvredni Radulović, o čijim stručnim i ljudskim vrednostima ni njegove kolege nemaju lepo mišljenje, kao Julija Džons, pravi greške u nastavcima na našim mečevima sa Železnikom. Pomenuti arbitar nam je u prošlogodi-

šnjem Kup duela sa „lavovima“ poništio čist gol i dosudio nepostojeći kornar iz kojeg je domaćin dao pogodak, a minulog vikenda, takođe tendenciozno, poništio regularan gol Vukića. Mora mu se stati na put. Treba smeniti ili njega ili Branimira Babarogića, koji mu kao prvi čovek sudijske organizacije dozvoljava da se, i pored evidentnih propusta, i dalje nesmetano bavi svojim poslom -

Ivanislav Milićević

p(r)oziva strateg šampiona i dodaje da mu „nije namera da, na ovaj način, omalovaži pobjedu nikada gostoljubljivijeg gradskog rivala“.

Danas na programu šest mečeva osmine finala Kupa Jugoslavije

Lak posao za Partizan i Zvezdu

Danas od 15.30 časova, igra se šest utakmica osmine finala Kupa Jugoslavije. Derbi druge runde najmasovnijeg domaćeg takmičenja svakako je duel OFK Beograda i Obilića na Karaburmi, ali ništa manje interesantna neće biti dva druga susreta domaćih prvoligaša, Zemuna i Vojvodine u Gornjoj varoši, odnosno Hajduka i Sartida u Kuli. Tandum „večitih“ ne bi trebalo da ima težak posao, jer na svom terenu dočekuje dva drugoligaška sastava - crveno-beli će biti domaćin pirotskom, a crno-beli beogradskom Radničkom. M. S.

Parovi

Hajduk (K) - Sartid,
OFK Beograd - Obilić,
Zemun - Vojvodina,
Mladost (A) - Budućnost (BD),
Crvena zvezda - Radnički (P),
Partizan - Radnički JP,
JUČE: Železnik - Mladost (L) 3:0
Srem - Rudar 0:0 (penali 4:5)

■ TENIS

Posle uspešne operacije ramena leve ruke

Ivanišević se vratio na teren

Hrvatski teniser Goran Ivanišević počeo je sa laganim treninzima nakon višemesečne pauze koju je prouzrokovala operacija leve ruke. Bivši šampion Wimbledon je na prvom treningu u Splitu u društvu svog trenera Marija Tudora vežbao dvadesetak minuta lagane udarce, izbegavajući jače servise.

- Prvi udarci činili su mi se veoma neobični i teški, ali to je normalna stvar. Najvažnije je da prilikom prebacivanja loptice preko mreže ne osećam bol niti probleme - rekao je 31-godišnji Splitanin, koji se hirurškom zahvatu podvrgnuo u maju na jednoj privatnoj klinici u Nemačkoj.

Levoruki teniser poznat po svom ubitačnom servisu, uprkos najavama da bi mogao da se poja-

Foto: Fonei/AP

vi na prvom Grend slemu sezone Australijan Openu sredinom januara glupo putovati 25 sati i ispasti u prvom odbacio je tu mogućnost rekavši „da je kolu zbog nespremnosti“. M. S.

■ EVROPSKI FUDBALSKI IZLOG

Hidinku prećeno smrću

Gus Hidink, trener PSV Ajndhovena, rekao je u intervjuu Londonu Standardu da je pre oko šest nedelja bio izložen pretnjama smrću i da je zbog toga razmišljao o povlačenju iz trenerskog posla.

- Primio sam pismo sa dva metka u koverti, u kome je pisalo da ću biti ubijen ukoliko sa PSV Ajndhovenom budem imao uspeha kao sa Korejom. U tom slučaju, ubiće me prvim metkom, a ako PSV uspe u Ligi šampiona, dobiću drugi - poverio se Hidink.

- Možda to i nije bila ozbiljna pretnja, ali ja sam je primio vrlo ozbiljno. U tim trenucima bio sam šokiran i malo je nedostajalo da podnesem ostavku i odem da živim u Madridu.

■ LIGA ŠAMPIONA

Večeras se igraju preostali susreti 2. kola (grupe A-D)

Arsenal na „Filipsu“

U derbiju 2. kola grupe A Lige šampiona, na stadionu Filips u Ajndhovenu sastaju se PSV i Arsenal, dve ekipe koje u dosadašnjem delu sezone još uvek nisu osetile gorčinu poraza. Domaćin možda neće moći da račun na prvog golmana Ronalda Vateroja, dok će se u timu „tobdžija“ verovatno naći mesta za Denisa Bergkamp, poznatog po tome što zbog straha od letenja obično ne putuje na gostovanja van Engleske. Prvi strelac

Parovi

GRUPA A: Borussia Dortmund - Okser, PSV Ajndhoven - Arsenal
GRUPA B: Spartak Moskva - Valensija (18.00), Liverpool - Bazel
GRUPA C: Real Madrid - Genk, AEK Atina - Roma
GRUPA D: Inter - Ajaks, Lion - Rozenborg

holandskog prvenstva Mateja Kežman imaće priliku da pokaže da li može da se meri sa Anrijem i Viltorom, francuskim asovima u sastavu londonskog kluba.

Drugi vrlo atraktivan okršaj večeras bi trebalo da se vodi na milanskom San Siru, gde će se sastati Inter i Ajaks. Hektor Kuper ne može da račun na Fabija Kanavara zbog crvenog kartona zarađenog prošle srede u Norveškoj, ali najavljuje totalnu ofanzivu sa Krespom, Vijerijem i Rekbom u postavi od prvog minuta.

U meču Borussije i Oksera, na teren bi se posle duže pauze mogao vratiti prvi golgeter „milionera“ Mario Amoroso. Real će dočekati Genk bez Zidana i Makelelea, dok Roma putuje u Atinu bez suspendovanog kapitena Frančeska Totija, uzdrman porazima od Bolonje, Reala i Modene koji su u ponedeljak doveli do burnog protesta najvratrenijih navijača „vučice“. I. B.

REZULTATI 2. KOLA

GRUPA E: Njukasl - Fejenord 0:1 (0:1)
Juventus - Dinamo (K) 5:0 (2:0)
GRUPA F: Bajer - Mančester 1:2 (0:2)
Makabi - Olimpijaskos 3:0 (1:0)
GRUPA G: Lans - Bajern 1:1 (0:1)
La Korunja - Milan 0:4 (0:2)
GRUPA H: Briž - Lokomotiva 0:0
Galatasaraj - Barselona 0:2 (0:1)

Napad na vernike u hramu u Indiji Poginulo 29, preko 70 ranjenih

Nju Delhi - Dvadeset devet poginulih i preko 70 ranjenih - novi je bilans jučerašnjeg incidenta u zapadnoj indijskoj saveznoj državi Gudžarat, kad su nepoznati napadači nasumice otvorili vatru na vernike u jednom hinduističkom hramu. Prema najnovijim izveštajima, nepoznati napadači upali su u hram Akšar Dam u Gandinaganu, glavnom gradu Gudžarata, i pucali na okupljene vernike iz automatskog oružja, a eksplo-

ralo je i nekoliko bombi. Među poginulima je 14 muškaraca, 11 žena i četvero dece, prenosi TV kanal „Zi njuz“, a policija ističe da bi broj žrtava mogao biti i veći jer je još dosta ljudi ostalo zarobljeno u hramu. Po rečima zamjenika indijskog premijera Lal Krišne Advanija, iz hrama je do sada evakuisano oko 500 ljudi.

Hram se nalazi u strogo kontrolisanoj zoni grada, gde su i rezidencija guvernera Gudžarata i vladine zgrade. Po rečima oč-

vidaca, napadači su bili naoružani automatskim puškama „kalasnikov“, a za vreme napada zauzeli su pozicije na krovu. Za sada se ne zna tačan broj napadača, ali se pretpostavlja da ih je bilo između tri i pet. Policija je opkolila oblast, a specijalna jedinica komandosa iz Nju Delhija sada pretražuje čitav kompleks, prenose agencije. Televizijska stanica „Star njuz“ navodi da su napadači pripadnici samoubilačkog odreda. (Tanjung)

MUP Crne Gore ispituje uzroke razorne eksplozije u Budvi

Plinska boca ili bomba?

Beograd - MUP Crne Gore intenzivno ispituje uzroke strahovite eksplozije koja je u nedelju praktično uništila kuću Mirka Šurine u Dositejevoj 9 u Budvi i u kojoj su poginuli brat i sestra Dario (27) i Marija (30) koja je bila u devetom mesecu trudnoće. Dario Šurina je od ranije poznat crnogorskoj policiji, a Marija je bila supruga kontroverznog Budvanina Ivana Delića koji je u javnosti spominjan kao glavni osumnjičeni za ubistvo Pavla Bulatovića, saveznog ministra odbrane, u februaru 2000. godine.

Kako izveštavaju crnogorski mediji, kao mogući uzrok strahovite eksplozije izvori iz policije navode neispravnu plinsku bocu, ali su u opticaju i druge pretpostavke. Prema jednoj verziji, postoji mogućnost da je neko uneo eksplo-

zivnu napravu u kuću ili da je bomba eksplodirala dok je Dario Šurina rukovao njome. Nakon događaja kakav u Budvi nikada nije zabeležen, u gradu je proglašen dan žalosti. Mesto tragedije obišao je ministar unutrašnjih poslova Crne Gore Andrija Jovičević, a na rasvetljavanju slučaja rade operativci MUP, antiteroristička jedinica policije, te specijalizovana ekipa za eksplozije i požare kojima rukovodi Jovičevićev pomoćnik Đoko Orlandić. Inače, pokojni Dario Šurina je pre pet godina, zbog preprodaje narkotika, osuđen na tri godine zatvora. U Budvi se, međutim, ne isključuje mogućnost da je, ukoliko je zaista reč o eksplozivnoj napravi, bomba bila namenjena upravo Ivanu Deliću.

Delić je u žižu javnosti dospelo

kada je Anketni odbor Skupštine SRJ formiran radi rasvetljavanja ubistva bivšeg ministra odbrane Pavla Bulatovića, u januaru ove godine izneo sumnju da je Bulatovića ubio upravo Delić. U izveštaju Anketnog odbora navedeno je, takođe, da je Delić bio predmet operativne obrade policije zbog sumnje da je direktno umešan u neke ranije likvidacije u Beogradu, te da je bio u bliskim odnosima sa ubijenim funkcionerom MUP Crne Gore Darkom Raspopovićem Belim. Delić je, oglašivši se u medijima iz Budve, odbacio ove optužbe. Kada je 6. jula ove godine Delić ranjen na Svetom Stefanu dok je ulazio u svoj automobil, pojedini političari tvrdili su da naručioci Bulatovićevo ubistvo nastoje da izbrišu tragove. O. R.

Prema pisanju beogradske štampe telo koje je nedavno pronađeno kod Leskovca nije telo sedmostrukog ubice?

Zatražena analiza DNK oba roditelja

Beograd - Prvi rezultati analize DNK uzoraka tela pronađenog pre tri nedelje u okolini Leskovca, pokazali su da se ne radi o lešu sedmostrukog ubice Dragana Čedića, pa je postupak analize ponovljen, odnosno sada je uzet uzorak DNK od oba roditelja, piše Blic, pozivajući se na nezvanične izvore.

U prvom slučaju, kada je anali-

za rađena na osnovu uzorka krvi jednog roditelja, profili DNK se nisu poklapali, navodi list i objašnjava da se polovina dobijenih brojeva iz profila deteta uvek poklapa sa polovinom očevog a druga polovina sa polovinom majčinog DNK profila. Izvori bliski istrazi tvrde da je moguća greška, pa su zbog toga sada uzeti uzorci oba roditelja, a da se rezultati očekuju

za nekoliko dana. Istražni sudija Okružnog suda u Leskovcu Nebojša Stojčić kaže da su iskršli problemi prilikom prve obrade uzoraka DNK, a da je za ponovljeno ispitivanje on lično odneo u Beograd uzorke DNK Čedićevih roditelja. Stojčić je odbacio spekulacije da uzorci DNK sa Čedićevog tela i iz krvi njegovog oca nisu identični. (Beta)

Krivične prijave protiv četvorice Beograđana zbog nedozvoljenog držanja i nošenja oružja

Nosili pištolje agencije „Tigar sekjuri“

Beograd - Beogradska policija podnela je krivične prijave protiv Mišorada Živkovića (24), Save Vukasovića (26), Gorana Ljubisavljevića (28) i Dimitrija Đorđevića (21), svi iz Beograda, zbog sumnje da su izvršili krivično delo neovlašćenog držanja i nošenja vatrenog oružja.

Živkovića, Vukasovića, Ljubisavljevića i Đorđevića zatekla je patrola policije OUP Stari grad u nedelju u 16:15 sati u Ulici gospodar Jevremovoj kod broja 61, dok su sedeli u

parkiranom „pežou 405“, iznajmljenom u agenciji „VIP rent-a-car“.

Kod njih su pronađeni pištolji marke „C3“, kalibra 7,62 mm, za koje nisu posedovali dozvole za nošenje, a za koje je utvrđeno da su vlasništvo agencije za fizičko obezbeđenje „Tigar Sekjuri“ iz Beograda, čiji su Živković, Vukasović, Ljubisavljević i Đorđević radnici. Beogradska policija radi na proveru poslovanja agencije „Tigar sekjuri“. V. Z. C.

Pronađena napuštena beba

Niš - Niška policija je juče saopštila da je u Kopitarevoj ulici broj 2 u strogom centru Niša pronađena napuštena beba stara samo nekoliko časova. Devojčica je pronađena preksinoć u visokoj travi nakon što su stanari okolnih zgrada čuli njen plač rečeno je u policiji. Čelnici niškog SUP su dodali da je nepoznata devojčica smeštena u GAK i da se oseća dobro. Z. M.

Kina U nesreći u školi poginuo 21 učenik

Peking - Dvadesetjedan učenik je poginuo, a 47 je povređeno kada se srušio deo stepeništa u jednoj školi u kineskoj provinciji Unutrašnja Mongolija. Nesreća se dogodila preksinoć u srednjoj školi u gradu Fengzen, oko 270 kilometara severozapadno od Pekinga, kada se srušio gelender na neosvetljenom stepeništu. Daci su u potpunom mraku počeli da padaju niz stepenice. Oko 1.500 učenika je napuštalo školu, po završetku časova. U školu je odmah stiglo 12 kola hitne pomoći i 260 lekara i medicinskih sestara. Povređeni daci prebačeni su u bolnicu. (Beta)

Rešeno dvostruko ubistvo u Nišu

Niš - Aleksandar Ilić - Saša Džudista (32) i Ivan Antić - Šica (31), obojica iz Niša osumnjičeni su da su 15. septembra u oružanom obračunu u centru grada ubili Sandra Stamenkovića (26) iz Niša i Roberta Vikićevića (26) iz Vršca, saopštila je juče niška policija. Na konferenciji za novinare je saopšteno da je Ilić već uhapšen i pritvoren, a da se Antić nalazi u bekstvu te je za njim raspisana poternica. Prema navodima policije u toku je identifikacija treće osobe koja se nalazila u automobilu iz kojeg su izašli osumnjičeni za ovo dvostruko ubistvo. Antić se već izvesno vreme nalazi u bekstvu jer je osumnjičen i za ranjavanje Aleksandre Stojanović, devojke Sandra Stamenkovića, 13. jula ove godine ispred grčkog konzulata. Niška policija je još jednom ponovila da je u ovom slučaju reč o obračunu kriminalnih grupa („Stamenkovićeve“ i „Šicine“) zbog nerasušćenih računa.

Požar u preduzeću „Jedinstvo - Putevi“ Izgoreo magacin boja i lakova

Užice - U požaru, koji je prekinuo posle podne zahvatio magacin užičkog preduzeća „Jedinstvo - Putevi“, potpuno je izgoreo objekat u kojem su bili uskladišteni boje i lakovi. Požar je saniran za sat vremena, zahvaljujući brzom intervenciji užičkih vatrogasaca, a zaposleni su uspeali da iz magacina iznesu plinske boce i time sprečili štetu većih razmera. Tokom požara nije bilo povređenih a procena materijalne štete je u toku. N. K.

EU uvodi nove zaštitne mere od naredne godine

Bez sendviča, molim!

Brisel - Prema predlogu Evropske komisije, koji je sada dobio i podršku Komiteta zaduženog za „lanc ishrane“ i zdravlje stočnog fonda, uskoro će kontrola individualnog unošenja hrane u Uniju biti još rigoroznija. Već od prvog januara 2003. godine, putnicima koji ulaze u Evropsku uniju biće zabranjeno unošenje mesa, mesnih preradevina, te mleka i proizvoda od mleka. Izuzetak je mleko u prahu i druga hrana za decu, kao i posebna hrana koja se uzima iz medicinskih razloga. Sve ovo mora biti fabrički zapakovano i preći granicu Unije neotvoreno, što će, u skladu sa novim pravilima, vrlo pomno kontrolisati carinski službenici.

Ono što bi moglo posebno zabrinuti putnike u EU jeste odredba po kojoj su uslovi pod kojima je dozvoljeno unošenje mesa i mleka istovetni uslovima komercijalnog uvoza ovih prehrambenih proizvoda: potrebne su uvozne dozvole i uredna veterinarska dokumentacija.

Mere se uvode zbog reduciranja opasnosti od prenošenja zaraze na stočni fond zemalja Unije,

koji je opasno ugrožen nedavnim zarazama „Judih krava“, te svinjke i šapa. „Sasvim je razumljivo da se odlučujemo na sve neophodne mere kako bi smo sprečili buduće epidemije. Ovo je tek jedna strana medalje“, izjavio je evropski komesar Dejvid Bern, zadužen za zdravlje i zaštitu potrošača. On je dodao da je jednako važno da do svih putnika koji ulaze u Uniju dođe odgovarajuća poruka, da se upoznaju sa novim pravilima i razlozima koji stoje iza njihovog donošenja, te da s tim računaju kada planiraju svoja putovanja.

U predlogu, koji do punovažnosti čeka još samo formalno usvajanje od strane Evropske komisije, navedeni su izuzeci od navedenih mera - sve kandidatske zemlje, osim Turske, zatim Grenland, Island, Andora, San Marino, Lihtenštajn i Švajcarska. Mera se, dakle, odnosi na „ostatak sveta“, a s njim i na putnike iz balkanskih zemalja koje, po mišljenju evropskih prehrambenih eksperata, još uvek spadaju u zemlje „visokog rizika“ kada je u pitanju kontrola kvaliteta hrane. (Sense)

U toku seminar o protetici donjih ekstremiteta

Predstavljeno kompjutersko koleno

Beograd - „Protetika donjih ekstremiteta“ je naziv seminara koji se, u saradnji sa nemačkom fabrikom najsavremenijih komponenti za protetička pomagala „Oto Bok“ do kraja meseca održava u Zavodu za protetiku. Našim doktorima je, po rečima direktorke Zavoda primarijus dr Slavice Eremić i dr Zvezdane Marković, predstavljeno kako funkcioniše kompjutersko koleno koje košta oko 20.000 evra, kao i najnoviji tipovi proteza sa laserskim centriranjem, od ultra lakih materijala. U razgovoru za Danas naše sagovornice naglašavaju da je

tokom seminara protetisano 14 pacijenata, kao i da su ovdašnji lekari stekli sva potrebna znanja neophodna u ovoj oblasti, ali, kako ističu, Zavodu za protetiku je potrebna podrška Vlade Srbije kako bi postao kuća od nacionalnog interesa. O značaju ove oblasti medicine, kako podsećaju, govori i podatak Svetske zdravstvene organizacije koji ukazuje na to da 0,5 odsto svetske populacije ima potrebu za nekim pomagalom. Prezentacija najsavremenijih pomagala održaće se u četvrtak u podne, u Zavodu za protetiku. I. V. I.

Nagrada Goranki Matić

Beograd - Nagrada „Osvajanje slobode“ za 2002. godinu pripala je fotografkinji i urednici fotografije nedeljnika Vreme Goranki Matić. Nagrada joj je sinoć u Studentskom kulturnom centru uručila prošlogodišnji laureat novinarka Olja Bećković, predsednik ovogodišnjeg žirija.

Fond „Maja Maršićević - Ta-

sić“, osnovan radi čuvanja uspomene na ovu uglednu političarku i dugogodišnjeg borca za demokratiju u Srbiji, svake godine 24. septembra dodeljuje nagradu „Osvajanje slobode“ ženama koje svojim delovanjem afirmišu principe ljudskih prava, pravne države, demokratije i tolerancije u političkoj komunikaciji. Z. P.

ŠTA RADITE

Danas

Neda Arnerić
glumica i narodni poslanik
u Skupštini Srbije

Nenad Konstantinović
aktivista Narodnog pokreta Otpor

Obilazim gradove i mesta po Srbiji u okviru naše kampanje za predsedničke izbore „Izadi i glasaj“. Objavljujemo na našim punktovima građanima zašto je neophodno da učestvuju u predstojećim predsedničkim izborima i šta moraju da zahtevaju od budućeg predsednika.

Odmaram se. Čekam muža da se vrati s puta. U međuvremenu spremam kuću, sredjujem sitnice i kosim travu u dvorištu.

Vesna Petrović
PR menadžer Action Global
Communications

Radni dan posvetiće promociji ženskog karate turnira koji će se održati 26. oktobra u Beogradu. Pored loga obavljaču redovne aktivnosti vezane za klijente agencije u kojoj radi. Popodne je rezervisano za sport, a veče će provesti sa društvom.

RTS 1

06.00 Vesti
06.10 Jutarnji program
09.01 U zdravom telu
09.15 Kuvati srcem: Dragoljub Djuričić
09.30 Radost Evrope
10.05 Jedna slika, jedna priča: Leon Koen - Josifov san
10.18 Engleski jezik: Crossroads cafe
10.46 Elektromagnetizam: Magnetizam i elektron
11.05 Čuvari osmeha
11.35 Didavision: Geografija i astronomija
11.50 Nije nego: Bojnica
12.10 Sve za ljubav, serija
13.01 DTV
13.30 Radost Evrope
14.05 Trezor: Đavolje merdevine
15.08 Kuvati srcem
15.31 Godine prolaze, serija
16.05 Ovo je Srbija
16.40 Slagalice, kviz
17.00 DNEVNIK 1 TVNS
17.25 Sabrina, serija
17.55 Sve za ljubav, serija
18.45 Plavi loto
18.50 Najgora vestica, serija
19.15 Dobro veče, deco
19.30 DNEVNIK 2
20.10 IZBORNA HRONIKA
20.30 PREDSTAVLJANJE PREDSEDIŠKIH KANDIDATA: DR BORISLAV PELEVIĆ - Stranka srpskog jedinstva
21.15 Poljubac iz Glazgova, serija
22.05 Kursor
22.30 Sabrina, serija
23.00 DNEVNIK 3
23.30 HRONIKA BITEFA
00.01 Ad libitum

RTS 2

06.00 Izbor iz programa RTS
10.01 Oslavština za budućnost: Nikola Vujošević
10.42 Put u dugovečnost
11.00 CAREVČEVI DANI 2002
12.00 Koncert u podne: Rita Kinka, klavir
12.46 Bojan Sudić
13.00 Poljubac iz glazgova, serija
14.00 JEDNA SLIKA, JEDNA PRIČA: Leon Koen - Josifov san
14.13 Engleski jezik: Crossroads cafe
14.41 Elektromagnetizam
14.51 Čuvari osmeha
15.25 KOŠARKA (ž) - SP: prenos finalne utakmice
17.30 OD Kazablance do crne mačke
18.00 Beogradska hronika
19.00 Skrivena kamera
19.30 DNEVNIK TV CG
20.00 Eleganтно rešenje
20.35 FUDBAL-Liga šampiona: PSV - ARSENAL, prenos
22.35 Dar, američki film
00.25 Mala noćna muzika

3K

10.45 Proinfo
11.00 Koncertni podijum
12.00 U kadru
13.00 Serija: Opčinjeni
14.00 Najtraženiji
15.00 Mozaik
16.00 Serija: Mladi advokati
17.00 Sportski miks
18.00 Serija: Tigrova brigade
18.55 Gastronomski dnevnik
19.05 Mama, tata i ja
19.30 Najtraženiji
20.00 Serija: Opčinjeni
21.00 Film: Fortuna
23.00 Nekad i sad: Darko Bajić

TV POLITIKA

07.30 Brendomanija
09.00 Serija: Porodične spletk

10.05 Međunarodna politika
10.10 Alternativna medicina
11.00 Privatna inicijativa
11.15 Luča
11.30 Serija: Moj život
12.05 Film
14.05 Top auto
14.30 Glamur
15.30 Ikar
16.00 Dan
16.15 Bioklinika
17.00 Serija: Buntovnik iz Kejpa
18.02 Serija: Moj život
19.00 Dan
19.30 Prodirekt
20.02 Serija
21.02 VIVA
22.02 Serija: Igrati po taktu vremena
23.00 Dan, Međunarodna politika
23.30 Film: Gavranov krik

STUDIO B

07.00 Beograda, dobro jutro
10.05 Oko sveta
10.30 Sportpoint
11.00 Nivo 23
12.05 V.J. Sat
13.10 Film: Edov sledeći potez
15.00 Mirisi Rima
16.05 Beograda, dobar dan
17.00 Izbori 2002
18.30 Serija: Vredni gospodin Pajser
19.00 Vesti u sedam
19.45 Sport
20.00 Izbori 2002
21.30 Serija: Vredni gospodin Pajser
22.00 Vesti u deset
22.30 Gradologija
23.00 Stare porodice
23.30 Serija: Sibil
00.40 Film: Bilo jednom u Malej Italiji
03.00 Film: Sreća

RTV PINK

07.30 Serija: Zmajeva kugla
08.00 Serija: Pozorište reja Bredberija
09.00 Jutarnji program
10.05 Serija: Izvor
11.00 Serija: Pozorište reja Bredberija
12.05 Serija: Dosije X
13.00 Serija: Profajler
14.15 Prizori iz bračnog života
15.00 Serija: VIP
17.00 Serija: Izvor
18.15 Lova na slova
18.30 Serija: Simpsonovi
19.00 Tajni agent Izi
20.00 Serija: Prijatelji
21.15 Film: uski prelaz
23.30 Serija: Dosije X
00.30 Serija: Zona sumraka
01.00 Film: Građanin X
03.00 Film: Povratak Tarzana

TV BK

06.00 Tojotin svet prirode
06.55 Telefakt
07.25 Lopta
08.00 Hugo
08.30 Gutemberg
09.00 Biseri
10.05 Koloseum
10.35 Ukrštene reči
11.00 Serija: Policajci
11.55 Telefakt
12.20 Fan fleš
13.00 Zlatna žica
13.30 Serija: Dragi Džon
14.00 Aranžman
15.00 Hugo
15.30 FAR
15.55 Telefakt
16.20 Ukrštene reči
16.45 Lopta
17.00 Kaži A
17.30 Serija: Dragi Džon
18.00 Serija: Aranžman

18.55 Telefakt
19.20 Lopta
19.25 Japi
20.00 Zlatna žica
20.30 Mobiklik fleš
21.00 Pikado
22.00 Film: U sopstvenom razredu
23.55 Telefakt
00.20 Lopta
00.25 Japi
01.00 FAR

TV PALMA

06.45 Palma sport
07.00 Muzički mikser
08.15 Bioklinika
09.15 Mali oglasi
10.15 Serija: Alisija
14.00 Oaza
15.00 Muzički mikser
18.00 Serija: Alisija
19.05 Mali koncert
19.20 Muzički mikser
20.00 Kino klub
21.00 Car Fashion
22.30 Mali koncert
00.30 Mali oglasi

TV B 92

08.00 Vesti B92
09.00 Jutarnji dnevnik radija B 92
09.35 Baldahin
10.05 Sudeći Miloševiću
11.05 Serija: Bronko
15.05 Serija: Bolnica Holbi
16.45 Serija: Korak po korak
17.55 Specijal: Kultura
18.25 IT
18.55 Izbori
19.15 B92 Biz
20.00 Dok. serija: Od čoveka do majmuna
21.00 Nacionalna geografija
22.00 Serija: Sajnfel
22.30 Vesti B92
23.05 Serija: Rescue me
00.05 TV manijak

YU INFO

06.00 Vesti, Jutro
10.15 Film
12.30 Stav
13.05 Serija
14.30 Mini koncert
16.00 Vesti
16.30 Drugi o nama
17.05 Press klub
17.30 Tokovi moći
18.00 Vesti, Scena
19.05 Gate A3
19.50 Parlament
20.00 Vesti
20.05 Serija
22.00 Vesti
22.20 Film: Ljubav i kof

NAPOMENA: TV KUĆE ZADRŽAVAJU PRAVO IZMENE PROGRAMA NA DAN EMITOVANJA

MARKETING
Danas
344-11-86

R
IVANJICKI RADIO
92.4 MHz FM STEREO
SUBOTA 22h
"IVANJICKI ON-LINE"
www.ivanjica.co.yu/radio

SOS

09.00 Jutarnji program;
10.00 SOS zoo svet; 10.45 Vesti; 12.05 odbojka; 13.00 rezervirano; 15.15 Vestanje; 17.00 Ringšpil; 17.15 Svet alpinizma; 17.35 Ragbi; 18.40 Brazilski džudžicu; 19.45 Vesti; 20.00 Diskutabilno; 21.30 Balkanski špijun; 23.00 Vesti; 00.05 Ultimate fight; 00.45 Vesti; 01.00 Biznis i sport;

TV Pančevo

08.00 Dobro jutro;
10.00 DTV; 11.00 Per kapa; 12.00 Specijalna emisija; 13.30 DTV; 14.30 Dok. film; 16.35 Dok. film; 17.00 Serija; 18.00 Vesti; 19.00 Radovi u toku; 20.00 Intervju nedelje; 21.30 Uvećanje; 22.00 Vesti; 22.15 Serija; 23.35 Dok. serija; 00.20 Serija;

DTV

DTV production emituje svoj program preko 29 lokalnih TV stanica u Srbiji. Dečji program, koji se svakodnevno emituje u trajanju od sat vremena, sastoji se iz tri celine: kviz Klikeri (do 15 minuta), australijska igma serija Vufi (25 minuta), dečje vesti (do 15 minuta).

Hepi TV

08.00* Ekspedicija;
08.30 Flekica; 09.00 Supermen; 09.30 kad bih bio životinja; 10.00 Bili super heroji; 11.00 Film: Legenda o Robinu Hudu; 12.00 Ekspedicija; do 19.00 reprize emisija.

TV ART

08.00 Serija; 09.00 TV Market; 10.00 DTV; 11.00 U divljini; 11.30 Art moda; 12.00 Fantazija; 14.00 Serija; 15.00 DTV; 16.30 Kultura stanovanja; 17.30 Film: Čudotvorni mač; 19.30 Dok. program; 20.00 Plan grada; 21.00 Serija; 22.00 Info; 22.30 Film: Ulica života; 01.30 Noćno nebo;

TV Košava

09.00 Serija: Povratak u život; 10.00 Serija: Zvezdane staze; 11.00 Serija: Čudo ljubavi; 12.00 Dosije fustastic; 13.00 Globus; 14.00 Fustastic; 15.00 2 Miliona; 16.00 Serija: Uz buna za kobru; 17.00 Serija: Zvezdane staze; 18.00 Serija: Čudo ljubavi; 19.00 Globus; 20.05 Prijem; 21.00 Serija: Ženski zator; 22.05 Fustastic; 23.05 Serija: Predsednik;

Vaš prvi interaktivni medij
Tel: 344/11-777, 344-778, 344-661
E-mail: globe-info@trce-internet.net
http://www.kosava.co.yu/globe

TV Metropolis

06.00 Early morning playlist 1, 2; 08.00 Jutarnji koncert: M. People; 08.30 Morning playlist 1: 09.55 SENS; 10.00 Morning playlist 2, 3; 11.53 ZZU - ZZU; 12.00 Emisija; 13.30 Early afternoon playlist 1, 2; 15.00 Music profile; 16.00 Afternoon playlist; 20.00 Evening playlist; 22.00 Serija; 00.02 Ponoćni koncert; 01.00 Koncert; 02.00 Late night playlist;

TV Stankom

10.00 Crtani; 12.00 Serija; 13.00 Film; 15.00 Priče iz Holandije; 16.30 Serija; 17.20 Muzički program; 19.00 Crtani film; 21.20 Ličnosti i događaji; 22.30 Film; 00.30 MTS.

Internet TV

Internet televizija emituje program na više internet kanala: www.srbija.tv, Vikend.TV, Miks.TV, Sajam.TV, Biznis.TV i RTS.TV. Program uživo i program po izboru 24 sata dnevno: događaji, kultura, tradicija, vesti, biznis, sport, zabava, muzika film.

TV Novi Sad I

7.00 Jutarnji program;
9.00 Koncert; 9.30 Obrazovni program; 10.00 Vesti; 10.05 Crtana serija; 10.30 Program za decu; 11.00 Vesti; 11.05 Naučni program; 11.35 Kulturni magazin (mađ); 12.00 Vesti; 12.15 Signali; 13.45 Muzički program; 14.00 Vesti; 14.05 Letnji obrazovni program; 14.35 Crtani film; 15.15 TV Dnevnik (m); 15.30 TV Dnevnik (slov); 15.45 TV Dnevnik (rum); 16.00 TV Dnevnik (rus); 16.25 Obrazovni program; 17.00 TV Dnevnik I; 17.30 TV Mozaik; 18.00 Novosadske razglednice; 19.00 TV Dnevnik II (mađ); 19.30 TV Dnevnik

II; 20.00 Upitnik, kviz; 20.30 Bez reza i bez anestezijske; 21.15 Objektiv; 22.00 Vesti; 22.10 Obrazovni program; 22.40 Muzički program

TV Novi Sad II

16.00 Nova zemlja, repriza; 16.52 Program za decu; 17.30 Imati ženu za prijatelja, serija; 18.25 Zoo plus; 18.55 Kosmopolit; 19.30 Muzički program; 20.00 Imati ženu za prijatelja; 21.00 Mama Danicin kanal; 21.30 Party koktel; 22.30 Nova zemlja; 23.30 „Sve je dobro kad se dobro svrši“, snimak pozorišne predstave

TV Apolo

14.00 vesti TV Apolo;
14.05 Udarni termin;
15.00 Vesti TV Apolo;
15.05 Dečiji program;
16.00 Vesti TV Apolo;
16.15 Predsednički kandidati - Vuk Drašković; 17.00 Novosadske priče - kolazni gradski magazin; 17.45 Priče iz Mađarske; 18.00 Vesti TV Apolo; 18.15 Serija; 19.40 Spotr, vreme, B92; 20.00 Vesti TV Apolo; 20.05 Predsednički kandidati - Branislav Ivković; 21.00 Predsednički kandidati - Nebojša Pavković; 21.35 Serija; 22.00 Vesti TV Apolo

TV Panonija

8.05 Otvoreni studio - Glas Amerike; 8.35 Prepodnevni program „U susret suncu“; 9.00 U ogledalu; 10.00 „Mrtva tačka“; 11.45 View; 12.00 NS Fokus; 12.15 Barometar; 12.20 „Bez cenzure“ (r); 14.00 NS Fokus; 14.20 Doku-

mentarni program; 15.30 Vesti; 16.00 U ogledalu; 16.45 Serija: „Život koji sledi“; 17.40 View; 18.00 NS Fokus; 18.30 Dokumentarni program; 19.30 Sajamski fleš; 19.45 „View“; 20.00 Vesti; 20.15 Barometar; 20.20 Bez cenzure; 1.45 View; 22.00 Vojvodanske vesti; 22.25 Serija: „Život koji sledi“; 23.35 Otvoreni studio - Glas Amerike.

TV Jesenjin

08.00 Jutarnji program;
09.30 Kafa sa...; 10.00 Film; 12.45 Autoshop; 13.00 U Novom Sadu; 14.45 Autoshop; 15.00 Serijski film; 16.00 Muzika; 17.30 Kafa sa...; 18.00 Ispred praznog zida; 19.00 Autoshop; 19.15 Cica pričalica; 19.25 Muzika; 20.00 Ulovi trofej; 20.45 Autoshop; 21.00 Pošteno rečeno; 23.00 Film; 00.30 Muzika; 00.45 Autoshop; 01.00 U Novome Sadu

Radost Evrope

Početkom oktobra 2001. Beograd i deca osnovnih škola bili su domaćini deci Evrope. Kroz druženje poslali su svetu poruku ljubavi. Kamera je zabeležila trenutke njihovog upoznavanja, pripreme domaćina i njihovih roditelja i sve ono što se dešavalo pre i posle gala koncerta u Sava centru. Urednik: Ljiljana Stojković. Scenario i režija: Miodir Rajčević. (RTS 1, 09.30)

Kursevi i ispit za međunarodnu diplomu
Microsoft, Adobe, Autodesk, Cisco, CompTIA...
CET Computer Equipment and Trade
Knez Mihailova 6/M, (011) 328-1614, 328-2985, 328-1720, www.cet.co.yu

Желите ли да имате календар за 2003. годину са најлепшим фотографијама из Србије?
Редакција фото-монографије
"СРБИЈА, ЖИВОТ И ОБИЧАЈИ"
Београд, К. Милана 35 - Тел: 011/641.846

LEPOTICE

ATLANTIK SITI - U subotu u Atlantik Sیتی je po 83. put izabrana mis Amerike. Na slici vidimo bivšu i novoizabranu lepoticu SAD u srdačnom zagrljaju.

Počeo Festival obrazovanja odraslih

Učenje nije privilegija mladih

Beograd - Drugi Festival obrazovanja odraslih počeo je juče i trajaće do 28. septembra u stotinu gradova u Srbiji i Crnoj Gori, a svoje programe i aktivnosti predstave 500 institucija koje se bave obrazovanjem odraslih ili im pružaju obrazovne usluge. Pored pojedinačnih aktivnosti, biće organizovana mesna i regionalna dešavanja, na centralnim trgovima i ulicama u nekoliko gradova u zemlji. Kako je rekla Mirjana Milanović, koordinator medijske kampanje, ovogodišnji festival naglasak stavlja na zaposljivost i na institucije u kojima se realizuju obrazovni sadržaji. Ciljevi ove manifestacije, koja se već deset godina održava u mnogim svetskim zemljama, su skretanje pažnje na značaj i ulogu

obrazovanja odraslih, motivisanje ljudi da se pokrenu i afirmacija ustanova i organizacija koje se time bave.

Koncept doživotnog obrazovanja ima izuzetan značaj. Iskustvo je pokazalo da je manji problem materijalna situacija u ovim zemljama, a više prepreke u svesti i mentalitetu ljudi, koji ne prepoznaju koliko je obrazovanje u odrasloj dobi važno. Prema rečima profesora Miomira Despotovića, direktora Instituta za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta, potrebno je razbiti predrasude i mit da je obrazovanje odraslih opismenjavanje i politička dresura, jer je reč o sticanju znanja i kompetencija i glavnom mehanizmu stvaranja socijalnog kapitala. *V. A.*

Million Kineza ima sidu

Peking - Sida u Kini, u kojoj je u snažnom porastu već nekoliko godina, više nije tabu tema, ali tek svaki treći Kineza zna kako da se zaštiti od nje. Kineska vlada je nedavno zvanično priznala da u zemlji ima milion seropozitivnih ili obolelih od side i da preči epidemija širokih razmera. Iako je 93 odsto stanovnika velikih i 82 odsto malih gradova čulo za sidu, većina ne zna kako se virus prenosi, niti kako da se zaštiti od zaraze, kaže se u zvaničnom izveštaju koji objavljuje dnevnik Čajna dejli, a prenosi AFP. *(Tanjug)*

Novi lekovi za rak

Njujork - Farmaceutska kompanija „Arijad farmasjutikals“ otkrila je dva nova leka protiv raka, koje tek treba da testira. Reč je o lekovima za lečenje raka debelog creva, dojki i prostate i za preventivno lečenje raka kostiju i one vrste raka koje se sa drugih organa prošire na kosti. „Mislimo da će ova dva leka označiti pravi pomak u lečenju raka i omogućiti sasvim novi način lečenja ove bolesti“, izjavio je predsednik „Arijada“ Harvi Berger.

On očekuje da će lek za rak kostiju početi da se testira na ljudima od kraja 2003. godine. *(Tanjug)*

Japanac pozeleo sahranu u Beogradu

Beograd - Na beogradskom Novom groblju u petak će biti položena urna japanskog diplomate Keisukea Obe koji je više godina službovao u Jugoslaviji i izrazio želju da bude sahranjen u Beogradu. Keisuke Oba preminuo je u 67. godini, 29. avgusta na Filipinima, odakle su njegovi

posmrtni ostaci po sopstvenoj želji prebačeni u Beograd. Keisuke Oba prvi put je došao u Beograd 1965, kada je upisao Fakultet političkih nauka gde je i diplomirao na političkoj istoriji Jugoslavije. Od 1988. do 1992. bio je prvi sekretar Ambasade Japana u Jugoslaviji. *(Beta)*

Doživotna za „crvene brigadiste“

Rim - Rimski sud osudio je juče sedam osoba za koje se veruje da su članovi terorističke grupe „Crvene brigade“ na doživotnu robiju zbog ubistva dva policajca 1987. godine, javila je italijanska novinska agencija ANSA. Ovih sedam osoba već služe kazne u zatvoru zbog drugih zločina „Crvenih brigada“, prenosi agencija AP. *(Tanjug)*

DOPIŠNICA Modena - Emilija Romanja

Pavaroti, Ferari, Caffè Molinari i espresso moka...

Svi znaju za Maranello i Ferari.

A za glavni grad italijanske pokrajine Emilija - Modenu, koji se nalazi nadomak ove svetski poznate pozornice Formule 1, samo malo, na sever, par kilometara? Ovaj grad je tek 1860. postao italijanski grad. U stvari, te godine je pripojen Kraljevini Italiji. Sve dotle je bio sve pomalo: rimska kolonija, franačka grofovija, Napoleonov posed i, na kraju, habzburška vojvodina.

Sve se to izdešavalo jer je nekom palo na pamet da još 183. godine pre Hrista osnuje grad Mutinu, nasred čuvenog antičkog puta Via Emilia, između dve reke: Sekie i Panara. A kad praviš kuću nasred puta, svašta može da se desi! Kao po pravilu.

I desilo se! Tu je prvo vođena velika bitka između Bruta i Marka Antonia pred sam drugi Triumvirat. Naselje je potom bilo skroz razrušeno i popaljeno od Atilinih Huni u IV, i napušteno do VI veka, što zbog varvarskih razaranja, što zbog velikih poplava, sve dok na scenu ovog dela Apeninskog poluostrva nije stupi-

la porodica Kanosa koja je konačno utvrdila grad Modenu, započevši izgradnju čuvene romaničke katedrale, poznatije kao Duomo.

Inače, Modena je naizgled sasvim običan, industrijski grad. Ničeg posebnog, na prvi pogled, da nema Pavarotija i naravno Duoma. Verovatno i zbog toga što se grad nalazi u ravnici i veoma često je u magli, koju stvara vlaga - isparenje dve obližnje reke. I to kakvoj magli!

Vozači skreću sa autoputa, zastajkuju, čekaju da se izmaglica razide. I ja sam to učinio, ali ne da se sklonim (potrefilo se), već zbog nečeg sasvim drugog. To, ustalom, činim uvek kada ovuda prođem, bez obzira na vreme, sa potpuno drugim razlogom.

Jer, proći kraj Modene, a ne popiti espresso-kafu u jednom od najstarijih i najpoznatijih kafića uopšte - „Caffè Molinari“, pravo je svetogrđe za okorele kafopije kao što sam ja. Kakve sve tu kafe

nema! Ipak, najpopularniji „espresso Moka“ toliko je dobar da ukus traje i po godinu dana! Ovakav izbor kafe svih vrsta teško da se može naći na nekom drugom mestu u Evropi; možda samo još kod „San Eustakija“ u Rimu, ili sam ja nepopravljivo subjektivan?

Dok sam gustozno završavao i drugu šoljicu kremaste mešavine, u društvu mog druga Beltrami Ato-soa, magla se već razila, pa nije bilo razloga da ne po-dem dalje.

Ali, nisam mogao da pre-dem ulicu od neke iznenadne parade mladih, šareno-uniformisanih kadeta koji su, uz zvuke fanfara i bleh muzike, koračali ispred naših očiju u naizgled beskravnoj koloni. Bezbroy zastava i transparenata vijorilo se ulicom, sada već obasjanom prepodnevnom suncem, kad, najednom, spazih i natpis: Novi Sad!

Prijatelj mi dobaci: „Pa zar ne znaš da su Modena i Novi Sad gradovi pobratimi?“

Svakako da sam znao, ali nisam verovao da se u Italiji to još uvek poštuje. Odmah sam se osećao nekako prijatnije i komotnije.

Na odlasku, razmišljao sam o prijateljstvu, ali još više o tome da u Italiji kafa uopšte ne raste!

Miša D. Jovanović

KURSNJA LISTA

Danas

www.centco.yu/kursna_lista/index.htm

za DEVIJE formirana 24. septembra						za EFEKTIV formirana 24. septembra		
šif. val.	naziv zemlje	ozn. val.	važi za	kupovni kurs	srednji kurs	prodajni kurs	važi za	kupovni kurs
978	EMU	EUR	1	60,7656	60,9484	61,1312	1	60,5531
036	AUSTRALIJA	AUD	1	33,8961	33,9981	34,1001	1	33,5865
124	KANADA	CAD	1	39,4070	39,5256	39,6442	1	39,1145
208	DANSKA	DKK	1	8,1784	8,2030	8,2276	1	8,1510
392	JAPAN	JPY	100	50,3735	50,5251	50,6767	100	50,1433
414	KUVAJT	KWD	1	205,0120	205,6289	206,2458	1	204,9174
578	NORVEŠKA	NOK	1	8,2469	8,2717	8,2965	1	8,2635
752	ŠVEDSKA	SEK	1	6,7189	6,7391	6,7593	1	6,6704
756	ŠVAJCARSKA	CHF	1	41,4839	41,6087	41,7335	1	41,3558
826	V. BRITANIJA	GBP	1	96,1937	96,4831	96,7725	1	96,1466
840	SAD	USD	1	61,9931	62,1796	62,3661	1	61,9913

VALUTE EUROZONE ZA 1 EUR						srednji kurs u dinarima		
ozn. val.	val.	ozn. val.	val.	kupovni kurs	prodajni kurs	ozn. val.	val.	kupovni kurs
040	AUSTRIJA	ATS	1	13,7603	1	4,4293	1	4,4006
250	FRANCUSKA	FRF	1	6,55957	1	9,2915	1	9,2313
280	NEMAČKA	DEM	1	1,95583	1	31,1624	1	30,9603

1. Kursevi iz ove liste primenjuju se od 14 časova 24.09.2002. godine.
2. Kurs za obračunske dolar jednak je srednjem kursu za USD.
3. Srednji kursevi za in valute, za vođenje knjiga u bankama, izračunavaju se prema srednjem kursu za EUR primenom fiksnih kurseva Evropske centralne banke.

VODOSTANJE

Danas

24. septembar 2002. godine

Republički hidrometeorološki zavod

Reka	Hidrološka stanica	Vodostaj (cm)	Promena vodostaja za 24 časa	Tendencija vodostaja	Nivo redovne odbrane od poplava (cm)	Temperatura vode (°C)	Prosečna temp. vode za tekući mesec (°C)
Dunav	Novi Sad	146	-6	manji porast	450	17,9	18,2
	Zemun	250	0	manje opacanje	550	18,2	18,4
	Smederevo	456	0	manje opacanje	600	18,2	19,0
Tisa	Senta	239	-6	manje opacanje	600	17,5	19,3
Tamš	Jaša Tomić	84	-34	manje opacanje	340	17,5	19,5
Sava	Šabac	-15	4	manji porast	440	17,5	18,9
	Beograd	198	-2	manje opacanje	500	20,9	20,1
Drina	Radaj				380		18,5
Velika Morava	Čuprija	-50	6	manji porast	400	18,4	18,8
Nišava	Niš	55	-1	stagnaciji	280	18,6	18,0

JOHN PLAYER SPECIAL SCOTCH WHISKY

VREME

Danas

■ **SRBIJA:** Promenljivo sa kišom u većini krajeva. Duvaće slab južni vetar pre podne, a po podne na severu Srbije zapadni. Pritisak znatno ispod normale. Jutarnje temperature od 11 do 15 stepeni, a maksimalne dnevne od 17 na severu Srbije do 24 stepena C na krajnjem jugu i istoku Srbije.

■ **CRNA GORA:** Jaka kiša. Vetar južnih smerova. Pritisak ispod normale. Maksimalne temperature od 14 do 19 stepeni na severu Crne Gore, a na primorju do 24 stepena.

■ **BEograd:** Promenljivo oblačno, pre podne suvo sa sunčanim intervalima, a po podne i uveče kišovito. Vetar slab, južni i jugoistočni. Pritisak ispod normale. Jutarnja temperatura 14, a maksimalna dnevna oko 20 stepeni.

■ **Podgorica:** Pretežno oblačno sa kišom i lokalnim pljuskovima. Vetar južni i jugozapadni. Pritisak ispod normale. Minimalna temperatura 15, a maksimalna dnevna do 22 stepena.

■ **NIŠ:** Umereno toplo i promenljivo oblačno sa sunčanim intervalima. Popodne i uveče se očekuje kiša, a mogući su i kratki lokalni pljuskovi. Vetar slab, južnih smerova. Pritisak ispod normale. Jutarnja temperatura oko 14, a maksimalna dnevna oko 19 stepeni.

■ **NOVI SAD:** Promenljivo oblačno, pre podne sa više suvog vremena, a od sredine dana i popodne sa kišom. Vetar slab, najpre jugoistočni, a popodne jugozapadni. Pritisak znatno ispod normale. Jutarnja temperatura 14, a maksimalna dnevna oko 19 stepeni.

■ **IZGLEDI VREMENA ZA NAREĐNE DANE:** Sutra svugde znatno hladnije sa kišom povremeno. U petak i za vikend se zadržava hladno. U južnim i centralnim područjima će biti uslova za kišu u subotu, dok će na severu biti uglavnom suvo.

DOSTA JE ZA

Danas

CONTINENTAL BANKA

www.cont.co.yu

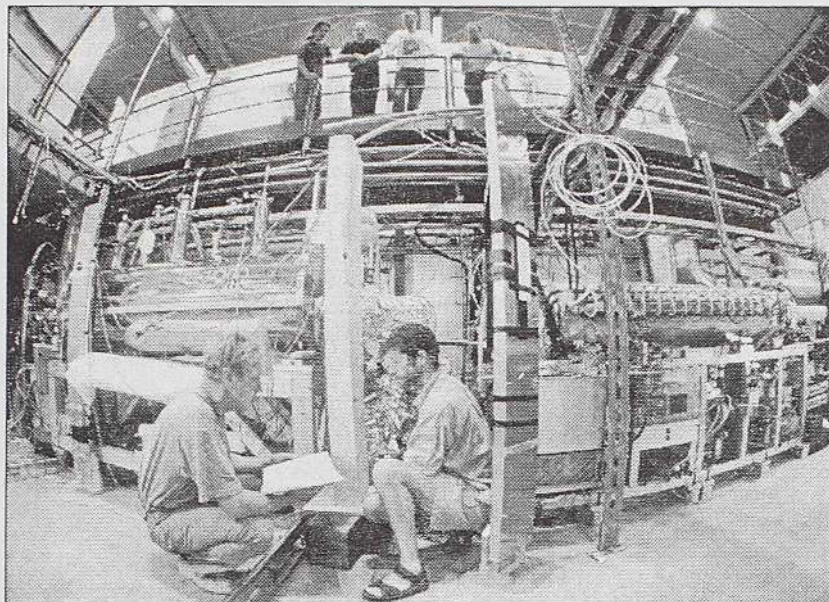

CONTINENTAL BANKA

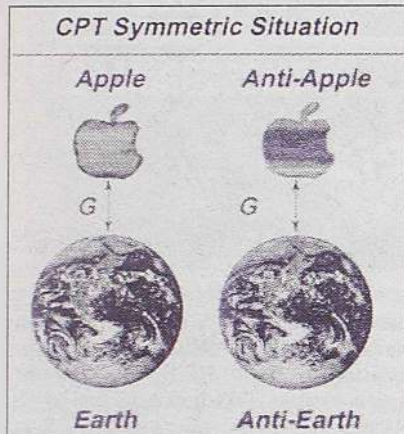
Epohalno otkriće u sedištu CERN u Švajcarskoj

Antimaterija, tu pored nas

Najnovije naučno postignuće koje će sigurno obeležiti početak trećeg milenijuma je kontrolisana proizvodnja antimaterije u sedištu evropske organizacije za nuklearnu istraživanja - CERN - u Švajcarskoj, objavljeno 18. septembra. Naime, konačno je proizveden veliki broj niskoenergetskih atoma antivodonika - tvorevine koja predstavlja antičesticu običnom vodonikovom atomu. CERN sajt www.cern.ch i link na <http://athena.web.cern.ch/athena> daju iscrpne podatke o ovom dostignuću, prikaz istorijata traganja za

Fotografija složene aparature ATHENA koja proizvodi antivodonikove atome

Zemlja privlači jabuku, antizemlja privlači antijabuku

antimaterijom, fotografije, video beleške, i mnoge dragocene podatke naučnicima i zaljubljenicima u nuklearnu fiziku.

Priču o antičesticama i antimateriji otvorio je 1927. godine fizičar Pol Dirac (Paul Dirac) koji je predvideo da elektron ima svog parnjaka, antielektron (kasnije je on nazvan pozitron). I upravo na stogodišnjicu Dirakovog rođenja CERN je obradovao svetsku i nauč-

nu javnost svojim dostignućem. Antičestice su iste mase ali suprotnog naelektrisanja u odnosu na njihove čestice kojima su kao odraz u ogledalu, a stapanjem jedne čestice i njoj odgovarajuće antičestice dolazi do anihilacije - njihovog međusobnog poništavanja i nestajanja, uz oslobađanje energije, ili, kako na samom ATHENA sajtu simbolično kažu - poput ljubavnika zarobljenih u vezi osuđenoj na propast, materija i antimaterija inicijalno se privlače (zahvaljujući suprotnim nabojima) a onda uništavaju jedna drugu. „Velikim praskom“, ogromnim oslobađanjem energije, stvorena je ista količina i materije i antimaterije, a jedna od najvećih naučnih tekovina XX upravo je otkriće da antimaterija mora postojati. Sve dosad antimaterija je smatrana za

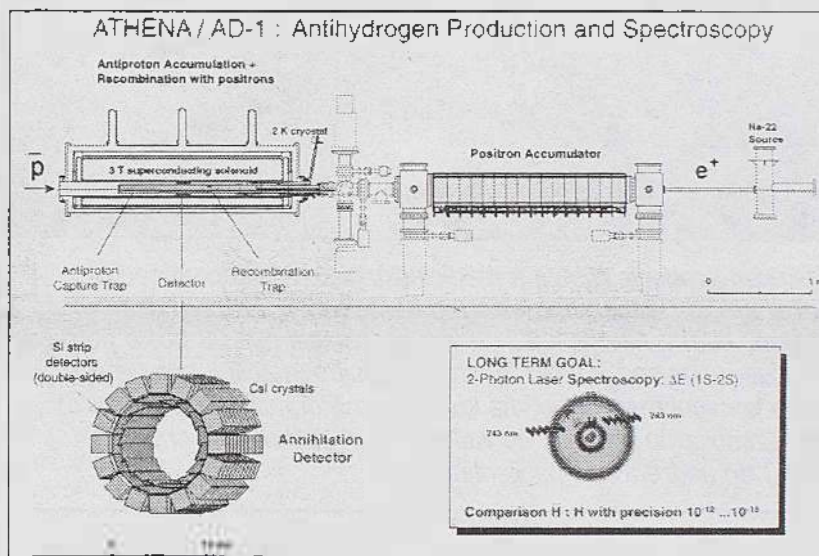
odličnu podlogu za naučnu fantastiku - setimo se Zvezdanih staza (Star Trek), gde je antimaterija korišćena kao snažno pogonsko gorivo za svemirski brod Enterprajz.

U fabrici CERN krajem 70-ih počela je gradnja proton-antiprotonskog kolajdera, dugog čak 27 metara. Iako je najjednostavniji atom u prirodi, atom vodonika, sačinjen samo od jednog protona (jezgro) i jednog elektrona koji kruži oko njega, naučnicima je ipak trebalo puno truda da u CERN-u proizvode antivodonik, antičesticu koja se sastoji od antiprotone i antielektrona (pozitrona). Najnovija mašina u CERN je antiprotonski decelerator (usporivač) - AD. Aparatura pod nazivom ATHENA u ovom deceleratoru elektromagnetnim poljem „hvata“ antiprotone i hladi ih do ekstrem-

no niskih temperatura. Upoređivanjem osobina ultrahladnog antivodonika sa običnim vodonikom odgovoriće se na pitanje gde zapravo u univerzumu egzistira antimaterija i u kojim vidovima. Na posebnom linku CERN sajta <http://livefromcern.web.cern.ch/livefromcern/antimatter/factory/AM-factory00.html> možete pogledati animacije u QuickTime-u (veličine do 6 Mb) koje demonstriraju proizvodnju antiprotone i njihovo usporavanje (do desetine brzine svetlosti), kao i „hvatanje“ ovih čestica kroz prstenove koji proizvode elektromagnetna polja, potom spajanje antiprotone i antielektrone u atom antivodonika. Na pomenutom ATHENA linku u odeljku TOOLS možete sami simulirati ubrzanje čestica, i prošetati se uz panoramski pogled i zoom na unutrašnjost antiprotonskog deceleratora. U odeljku PEOPLE možete se upoznati sa nauč-

nicima koji rade u CERN, iz 80 zemalja sveta i sa oko 500 univerziteta. „Jedna od stvari u koju bismo voleli da poverujemo, - kaže u intervjuu na sajtu Džon Eades (John Eades), jedan od glavnih istraživača, - jeste ta da može postojati jedan svet u ogledalu, sačinjen od antimaterije, koji bi delovao isto kao i svet u kome mi živimo“. U istom odeljku je i kuriozitet - priča o prvom rok bendu na webu, CERNETTES, sa hitovima „Antiworld“ (Antisvet) i „Collider“ (Kolajder). U odeljku IDEAS CERN naučnici odgovaraju na pitanja kako je započeo univerzum, postoji li antiuniverzum sa anti-vama, šta drži materiju na okupu, kako čestice ostavljaju prepoznatljive tragove u takozvanim „komorama oblaka“ sa alkoholnim isparenjima, i zašto se fizičari utrkuju da pronađu opskurnu česticu - Higsov bozon.

Vesna Perić

Schematski prikaz nastajanja antivodonika u ATHENI

ROBOTI

Misterija piramide u Gizi: odgonetanje prošlosti uz pomoć tehnologije budućnosti skrenula pažnju na tvorevine AI

Moderni potomci mitskog Golema u službi čoveka

Naučnici su davne 1872. arheolozi otkrili prolaz u jednom od zidova 4500 godina stare Velike piramide u Gizi, širine svega oko 15 cm. nisu ni slutili da će njima nezamislive 2002. njihove kolege pokušati da učine ono što su i sami nameravali - da otkriju šta se nalazi iza tog minijaturnog hodnika.

Ovog puta, u pomoć je pozvana najnovija tehnika - robot identičan onome koji je tragao za naštradalima, zavičaći se ispod ruševina Svetskog trgovinskog centra u Njujorku.

Iako se nada da će se konačno rešiti zagonetka tajanstvene odaje piramide izjavila, robot koji je bio poslat na zadatak nije omanuo, uredno poslaštvi slike da se na kraju uskog tunela nalazi nova prepreka - masivna kamena vrata.

Čovečanstvo je, međutim, ponovo bilo fasciniранo svojim izumom - robotom.

IZVORI NADE I BOJAZNI

Ideja da se neživom biću ili stvari udahne život ili duša, ili da se ono barem osposobi za autonomno izvršavanje određenih zadataka, ideja je koja vremenski datira mnogo pre savremene civilizacije. Starogrčki mitski umetnik, Pigmalion, izvajao je statu zene i

Nanobotovi

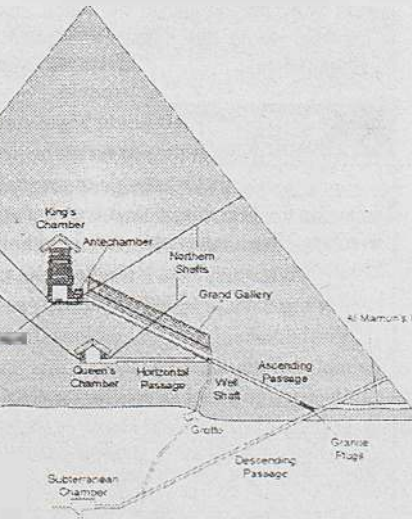
Mnoge operacije u budućnosti mogle bi se obavljati bez klasičnih instrumenata, već uz pomoć robota mikroskopskih veličina, napravljenih od zlata i organskih polimera. Ubačeni u ljudski organizam, oni će biti u stanju da manipulišu na nivou ćelija, premeštajući ih ili uništavajući, već prema potrebi. Za složenije zahvate, grupe njih bi mogle da „na licu mesta“ - unutar tela obolelog - grade instrumente, poput pejsmejkera, na primer, slično kao što danas roboti prave čitav automobil.

zaljubio se u njen lik, izmolvši bogove da joj poklone život.

Jevreji su kroz mit o Golemu - biću od ilovače koje je oživljavalo izgovaranjem magijskih reči - alegorijski promovisali svoju borbu protiv ugnjetanja. Ipak, tek je ulaskom u moderno doba čovek osmislio koncept relativno približan današnjem poimanju robota.

Reč *robot* je, interesantno, slovenskog porekla i označava obaveznu radnju, rad. Prvi put ju je upotrebio Karel Čapek, češki pisac, u svojoj drami R. U. R., u kojoj je opisao industrijsko društvo u kojem su roboti bića po svemu nalik ljudima, osim po svojoj nemogućnosti da imaju potomstvo i „dušu“.

Iako je robote zamislio od krvi i mesa, a ne od metala i žica, Čapek je u komadu ini-

cirao ono što će mnogo godina kasnije Isak Asimov, poznati sci-fi autor nazvati „Frankenštajnovim sindromom“ - strah ljudi da će se bića koja su sami stvorili okrenuti pro-

tiv njih samih. Ovaj strah je doživio mnoge metamorfoze u savremenoj literaturi i na filmu, da bi se zadržao i do današnjih dana.

MAŠTA I RATIO

Nakon zanosa koji je u različitim medijima masovne kulture vladao tokom druge polovine XX veka, gde su roboti bili predstavljeni mahom kao kompjuterizovane forme života koje poseduju vlastitu formu inteligencije i druge personifikacije, njihovo današnje shvatanje je u najvećoj meri racionalno i funkcionalno. Robot se može odrediti kao *mašina koja je u stanju da samostalno obavlja unapred programirani zadatak*. Kako mašina nije biće, bar ne živo i misleće, roboti se danas sve ređe pojavljuju kao nosioci radnje u formama masovne kulture. ali je zato njihova uloga u razvijenom društvu neprikosnoven.

Pomalo uprošćeno, no ne i netačno, roboti ili pomažu ili zamenjuju čoveka. Svako od nas verovatno pamti slike beskrajnih proizvodnih traka automobila, gde bezlični nizovi robota sklapaju vozilo deo po deo. Iako su takvi roboti dijametralno drugačiji od njihovih literarnih pandana „sa dušom“, i oni su uspeali da izazovu strah ljudi. Doduše, ne strah od ugrožavanja života ili ličnog integriteta, već - radnog mesta.

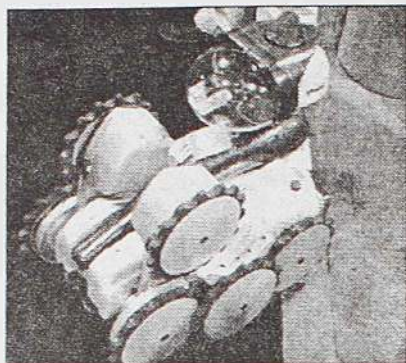
Nastavak na II strani

Nastavak sa 1 strane

Te mašine, koje rade šta im se naredi (programira) i koje ne jedu, ne piju, ne traže odmor i platu, obim određenih im poslova obavljaju bolje od bilo kog čoveka. Srećom (po čoveka, robotima je ionako svejedno), čovek je drugim ljudima osmislio dovoljan broj drugih poslova, za koje roboti nisu podjednaki.

MEDICINA

Jedno od najzabudljivijih polja primene robotike je svakako medicina. Sporadična upotreba ovih mašina zabeležena je još krajem sedamdesetih godina prošlog veka, da bi svoj nagli razvitak započela pre nepune jedne decenije, paralelno sa napretkom posebne nauke, koja objedinjuje medicinu i informacione i komunikacione tehnologije – telemedicinu. Kao „kraljica“ telemedicinu („medicinu na daljinu“), ukazuje se telehirurgija, gde su pacijent i osoblje, koje u realnom vremenu izvodi operaciju fizički, udaljeni – ponekad „samo“ jednu prostorijsku, a ponekad i nekoliko hiljada kilometara! Roboti se pokazuju kao odličan izbor u situacijama gde ruka hirurga, ma koliko on vešt i iskusn bio, nije u stanju da bude dovoljno precizna. Ovo se odnosi na operativne zahvate

situacija. Osim toga, roboti se koriste i za vršenje aktivnosti gde je ljudsko prisustvo rizično po samo osoblje, ali i za opštu bezbednost (transport opasnih materija, razminiranje terena i sl.). Roboti opremljeni sofisticiranim senzorima u stanju su da se provuku kroz najmanje pukotine neke ruševine, nađu preživelog i na taj način signaliziraju akciju koja treba da usledi spolja.

Roboti u budućnosti možda će velikim delom ličiti na njihove maštovite projekcije iz prošlosti. Čitav niz naučnih timova širom sveta svakodnevno napreduje u oblastima veštačke inteligencije i neuralnih mreža, što pruža osnov za pretpostavku da će roboti

Obimnije uvođenje robota u medicinsku praksu vrlo brzo će se pokazati kao neizbežno, s obzirom da će samo u zdravstvenom sistemu SAD u narednih 25 godina nedostajati oko 20 posto potrebne stručne radne snage, koju bi mnogo manje rentabilno bilo uvesti, nego je nadoknaditi robotima koji će obavljati manje složene, ali nezaobilazne poslove, od vađenja krvi i zamene toalet papira u WC do nadzora nad pacijentima

visokog rizika po zdravlje i život pacijenta, na mozgu, očima, prostati ili prilikom ugradnje veštačkog kuka. Osim većih šansi za povoljniji ishod zahvata, upotrebom robota se smanjuje zloženost medicinskog osoblja radijaciji i smanjuju se troškovi novca, prostora i vremena. Nadalje, prema analizama dr Džozefa Guta, obimnije uvođenje robota u medicinsku praksu vrlo brzo će se pokazati kao neizbežno, s obzirom da će samo u zdravstvenom sistemu SAD u narednih 25 godina nedostajati oko 20 posto potrebne stručne radne snage, koju bi mnogo manje rentabilno bilo uvesti, nego je nadoknaditi robotima koji će obavljati manje složene, ali nezaobilazne poslove, od vađenja krvi i zamene toalet papira u WC do nadzora nad pacijentima.

VOJSKA I POLICIJA

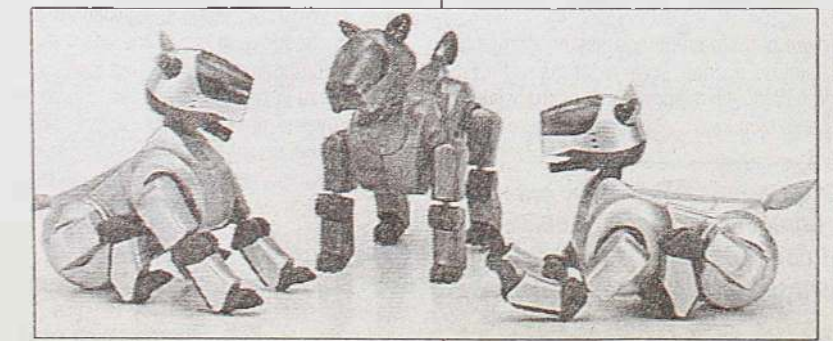
Tendencije u savremenim konfliktima koji uključuju upotrebu oružja su sa masovnosti u životu prešle u domen upotrebe specijalnih oružja, oruđa i jedinica vojnika ili policajaca. Među stavkom „oruđa“, mesta sasvim dovoljno ima i za robote. To još uvek nisu onakvi roboti koje smo imali prilike da vidimo u naučnofantastičkim akcionim filmovima, pogotovo ne *androidi* – polu-mašine, poluljudi, već mahom uređaji manjih i srednjih gabarita, koji se upotrebljavaju kao ispomoć u zadacima izviđanja, obaveštavanja, javljanja, praćenja i uhođenja neprijatelja i/ili dubioznih

vremenom steći sposobnosti koje će prevazilaziti puko izvršavanje onoga što im je unapred zacrtano i koje će podrazumevati funkciju učenja i donošenja ranije nepredvidivih odluka i akcija, baziranih na (novo)stečenim saznanjima, a u skladu sa procenom okolnosti od strane samih robota. Da li će se uz funkciju učenja razviti i emotivna, ne može se sa sigurnošću reći. Ako jednoga dana roboti postanu bića koja su samosvesna i koja imaju osećanja, to bi predstavljao vrhunski civilizacijski šok za ljudsku rasu, ravan spoznaju vanzemaljskog oblika života. To ga su svesni i naučnici koji rade na ovim poslovima, te javnost zdušno uveravaju da nikakvih opasnosti po ljudski rod nema. Bar ne za duže vreme, dok tehnologije dodatno ne uznapreduju...

Dušan Katilović

AIBO-kućni ljubimac

Japanska korporacija Sony već izvesno vreme na tržištu nudi nekoliko modela svojih robota – kućnih ljubimaca, pod zajedničkim nazivom AIBO. Po svom ponašanju, oni su mehaničke kopije živih pasa – raduju se, igraju, oglašavaju se, u zavisnosti od programa u njima i ponašanja vlasnika. Kao veštice komparativne prednosti u odnosu na žive ljubimce, navodi se da ne jedu, ne ostavljaju za sobom izmet i loše mirise, ne izazivaju alergiju na dlaku i – mogu se bez posledica isključiti (i ponovo uključiti).

COMEXPO 2002: Bolje nego lani

U okviru prvog jesenjeg koktela međunarodnih sajmova, na Beogradskom sajmu je od 17-22. septembra održan i Peti međunarodni sajam kompjutera, informacionih tehnologija, komunikacija i novih medija, COMEXPO 2002.

Iako je sve izgledalo prilično skromno, opšta ocena je da je sve mnogo bolje i perspektivnije u odnosu na jednu sliku koja je bila proteklih nekoliko godina.

Jednom rečju, ovo je bio sajam podrške, a dovoljno je bilo prisustvo svih onih koji u IT biznisu žele nešto da stvaraju. Iako su domaće računarske firme uglavnom male, poput porodičnih manufaktura, one su se pojavile, kao i većina stranih firmi koje u Jugoslaviji rade. Ruku na srce, jedino je Majkrosoft imao svoj štand, a ostali su bili prisutni na štandovima domaćih partnera.

NEWS

SERIAL ATA – SVE VEĆA PONUDA: Uticaj kompanije Intel na razvoj i budućnost PC još jednom se potvrđuje kroz Serial ATA standarda, koji već trči počasni krug po tržištu kompjuterskih komponenti. Novi standard komunikacije sa tvrdim diskovima podržava skoro sve novije ploče, a i broj kontrolera i RAID rešenja se gotovo dnevno uvećava. Kompanija Marvel je ovih dana objavila početak isporuke svog osmkanalnog Serial ATA RAID kontrolera. 88SX5080 je namenjen serverima i radnim stanicama velikih performansi. Treba se podsetiti da prema ovom standardu samo jedan uređaj koristi jedan kanal, tako da kontroleri sa po 6, osam ili više portova ne treba da vas iznenađuju. Preko svojih osam kanala po 1.5 Gbit/s, 88SX5080 daje propusnu moć od 12 Gbit/s, a komunikaciju sa sistemom ostvaruje preko 64-bitne PCI-X magistrale na 133MHz.

P4 CELERON NA 266MHz: Bez obzira na to što Intel još nije objavio dvogigahercni model Celeron procesora, on se već može naći u prodaji, kako na japanskom tako i evropskom tržištu. Procesor koristi 400MHz magistralu i 128KB L2 keša, iako je izrađen u 0.13µm. Ipak, novi P4 Celeron ima prednost u odnosu na 0.18µm braću, jer mu je smanjenjem jezgra smanjena i potrošnja (radi na 1.525V naspram 1.7V), a samim tim i toplotno zračenje, što povećava stabilnost procesora i njegov brzinski potencijal. Idealno za sve overclockere...

KRAĆI ŽIVOTNI VEK PODATAKA: Sledeći primer vodećeg proizvođača IDE diskova (Maxtor), kompanije Western Digital i Seagate su skratili garantni rok na svoje diskove, sa tri na jednu godinu. U zvaničnom saopštenju kompanije Seagate kaže se da skraćeni garantni rok počinje da važi za sve serije i modele diskova prodatih posle 1. oktobra 2002. godine. Ovaj trend je jako loše ispraćen u celoj IT javnosti, pogotovu od strane sistem integratora koji se pitaju kako sada da isporučuju svoje konfiguracije sa tri godine garancije na sve osim na „HDD“. Neke rešenje vide u korišćenju SCSI diskova, ali bi to svakako poskupelo krajnji proizvod. Ipak, prema zakonima Evropske unije proizvođači kompjuterske opreme su dužni da daju dvogodišnju garanciju na svoje proizvode, pa to važi i za proizvođače tvrdih diskova. Još kada bi bili članovi EU...

667MHz FSB DEBITUJE: Kao što se već zna, sledeća brzinska stanica za sistemsku magistralu Intel procesora je 667MHz. Prema izvorima sajta Inquirer, matične ploče sa podrškom budućoj magistrali već se mogu naći na tržištu. Prema tim izvorima, kompanija Gigabyte je pustila na tržište Socket N matičnu ploču, oznake GA-8P667U, koja podržava 667MHz FSB. Ploča ima integrisan šestokanalni AC'97 zvuk, USB 2.0, 10/100 Ethernet i RAID kontroler, a dilerka cena na istočno-evropskom tržištu joj je 135 dolara.

ATHLON MP – SMENA GENERACIJE: Izvori bliski kompaniji prenose da će AMD uskoro prestati sa proizvodnjom Athlon MP procesora sa Palomino jezgrom. MP procesori sa PR oznakom 2000+ i niže, će postepeno biti povučeni iz proizvodnje, a zamenjeni ih procesori sa Thoroughbred jezgrom. Sporniji MP procesori, će se prodavati još narednih šest meseci, ali će njihova isporuka distributivnim kanalima prestati do kraja ovog meseca.

Preprišao: S. Popović

Uz domaće proizvođače hardvera i softvera, Privredna komora Srbije je na svoj način predstavila aktivnosti svoje informatičke sekcije, a bili su prisutni i neki od najznačajnijih specijalizovanih časopisa iz ove oblasti.

Distributeri hardvera i softvera, nekoliko domaćih proizvođača specijalizovanog softvera, nekoliko interneta provajdera, dva mobilna operatora – uglavnom, nedostajale su samo one velike domaće firme koje organizuju sopstvene zlozbene manifestacije.

Ogromno interesovanje i veliku gužvu na svom štandu izazvao je Mobtel, koji je kupcima svojih post-pejd Mobi paketa poklanjao i mobilne telefone, istina Simens i Motorola modele starije generacije. Tako je po ceni od sto do oko hiljadu dinara mesečno, (uz 200 dinara ličarske mesečne takse iz doba Miloševićevog režima, koju „novi“ još nisu ukinu-

li), novi korisnik dobijao šansu da na licu mesta, naravno posle određenog čekanja u dugačkom redu, postane ponosni vlasnik 063 broja, a sam Mobtel je, pred očekivani tender za prodaju kompanije stranom partneru, značajno povećao broj korisnika. Posebnu poslasticu za stručni krug ljudi predstavljala su predavanja u stručnom delu programa, posvećena e-Banking i e-Governmentu.

Gorka pilula za posetioce celokupnog sajamskog kompleksa je razrovano pročelje, odnosno ulazni deo Beogradskog sajma. Bez autobuske stanice u blizini, bez pešačkog prelaza, uz cenu karte od 180 dinara, pesak u obući i oblaci prašine sigurno nisu bile dobar saveznik izlagačima. To sve i jesu bili bar neki od razloga za značajno manju posetu nego što smo navikli za dešavanja na Sajmu.

D. M. J.

TI multimedijalni procesor

Kompanija Texas Instruments je predstavila programabilni DSP procesor visokih performansi, namenjen multimedijalnim aplikacijama. TMS320C64x je namenjen digitalnim video rekorderima, sistemima za video konferenciju i drugim sistemima za prenos slike visokog kvaliteta. Procesor podržava veliki broj popularnih audio i video kodeka (algoritmi za komprimovanje i raspakivanje audio i video materijala), a pored standardnog MPEG-2, podržan je i sve popularniji MPEG-4/10. U svom rešenju TI nije zapostavio ni zvuk, tako da su podržani AC-3, AAC, G.7xx i MP3 formati. DM642, kako je kraće ime ovog procesora, ima 133MHz memorijsku magistralu, 66MHz PCI interfejs, 10/100 Ethernet, tri nezavisna videoporta i 16-bit zvučni sistem (McASP). Procesor se izrađuje u dve brzinske varijante, na 500 i 600MHz, a čak je i sponja verzija dovoljno jaka da dekodira istovremeno čak četiri NTSC video signala (720x480x30fps). Prve iskonke se očekuju u prvom kvartalu 2003. godine, po ceni od 45 dolara za 500MHz model, na količinu od 10000 kom.

S. P.

PC ZA POČETNIKE: WINDOWS (42)

Lista komponenti operativnog sistema

Kako neku komponentu sa liste „uključujemo“ ili „preskačemo“, to smo naučili u prethodnom broju, ali da vidimo, konačno, šta imamo od ponude na listi, odnosno koje se to komponente javljaju u okviru Windows Setup-a.

Krenimo redom. Do Windows Setup-a stižemo tako što zadamo komandu Control Panel > Add/Remove Programs. Kliknućemo potom na Windows Setup i otvoriće se prozor na kojem ćemo da uočimo listu Components. Ova lista nam daje sadržaj raspoloživih komponenti: dok je listamo, vršimo odabir željenih.

Komponente su sledeće: Accessibility Options, Accessories, Disk Tools, Microsoft Exchange, Microsoft Fax, Multilanguage Support, Multimedia, Multimedia, Microsoft Network.

Komponenta Accessibility Options pojednostavljuje rad na računaru osobama koje ne mogu u potpunosti operativno da rade na tastaturi. Postoji veliki broj sistemskih alata koji omogućavaju kucanje jednim prstom. Recimo, kod Shift, Ctrl, Alt mogućnost da se odvojeno pritisne modifikujući taster, zatim da se upotreba miša zameni upotrebom kursorskih strelica, za osobe sa slabijim vidom omogućava kontrastni prikaz na ekranu sa velikim pokazivačima, korišćenje zvučnih signalizacija u toku rada i slično.

Accessories je, verovatno, najsimpatičnija komponenta za svakog početnika. U okviru ove komponente imamo veliki broj pojedinačnih komponenti od kojih, to znamo, možemo odabrati samo neke. Komponente su Calculator, Character Map (to je tabela sa specijalnim simbolima koje želimo da unesemo u tekst, a nemamo mogućnost direktnog ukucavanja istih sa tastature), Desktop Wallpaper (pozadina ekrana), Games (igrice), Mouse Pointers (razni oblici za pokazivač miša), Net Watcher (alatka kojom se prate aktivnosti u mreži), Online User Guide (vodič za upotrebu Windows-a), Paint (cr-

tanje), Quick View (brzi pregled raznih tipova dokumenata), Screen Savers (programi koji služe za zaštitu ekrana u vremenu kada se ne radi na računaru), System Monitor (praćenje performansi sistema), System Resource Meter (praćenje zauzeća sistemskih resursa) itd.

Komponenta Disk Tools sadrži alate za održavanje diskova. Backup – program za pravljenje rezervnih kopija podataka. Drive Space – program za kompresiju podataka na disku i racionalnije korišćenje prostora. Scan Disk – opcija za pretraživanje i korekciju neispravno zapisanih podataka. Disk Defragmenter – programsku podršku za prepakivanje sadržaja diska.

Microsoft Exchange služi za razmenu svih poruka preko raznih tipova računarskih veza. Sadrži program za elektronsku poštu (Microsoft Mail Client).

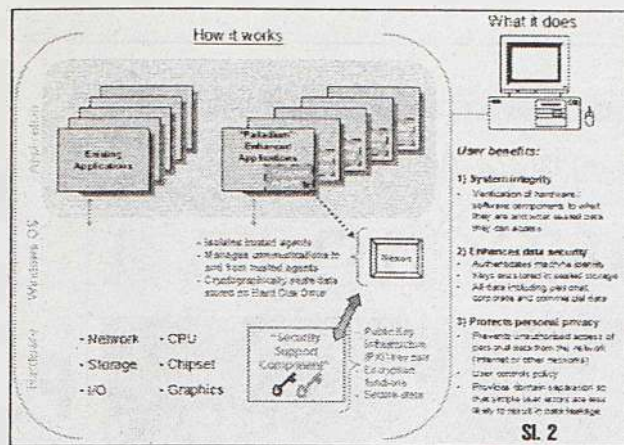
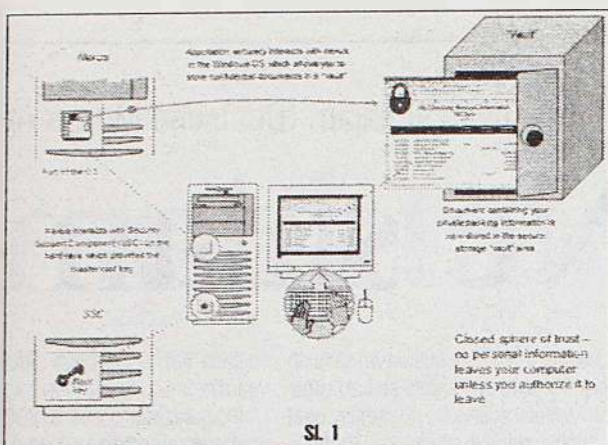
Microsoft Fax je program koji podržava slanje i prijem faks-poruka preko odgovarajućeg uređaja priključenog na računar ili faks-modem kartice.

Multilanguage Support jeste program koji služi za podršku međunarodnih slovnih simbola i nacionalnih karakteristika pojedinih regiona. Recimo, u okviru američke verzije paketa u ovoj komponenti imamo podršku za centralnoevropske zemlje (Central European language support), kao i za činičko pismo i grčki alfabet.

U okviru komponente Multimedia imamo programe za zvuk, slike, animacije i video sekvence. Audio & Video compression – filtere za dekompresiju nekih formata zapisa zvuka i slike, Media Player – aplikaciju za reprodukciju multimedijalnih zapisa, CD Player – program za slušanje muzičkih CD u CD-ROM-u, Sound Recorder – snimanje zvuka preko audio kartice, Volume Control tj. kontrola jačine zvuka.

Microsoft Network je program koji daje podršku za uključivanje u Microsoft on-line informacioni sistem i u njegove servise.

Marija Jovanović

Microsoft Palladium zaštita budućnosti ili ne

Palladium je kodno ime za evolucijski skup funkcija za Microsoftove operativne sisteme. Kombinujući je sa novom generacijom hardvera i korisničkih aplikacija, ova funkcija će pružiti pojedincima i grupama korisnika veću sigurnost podataka, ličnu privatnost i integritet sistema. Pored toga, Palladium će pružiti predvidljivim kupcima značajne koristi za sigurnost mreže i zaštitu sadržaja.

Današnje lično kompjutersko okruženje je napredovalo u smislu sigurnosti i privatnosti, dok je zadržalo značajnu količinu kompatibilnosti unazad. Napuštanje kompatibilnosti sa prethodnim verzijama bi značajno unapredilo kompjuterski svet, jer bi sistemi bili manji, brži i/ili više pouzdani, ali korisnici bi svakako više investirali u softver, hardver i vreme za obučavanje u rukovanju novijim verzijama istih. Ipak, evolucija otvorene mreže, interneta, stvorila je nove probleme i zahtevnost za pouzdanijim kompjuterskim korišćenjem. Porastom važnosti koju personalni računari imaju u svakodnevnom životu, kod kuće, na poslu, u školi, potrošači postaju svesniji teme matike privatnosti i sigurnosti. Trenutni pritisak je najveći na industrijske predvodnike, koji bi trebalo da preduzmu sledeće korake:

- Napraviti rešenja koja će ispuniti zahteve za pouzdanost i integritetom
- Unaprediti personalne računare na taj način kako bi se mogao iskoristiti potpuni potencijal i omogućiti širi opseg mogućnosti
- Pružiti potrošačima novi nivo poverenja u kompjuterskom iskustvu
- Nastaviti sa pružanjem podrške kompatibilnosti unazad sa postojećim softverom i korisničkim znanjem.

SPREČAVANJE KRADE IDENTITETA

Korisnici svakodnevno sve više poveravaju svojim kompjuterima vredne podatke. Takođe, poveravaju kompjuterima da obavljaju odgovorne funkcije, finansijske i legalne transakcije. Tu na scenu stupa Palladium, koji nudi mnogo toga korisnicima, kao što su unapređena, praktična korisnička kontrola, pojavljivanje novih server/uslužnih modela i moguće nove peer-to-peer uslužne modele. Osnovne prednosti Palladiuma potpadaju pod tri glavne kategorije: bolja integritet sistema, superiorna lična privatnost i unapređena sigurnost podataka. Ove kategorije su prikazane na Sl.1.

Palladium nije poseban operativni sistem (OS). On se bazira na arhitektonskim unapređenjima Windows-ovog sistema (jezgra) i kompjuterskog hardvera, uključujući procesor, periferne i čipsetove, kako bi se kreirao novi pouzdani izvršni podsistem (na Sl.1). Palladium neće ukloniti bilo koju funkciju iz Windowsa koja koju su se korisnici navikli, tako da sve što se vrši na vašoj mašini, vrteće se i dalje na Palladiumom. Mada će se svi programi pokretati, oni neće koristiti unapređenja koje Palladium pruža, sve dok se ne prilagode ovom okruženju tj. apdejtiju ili dok se ne nađu nove aplikacije. Ovakav softver će dobiti specifikaciju „Trusted Agent“.

Ono čime bi Palladium trebalo da se iskazuje je sprečavanje krađe identiteta i neovlašćen pristup ličnim podacima korisnika, bilo na internetu, bilo na drugim mrežama.

Transakcije i novčani procesi su lako proverljivi i pouzdani (putem unikatnog hardvera i softvera) i ne mogu biti imitirani. Sistemske tajne su zaključane u kompjuteru i postaju dostupne samo pod uslovima koje je korisnik odredio. Kao dodatak, korisnički interfejs sprečava „njuškanje“ i zamenu identiteta. Korisnik sam kontroliše šta je vidljivo i može odvojiti kategorije podataka na datom kompjuteru u određene oblasti. Poput skupa setova, oblasti pružaju garanciju odvojenosti. Sa tačno određenim identifikatorima, smerovima i kategorijama podataka za pojedinu oblast, one omogućuju korisniku da ima osiguranu radnu sredinu i potpuno slobodno okruženje za surfovanje po mreži, i sve to u isto vreme i na jednoj mašini.

Arhitektura Palladiuma će omogućiti novu klasu identitet provajdera, koji nude korisnicima usluge predstavljanja njihovih identiteta prilikom online kupovine. Ovi provajderi takođe mogu da osiguraju da korisnik odlučuje koliko će se od njegovih ličnih informacija otkrivati drugima. Ono po čemu se Palladium ističe je prepoznavanje korisnika, što se vrši prepoznavanjem softvera i hardvera, a ne korisnika. Baziran na integritetu platforme, sistem ostavlja korisniku da sam određuje identitet, kako za posao, tako i za kućnu varijantu ili pravljenje više identiteta, po jedan za svaku određenu potrebu.

Na primer, radnik se uloguje na firminu mrežu od kuće. Poverljivi gateway server odlučuje o pristupu sa strane i dozvoljava samo poverljivim aplikacijama (Trusted Agents) pristup mreži. Kada se poveže, zaposleni može da koristi Remote Desktop da pristupi kompjuteru na poslu i na njemu bezbedno obavi posao. Tako se mreža kompanije štiti od virusa koje su zaposleni kupili preko neke lične e-mail poruke. Ovom tehnologijom korporacijska mreža je zaštićena, a pojedinac je osiguran da kompanija ne

novi sistem i pokušali da pristupe tim podacima. Attestation je mehanizam zaštite koji služi za potvrđivanje validnih verzija. Softverske komponente su Nexus i Trusted Agents. Nexus je komponenta Mikrosoftovog Windowsa koja se izvršava u jezgri i pruža osnovne usluge Trusted Agentima, kao što je potvrda zahteva. Trusted Agent je program ili deo programa koji pohranjuje tajne podatke u Sealed storage.

Zatvorena sfera poverenja povezuje podatke ili usluge skupa korisnika (logon) i skupa prihvatljivih aplikacija. Kao što se vidi na slici Sl.2, nexus ne otvara samo jednostavno sef, već će nexus otvoriti samo određeni sef i samo za mali broj aplikacija.

Palladium će se isporučivati sa kompjuterima, gde će Palladium hardver i softver biti neaktivni, a na korisniku će biti ostavljeno da li će ga aktivirati. Potpuno isključivanje podržavaju njegovo isključivanje u hardveru, tako da se on samo softverski ne može nikako uključiti.

KO KOJA KONTROLIŠE?

Neka pitanja se sama postavljaju: sa ovakvom kontrolom, da li će Microsoft primorati korisnike da koriste samo one proizvode koje on sam odobri? Da li će moći da briše neželjene programe sa većeg kompjutera, kao što su ilegalni DivX filmovi i MP3 pesme? Microsoft tvrdi da Palladium služi za skrivanje ličnih podataka i da ne utiče na dizanje sistema, tako da ne može da spreči pokretanje programa, sem ako sam korisnik tako ne odredi. Ali jedno je sigurno, ovim proizvodom Microsoft će uspostaviti kontrolu nad razvojem tehnologije kompjuterske sigurnosti i digitalnih prava. Dakle, Palladium predstavlja virtualni sef koji se nalazi unutar svakog kompjutera, omogućujući korisnicima da čuvaju šifrovane podatke, koje će moći da vide samo oni koji imaju autorizaciju.

Pošto Palladium postoji i na hardverskom nivou, Microsoft je potpisao ugovor sa firmama Intel i Advanced Micro Devices (AMD), koji su se obavezali da će proizvesti Palladium čipove. Pored toga, Microsoft će takođe morati da ubedi proizvođače softvera da se uključe u Palladiumovu arhitekturu. Formira se stav da je ovo nešto što će korisnik morati da ima kako bi obavljao sigurne operacije na internetu.

Internet kritičari smatraju da je ovo zavera i pitaju se da li je (samo)određivanje Microsoft za kompjutersku sigurnost isto kao da ste ostavili lišicu da čuva kokašinjac? Osnova je, ko ima kontrolu:

korisnik ili džin iz Redmonda? Sva ova pitanja će biti odgovorena mnogo pre 2004. godine kada je zakazano izbacivanje Palladiuma na tržište. Jedno je sigurno, Microsoft ovo neće moći sam da nametne tržištu (i pored monopolskog statusa na tržištu operativnih sistema), zato je i obezbedio podršku Intel i AMD, što je samo prvi korak u gradnju razgranate industrije podrške za Palladium. Intel (kako smo pisali u prošlom broju) se upustio u ove vode sa svojom LaGrande tehnologijom. Svakako, korisnici Linuxa neće skoro ugledati varijantu Palladiuma za njihov operativni sistem, tako da ako hoćete da imate Palladium - morate imati Microsoftov OS. Pametan je čika Bil... **Srdan Popović**

KAKO SASTAVITI RAČUNAR? (3)

Skladištenje podataka

Računar ne može da funkcioniše bez nekog uređaja za skladištenje podataka. U današnje vreme u tu svrhu se koristi čvrsti disk. Poslednjih godina cene su vrlo glavo padale, a kapacitet otprilike istom brzinom rastao. Tako se sa veličine od najviše dva gigabajta, u samo par godina došlo do standardnih diskova bar dvadeset puta većeg kapaciteta.

U ratu kompanija pobedu je odneo Maxtor, kupovinom najvećeg rivala Quantuma. Ipak i Western Digital, Seagate ili IBM nisu za bacanje. Proizvodi svih ovih firmi su odličnog kvaliteta. Ono na šta, pri kupovini, treba obratiti pažnju jeste brzina okretanja ploče u disku, kao i količina memorije koju poseduje, jer od toga najviše zavisi brzina uređaja. Obavezno izaberite uređaj brzine 7.200 obrtaja u minuti. Standardni diskovi imaju 2MB memorije, a posebni modeli imaju i više (na primer 8MB po jedinici WD modela). Cela ova priča se odnosi na IDE uređaje, koji i preovlađuju u kućnim i većini poslovnih mašina. Postoje i SCSI diskovi, koji su nešto brži i većih su kapaciteta, ali su to vrednosti koje su bitne samo za, na primer, velike baze podataka gde je svaki delić sekunde značajan. Što se tiče kapaciteta, nema razloga da uzimate disk manji od 40GB jer razlike u ceni između takvog i manjih modela nisu značajne. Naravno, uvek se možete odlučiti i za veće kapacitete, ali to projektujete prema sopstvenim potrebama. Čuvanje zvučnih i video zapisa na disku odnosi najviše prostora, dok uobičajen rad koristi svega delić raspoloživog prostora.

Svaki računar ima i floppy disk, i to je komponenta bez koje se praktično ne radi. Iako je moguće podizanje sistema i sa kompaktnog diska, ostalo je uobičajeno da se za te potrebe koriste diskete i to je verovatno i najdugovečiji sistem za čuvanje podataka na računaru. Uvek možete umesto standardnog, nabaviti i ZIP ili neki drugi uređaj, ali onda se postavlja pitanje kompatibilnosti sa ostalim korisnicima. Jednostavno, FDD, kako se obično označava, nezamenljiv je deo računara.

Malo je teže izabrati CD uređaj. Možete se odlučiti za čitač, i pri tome ga koristiti za gledanje sadržaja diskova koje nabavite, a možete se odlučiti i za CD pisar. On će vam prvenstveno biti potreban ako planirate da vaš rad na računaru arhivirate na neki pouzdan medij. Povremeno smeštanje na diskove je jeftinije od drugih tipova čuvanja podataka, a ni uređaji više nisu toliko skupi. Što se tiče marke uređaja, sa raznih strana čete čuti da je TEAC najpouzdaniji. To svakako nije bez razloga, iako su i drugi uređaji sasvim dobri. Ipak, kad sa nečijim proizvodima nema puno rizikovanja, onda je sve jasno.

Ako želite da gledate i DVD izdanja na računaru, morate imati odgovarajući uređaj. Čitači su relativno jeftini, otprilike u rangu cena CD pisara, a postoje i kombinacije ta dva uređaja. DVD pisarči su dosta skuplji i neisplativa investicija u trenutku kad postoji više standarda pisanja po tom tipu diskova.

KOMUNIKACIJA I ZVUK

Deo koji se nekada nabavljao odvojeno, a ljudi koji su ga naručivali smatrali su trikovima je modem. Sada niko ne zamišlja računar bez njega. Komunikacija, makar pristup e-mailu, jedan je od osnovnih poslova koje svako od nas vrši na računaru. Tu je još i pregled Web stranica i pristup mnogim drugim resursima. Kupovina se ovde svodi na nabavljanje internog ili eksternog uređaja. Mnogi vole spoljne jer imaju lampice po kojima se može zaključiti šta se trenutno dešava, ali je praktičnije nabaviti unutrašnji modem, jer nema dodatnih kablova oko stola i jedno mesto za napajanje ostaje slobodno. Osim renomiranih proizvođača, kao što su US Robotics/3Com ili Elsa, u ponudi je i puno bezimenih uređaja koji se prepoznaju po nazivu proizvođača čipa na njima: Lucent (Agere), Rockwell, Cirrus Logic... S obzirom na kvalitet naših telefonskih centrala, ovde ne važi pravilo koliko para toliko muzike. Neretko se baš bezimeni uređaji bolje snalaze sa našim vezama. Najbolje rezultate su ostvarivali modeli sa Lucent čipovima, ali je najbolje isprobati neki model kod vaše kuće da biste bili sigurni da sve radi kako treba. Ukoliko imate ISDN liniju, onda možete koristiti i modem, ali vam za pun ugodan treba ISDN adapter. Oni takođe dolaze u eksternim i internim verzijama, a bezimenih modela praktično nema jer je ponuda ograničena zbog malog broja takvih linija. Za koji god model da se odlučite ne bi trebalo da imate ikakvih problema.

Škoro svi modeli matičnih ploča imaju integrisane zvučne kartice koje obezbeđuju solidan kvalitet za većinu korisnika. Ako ste vašu mašinu namenili i za igranje i gledanje filмова, bolje da nabavite neku dodatnu karticu koja podržava surround zvuk. To u našoj praksi znači izbor između modela sa čipom CM8738 ili neka od Creative kartica. One prve su jeftinije i pravi ih puno firmi, a najbolje se pokazao Zoltrixov model. Creative pravi više modela kartica, a u kućnoj upotrebi dovoljan je SoundBlaster Live 5.1 Value. Obe varijante omogućavaju da zvuk slušate preko 5 satelita i subwoofera.

Izbor zvučnika je veći problem. Postoji ogroman broj jeftinih modela, manje poznatih ili nepoznatih proizvođača, koji se prosto nude sa svih strana, a koji vam neće omogućiti da ih ikada „odvrmete“ do kraja. S druge strane, postoji dosta proizvođača sa imenom, kupovinom čijih proizvoda neće žaliti. Tu se svrstavaju Cambridge Soundworks, Logitech, Altec Lansing, Labtec... Njihovi proizvodi, ne retko nisu prihvatljive cene za džep prosečnog korisnika. Postoji i grupa srednjeg kvaliteta i cene, a rekao bih da među njima prednjači nepoznato ime Kinyo. Odnedavno se mogu naći i na našem tržištu, a po prihvatljivoj ceni nude odlične proizvode. Profesionalci će sigurno preskočiti obe jeftinije grupe proizvoda i rešenje potražiti među najskupljima, ali je ovo sasvim dovoljno za nas ostale.

TASTATURA I MIŠ

Ovo su dva uređaja na koje korisnici, po običaju, obraćaju najmanje pažnje (uz kućne) i izbor neretko prepuštaju prodavcima. A ovi, kao i svi drugi trgovci, uglavnom jedva čekaju da se oslobode onoga čega imaju najviše na lageru. Nakon prve ovakve greške, pri sledećoj kupovini sigurno ste pažljivo gledali šta uzimate.

Tastatura ima širok izbor, dobrih proizvoda malo. Tu su kvalitetni uređaji Logitecha i Microsofta. Nešto malo lošiji Focus i Safeway i svi ostali, čast izuzecima. Kvalitet i košta, pa su i cene raspoređene u te tri grupe. Prednost bi trebalo da date tastaturama sa klasičnim izgledom i rasporedom tastera, ali sa dodatnim tasterima za pokretanje nekih programa i manipulisanje muzikom. Ukoliko redovno kucate i koristite Office aplikacije, onda se odlučite za neki prelomljeni model, sa posebnim tasterima za ovu upotrebu. Već navedeni proizvođači, uglavnom svi, imaju proizvode koji se mogu svrstati u svaku od navedenih upotrebnih grupa. Kao posebna pogodnost, tu su bežične tastature (nikako sa infracrvenom komunikacijom), ali su one i dosta skuplje.

Kod miševa je slična priča. Opet Logitech i Microsoft, a tu je i A4Tech, vodeći inovator na ovom polju, koji poseduje i mnoge patente koje drugi primenjuju, pa time i drži cene svojih proizvoda na nižem nivou. Izbor se svodi na neki model ovih firmi, a tu se nude klasični miševi (sa kuglicom) i optički koji vremeom postaju sve precizniji a zahtevaju manje muke oko održavanja, odnosno čišćenja. Modeli obe vrste postoje i u bežičnoj varijanti, a cene u skladu sa funkcionalnošću rastu, pa najskuplji modeli koštaju i više od 50 evra. Ja vam svakako preporučujem neki od optičkih modela, a ako ne planirate da radite na više od metar udaljenosti od računara, i uređaji sa žicom će vam odgovarati. **Marko Herman**

SLEDEĆE NEDELJE: Kako izgleda preporučena konfiguracija

Kursevi i ispiti za međunarodne diplome
Microsoft, Adobe, Autodesk, Cisco, CompTIA...

CET
Computer Equipment and Trade

Microsoft Certified
Technical Education

Knez Mihailova 6/VI, (011) 328-1614, 328-2995, 328-1720, www.cet.co.yu

IKONE

ROBERT VILSON, mag modernog teatarskog izraza, gost BITEF

Beda je reka čovečanstva

Otvoravanje 36. BITEF predstavom „Vojcek“ („Woyzeck“) danskog „Betty Nansen Teatra“, u režiji Roberta Vilsona (Robert Wilson) predstavljalo je nesvakidašnji događaj čak i za sam BITEF. Ono što su Beograđani dve noći zaredom videli (Beograd je video Vilsonovog „Vojceka“ pre Njujorka!) bilo je lucidno moderno teatarsko poigravanje rečju, muzikom, glasom, bojom, geometrijom. Izazov za gledaoce bila su dva velika umetnika – Vilson kao ikona avangardnog teatra i Tom Vejts (Tom Waits) kao muzička andergraund ikona.

Sam dramski predložak rano preminulog Georga Bihnera (Georg Büchner) iz 19. veka (koji je otvorio put kasnijim nemačkim dramatičarima Georgu Kajzeru i Bertoldu Brehtu) predstavlja niz fragmentovanih scena i deliričnih epizoda. Bihnerova drama je istinita priča o vojniku Vojceku koji, da bi izdržavao lepu ženu Mariju i malog sina, prodaje svoje telo za naučne eksperimente, i lagano tone u demenciju, sve do tragičnog čina ubistva. Takav zaista vanvremenski tekst pokazuje se kao izvanredan motiv koji je moguće iščitavati na mnogo načina uz različite vizuelne stilove, što je svakako bio izazov i Robertu Vilsonu, američkom reditelju, rođenom Teksašaninu, kome je primarna vokacija arhitektura i dizajn enterijera. Robert Vilson potpisao je ne samo reži-

Robert Vilson i Tom Vejts

točasovnu predstavu koja je zaista pomerila granice. „Ajnštajna na plaži“ (Einstein On the Beach). Narativ koji na momente prelazi u nadrealizam i jasne i precizne i svedene geometrijske vizuelne forme postaje prepoznatljiv Vilsonov rukopis.

Godine 1993. Robert Vilson, Tom Vejts i

Vejtsova supruga Ketlin Brenan (Kathleen Brennan) saradivali su na predlošku Vilijama Berouza (William Burroughs) „The Black Rider“ (Crni jahač), a rezultat je bila avangardna opera, kao i na priči o Alisi u Zemlji čuda – „Alice“, takođe u formi moderne opere. 1996. godine Vilson je zajedno sa jednom od najvećih anderground legendi, Lu Ridom (Lou Reed) kreirao još jednu operu „Time Rocker“, zasnovanu na predlošku kultnog sf pisca Herberta Dž. Velsa (H.G. Wells) „Vremeplov“ (The Time Machine). Još jedna saradnja Vilsona i Lu Rida ovaplotila je rok operu posvećenu životu i delu Edgara Alana Poa „POetry“.

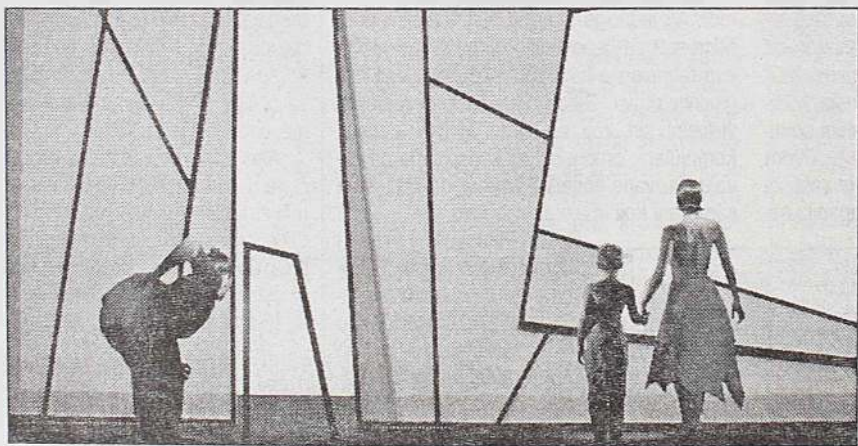
Inszenacija Apokalipse – „Death, Destruction & Detroit III“ bazirana je na romanu Umberta Eka (Umberto Eco) „Ostrvo dana predašnjeg“ (L'isola del giorno prima) a muziku je potpisao proslavljeni Ruiči Sakamoto (Ryuichi Sakamoto). (Na Vilsonovom oficijelnom sajtu nalaze se fotografije i storibordovi ove i drugih njegovih predstava). Sa andergraund umetnikom Lori Anderson (Laurie Anderson) radio je na inscenaciju klasičnog Euripidovog teksta „Alkesta“. Izražajni jezik Roberta Vilsona nije

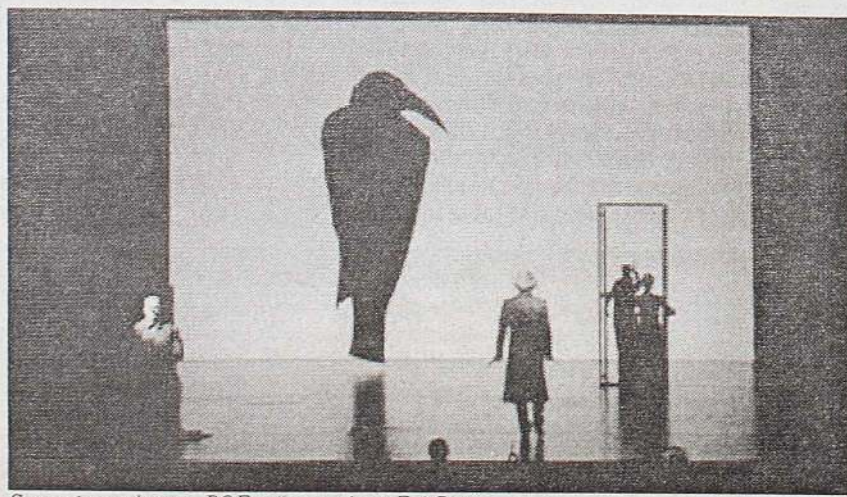
Scena iz predstave „Vojcek“

ju, već i scenografiju i dizajn svetla – vizuelni vatromet koji ritmički i značenjski akcentuje scene. Živu muziku – orkestar koji je pratio čitavu inscenaciju – čine klavir, bendžo, bubnjevi, harmonika, orgulje, truba, trombon, saksofon, čelo, bas i flauta, i njihove linije čine sasvim jasno prepoznatljivim Vejtsov stil. Lajtmotiv čitave predstave je „Beda je reka čovečanstva“ (Misery is the River of the World).

Proboj Roberta Vilsona označila je neobična nema opera „Deafman Glance“ u kojoj je igrao gluvo-nemi dečak, a koja je fukusirala pažnju gledalaca na mikro-pokret. Sa jednim od najvećih živih kompozitora, Filipom Glasom (Philip Glass) Vilson je 1976. kreirao pe-

Izražajni jezik Roberta Vilsona nije reč u klasičnom smislu književnog teatra, zamorenog i istrošenog tekstom. Vilson je najbliže na tragu totalnog umetničkog dela (Gesamtkunstwerk) kakvo je proklamovao Rihard Vagner – slika, boja, glas, muzika, tekst, glumčevo telo, predstavljaju sastavni i nerazdvojni deo narativa. Najbliže se Vilsonov teatar može označiti kao savremena opera

Scena iz predstave „POetry“ posvećene E.A.Pou

reč u klasičnom smislu književnog teatra, zamorenog i istrošenog tekstom. Vilson je najbliže na tragu totalnog umetničkog dela (Gesamtkunstwerk) kakvo je proklamovao Rihard Vagner – slika, boja, glas, muzika, tekst, glumčevo telo, predstavljaju sastavni i nerazdvojni deo narativa. Najbliže se Vilsonov teatar (u kome nema mesta naturalizmu) može označiti kao savremena opera. Eskpresivnost glumačkog lica, purpurni kostim junakinje, izvanredne muzičke sposobnosti svih glumaca, precizno svetlo kao dramski akcenat, predstavljaju neosporne kvalitete Vilsonovog „Vojceka“. Vilson čini da se njegov teatar približi jednom drugom mediju – filmu, čiji specifični jezik vizuelnih simbola Vilson vešto podražava.

Vesna Perić

Korisni linkovi:

<http://www.robertwilson.com>
(zvanični Vilsonov sajt)
<http://www.bettynansen.dk>
(sajt danskog teatra Betty Nansen)
<http://woyzeck.homepage.dk>
(sajt predstave „Vojcek“)
http://www.officialtomwaits.com/a_plays.htm
(sajt Toma Vejtsa)

Hanoverski sajam (Deutsche Messe AG) po

Ne sajam,

Posle četrnaest godina odsustva sa ovih prostora, Hanoverski sajam se kao organizator velikih svetskih događaja opet predstavio jugoslovenskoj javnosti. Protekle nedelje u Beogradu je boravio Rainer Dorau, direktor Odeljenja za inostrana zastupništva ove organizacije, koji je privrednicima i novinarima predstavio predstojeće događaje.

Medu ostalim velikim manifestacijama, na spisku događaja nalaze se i međunarodni sajmovi kao što je Domotex, posvećen tepisima i podnim oblogama, na kome je tradicionalni izlagač Sintelon, a još četiri domaća preduzeća iz ove branše najavila su svoje učešće na predstojećem, od 11. do 14. januara sledeće godine. Vodeća svetska izložba dostignuća i ponude iz oblasti industrije (automatizacija, mikrotehnologija, energija, razvoj i istraživanja tehnologije...), Hanoverski sajam, dešava se u drugoj četvrtini 2003. Krajem maja, za našu privredu izuzetno je značajna i LiGNA, svetski sajam šumarstva i drvne industrije, dok sve veći značaj dobija oktobarski sajam biotehnologije, Biotechnica. Tradicionalno, srpski izlagači interesuju se za izložbu Agritechnica, čiji je period dešavanja sredina decembra. Treba, svakako, pomenuti i sajam obrazovanja i učenja, te izložbu vozila, opreme i sistema za transport robe i putnika.

Međutim, sasvim sigurno najpoznatija manifestacija koju Hanoverski sajam organizuje, jeste CeBIT, jedan od najpoznatijih svetskih sajmova i najznačajnija manifestacija iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija.

To, zapravo, nije sajam, to je spektakl, naglašava Rainer Dorau, dodajući da se ceo događaj dešava na površini od milion kvadratnih metara, dok 27 hala sajma u Hanoveru, inače jednog od najzelenijih gradova u Evropi, imaju više od 450 hiljada kvadratnih metara zatvorenog izložbenog prostora. Samo parking prostor može, primera radi, da primi 50

hiljada vozila, od čega skoro devet hiljada garaza.

Organizatori CeBITa 2003. već u pripremi, u nastojanju da događaj prilagode novom digitalnom svetu, sa ciljem na praktičnu primenu.

Novi oblici i načini predstavljanja još sadržajnije da istaknu mogućnosti komunikacije i novih digitalnih tehnika, kao i nas predstavnik Hanoverskog sajma slaviju Đurđica Hadži-Pavlović:

Jače nego dosad u prvi plan izlaze na fotografija, koja će se predstaviti sa paletom proizvoda od digitalnih kamera i videokamera, kamkordera i spe-

Italijanski institut interaktivnog dizajna

Od antropofona do di

Sve češća sintagma „interaktivni dizajn“ postaje nezaobilazan rečnik umetnika koji koriste prednosti tehnologije, a svoju oficijelnju i akademsku formu ona ima i na jed-

nom evropskom institutu. U pitanju je Italijanski institut interaktivnog dizajna IVREA. On nudi dvogodišnji postdiplomski program na engleskom jeziku za diplomirane stručnjake različitih obrazovanja koji uče dizajn interaktivnih proizvoda baziranih na informacionoj tehnologiji. Takođe, oni posmatraju tehnologiju kao važan element svakodnevnice kulture i istražuju osnovni odnos dizajna, kulture, ekonomije i tehnologije.

Sam interaktivni dizajn predstavlja jednu novu disciplinu koja objedinjuje estetiku, kulturu, tehnologiju i humanističke nauke, a pokriva dizajniranje usluga koje tehnologija nudi i kvalitet našeg iskustva u interakciji sa takvim uslugama.

IZMEŠANE STVARNOSTI

Budući da ljudska bića interaguju sa svojim okruženjem koristeći čula, imaginaciju, emocije, i saznanja, te je interakcija nešto svojstveno ljudskom rodu, razvojem tehnologije omogućena je i indirektna interaktivnost putem kompjutera. Interaktivni dizajn oblikuje život koji živimo sa interaktivnom tehnologijom, baš kao što

„stariji“, industrijski dizajn oblikuje akciju sa mašinama, a arhitektura sa prostora koji imamo u gradovima.

Interaktivni dizajn ne uključuje

Istraživanje COEXISTENCE sa projekta MIA

...a opet se predstavio jugoslovenskoj javnosti

ć spektakl

profesionalne opreme, do sistema za i i fotografskih studija. Takođe, pri- i štampu zauzima značajan prostor. in novina u izložbenom programu saj- IT biće totalno digitalna prezentacija i stacije u kući (home-automation), sa

ponudom digitalnih TV i video uređaja, siste- ma za automobile, home security i sistema upravljanja za automatizaciju u zgradama.

U Hall 25 nalaziće se trgovački centar Planet reseller, gde će proizvođači moći da se predsta- ve odabranim partnerima, dodaje Hadži-Pavlović, naglašavajući da se težište sajma zasniva na prošlogodišnjem konceptu – IT oprema i sistemi, telekomunikacije i mreže, softver i servisi, auto- matizacija podataka, vizuelni sistemi i obrada glasa, IT bezbednost i tehnologija kartica, ban- karska tehnologija i finansijski servisi. „Park bu- dućnosti – susret biznisa sa razvojem i novim tehnologijama“, tržište IT poslova. Ovogodišnji CeBIT za osam dana videlo je više od 700 hilja- da posetilaca. Osim jačanja i dogradnje stručnih sajmova u samom Hannoveru, intenziviran je i in- ternacionalni angažman. Australija, Brazil, Kina, Singapur, Tajland i Turska, zemlje su u kojima je Deutsche Messe AG sa svojim sestrinskim pre- duzećima organizovala nove manifestacije.

U Šangaju je sagrađeno novo sajmište, na kome se održava CeBIT Azija, dok se slična ma- nifestacija odigrava i u Turskoj, za evro-azijski region, uz već uobičajeni CeBIT USA u Njujorku.

Mnogi naši izlagači su bili cenjeni klijenti Hanoverskog sajma, poput subotičke kompa- nije SEVER, koja se već ove sezone vraća u Nemačku kao izlagač, a gospodin Dorau nada se da će i na drugim izložbama, pogotovu na CeBITu, ubuduće biti sve više i jugosloven- skih firmi i posetilaca. **Damir Jelisavčić**

Zajednički nastup naših IT firmi na CeBIT 2003.

Se desetak naših firmi koje se bave IT tehnologijama dogovorilo da zajednički nastupe u 2003. godine. Sa željom i procenom da mogu da konkuriraju na svetskom tržištu, oni su se zajednički predstavili pod pokroviteljstvom Privredne komore Srbije, kaže za Da- niela Medaković, predsednica informatičke sekcije PKS. Izdavači i ostala domaća preduzeća koja smatraju da imaju šta da ponude svetskom trži-štu prijavili ovoj komori, kako bi se njihovo učešće na vreme regulisalo.

...e odnos dizajna, kulture, ekonomije i IT

je mobilnog niranja žudnje

štašinama, jer je naš život prožet te- lekomunikacijskim mrežama i nematerijalno- šću televizije, muzike i informacije uop- šte. Usluge proizilaze ne samo od dizaj- niranja samih tih usluga već i načina na koji mi interagu- jemo sa mašinama kao što su telefon, PDA, i druge. In- teraktivne tehnologije zahte- vaju novi dizajn koji obje- djuje i zvučni i grafički i di- zajn proizvoda.

Jedan od prošlogodišnjih projekata ove škole je i izlo- žba pod nazivom MIXED RE- ALITIES (Izmešane stvarno- sti) koja predstavlja interak- ciju realnog i virtuelnog. Ne- ki od projekata istražuju ka- ko dizajniramo, a neki šta di- zajniramo. Rad koji ispituje kako smo inspirisani ljudima i situacijama za koje dizajni- rano zove se EXPERIENCE LAB. Jedan dizajner koji se bavi upravo interaktivnim di- zajnom i tri naučnika iz obla- sti društvenih nauka bavili su se tom prilikom različitim aspektima procesa dizajnira- nja – da li proizivljavanje is- kustva od strane dizajnera olakšava proces dizajniranja i kako dizajnerski tim može komunicirati na daljinu.

Ovaj tim je pozvao i 6 IT stručnjaka za ovaj eksper- iment, koji su poslali u razli- čite planinske hotele na po-

tri dana. Oni su samostalno radili na odrede- nom dizajnerskom zadatku a međusobno su komunicirali samo putem kompjutera. Tim je, stacioniran u Institutu IVREA, posmatrao tu diskusiju vođenu kompjuterima i logovao se u sve diskusije spolja. U sledećoj fazi trebalo je da dizajneri dizajniraju novi poboljšani softver koji će odgovarati potrebama međusobno udaljenih i razdvojenih saradnika. Na taj način tim je pocienivao razlike međusobne saradnje dizajnera kako u realnom tako i u virtuelnom svetu, odnosno, kada su razdvojeni a komuni- caraju putem kompjutera.

DISPLEJI NA GLAVAMA

Jedan istraživački video rad ove izložbe bavi se, na primer, antropologijom mobilnog telefona – umetnici Franco La Cecla and Ste- fano Savona istražuju kako se ljudi u javno- sti ponašaju, kakve gestove prave i kakvu te- atralizaciju primenjuju dok razgovaraju mobil- nim telefonom, što svakako zavisi od kultur- nog konteksta – rezultati istraživanja su dru- gačiji u Palermu, na jugu Italije, od onih u To- rinu. Rad pod nazivom COEXISTENCE (Koeg-

Interaktivni dizajn oblikuje život koji živimo sa interaktivnom tehnologijom, baš kao što „stariji“, industrijski dizajn oblikuje našu interakciju sa mašinama, a arhitektura interakciju koju imamo u gradovima. Interaktivni dizajn ne uključuje samo interakciju sa mašinama, jer je naš život prožet telekomunikacijskim mrežama i nematerijalnošću filma, televizije, muzike i informacije uopšte

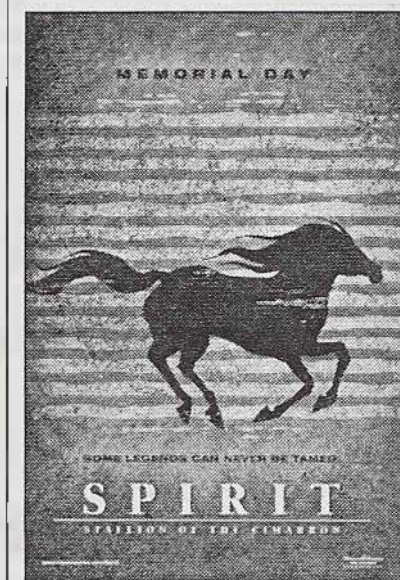
zistencija) postavlja pitanje da li je moguće dizajnirati kompjutersku aplikaciju koja glat- ko i bez šava povezuje realni i virtuelni svet.

Jesen puna DVD hitova

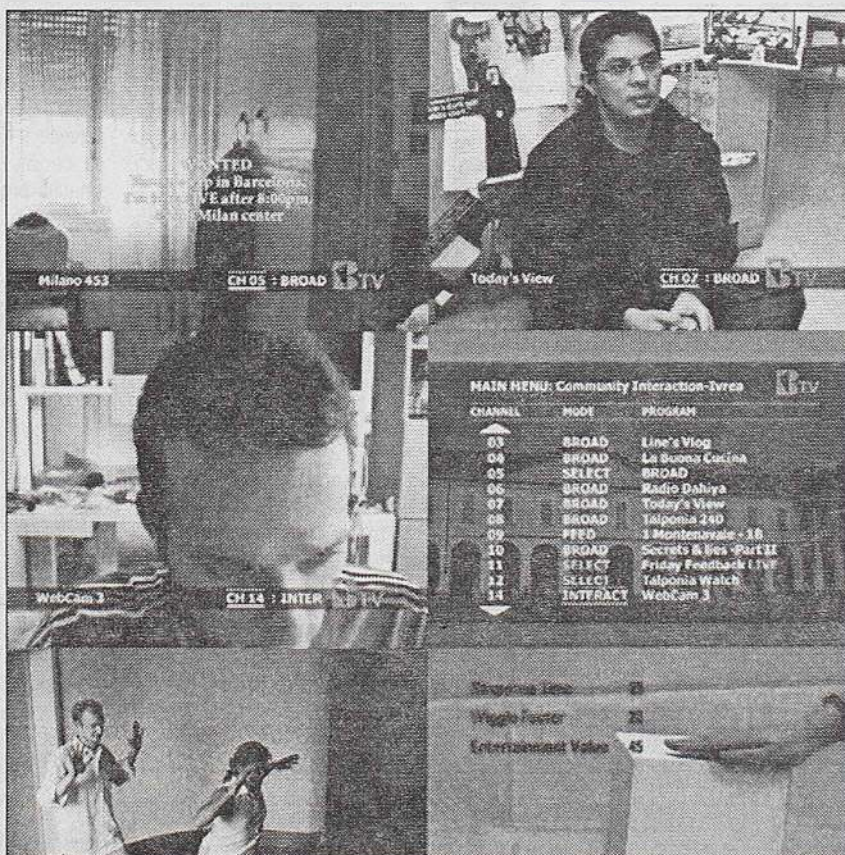
Verzija filma „Napad klonova“, druge epizode „Ratova zvezda“, koja će se prikazivati u IMAX bioskopima biće za 23 minuta kraća od originalnog izdanja. Razlog za ovo skraćivanje leži u pri- lagodavanju dužine filma kapacitetu od 120 minuta koliko ima većina IMAX sistema. Iz kompa- nije „Lucasfilm“ poručuju da će, pored skraćivanja filma, biti zadržan integritet priče.

Kompanija „Sony“ će tokom jeseni objaviti nekoliko svojih žanrovskih hitova na DVD-u i VHS- u. Između ostalog „Spider-Man“ stiže 1. novembra, „Men in Black II“ 26. novembra a „Stuart Lit- tle 2“ pre Božića. „Warner Brothers“ su najavili da će film „Scooby-Doo“ objaviti 11. oktobra, dok

„Fox“ priprema „Star Wars: Episode II-Attack of the Clones“ za 12. novembar, a „Ice Age“ za 26. novembar. Kompanija „DreamWorks“ će 19. novembra pustiti u prodaju DVD verziju filma „Spirit: Stallion of the Cimarron“, a „Disney“ 3. decembra isporučuje u prodavnicu „Lilo & Stitch“.

Iako je Stiven Spielbergov SF triler „Minority Report“ ušao u bioskope tek pre par meseci, DVD verzija ovog filma se priprema skoro dve godine. Spielbergovom DVD producentu Lorenu Bozereu (A.I. Artificial Intelligence) je bio dozvo- ljen slobodan pristup od prvog dana snimanja fil- ma. On je tako imao priliku da hronološki zabele- ži snimanje celog filma i ima stotine sati materijala. Od toga će biti napravljeno sat vremena do- datnog materijala za DVD koji otkrivaju sve aspekte produkcije filma „Minority Report“. Ta- kođe, pripremljeni su ekskluzivni intervjui sa Spi- lbergom, zvezdom filma Tomom Kruzom i mno- gim drugim ljudima. DVD i video-kaseta sa fil- mom „Minority Report“ će biti objavljena 17. de- cembra. **V. T.**

Studentski projekat interaktivne televizije iz oblasti „Usluge sutrašnjice“

Rebeka Alen (Rebecca Allen), Ajtan Mendelo- vić (Eitan Mendelowitz) i Delmon Sili (Damon Seeley) nose displeje montirane na svojim

Interakcija se ostvaruje kroz ručni uređaj sa interfejsom koji integriše senzore disanja sa haptičkim feedbackom (on registruje dodir i pipanje).

Disanje jedne osobe podstiče virtuelne objekte da se transformišu dok se oseća di- sanje druge osobe kroz pomenuti haptički fe- edback. Disanje i taktilne senzacije vezuju te- lo u jednu izmešanu realnost.

Sajt ovog instituta, sa akademskim progra- mom i uslovima prijavljivanja je <http://www.interaction-ivrea.it>, a u odeljku 2002 WORK IN PROGRESS detaljno su predstavljeni student- ski radovi, podeljeni po oblastima – DIZAJN ZA ČULA, DIZAJNIRANJE ŽUDNJE, TEHNO- LOGIJA ALATA, USLUGE SUTRAŠNJIJE.

Vesna Perić

PIRATE NEWS

■ **BRITANCI NE KRIVE SAMO PIRATERIJU ZA SLABU PRODAJU:** Prodaja albuma u Velikoj Bri- taniji je iz godine u godinu sve manja. Među- tim, za pad u drugom kvartalu ove godine Bri- tanci ne krive samo prateriju već manju pro- daju objašnjavaju većom zainteresovanošću ljudi za Svetskim prvenstvom u fudbalu, pro- slavom kraljičinog jubileja i lošim vremenom. Britanska muzička industrija beleži pad od 15,4 posto, od toga albumi beleže pad od 15,6 posto (prodato 41 milion primeraka), a CD singlovi 13,8 posto (12,9 miliona). Sve ovo utiče da izdavačke kompanije troše ma- nje novca na oglašavanje, i to za čak 28 posto manje u drugom u odnosu na prvi kvar- tal ove godine.

■ **MALEZIJCIMA TRAŽE ŠIRA OVLAŠĆENJA U BORBI PROTIV PIRATERIJE:** Malezijsko Mini- starstvo za unutrašnju trgovinu je zatražilo do- nošenje amandmana kako bi se omogućilo specijalnim snagama da drži u pritvoru i ispi- tuje osumnjičene za kopiranje pirateriju. „Tre- nutno samo policija ima mogućnost da neko- ga zadrži u pritvoru. Većinu operacija sprovo- de naši ljudi, ali oni mogu samo da konfisku- ju piratizovanu robu a prodavac će se, sa no- vom, pojaviti na ulici već sledećeg dana“, ka- že ministar trgovine Tan Sri Muhjedin Jasir. On je dodao da se usvajanje amandmana do- godi sledeće godine. Malezija je jedna od azi- jskih zemalja izuzetno poznatih po pirateriji au- dio i video diskova. Stepem piraterije dostiže i do 75 odsto koji košta zemlju oko 40 miliona dolara.

■ **NOVI LOGO ZA ZAŠTIĆENE CD:** Kako bi od- govorili na sve veću zabrinutost oko kori- šćenja CD koji su zaštićeni od kopiranja, Me- đunarodna federacija fonografske industrije (IFPI) je predstavila novi logo koje izdavačke kompanije mogu koristiti da obeleže svoje proizvode koji koriste tu tehnologiju. Do loga se došlo posle konsultacija sa nacionalnim asocijacijama u 46 zemalja, uključujući tu i Asocijaciju muzičke industrije Amerike (RI- AA). Korišćenje novog logoa, na samom omo- tu ili kao nalepnica, je opciono. **Pripremio: V. T.**

Pad prodaje latino muzike

Prodaja latino muzike u SAD je pala za 26 odsto tokom prvih šest meseci ove godine, pokazuju podaci Asocijacije muzičke indus-rije Amerike (RIAA). Izraženo u dolarima, ovaj pad iznosi 24 posto – sa 329,3 miliona prošle na 249,5 miliona dolara zarade ove godi- ne. Za ovo se, kao glavni krivac, navodi pira- terija. Ipak, postoje i ohrabrujuće vesti – ispo- ruka video materijala je u porastu za 215 pro- cenata, a prodaja DVD beleži rast od čak 715 posto, mada je latino tržište izuzetno malo ka- da je u pitanju ovaj format. **V. T.**

Pioneer upozorava na problem sa DVD-rikorderima

Kompanija „Pioneer Electronics Inc“ upo- zorava korisnike koji imaju njihov DVD-riko- der, da daunloduju važnu softversku zakrpu koja treba da spreči trajno oštećenje koje se može pojaviti kada se koriste novi diskovi ve- like brzine u njihovom uređaju. „Pioneer“ na- glašava da je „izuzetno važno“ da korisnici

daunloduju softver koji se besplatno može skinuti sa njihovog sajta. Bez njega može do-ći do „zamrzavanja“, prilikom korišćenja pra- znih DVD-ova, ali i do trajnog oštećenja važnih optičkih sočiva. Do ovoga može doći ako se koriste novi, četvorobrzinski DVD-R diskovi i dvobrzinski DVD-RW diskovi. **V. T.**

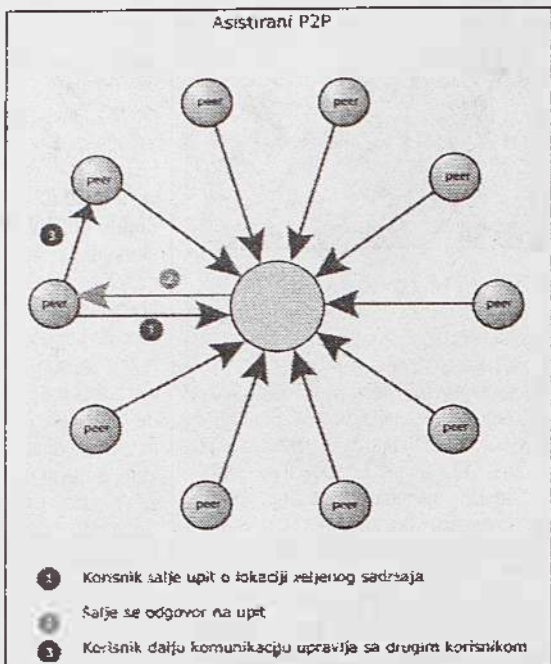
Novi atak muzičke industrije na fanove koji razmenjuju muziku preko interneta

Verizon brani privatnost klijenata

Nakon što je dala odlučujući doprinos uništenju sada već legendarnog servisa za besplatnu razmenu muzičkih MP3 fajlova preko interneta - Napster, Udruženje američkih muzičkih izdavača (RIAA) se već više od godinu dana svom silinom obnaša na sve korisnike svetske Mreže koji u istu svrhu - kopiranje i razmenu muzičkih fajlova - koriste tzv. peer-to-peer modele.

KLIJENT-SERVER MODEL

Preuzimanje, odnosno razmena sadržaja na internetu obavlja se primenom jednog od dva osnovna modela: jedan od njih podrazumeva da vašim kompjuterom pristupate određenom računaru, na kojem se nalazi željeni sadržaj i koji ima status servera, „centralizovane tačke“, kojoj pristupa veći broj korisnika - klijenata. Kao što sami nazivi označavaju, odnos server-klijent je hijerarhijski uređen i u njemu je server uvek ona strana od koje se materijal preuzima, a klijent onaj računar na koji on, putem Mreže, stiže. Postojanje centralizovanih čvorova podrazumeva nekolicinu stvari. Na primer, relativno je lako identifikovati gde se ona nalaze, šta se na njima od sadržaja čuva i ko ih je postavio. U slučaju komercijalne muzike, kakva je i ona koju izvodi po-

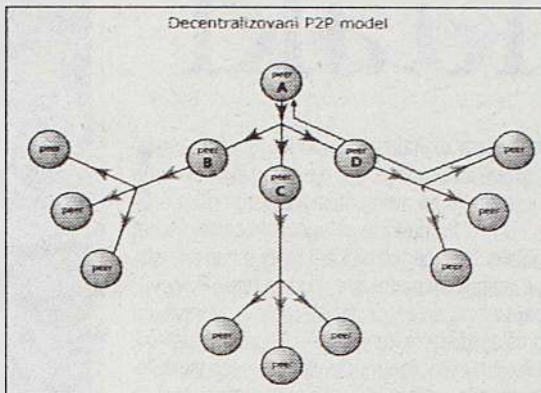
bar prema moćnoj muzičkoj industriji - bavi otvorenim piraterijom!

Vršeći svakojake pritiske - političke, ekonomske i legalne, muzičke kuće su izdejstvovale globalno povlačenje u ilegalu ili gašenje praktično svih servisa na internetu koji su omogućavali besplatan download muzičkih fajlova, a koji su funkcionisali na server-klijent principu. I dok su vrli analitičari online zbivanja lamentirali nad „krajem besplatne razmene muzike preko neta“, a izdavački giganti privremeno odahnuili, globalna virtualna zajednica se okrenula novom modelu razmene fajlova - peer-to-peer (P2P) modelu.

Kod P2P razmene fajlova, ne postoji server, ne postoji klijent, ne postoji nikakvo „čvorište“ niti pružalac usluga/servisa. Postoje samo dva ravnopravna (i još dva, i još dva, i još dva...) kompjutera koja se, pomoću specijalizovanih programa i virtuelnih „putokaza“, „nadu“ na Mreži i „odluče“ da razmene neki željeni fajl. Princip koji je iznova užasnio muzičku industriju, koja ne iznalazi efikasan način da stane ovoj, sve raširenijoj, praksi u kraj.

PRIMETNA NERVOZA

Ako se dva korisnika spoje i odluče da razmene neke podatke, to bi trebalo da bude njihova privatna stvar.

numere raspoložive za razmenu, što ih čini svojevrsnim virtuelnim raskrsnicama za korisnike i po čemu oni donekle poprimaju svojstva servera.

Iako se inkriminirani materijal ne nalazi fizički na tim kompjuterima, oni nesporno pomažu u njihovom lociranju, koje dovodi do razmene istih. To je navelo RIAA-u da vrlo netaktilno postavi Verzonu, jednom od najvećih američkih internet provajdera, zahtev da joj dostavi identitete

onih njegovih korisnika, za koje RIAA sumnja da na „P2P način“ krše njena autorska prava. Odgovor Verzona bio je ledeno oštar - „pe-smje koje se razmenjuju ne nalaze se u okviru naše mreže, već su locirane na diskovima privatnih korisnika, između kojih se razmena vrši neposredno, a mi niti hoćemo niti smemo da kontrolisemo sadržaje tih diskova“. Čeo slučaj stigao je do nadležnog suda.

Za razliku, međutim, od svih dosadašnjih okršaja, RIAA pred sobom sada ima „velike igrače“ - gigantskom Verzonu podršku su izrazili i drugi veliki američki provajderi, koji ne čede štediti ni pare na skupe advokate ni uticaj u onemogućavanju RIAA-e u svojim namerama. U ovom slučaju, očuvanje privatnosti njihovih korisnika ide im u prilog. D. Katićević

Glasanje za najbolji rendering

Prvi internet rendering konkurs na yu prostoru postavljen je na www.arhitektura.co.yu. Do 1. septembra su putem e-maila pristizali radovi, a za glasanje je izabrano 26 radova. Glasanje traje do 1. oktobra 2002. Za nagradene radove, kao i za glasače pripremljene su vredne nagrade, čiji je ukupan fond 500 evra!

Radovi su iz različitih oblasti arhitektonskog projektovanja (stambeni, javni privredni objekti i enterijer). Za radove jedini uslov je, da je za modelovanje, korišćen ArchiCAD, a da je rendering urađen u ArchiCAD-u, Artlatis Renderu ili Piranesiju. Glasati mogu svi koji imaju e-mail adresu provajdera sa ex yu prostora.

Nagrade je obezbedio hiCAD iz Novog Sada, distributer Graphisofta. Svi koji glasaju, svoj izbor prijavljuju na adresi <http://www.arhitektura.co.yu/images/Competitions/najrender/index.html>

Za glasače su takođe predviđene nagrade.

H. I.

BUSINESS ONLINE

Deset odsto od svih Evropljana kupuje online

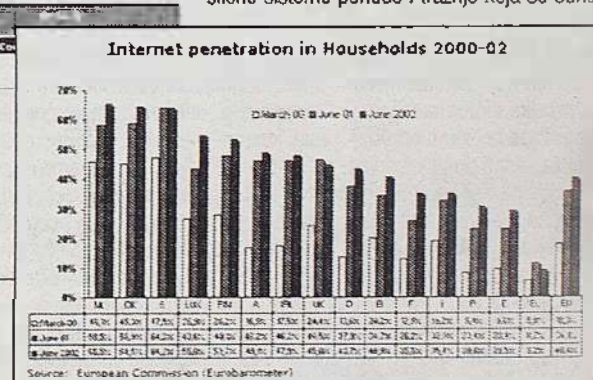
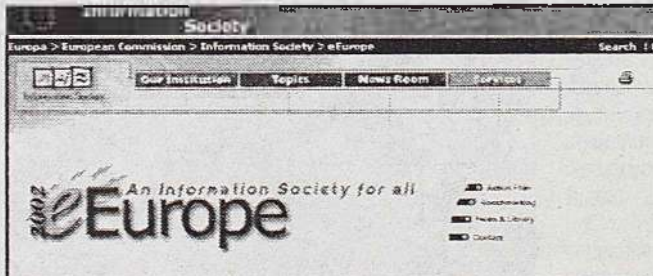
Pedeset odsto internet korisnika u EU će vršiti neku kupovinu koristeći online resurse do 2007. Iskusniji korisnici koriste internet i za kreiranje kvalitetnih online poslovnih modela

Prema istraživanju kompanije Jupiter Communications iz sredine septembra ove godine više od 30 odsto svih Evropljana (EU) koji koriste Internet kupuje nešto online, što ukupno predstavlja skoro 10 odsto ukupne evropske populacije. Projekcija je da će do 2007. 50 odsto internet korisnika u Evropskoj uniji vršiti neku kupovinu koristeći online resurse. Ovi korisnici (prema istraživanju 100 miliona kupaca u 2007., naspram 36 miliona u 2001.) napraviće godišnje prosečno

je na početku septembra tekuće godine rezultate istraživanja kompanije Forrester, prema kojima će broj trgovaca akcijama preko Interneta u EU porasti s 3.2 miliona u 2002. na 10 miliona u 2007. Od projektovanog broja 35 odsto će činiti tržište nemačkih trgovaca, kao najveće u Evropi. Isto istraživanje prikazuje da će se za projektovano vreme značajno smanjiti broj „ričičnih“ trgovaca (trgovci koji ulaze u rizične investicije), a porasti broj „opreznih“.

za kupovinu, ali i za kreiranje kvalitetnih online poslovnih modela.

Ako se pogledaju aktuelni podaci o stanju trgovine na jednom od najvećih sajtova ponude i potražnje roba - ECEurope.com, sa više od 230.000 članova, može se videti da pristize preko 3.000 ponuda nedeljno, sa ukupno preko 500.000 artikala u ponudi i potražnji (odnos ponuda/potražnja 4:1). Velikih sajtova ovog tipa ima preko stotinu, a na nekoliko hiljada sajtova korisnici Interneta mogu da vide slične sisteme ponude i tražnje koja se odno-

povećanje prodaje od 80 milijardi EUR. Spomenuta suma će se postići prosečnim godišnjim rastom prodaje od 32 odsto. Najveći porast prodaje očekuje se u Grčkoj, Španiji i Portugalu.

Ovo istraživanje nije prikazalo podatke za zemlje koje bi uskoro trebalo da budu primljene u članstvo EU, a do 2007. može se desiti da još neke zemlje uđu u Uniju, pored trenutno aktuelnih. Iz ovog proizilazi da će potrošnja na internetu biti verovatno još veća od projektovane. Drugi interesantan podatak iz naše perspektive posmatranja razvoja interneta jeste predviđanje da će se najveći porast online kupovine upravo desiti u zemljama koje su najmanje razvijene u EU. Ako se ovaj podatak „prevede na našu vodenicu“, može se očekivati veliki rast i udeo naše privrede u odnosu na online potrošnju, kada i mi jednog dana pristupimo EU.

ElectricNews.Net izneo

Oba istraživanja pokazuju da će do 2007. značajno porasti broj „veterana“ na internetu koji će preći 80 odsto kompletne internet populacije u EU. Poznat je podatak da iskusniji internet korisnici koriste kvalitetnije internet

si na EU. Drugim rečima, već ovog momenta veoma ozbiljni poslovi vrše se online, a prethodna istraživanja samo potvrđuju trend da će toga biti sve više narednih pet godina.

Možda mi još nismo navikli da gledamo ovako daleko, ali neminovno proces ulaska naše države u EU, kao i davno doneta strategija informatičkog društva Evropske unije - eEuropa, govore da je naša budućnost upravo u ozbiljnom i konkretnom prihvatanju ove strategije. Da li će nama već dodeljena uloga nosioca ovog razvoja u regionu stvarno uzeti korene i početi da se „oplodava“? Očigledno je da se to u Evropi dešava.

Dragan Varagić

www.pretraga.co.yu

Internet

041/910-910

041net

041/510-510

Novi broj
041 / 510 - 510

Dve tarife: - Premium
- Classic

Pozovite Internet iz bilo kog mesta u Srbiji po jedinstvenoj tarifi

Servis 041net namenjen je svima koji žele da pristupe Internetu, a nemaju potrebu da se trajno registruju. Parametri za pristup Internetu: pozivajte broj: **041 / 910-910** - premium tarifa
041 / 510-510 - classic tarifa
username: 041
password: net

Tarifni interval (1 impuls)	Classic	Premium
Jak saobraćaj	na 15 sec	na 8 sec
Slab saobraćaj	na 30 sec	na 16 sec

www.041net.co.yu
Info: 011 / 3282-608

EUnet

Broj 001-087
3. maj 2000.
30. januar 2002.

Prvo elektronsko izdanje **DAJ GRAF**

Komplet dodatka

Danas

com_medi@

na jednom CD-ROM-u

Cena 300,00 dinara

/dokumentacija od 1. do 87. broja,
3. maj 2000 - 30. januar 2002/

CD-ROM možete kupiti u redakciju dnevnog lista

Danas

Aleksi Nenadović 19-23, V sprat, Beograd

com_medi@

NJUMEDIJA u REX-u

Dana 29. septembra 2002. u REX-u, u Jevrejska ulici broj 16, biće organizovan događaj pod nazivom NJUMEDIJA 0., prvi u nizu događaja koji imaju za cilj promovisanje novih medija kroz umetnost, dizajn, elektronsku muziku, digitalni video, video igre i ostale aspekte novih medija. Moderator će biti net. artist Vuk Čosić, a publici će se predstaviti i Tom Roope – new media dizajner iz londonskog tima TOMATO, Gordan

Paunović – urednik B 92.net, Daniel Jenett – new media dizajner iz Hamburga, CORROSION – multidisciplinarna autorska grupa iz Beograda, i Gebhard Sengmuller – izumitelj vinyl videa iz Beča.

Događaj počinje 29. 9. u 11 sati prepočetne prezentacijama, potom je u 17:30 debata, a u 21:30 je žurka čija će lokacija biti poznata kasnije. Sajt ovog događaja je www.njumedijsa.org V. P.

Sten Vinston priprema film po igri „Area 51“

Sten Vinston, guru filmskih specijalnih efekata koji ima četiri „Oskara“ i radio je na „Terminatoru“ i „Parku iz doba jure“ serijalu, najavio je da je njegova producencka kuća dobila filmska prava na SF video-igru „Area 51“ koju će „Midway Games“ ponovo aktivirati za PlayStation 2, Xbox i GameCube konzole tokom 2004. godine. Vinstonova kompanija će saradivati i na video-igni, naročito na razvijanju glavnih vanzemaljskih neprijatelja. Sama igra će kombinovati elemente preciznih snajperskih napada i borbe prsa u prsa, a dozvolice igračima da budu jedan od troje likova koji su u misiji razrešenja vanzemaljske misterije u jednoj tajnoj vojnoj postaji u Nevadi.

V. T.

Najzad Black Hawk Down multiplayer demo

NovaLogic sajt u press releaseu javlja da je objavljen demo igre Black Hawk Down, što je najnoviji nastavak Delta Force serijala najzad otkriven na internetu. Postoji verzija sa NetQuartzom na NovaLogic serveru od 62MB (<http://www.novalogic.com/downloaddetails.asp?GameKey=DFBD0>), ali i ona bez od 56MB (<http://www.bluesnews.com/cgi-bin/hoard.pl?action=viewthread&threadid=37425>). Ono što treba napomenuti, u demo je uključena jedna MP mapa, i setovanja za dan i noć.

S. P.

„Monsters Inc.“ postavili rekord po prodaji

Animirani fantazijski film „Monsters Inc.“ kompanija „Disney“ i „Pixar“ je postavio novi rekord po zaradi jednog video izdanja tokom prvog dana prodaje. Tokom 17. septembra kupci su potrošili 85 miliona dolara da bi pazili pet miliona kopija filma na DVD-u i VHS kasetama. Kupovina DVD verzija filma je iznosila između 60 i 65 odsto, što je prevazišlo očekivanja studija koji su procenili da će odnos prodatih DVD-ova i VHS-a biti 50-50.

V. T.

Najprodavanije igre - TOP 10

1. Warcraft III: Reign of Chaos – VUG.
2. The Sims – EA.
3. The Sims: Vacation Expansion Pack – EA.
4. Medieval: Total War – Activision.
5. Medal of Honor: Allied Assault – EA.
6. Icewind Dale 2 – Interplay.
7. The Sims: Hot Date Expansion Pack – EA.
8. Neverwinter Nights – Infogrames.
9. Backyard Baseball 2003 – Infogrames.
10. Madden NFL 2003 – EA.

S. P.

Kiber-univerzum za Marvelove junake

Kompanija „Vivendi Universal Publishing“ je dobila desetogodišnji svetski ugovor sa „Marvel Enterprise“ kako bi stvorila kiber-univerzum za višekorisničke internet igre gde bi se hiljade ljudi pretplaćivalo da igraju jedni protiv drugih. Prva igra treba da bude isporučena tržištu 2005. godine za PC računare i nove generacije konzola. Ovaj ugovor će omogućiti kompaniji „Vivendi Universal Publishing“ da pristupi kompletnoj Marvel biblioteci u kojoj se nalazi oko 4.700 junaka, uključujući tu Spajdermena, Blejda, Hulka, Derdevila i X-Mena.

V. T.

Bilo kad i bilo gde ...

BTNet

041 512 512
(0,70din./minut)

BeoTelNet

INTERNET ZA SVE!

(username i password izaberite sami)

StarCraft: Ghost stiže 2003. godine

„Blizzard Entertainment“ je najavila da će napraviti igru „StarCraft: Ghost“, novi nastavak koji je smešten u „StarCraft“ univerzum za brojne igračke konzole. Ovo je saopšteno na Tokijskom sajmu igara.

Nova igra treba da se pojavi krajem 2003. godine, i to prvo u Japanu.

U „StarCraft: Ghost“ igrači će preuzimati ulogu Nova, operativca obučenog za špijunažu i taktičku borbu. Uz pomoć grupe saveznika igrači prolaze kroz seriju misija u kojoj će biti i planetarne bitke, kao i solo operacije.

V. T.

GAMER

Čekajući renesansu kompjuterskih igara

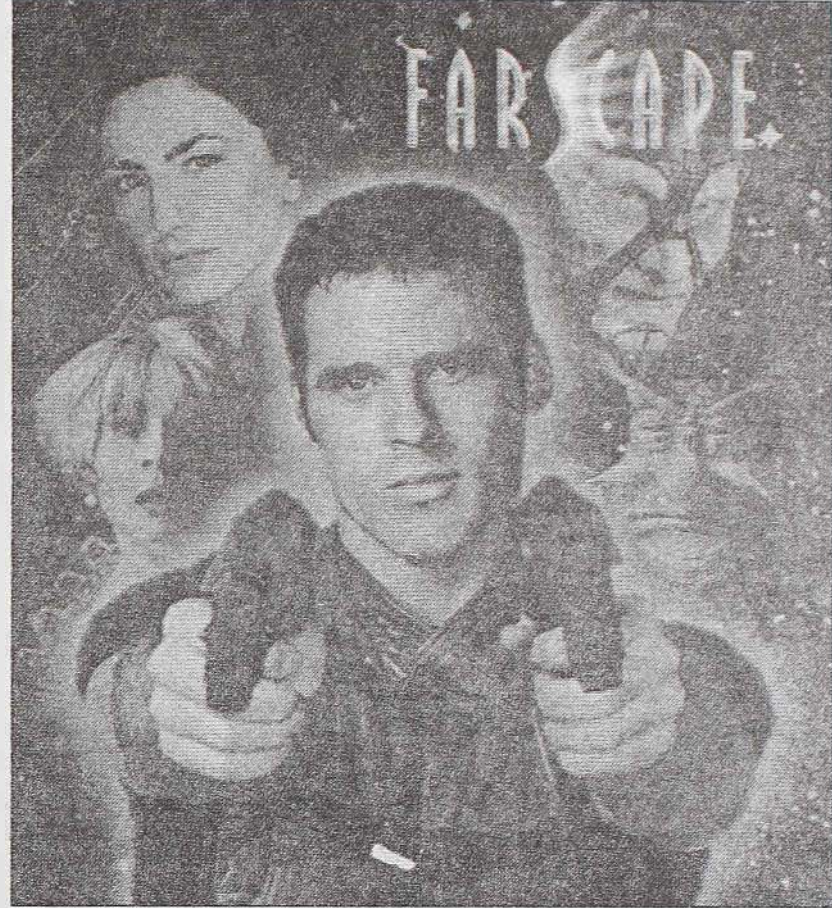
Farscape The Game

Na prvi pogled igra sliči legendarnom Fallout-u ali u pravom futurističkom okruženju. Dijalozi – zanimljivi, grafika – perfektna, priča – kompleksna, igra – nula!

Neverovatno! Samo dvadesetak godina koliko, realno, traje razvoj kompjuterskih igara (C64, ZX Spectrum, Amiga PC) bilo je dovoljno da se sve ideje izduvaju, sva sveža razmišljanja svedu na inovacije u grafici.

Tako sada, posle ko zna koliko godina, stojimo pred nekim novim PacManima u kojima je jedini cilj da potpuno dominirate ekranom. Zato kažem: neverovatno! Jer kako su stvari uzele zalet i taman kad se mislilo da će to dovesti do novih i novih vrsta igara, ta letilica bitno je izgubila visinu i pala opet na nivo prosečnih pucačina. Nije lako zaboraviti sjajne avanture, kompleksne strategije i opasne logičke igre. Ali gde su one sada? Tu su negde, stisnute između klonova Diabla i Doom-a. Nije lako premostiti nagli pad kvaliteta. Zato se nove igre prave kao neke prelazne varijante u kojima je radnja imbecilno jednostavna ali priča koja sve to obavezuje zadovoljava potrebu vašeg organizma za komplikovanim, teškim i realnim.

Kroz igru kstarite od jedne međusekvence (u grafičkom kvalitetu najboljih filmova) do druge a između se „zabavljate“ raznoseći sve na šta vaš kursor promeni boju. Možda je idealan primer za sve ovo igra Farscape. Na prvi pogled igra sliči legendarnom Fallout-u ali u pravom futurističkom okruženju. Dijalozi – zanimljivi, grafika – perfektna, priča – kompleksna, igra – nula! Kao kuglica u starom Arkanoidu odbijate se od jedne do druge skupine neprijatelja i uništavate ih. Novi oklopi i oružja učine sve vanzemaljce bezopasnim. I tako se od jedne do druge borbe kotrljate i otkrivajte priču. Kažemo, otkrivajte, jer stvarnog uticaja na nju nemate. Ona se jednostavno događa, a vi je posmatrate. Nema izbora u dijalozima, nema korišćenja inventara. Retke avanturističke momente igra doživljava u recimo, sceni isključivanja reaktora. Nažalost, sve se svodi na trčanje kroz radioaktivno okruženje do sledećeg punjača štita i prekidača za tu sekciju reaktora. Prihvatimo jedno za igru koja sebe voli da zove arkanoidna avantura. Realno, 90 posto vremena provedenog uz ovu igru ode na razmenjivanje lasera sa različitim kreaturama iz dubokog svemira; 9 posto se potroši na snabdevanje oružjem i municijom a jedna posto razmišljanje (zašto ja ovo uopšte igram?). Čini nam se da je ranije osećaj kada završite neku igru bio kao da ste pročitali dobru knjigu. Sada je to samo jedno prazno vreme utrošeno na skraćivanje ionako virtuelnog života raznih kreatura.

Čini nam se da je ranije osećaj kada završite neku igru bio kao da ste pročitali dobru knjigu. Sada je to samo jedno prazno vreme utrošeno na skraćivanje ionako virtuelnog života raznih kreatura

Da bi igra bila kompleksnija, oružjima je, osim snage, dodeljena i vrsta. Tako sada postoje oružja koja nanose fizička, energetska i hemijska oštećenja. To lepo deluje kao ideja ali onog trenutka kada vas napadne mehanički slon koji je otporan na energetska i skakutavi osmi putnik koji je ranjiv na hemijska zajedno sa zelenim gmazom koji dobro izdržava fizička oštećenja sigurno ne dođe kao prijatno iskustvo naglo menjanje oružja jer ono ne za-

dovoljava sve ove potrebe. Zbog ovoga se morate opremiti sa nekoliko vrsta oružja, pa kud puklo da puklo. Bukvalno.

Sa grafičke strane igra izgleda vrlo dobro. Kamera se rotira ali svi zidovi postaju poluprozirni ako vam se nade na putu tako da je preglednost dobra. Osim toga uvek vam je na raspolaganju radar gde, osim mape možete videti i vaše neprijatelje. Sva oružja imaju dve vrste pucanja. Nažalost ne postoji prava pauza pa morate da se snalazite u situacijama kada treba da promenite oružje ili prebacite municiju. Nema ni Quick Itema pa lečenje u kritičnim situacijama postaje komplikovano.

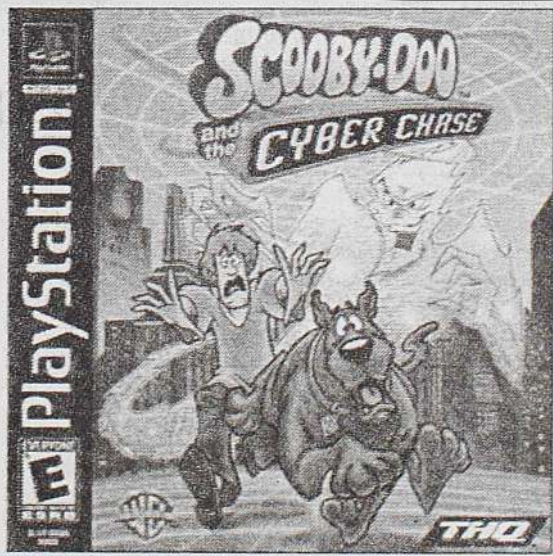
Za igru koja toliko sliči Diablu čudno je što neka rešenja nisu preneti. Pa, da. Ako su Pac-Man i Boulder Dash bili počeci, Elite i Fallout neka zlatna era, onda su Diablo i ova igra početak propadanja. Srednji vek. Čeka se renesansa kompjuterskih igara. Radoš Vuković

„Scooby-Doo“ je stigao

Izdavač video-igara „THQ“ je saopštio je da je u prodavnice isporučena igra „Scooby-Doo! Night of 100 Frights“ za GameCube platforme. Verzija za PlayStation 2 igračke sistema je bila objavljena još u maju.

Igra „Scooby-Doo! Night of 100 Frights“ ima junaka iz animirane TV-serije kojima glasove pozajmljuju Don Nots, Tim Konvej i Tim Kan. Igrače očekuju Fred, Dafne, Velma, Šegi i Skubi koji moraju da se bore protiv zlog neprijatelja u ukletoj kući, jezivoj pećini i groblju punom duhova.

V. T.

Levis štiti od zračenja

Čuveni proizvođač džinsa Levis našao je veoma originalnu ideju kako da pretekne konkurenciju. Naime iz američke kompanije najavljuju najnoviji model farmerica koje imaju jedan džep koji štiti od zračenja mobilnih telefona. Model će se zvati Icon S-Fit i treba ga očekivati na proleće 2003. Na ovu najavu burne su reagovali mnogi proizvođači mobilnih telefona koji tvrde da štetnost mobilnih telefona nikada nije dokazana kao i to da se proizvodnjom ovakvih farmerki štiti nedokazano mišljenje da mobilni telefoni ugrožavaju zdravlje. Pored toga što nije jasno da li je korišćenje mobilnih aparata nezdravo, ostaje nejasno kako će pomenuti džep Levisovih farmerica uspeti da smanji zračenje a naročito je nejasno kako će to postići a da telefon ostane dostupan tj. U kontaktu sa mrežom?

Lj. P.

OGLAŠAVANJE U DODATKU Com_medi@

prva strana 400 din/cm
poslednja 300 din/cm
unutrašnje 200 din/cm

■ cela strana (269mm x 360mm) 30.000 din.
■ polovina (269mm x 180mm) 18.000 din.
■ četvrtina (135mm x 180mm) 9.000 din.

Širina jednog stupca 4 i 5cm

Uvećanje cena: 50% za posebne zahteve, 100% za strane oglašivače

Molimo vas da nam gotova rešenja oglasa dostavljate na disketi, cd-u, zip disketu, u .eps, .jpg, .tif ili .cdr (sa tekstom pretvorenim u krive) formatu

Marketing Danas 344-11-86 / lok. 104, 105

Sagem MZ X-5

Sagem, primer francuskog šarma

Za razliku od dosadašnje prakse da govorimo o telefonima koji su prisutni na našem tržištu i do kojih lako možete doći u ovom broju testiramo jedan aparat koji kod nas nije u prodaji. Razlog za to je kvalitet samog aparata, relativno konkurentna cena a možda se i dileri zainteresuju i uvezu uve aparate čime će kupci biti na dobijtku. U pitanju je model MY X-5 kod nas malo poznatog proizvođača pod imenom Sagem (Sagem). Ova francuska firma koja se bavi mnogim delatnostima povezanim sa modernom elektronikom (i vojnom industrijom) proizvodi i mobilne aparate koji su u krugovima onih koji se u mobilne telefone razumeju poznati po odličnom prijemu i zvuku. Model MY X-5 je najnovije dostignuće ove firme i predstavljen je pre pola godine na CeBIT-u. U pitanju je prilično kompletan model koji poseduje odlični kolor displej i GPRS paket za prenos podataka.

Veliki napredak je postignut i po pitanju spoljašnjeg dizajna. Naime, Sagem MY X-5 je prvi aparat francuskog proizvođača koji ima integrisanu antenu čime Sagem po prvi put posle duže vremena postaje konkurentan ostalim proizvođačima. Dimenzije ovog aparata su 105 x 46 x 20 mm što se u potpunosti uklapa u najnovije standarde koje postavljaju vodeći proizvođači. A tu je još i mogućnost promene i zadnje i prednje maske što polako postaje sastavni deo modernog imidža mobilnih telefona. I masa je sasvim prihvatljiva i iznosi 92 grama što po našem mišljenju predstavlja optimum uzevši u obzir da sve lakši telefoni gube na utisku čvrstine i otpornosti koji je takođe prilično bitan.

Sagem je puno poradio i na upotrebljenoj plastici koja je prilično kvalitetna. Spoljašnja maska je u osnovnoj varijanti metalik siva što daje notu klasične elegancije koja jednostavno nikad ne izlazi iz mode. Napredak je evidentan i na dugmičima koji su načinjeni od tvrde plastike čime je rad sa tastaturom zna-

Ono gde nas je Sagem najprijetnije iznenadio je kolor displej koji je prilično prostran sa odličnom rezolucijom od 101x80 piksela. Kolor displej je veoma napredna osobina, i podatak da je Sagem uspeo da razvije aparat sa ovakvom karakteristikom mnogo govori o tehnološkom nivou koji je proizvođač dostigao. Ovakav aparat sa prikazom 256 boja, trodimenzionalnim ikonicama, atraktivnim skrinsejverima (koji se mogu daunloadovati sa interneta) može da prikaže do osam redova teksta što je stvarno dosta. U mrklom mraku ekran ostavlja stvarno impresivan utisak, dok pri veoma jakom spoljašnjem osvetljenju može se desiti da imate probleme pri čitanju sa ekrana

čajno olakšan ako napravimo poređenje sa prethodnim Sagemovim modelima čiji su gumni dugmići davali spor odziv i jednom rečju bili mnogo manje prijatni za rad.

Ono gde nas je Sagem najprijetnije iznenadio je kolor displej koji je prilično prostran sa odličnom rezolucijom od 101x80 piksela. Kolor displej je veoma napredna osobina, i podatak da je Sagem uspeo da razvije aparat sa ovakvom karakteristikom mnogo govori o tehnološkom nivou koji je proizvođač dostigao. Ovakav aparat sa prikazom 256 boja,

trodimenzionalnim ikonicama, atraktivnim skrinsejverima (koji se mogu daunloadovati sa interneta) može da prikaže do osam redova teksta što je stvarno dosta. U mrklom mraku ekran ostavlja stvarno impresivan utisak, dok pri veoma jakom spoljašnjem osvetljenju može se desiti da imate probleme pri čitanju

sa ekrana što je ipak mali propust naspram toga šta kolor displej nudi. Za one kojima su slova suviše sitna postoji i takozvana ZOOM opcija koja povećava font čime se naravno smanjuje broj redova prikazanih na ekranu ali čitljivost je mnogo bolja.

Polako dolazimo do samih funkcija telefona, koje jesu brojne ali čini nam se da i neke jako bitne veoma nedostaju. Od prisutnih stvari pomenućemo dobar imenik sa 300 kontakata koje je moguće grupisati u grupe kojima se može dodeliti odgovarajuća melodi-

ja i jedna od pedesetak ikonica koje se nalaze u telefonu. Pored ovog tu su i atraktivne polifonske melodije koje se takođe mogu daunloadovati sa interneta i koje stvarno zvuče sjajno. Dobro je to što ovaj telefon podržava melodije u *Midi*, *Wave* i *iMelody* formatima čime broj melodija kompatibilnih telefonu koje će te naći na internetu rapidno raste. Ukupan broj melodija koje su date u telefonu je 30 dok postoji mogućnost skidanja sa interneta još njih 50 što je stvarno impozantna brojka. Tu su još i pet skrinsejvera uz mogućnost daunloadovanja novih tri koji stvarno dobro izgledaju, što takođe važi i za takozvane wallpaper-e (ilisti pozadine) kojih ima verovali ili ne čak trideset. Odlična stvar je što sa grafičke strane ovaj aparat podržava sve bitnije formate od kojih ćemo pomenuti standardne JPG i GIF formate, kao i BMP i PNG formate. Sasvim je jasno da su aparati ovakve vrste veoma orijentisani ka povezivanju sa PC-jem što se može obaviti i pomoću IC-porta i pomoću kod nas mnogo traženijeg serijskog kablja. Ovde treba biti oprezan jer serijski kabl ne spada u standardnu opremu a dodatnu opremu za Sagem je teško naći i u dobro opremljenim radnjama u Evropi tako da vam savetujemo da ako ovaj telefon nabavljate iz inostranstva (što je u ovom trenutku jedini način) tražite da vam donesu i kabl.

Ovde polako dolazimo do velike mane ovog aparata: verovali ili ne telefon koji ima GPRS i odličan kolor displej ne podržava slanje MMS poruka što je u najmanju ruku čudno jer upravo GPRS i kolor displej predstavljaju potreban i dovoljan uslov za prenos slike putem mreže što je osnova multimedijalnih poruka. Ostaje samo nada da će ovaj problem biti rešen izlaskom novog softvera jer definitivno hardverska podloga za ovu opciju postoji.

Kad smo već kod poruka, pomenimo da ovaj aparat podržava EMS poruke kao i da postoji zgodna mogućnost da memorisate 100 SMS poruka u memoriji samog telefona. Baterija kod Sagem MY X-5 je litijum-jonska od 730 mAh koja omogućava tri do četiri dana aktivne upotrebe što je veoma dobro.

Ako govorimo o propustima francuskog proizvođača pomenućemo to da telefon ove klase (visoke) nema organajzer što je nedopustivo, dok su i glasovne funkcije kao što su diktafon i poziv na glas izostale. Oni veoma zahtevni primetiće da ovaj telefon ne podržava JAVA aplikacije kao i to da nema *Bluetooth*. Međutim, ako možete da prihvatite ove nedostatke onda je pred vama veoma dobar aparat. I treba da razmislite o njegovoj kupovini pogotovo ako se uskoro seti neki od dobavljača da uveze ove aparate. Razlozi su veoma jasni.

I pored dosta propusta ovaj aparat je veoma atraktivan i, imajući u vidu da mu je na zapadu cena oko 300 evra a da su kod nas cene tridesetak procenata niže, ako dođe do plasmana ovog telefona na našem tržištu možemo očekivati cenu od oko 200 evra, koja je veoma niska ako imamo u vidu visoku klasu ovog aparata. Sa druge strane ne treba uvek robovati medijski najeksplicitnijim robnim markama i treba ponekad dati šansu manje poznatim ali očigledno kvalitetnijim uređajima što Sagem MY X-5 svakako jeste.

Ljubiša Petković

Pakom Road Show 2002, 20-22. septembar, Kopaonik

Putujuća predstava kao ogledalo uspeha

Poše velikog uspeha i pozitivnih utisaka koje je ostavio prošlogodišnji, prvi po redu Pakom Road Show, ove godine je, po želji i sugestijama prošlogodišnjih gostiju, jedna od naših najvećih distributerskih firmi u informatičkoj branši proteklog vikenda na istom mestu upriličila svoj drugi „putujući“ program.

O samoj kompaniji dovoljno govori broj posetilaca i učesnika. Brojni partneri iz sveta poslali su svoje predstavnike da se na licu mesta upoznaju sa verovatno najperspektivnijim IT tržištem u ovom regionu. Tajvanski Asus, Fujitsu Siemens, Hansol, CHI, Micro-Star International i Sony imali su priliku da razgovaraju sa oko 60 Pakomovih partnerskih firmi iz svih krajeva Jugoslavije, kojima je ovaj skup prvenstveno i bio namenjen. Menadžeri domaćih predstavništava Hewlett-Packarda i Fujitsu Siemensa takođe su se družili sa svojim kolegama, a dvestesetak medijskih kuća poslalo je svoje izveštaje.

Prvi radni dan, Vendors' day, bio je posvećen prezentacijama proizvođača. Pakomovi prodavci upoznali su se sa prednostima i novitetima u proizvodnom asortimanu Asus, HP, Maxtor, Hansol, MSI, a posebnu pažnju izazvalo je predstavljanje novog svet-

ja predviđa rapidni rast prodaje LCD displeja. Ova kompanija, nekad u sastavu Samsung korporacije, sada je u strateškom partnerstvu sa korejskim gigantom, a uz planove za širenje proizvodnih i servisnih kapaciteta širom sveta, od čega je dosta već postignuto, danas na primer, u svakoj evropskoj zemlji imaju svog zastupnika.

Pakom's day domaćini su iskoristili da svoje dilere upoznaju sa sopstvenim iskustvima, da posavetuju, edukuju, a sve sa ciljem da i mali partneri, kompjuterske firme od Subotice do Kotor, u potpunosti razviju sve svoje potencijale, istakao je osnivač Pakoma Dejan Pavlović.

Njegova firma, u želji da pomogne razvoj IT sektora u našoj zemlji, predstavila je sa radnicima i kreditni program Nacionalne štamparije. Posebnu pažnju „pakomovci“ su posvetili praktičnim pitanjima. Kako najpovoljnije legalizovati softver, kako dobiti veliki posao, kako finansirati biznis, kako napraviti dobru ponudu, šta je dodata vrednost i prednosti načina na koji posluje Pakom, u odnosu na konkurente.

Na Kopaoniku, gosti manifestacije Pakom Road Show bili su i predstavnici nekih velikih preduzeća i ustanova, koji su već is-

ŽIVALJEVIĆ: Ne možemo da uspemo bez finansijske podrške

– U našem poslu radi se sa malim profitima, 1-2 odsto. Pedeset godina, pedeset nekih ciklusa treba da prođe da bi se kapital uvećao za 100 odsto. Kada bi država popravila svoju infrastrukturu, u smislu komunikacije, puteva, skladištenja, kada bi se poboljšalo stanje bankarskog sistema, mi bi onda imali šanse da budemo konkurentni i na nekom okolnom tržištu, mogli bi, jednostavno, da ponudimo robu na pravom mestu, po manjoj, konkurentnoj ceni. U tom delu ovo ne zavisi od nas, ističe u razgovoru za Danas direktor Pakoma Vladimir Živaljević.

Po njegovom mišljenju, jugoslovenske firme imaju znanje da postignu uspeh, ali ih banke ne prate svojim uslugama, pre svega kreditnim servisima.

– Možda je, ipak, najinteresantnija proizvodnja. Slovenački Hermes ima 900 programe. To je firma, to je snaga. Pošto naša zemlja nema pravu softversku firmu, zbog odliva kadrova, zbog neiskustva, dok se to ovde ne desi, mislim da nismo ozbiljni igrači na Balkanu. Pre će da uplivavaju druge firme, sa strane, nego što ćemo mi da napravimo prodor

skog partnera niške firme, SONY. Akcenat priče bio je na LCD monitorima Najatraktivniji deo SONY asortimana sada su monitori X, P i S serije, veličine od 15 do 23 inča, prilagođeni svim korisničkim zahtevima. Energetski su štedljivi, a zahvaljujući brojnim naprednim opcijama, ne samo da su ugodni za korišćenje, nego im je i trajnost produžena, čak do 12 godina. Kolor filter, grafička procesorska jedinica, softver, vrhunski dizajn, sve to se računa u cenu, kažu njegovi predstavnici.

I sve popularniji Hansol predstavio je svoje LCD, kao i CRT ekrane, uz analizu ko-

kazali želju da sarađuju sa Pakomom – Duvanske industrije Niš, MUP Srbije. Prvog maja iz Pirota, Dunav osiguranja i NIS.

Ne samo poslovna manifestacija. Road Show bio je prilika da se IT poslenici međusobno upoznaju i druže, da lično razgovaraju sa funkcionerima najuspešnijih svetskih korporacija, ali i da se takmiče amaterski. Na Pakom Open Basketball Tournament Kopaonik 2002. Geslo pod kojim se turnir održavao bilo je „Dobro došli u zemlju šampiona!“, a svi članovi pobeđničke ekipe dobili su po jedan Hansol monitor. D. Jelišavčić

Prva Nokija treće generacije

Po nezavničnim informacijama koje su preplavile internet Nokija planira da početkom sledeće godine izbac i prvi telefon treće generacije. Time se polako stvara klima za uvođenje ovakve telefonije i u Evropu.

Po informacijama do kojih smo došli ovaj aparat će imati displej i digitalnu kamericu identičnu onoj upotrebljenoj na modelu 7650 o kome smo detaljno pisali u predhodnom broju. Pored ovoga pominje se da će Nokija 6650, kako će se navodno novi model zvati imati brzinu prenosa podataka od neverovatnih čak 144Kb/s.

Kada ćemo ga mi videti? Na žalost ne tako brzo jer mobilna telefonija treće generacije je u ovom trenutku skupa i za tržište zapadne Evrope, a kamoli za nas.

Lj. P.

Erikson ipak uz Sony

Puno se prašine diglo protekle nedelje, jer je veoma snažno odjeknula izjava portparola Eriksona da postoji mogućnost napuštanja zajedničke proizvodnje sa Sonijem, jer Erikson više ne želi da ulaze u projekte gde se jasno ne vidi finansijska korist.

Ova vest koja je u rekordno kratkom periodu obišla svet donela je dosta negativne reklame Eriksonu koji je zato zvaničnim saopštenjem demantovao takvu mogućnost.

Lj. P.

TELEFON
MOBILNA

TV MOBILNA

TV YU INFO
ponedeljak 17:00
utorak 14:30

TV produkcija i Marketing
BS Group
SIEMENS 011 33 44 290

urednik i voditelj Lale Marković